

ព្រះ
ត្រៃបិដកបាលី
និង
សេចក្តីប្រជាកាសាខ្មែរ
អភិធម្មបិដក
បដ្ឋាន ឯកាឧសមភាគ

១០៤

អគ្គសាលាបណ្ឌិត្យ ភ្នំពេញ

៣.២២ ២៤១២

អភិវឌ្ឍន៍

បង្កើន ឯកតាសហគមន៍

១៩៩៤

គ.ស. ២៥៣៦

... វិធីតំប្រាសពេតតំ មោលំ បដិទ្ធ ចិត្តសមុប្បាទំ
 រូបំ អវិសេដ្ឋិត្យមោល យោវ អប្បដ្ឋតំ មោលក្ខតា ។
 ឧ ឧស្សនេន មហាតត្វមោតុកតំ ធម្មំ បដិទ្ធ ឧស្សនេ-
 ន មហាតត្វមោតុកតា ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ មោតុប្បទ្វយា វិធីតំប្រា-
 សពេតតំ មោលំ បដិទ្ធ សម្បយ្យត្ថតា ទទ្វា ។
 ឧ ឧស្សនេន មហាតត្វមោតុកតំ ធម្មំ បដិទ្ធ ឧស្សនេ-
 ន មហាតត្វមោតុកតា ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ មោតុប្បទ្វយា វិធីតំប្រា-
 សពេតតំ មោលំ បដិទ្ធ សម្បយ្យត្ថតា ទទ្វា ចិត្ត-
 សមុប្បាមត្វ រូបំ ។ ឧស្សនេន មហាតត្វមោតុកតា
 ឧស្សនេន មហាតត្វមោតុកតា ធម្មំ បដិទ្ធ ឧស្ស-
 នេន មហាតត្វមោតុកតា ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ មោតុប្បទ្វ-
 យាវិធីតំប្រាសពេតតំ ដិតំ ទទ្ធក្ខ មោហត្វ បដិទ្ធ
 ករោ ទទ្វា ទ្វេ ទទ្ធ ... ។ ឧស្សនេន មហាតត្វមោ-
 តុកតា ឧស្សនេន មហាតត្វមោតុកតា ធម្មំ បដិទ្ធ
 ឧស្សនេន មហាតត្វមោតុកតា ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ មោ-
 តុប្បទ្វយា ឧស្សនេន មហាតត្វមោតុកតា ទទ្វេ ឧ
 មហាត្វាត ឧ បដិទ្ធ ចិត្តសមុប្បាទំ រូបំ វិធីតំប្រាស-
 ពេតតំ ទទ្ធ ឧ មោហត្វ បដិទ្ធ ចិត្តសមុប្បាទំ រូបំ ។

[illegible]

[illegible]

[២] ឧស្សនេនបហាតត្វហេតុកំ ធម្មំ បដិច្ច
 ឧស្សនេនបហាតត្វហេតុកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ អាម្ព-
 ណប្បដូហោ ឧស្សនេនបហាតត្វហេតុកំ ឯកំ ទន្ធ
 បដិច្ច ឧបោ ទន្ធ ទេ ទេ ។ ឧស្សនេនបហា-
 តត្វហេតុកំ ធម្មំ បដិច្ច ឧស្សនេនបហាតត្វហេតុ-
 កោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ អាម្ពណប្បដូហោ វិចីត្តាស-
 ហេតេ ទន្ធ បដិច្ច វិចីត្តាសហេតោ ហោហោ ។
 ឧស្សនេនបហាតត្វហេតុកំ ធម្មំ បដិច្ច ឧស្សនេនប-
 ហាតត្វហេតុកោ ឧស្សនេនបហាតត្វហេតុកោ
 ឧស្សនេនបហាតត្វហេតុកំ ធម្មំ បដិច្ច ឧស្សនេនប-
 ហាតត្វហេតុកោ ឧស្សនេនបហាតត្វហេតុកោ វិចីត្តាសហ-
 តតំ ឯកំ ទន្ធ បដិច្ច ឧបោ ឧបោ ឧបោ ឧ ទេ
 ទេ ។ ឧស្សនេនបហាតត្វហេតុកំ ធម្មំ បដិច្ច
 ឧស្សនេនបហាតត្វហេតុកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ

ឧស្ស័នខេមបោធាព្យាបាលកុមារ ឧស្ស័នខេមបោធាព្យាបាលកុមារ ភា-
ស្រ័យ ខ្ញុំឧស្ស័នខេមបោធាព្យាបាលកុមារ ខ្ញុំឧស្ស័នខេមបោធាព្យា-
បាលកុមារ ជំងឺកើតឡើង ក្រោមហេតុផល គឺ ១១ ៣ ៥ ៦ ៧
សម្រាប់ខ្ញុំ ភាស្រ័យ ខ្ញុំខ្លួន ១ ដែលប្រកបដោយវិធីច្នៃផង ខ្ញុំ
ហៅហៅផង ភាស្រ័យ ខ្ញុំខ្លួន ២ . . . . .

[illegible]

អាម្ពុលាប្បត្តយា ឧបសម្ព័ន្ធន បរោតត្វៈហត្ថតំ ដាក់
 មង្គ បដិច្ច តាយា ទន្ទា ធូ ទាត្ថ បដិច្ច . . . បដិ-
 សន្តិក្កុបលា ៣ ២ ៣ ឧបសម្ព័ន្ធន បរោតត្វៈហត្ថតំ
 មង្គ បដិច្ច ឧបសម្ព័ន្ធន បរោតត្វៈហត្ថត្រា ដង្កា ទម្ប-
 ដ្ឋតំ អាម្ពុលាប្បត្តយា វិជិតំត្រាសហតតំ មោឃំ
 បដិច្ច សម្បប្បត្តតា ទន្ទា ៣ ឧបសម្ព័ន្ធន បរោតត្វៈហ-
 ត្រាត្វ ឧបសម្ព័ន្ធន បរោតត្វៈហត្ថត្រា មង្គ បដិច្ច
 ឧបសម្ព័ន្ធន បរោតត្វៈហត្ថត្រា ដង្កា ទម្បដ្ឋតំ អាម្ព-
 លាប្បត្តយា វិជិតំត្រាសហតតំ ដាក់ ទន្ទា មោឃាត្វ
 បដិច្ច តាយា ទន្ទា ធូ ទាត្ថ . . . ៥ សន្តិក្កំ ៥

[illegible]

ព្រោះអាម្ពណាប្បជ្ឈិយ គឺ ខន្ធត កាស្រីយ ខ្សែខន្ធ ១ ជាឧស្សរឧប-
ហាតព្វហេតុធម៌ កាស្រីយ ខ្សែខន្ធ ២ ... ត្រង់ទណៈនៃបដិសន្ធិ របប
ឧស្សរឧបហាតព្វហេតុធម៌ កាស្រីយ ខ្សែឧស្សរឧបហាតព្វហេតុ-
ធម៌ រើបតើគេឡើង ព្រោះអាម្ពណាប្បជ្ឈិយ គឺ ពួកសប្បយុត្តកម្ម កា-
ស្រីយ ខ្សែមាហា ដែលប្រកបដោយវិជ្ជាផ្ទាល់ ។ ឧស្សរឧបហាតព្វហេ-
តុធម៌ កាស្រីយ ខ្សែឧស្សរឧបហាតព្វហេតុធម៌ផង ខ្សែឧស្សរឧប-
ហាតព្វហេតុធម៌ផង រើបតើគេឡើង ព្រោះអាម្ពណាប្បជ្ឈិយ គឺ ខន្ធត
កាស្រីយ ខ្សែខន្ធ ១ ដែលប្រកបដោយវិជ្ជាផ្ទាល់ ខ្សែមាហាផង ខ្សែ
ខន្ធ ២ ... ។ របបន្តិចប្រាប ។

(២) ក្នុងវិហារប្បដ្ឋ័យ មានព្រះ ៧ ក្នុងសាម្មាសាប្បដ្ឋ័យ មាន
ព្រះ ៦ ក្នុងអនិច្ចារ្យប្បដ្ឋ័យ មានព្រះ ៥ ក្នុងវិទ្យាប្បដ្ឋ័យ មានព្រះ ៦
ក្នុងសាមគ្គីប្បដ្ឋ័យ មានព្រះ ៦ ក្នុងសាមាសប្បដ្ឋ័យ មានព្រះ ៧ ក្នុង
អក្ខរាវត្តប្បដ្ឋ័យ មានព្រះ ៦ ក្នុងវិស្សយប្បដ្ឋ័យ មានព្រះ ៧ ក្នុងឧប-
សម្បយប្បដ្ឋ័យ មានព្រះ ៦ ក្នុងបុរោហិតប្បដ្ឋ័យ មានព្រះ ៦ ក្នុងវិហារ-
វិទ្យាប្បដ្ឋ័យ មានព្រះ ៦ ក្នុងឧប្បដ្ឋ័យ មានព្រះ ៧ ក្នុងវិទ្យាប្បដ្ឋ័យ
មានព្រះ ១ ក្នុងសាមាសប្បដ្ឋ័យ មានព្រះ ៧ ក្នុងវិទ្យាប្បដ្ឋ័យ មាន
ព្រះ ៧ ក្នុងវិហារប្បដ្ឋ័យ មានព្រះ ៧ ក្នុងឧប្បដ្ឋ័យ មានព្រះ ៧ ក្នុង
សាម្មាសាប្បដ្ឋ័យ មានព្រះ ៦ ក្នុងវិស្សយប្បដ្ឋ័យ មានព្រះ ៧ ក្នុង
វិហារប្បដ្ឋ័យ មានព្រះ ៧ ក្នុងឧប្បដ្ឋ័យ មានព្រះ ៦ ក្នុងវិហារប្បដ្ឋ័យ មាន
ព្រះ ៦ ក្នុងវិហារប្បដ្ឋ័យ មានព្រះ ៧ ។

ក្នុងឧបត្ថម្ភវិទ្យា មាន៣៖ ១ ៧ ១០ ៥ ក្នុងឧប្បាសនាវិទ្យា មាន
៣៖ ៧ ១០ ៥ ក្នុងវិទ្យាសាស្ត្រវិទ្យា មាន៣៖ ៤ ក្នុងវិទ្យាសាស្ត្រវិទ្យា
មាន៣៖ ៣ ក្នុងវិទ្យាសាស្ត្រវិទ្យា មាន៣៖ ៣ ៥

(ក) គ្រឹះស្ថានបច្ចេកទេស មានលេខ ២ ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
 គ្រឹះស្ថានបច្ចេកទេស មានលេខ ២ ។ ១០ ។ គ្រឹះស្ថានបច្ចេកទេស មានលេខ ២
 ។ ១០ ។ គ្រឹះស្ថានបច្ចេកទេស មានលេខ ២ ។

အထက်ပါအတိုင်း ဖြစ်လာလျှင် နိမ့်ပင်လွှာကို နှိပ်

1191131:

(៥) ឧស្សាខេមបោកក្នុងហេតុកម្ម ពិនិត្យ ខឹងឧស្សាខេមបោក
ក្នុងហេតុកម្ម រើបាតិកាខ្ចី ប្រាសហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ឧស្សាខេមបោក
ឧស្សាខេមបោកក្នុងហេតុកម្ម ពិនិត្យ ខឹងឧស្សាខេមបោកក្នុងហេតុ
កម្ម រើបាតិកាខ្ចី ប្រាសហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធ កា ក្តី ខន្ធ ហេតុប្បដ្ឋយ
ពិនិត្យ ខឹងខន្ធ ខន្ធ ឧស្សាខេមបោកក្នុងហេតុកម្ម ម/ខន្ធ ៦ . . .
ក្នុងឧស្សាខេមបោកក្នុង ក្នុង ឧស្សាខេមបោកក្នុង ឧស្សាខេមបោកក្នុង
ឧស្សាខេមបោកក្នុងហេតុកម្ម ពិនិត្យ ខឹងក្នុង ។ ឧស្សាខេមបោកក្នុងហេតុកម្ម
កម្ម ពិនិត្យ ខឹងឧស្សាខេមបោកក្នុងហេតុកម្ម រើបាតិកាខ្ចី ប្រាស
ហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ក្នុងឧស្សាខេមបោកក្នុងហេតុកម្ម ពិនិត្យ ខឹងក្នុង
ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ ពិនិត្យ ខឹងរោគ ដែលប្រើប្រាស់យោធិក្នុង ។

[២២] នស្សនេន បហាតត្វាហេតុកា ធម្មោ
 បស្សនេន បហាតត្វាហេតុកាស្ស នម្មស្ស អនិមត្តិប្បដ្ឋ-
 យេន បច្ចុយោ វារម្មណាធិមតិ សហាសាធិមតិ ។
 វារម្មណាធិមតិ នស្សនេន បហាតត្វាហេតុកា ខន្ធព កុំ
 រាត្វា នស្សនេន បហាតត្វាហេតុកា ខន្ធព ធម្មដ្ឋង្គិ ។
 សហាសាធិមតិ នស្សនេន បហាតត្វាហេតុកា អនិមត្តិ
 សម្បយុត្តតានំ ខន្ធព អនិមត្តិប្បដ្ឋយេន បច្ចុយោ ។
 នស្សនេន បហាតត្វាហេតុកា ធម្មោ ន នស្សនេន ប-
 ហាតត្វាហេតុកាស្ស នម្មស្ស អនិមត្តិប្បដ្ឋយេន បច្ចុយោ
 សហាសាធិមតិ នស្សនេន បហាតត្វាហេតុកា អនិ-
 មតិ ធិត្តសមុដ្ឋានំ វូហំ អនិមត្តិប្បដ្ឋយេន បច្ចុ-
 យោ ។ នស្សនេន បហាតត្វាហេតុកា ធម្មោ នស្សនេ-
 ន បហាតត្វាហេតុកាស្ស វ ន នស្សនេន បហាតត្វាហេ-
 តុកាស្ស វ នម្មស្ស អនិមត្តិប្បដ្ឋយេន បច្ចុយោ ស-
 ហាសាធិមតិ នស្សនេន បហាតត្វាហេតុកា អនិមត្តិ
 សម្បយុត្តតានំ ខន្ធព ធិត្តសមុដ្ឋានំ នត្វ វូហំ
 អនិមត្តិប្បដ្ឋយេន បច្ចុយោ ។ ន នស្សនេន បហាតត្វា-
 ហេតុកា ធម្មោ ន នស្សនេន បហាតត្វាហេតុកាស្ស
 នម្មស្ស អនិមត្តិប្បដ្ឋយេន បច្ចុយោ វារម្មណាធិមតិ

[២២] នស្សនេន បហាតត្វាហេតុកាធម្ម ជាបន្ទួយ នៃនស្សនេន ប-
 ហាតត្វាហេតុកាធម្ម ដោយអធិបតីប្បដ្ឋយ បានដល់វារម្មណាធិមតិ ធិត្ត
 សហាសាធិមតិ ។ វារម្មណាធិមតិ គឺ ត្វានស្សនេន បហាតត្វាហេតុកា
 តើអ្វីនឹង ត្រូវបាន ទុក្ខវេទនាស្សនេន បហាតត្វាហេតុកា ទុក្ខជាតិវេទនា-
 ន ។ នសហាសាធិមតិ គឺ អធិមតិ ជាស្សនេន បហាតត្វាហេតុកា
 ជាបន្ទួយ នៃត្វានសម្បយុត្តកុដ្ឋ ដោយអធិបតីប្បដ្ឋយ ។ នស្សនេ-
 ន បហាតត្វាហេតុកាធម្ម ជាបន្ទួយ នៃនស្សនេន បហាតត្វាហេតុកាធម្ម ដោយ
 អធិបតីប្បដ្ឋយ បានដល់សហាសាធិមតិ គឺ អធិមតិ នស្សនេន បហា-
 តត្វាហេតុកា ជាបន្ទួយ នៃត្វានសម្បយុត្តកុដ្ឋ ដោយអធិបតីប្បដ្ឋយ ។
 នស្សនេន បហាតត្វាហេតុកាធម្ម ជាបន្ទួយ នៃនស្សនេន បហាតត្វាហេតុ-
 កាធម្មនឹង នៃនស្សនេន បហាតត្វាហេតុកាធម្មនឹង ដោយអធិបតីប្បដ្ឋយ
 បានដល់សហាសាធិមតិ គឺ អធិមតិ នស្សនេន បហាតត្វាហេតុកា ជា
 បន្ទួយ នៃត្វានសម្បយុត្តកុដ្ឋនឹង នៃត្វានសម្បយុត្តកុដ្ឋនឹង ដោយអធិ-
 បតីប្បដ្ឋយ ។ នស្សនេន បហាតត្វាហេតុកាធម្ម ជាបន្ទួយ នៃនស្ស-
 នេន បហាតត្វាហេតុកាធម្ម ដោយអធិបតីប្បដ្ឋយ បានដល់វារម្មណាធិមតិ

សិក្សាប្រជុំនិង អនុវត្តក្នុងប្រជុំនិង

(២២) ខណ្ឌខេត្តបាត់ដំបង ជាប់នឹង ខេត្តស្វាយរៀង
បាត់ដំបង ដោយអន្តរាគមន៍ គឺ ក្នុងខេត្ត ជាខណ្ឌខេត្តបាត់ដំបង
ក្នុងខេត្ត មុន ១ ជាប់នឹង ខេត្តកំពង់ ក្រោយ ១ ដោយអន្តរាគមន៍
ប្រចាំ ១ មូល គឺ ក្នុងខេត្ត ដែលប្រកបដោយវិធីកិច្ច មុន ១ ជាប់នឹង
ខេត្តបាត់ដំបង ដែលប្រកបដោយវិធីកិច្ច ក្រោយ ១ ដោយអន្តរាគមន៍ ក្នុង
ខណ្ឌខេត្តបាត់ដំបង ជាប់នឹង ខេត្តបាត់ដំបង ដោយអន្តរាគមន៍ ១
មូល គឺ ក្នុងខេត្ត ដែលប្រកបដោយវិធីកិច្ច មុន ១ ជាប់នឹង ខេត្តកំពង់ ដែល
ប្រកបដោយវិធីកិច្ច ក្រោយ ១ គឺ ខេត្តបាត់ដំបង ដោយអន្តរាគមន៍ ១
ខណ្ឌខេត្តបាត់ដំបង ជាប់នឹង ខេត្តខេត្តបាត់ដំបង ក្នុងខេត្ត
កំពង់ ដោយអន្តរាគមន៍ គឺ ខេត្ត ដែលប្រកបដោយវិធីកិច្ច មុន ១
ជាប់នឹង ខេត្តបាត់ដំបង ដែលប្រកបដោយវិធីកិច្ច ក្រោយ ១ ដោយអន្តរាគមន៍
ប្រចាំ គឺ ខណ្ឌខេត្តបាត់ដំបង មុន ១ ១ ២ ១ ជាប់នឹង ខេត្ត
ស្វាយរៀង ដោយអន្តរាគមន៍ ១ មូល គឺ ខេត្ត ដែលប្រកបដោយ
វិធីកិច្ច មុន ១ ជាប់នឹង ខេត្តកំពង់ដែលប្រកបដោយវិធីកិច្ច ក្រោយ ១

អនន្តរាប្បច្ចយេន បច្ចុយោ អាវុដ្ឋនា នស្សាធន៍
 មហាភត្តរោគុកានំ ទន្ធានំ អនន្តរាប្បច្ចយេន បច្ចុ-
 យោ ។ ម្ចលំ ឬវិមា ឬវិមា វិចីកិញ្ញាសហគតោ
 មោហោ បច្ឆិមា បច្ឆិមា វិចីកិញ្ញាសហគតានំ ទន្ធា-
 នំ មោហស្ស ធន អនន្តរាប្បច្ចយេន បច្ចុយោ អាវុដ្ឋនា
 វិចីកិញ្ញាសហគតានំ ទន្ធានំ មោហស្ស ធន អនន្តរ-
 ាប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។ នស្សាធន៍ មហាភត្តរោគុកា-
 ន ធន មស្សនេន មហាភត្តរោគុកា ធន ធម្មា នស្ស-
 េន មហាភត្តរោគុកាស្ស ធម្មស្ស អនន្តរាប្បច្ចយេន
 បច្ចុយោ ឬវិមា ឬវិមា វិចីកិញ្ញាសហគតា ទន្ធា នំ
 មោហោ ធន បច្ឆិមា បច្ឆិមា វិចីកិញ្ញាសហគតានំ
 ទន្ធានំ អនន្តរាប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។ ម្ចលំ ឬវិមា
 ឬវិមា វិចីកិញ្ញាសហគតា ទន្ធា ធន មោហោ ធន បច្ឆិ-
 មស្ស បច្ឆិមស្ស វិចីកិញ្ញាសហគតាស្ស មោហស្ស
 អនន្តរាប្បច្ចយេន បច្ចុយោ វិចីកិញ្ញាសហគតា ទន្ធា ធន
 មោហោ ធន វិជ្ជាធន្ស អនន្តរាប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។
 ម្ចលំ ឬវិមា ឬវិមា វិចីកិញ្ញាសហគតា ទន្ធា ធន មោ-
 ហោ ធន បច្ឆិមា បច្ឆិមា វិចីកិញ្ញាសហគតានំ
 ទន្ធានំ មោហស្ស ធន អនន្តរាប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។

ដោយអនន្តរាប្បច្ចយេន អាវុដ្ឋនៈ ជាបច្ច័យ នៃភូតាស្សនេនបច្ចេក-
 បោគកុដ្ឋ ដោយអនន្តរាប្បច្ចយេន ។ ម្យល គឺ មោហៈ ដែលប្រកប
 ដោយវិចីកិញ្ញា មុន ។ ជាបច្ច័យ នៃភូតាស្ស ដែលប្រកបដោយ វិចី-
 កិញ្ញា ក្រោយ ។ ផង នៃមោហៈផង ដោយអនន្តរាប្បច្ចយេន អាវុដ្ឋនៈ ជា
 បច្ច័យ នៃភូតាស្ស ដែលប្រកបដោយវិចីកិញ្ញាផង នៃមោហៈផង ដោយ
 អនន្តរាប្បច្ចយេន ។ ទស្សនេនបច្ចេកុបោគកុដ្ឋ ទស្សនេនបច្ចេកុ-
 បោគកុដ្ឋ ជាបច្ច័យ នៃទស្សនេនបច្ចេកុបោគកុដ្ឋ ដោយអនន្ត-
 រាប្បច្ចយេន គឺ ភូតាស្ស ដែលប្រកបដោយវិចីកិញ្ញា មុន ។ គឺ មោហៈ
 ជាបច្ច័យ នៃភូតាស្ស ដែលប្រកបដោយវិចីកិញ្ញា ក្រោយ ។ ដោយ
 អនន្តរាប្បច្ចយេន ។ ម្យល គឺ ភូតាស្ស ដែលប្រកបដោយវិចីកិញ្ញា មុន ។ គឺ
 មោហៈ ជាបច្ច័យ នៃមោហៈ ដែលប្រកបដោយវិចីកិញ្ញា ក្រោយ ។
 ដោយអនន្តរាប្បច្ចយេន ភូតាស្ស ដែលប្រកបដោយវិចីកិញ្ញា គឺ មោហៈ ជា
 បច្ច័យ នៃវត្ថុនោះ ដោយអនន្តរាប្បច្ចយេន ។ ម្យល គឺ ភូតាស្ស ដែល
 ប្រកបដោយវិចីកិញ្ញា មុន ។ គឺ មោហៈ ជាបច្ច័យ នៃភូតាស្ស ដែល
 ប្រកបដោយវិចីកិញ្ញា ក្រោយ ។ ផង នៃមោហៈផង ដោយអនន្តរាប្បច្ចយេន ។

... សមនន្តរប្បដ្ឋានយេន បដ្ឋានយា នវ សហជាតប្បដ្ឋាន-
យេន បដ្ឋានយា នវ អត្ថបញ្ញប្បដ្ឋានយេន បដ្ឋានយា ន
និស្សយប្បដ្ឋានយេន បដ្ឋានយា នវ ។

[២២] អស្សនេន បហាតត្ថហេតុកា ធម្មោ នស្ស-
នេន បហាតត្ថហេតុកាស្ស ធម្មស្ស ឧបទិស្សយប្បដ្ឋ-
ានេន បដ្ឋានយា វាម្ពន្ធបទិស្សយោ អនន្តរ្យបទិស្ស-
យោ បកាត្ថបទិស្សយោ ។ យេ ។ បកាត្ថបទិស្សយោ
នស្សនេន បហាតត្ថហេតុកា ទដ្ឋា នស្សនេន បហា-
តត្ថហេតុកាចំ ទដ្ឋាចំ ឧបទិស្សយប្បដ្ឋានយេន បដ្ឋ-
ានយោ ។ វាម្ពន្ធបទិស្សយោ ធម្មស្ស អនន្តរ្យបទិស្សយោ ន
បកាត្ថបទិស្សយោ ឧ ។ មូលំ នស្សនេន បហាតត្ថហេ-
តុកា ទដ្ឋា នស្សនេន បហាតត្ថហេតុកាចំ ទដ្ឋាចំ
វាម្ពន្ធបទិស្សយោ ឧ ឧបទិស្សយប្បដ្ឋានយេន បដ្ឋានយោ ។ មូលំ
នស្សនេន បហាតត្ថហេតុកា ទដ្ឋា វិចិត្តាសហ-
តកាចំ ទដ្ឋាចំ នោនស្ស ន ឧបទិស្សយប្បដ្ឋានយេន
បដ្ឋានយោ ។ នស្សនេន បហាតត្ថហេតុកា ធម្មោ ន-
ស្សនេន បហាតត្ថហេតុកាស្ស ធម្មស្ស ឧបទិស្សយ-
ប្បដ្ឋានយេន បដ្ឋានយោ វាម្ពន្ធបទិស្សយោ អនន្តរ្យបទិ-
ស្សយោ បកាត្ថបទិស្សយោ ។ យេ ។ បកាត្ថបទិស្សយោ

... ជាប់ជួយ ដោយសមនន្តរប្បដ្ឋាន មានន័យ ៩ ជាប់ជួយ ដោយ
សហជាតប្បដ្ឋាន មានន័យ ៩ ជាប់ជួយ ដោយអត្ថបញ្ញប្បដ្ឋាន មាន
ន័យ ៦ ជាប់ជួយ ដោយនិស្សយប្បដ្ឋាន មានន័យ ៩ ។

[២២] ឧស្សនេន បហាតត្ថហេតុកា ជាប់ជួយ នៃឧស្សនេន-
បហាតត្ថហេតុកា ដោយឧបទិស្សយប្បដ្ឋាន ទានដល់វាម្ពន្ធបទិស្សយោ
អនន្តរ្យបទិស្សយោ និងបកាត្ថបទិស្សយោ ។ យេ ។ បកាត្ថបទិស្សយោ ន
ពួកទន្ធី ជាឧស្សនេន បហាតត្ថហេតុកា ជាប់ជួយ នៃពួកទន្ធី ជាឧស្ស-
នេន បហាតត្ថហេតុកា ដោយឧបទិស្សយប្បដ្ឋាន ។ អនន្តរ្យបទិស្សយោ
បកាត្ថបទិស្សយោ (បក្ខិក ភាស្តីដី) គួរដឹង ២ ដំណាស់ ។
មូល នី ពួកទន្ធី ជាឧស្សនេន បហាតត្ថហេតុកា ជាប់ជួយ នៃពួកទន្ធី
ជាឧស្សនេន បហាតត្ថហេតុកា ដឹង នៃវាម្ពន្ធបទិស្សយោ ដោយឧបទិស្ស-
យប្បដ្ឋាន ។ មូល នី ពួកទន្ធី ជាឧស្សនេន បហាតត្ថហេតុកា ជាប់ជួយ
នៃពួកទន្ធី ដែលប្រកបដោយវិចិត្តាសហតកា ដឹង នៃវាម្ពន្ធបទិស្សយោ ដោយឧបទិស្ស-
យប្បដ្ឋាន ។ ឧស្សនេន បហាតត្ថហេតុកា ជាប់ជួយ នៃឧស្សនេន-
បហាតត្ថហេតុកា ដោយឧបទិស្សយប្បដ្ឋាន ទានដល់វាម្ពន្ធបទិ-
ស្សយោ អនន្តរ្យបទិស្សយោ និងបកាត្ថបទិស្សយោ ។ យេ ។ បកាត្ថបទិស្សយោ

សង្ខំ ឧបទិស្សាយ ឆាន់ ធនតិ ។ ឬ ។ សមាបត្តិ
 ឧប្បាធនតិ ឆាន់ ធប្បតិ សិលំ ។ ឬ ។ បញ្ញំ ឧ-
 បស្សនេនបហាគត្វាហតុក្កុក រតំ ឆានសំ មោហំ ឆាន់
 បត្ថងំ កាយិកំ សុខំ កាយិកំ ធុត្ថំ ។ ឬ ។ សេនា-
 សនំ ឧបទិស្សាយ ឆាន់ ធនតិ ។ ឬ ។ សមាបត្តិ ឧប្បា-
 ធនតិ សង្ខំ ។ ឬ ។ សេនាសនំ សង្ខាយ ។ ឬ ។
 បញ្ញាយ ឧបស្សនេនបហាគត្វាហតុក្កុកស្ស រតស្ស
 ។ ឬ ។ បត្ថនាយ ធលសមាបត្តិយា ឧបទិស្សាយ
 ប្បត្តិយា ឧបទិស្សាយ ។ ឧបស្សនេនបហាគត្វាហតុ-
 កោ ឧប្បា ឧស្សនេនបហាគត្វាហតុក្កុកស្ស ឧប្បស្ស
 ឧបទិស្សាយប្បត្តិយា ឧបទិស្សាយ ឆាន់ឧបទិស្សាយ
 អនុប្បបទិស្សាយ បតត្ថបទិស្សាយ ។ ឬ ។ បតត្ថ-
 បទិស្សាយ សង្ខំ ឧបទិស្សាយ . . . ទិដ្ឋិ តណ្ហាតិ
 សិលំ ។ ឬ ។ បញ្ញំ ឧបស្សនេនបហាគត្វាហតុក្កុក
 រតំ ឆានសំ មោហំ ឆាន់ បត្ថងំ កាយិកំ សុខំ
 កាយិកំ ធុត្ថំ ។ ឬ ។ សេនាសនំ ឧបទិស្សាយ
 ឆាន់ ឆានតិ ។ ឬ ។ សង្ខំ កិច្ចតំ សង្ខា
 ។ ឬ ។ សេនាសនំ ឧស្សនេនបហាគត្វាហតុក្កុកស្ស
 រតស្ស ឆានស្ស មោហស្ស ទិដ្ឋិយា បត្ថនាយ

ភិ បុគ្គល ឱ ខ្ញុំខាង ព្រះអាស្រ័យ ខ្ញុំសង្ខា ។ ឬ ។ ញ្ញំនិសមាបត្តិ
 ឱកតិខ្សឹន ឆិខ្សឹន ខ្ញុំខាង ខ្ញុំសិល ។ ឬ ។ ខ្ញុំបញ្ញា រតៈ
 រោសៈ មោហៈ ឆានៈ សេចក្តីប្រាថ្នា កាយិកសុខ ទិដ្ឋិកាយិកសុខ
 ជាឧស្សនេនបហាគត្វាហតុក្កុក ។ ឬ ។ ឱ ខ្ញុំខាង ព្រះអាស្រ័យ ខ្ញុំ
 សេនាសនៈ ។ ឬ ។ ញ្ញំនិសមាបត្តិ ឱកតិខ្សឹន សង្ខា ។ ឬ ។
 សេនាសនៈ (ជាបង្វិយ) ខែសង្ខា ។ ឬ ។ ខែបញ្ញា ខែរតៈ ជាឧស្ស-
 នេនបហាគត្វាហតុក្កុក ។ ឬ ។ ជាបង្វិយ ខែសេចក្តីប្រាថ្នា ទិដ្ឋិសេ-
 សមាបត្តិ ដោយឧបទិស្សាយប្បត្តិយា ។ ឧស្សនេនបហាគត្វាហតុក្កុក
 ជាបង្វិយ ខែឧស្សនេនបហាគត្វាហតុក្កុក ដោយឧបទិស្សាយប្បត្តិយា
 បានដល់ការឆ្លងបទិស្សាយ អនុប្បបទិស្សាយ ទិដ្ឋិបតត្ថបទិស្សាយ ។ ឬ ។
 ឧបតត្ថបទិស្សាយ ភិ បុគ្គល អាស្រ័យ ខ្ញុំសង្ខា . . . ប្រការ ខ្ញុំ
 ទិដ្ឋិ ខ្ញុំសិល ។ ឬ ។ ខ្ញុំបញ្ញា រតៈ រោសៈ មោហៈ ឆានៈ សេចក្តី
 ប្រាថ្នា កាយិកសុខ ទិដ្ឋិកាយិកសុខ ជាឧស្សនេនបហាគត្វាហតុក្កុក
 ។ ឬ ។ សង្ខាតំ ខ្ញុំសង្ខា ព្រះអាស្រ័យ ខ្ញុំសេនាសនៈ ។ ឬ ។
 បំរែក ខ្ញុំសង្ខិ សង្ខា ។ ឬ ។ សេនាសនៈ ជាបង្វិយ ខែរតៈ
 រោសៈ មោហៈ ទិដ្ឋិ ទិដ្ឋិសេចក្តីប្រាថ្នា ជាឧស្សនេនបហាគត្វាហតុក្កុក

អាម្ពណប្បដាតំ ធម្មំ . . . វត្ថុ អាត្ម វិចិត្រាសហ-
កតា ទទ្ធា ធម៌ មោហា ធម៌ ធម្មជ្ឈន្តំ ។ វត្ថុប្បដាតំ
សង្កតំ ។

[២៦] ធម្មន្ថេន មហាតត្វហេតុកោ ធម្មោ ធម៌
ធម្មន្ថេន មហាតត្វហេតុកស្ម ធម្មស្ម មន្ទាដាត-
ប្បច្ចយេន មច្ចយោ ។ មេ ។ ធម្មន្ថេន មហាតត្វ-
ហេតុកោ ធម្មោ ធម៌ ធម្មន្ថេន មហាតត្វហេតុកស្ម
ធម្មស្ម មន្ទាដាតប្បច្ចយេន មច្ចយោ ។ មេ ។ ធម្ម-
ន្ថេន មហាតត្វហេតុកោ ធម៌ ធម្មន្ថេន មហាតត្វហេ-
តុកតា ធម៌ ធម្មោ ធម៌ ធម្មន្ថេន មហាតត្វហេតុកស្ម
ធម្មស្ម មន្ទាដាតប្បច្ចយេន មច្ចយោ ។ មេ ។ . . .
កេសេវធម្មច្ចយេន មច្ចយោ ។

[២៧] ធម្មន្ថេន មហាតត្វហេតុកោ ធម្មោ ធម្ម-
ន្ថេន មហាតត្វហេតុកស្ម ធម្មស្ម កម្មប្បច្ចយេន
មច្ចយោ ធម្មន្ថេន មហាតត្វហេតុកោ ធម៌ ធម៌ សម្ម-
យុត្តកាចំ ទទ្ធាចំ កម្មប្បច្ចយេន មច្ចយោ ។ មូលំ
សហជាតា ជាតាទណិកា ។ សហជាតា ធម្ម-
ន្ថេន មហាតត្វហេតុកោ ធម៌ ធម៌ វិគ្គសម្មាសាចំ
រូបាចំ កម្មប្បច្ចយេន មច្ចយោ ។ ជាតាទណិកា

អាម្ពណប្បដាតំ គី ឌូវត្ថុ . . . ត្ថកខន្ធ ដែលប្រកបដោយវិចិត្រ-
ភី មោហភី កេសេវីន ប្រាប្រាត្ថ ឌូវត្ថុ ។ វត្ថុប្បដាតំ គី
សេន្ទីវប្បិញ ។

[២៨] ធម្មន្ថេន មហាតត្វហេតុកធម៌ ជាច្ច័យ វិទ្យាស្សនេ-
ន មហាតត្វហេតុកធម៌ ដោយច្នាដាតប្បច្ច័យ ។ មេ ។ ធម្មន្ថេន ម-
ហាតត្វហេតុកធម៌ ជាច្ច័យ វិទ្យាស្សនេន មហាតត្វហេតុកធម៌ ដោយ
ច្នាដាតប្បច្ច័យ ។ មេ ។ ធម្មន្ថេន មហាតត្វហេតុកធម៌ ធម្ម-
ន្ថេន មហាតត្វហេតុកធម៌ ជាច្ច័យ វិទ្យាស្សនេន មហាតត្វហេតុកធម៌
ដោយច្នាដាតប្បច្ច័យ ។ មេ ។ ធម្មន្ថេន មហាតត្វហេតុកធម៌ ធម្ម-
ន្ថេន មហាតត្វហេតុកធម៌ ជាច្ច័យ វិទ្យាស្សនេន មហាតត្វហេតុកធម៌
ដោយច្នាដាតប្បច្ច័យ ។ មេ ។ . . . ដោយកេសេវធម្មច្ច័យ ។

[២៩] ធម្មន្ថេន មហាតត្វហេតុកធម៌ ជាច្ច័យ វិទ្យាស្សនេ-
ន មហាតត្វហេតុកធម៌ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ធម្មន្ថេន មហាតត្វហេតុកធម៌
ជាច្ច័យ វិទ្យាសម្មយុត្តកខន្ធ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ មូលំ គី សហជាតា
វិចិត្រាសហកតា ។ សហជាតា គី ធម្មន្ថេន មហាតត្វហេតុកធម៌
ជាច្ច័យ វិទ្យាសម្មយុត្តកខន្ធ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ វិចិត្រាសហកតា

ការវាយបោកត្អូលោកុកទុក

បដិច្ចវិវា

[៣៤] ការវាយបោកត្អូលោកុក ធម្មំ បដិច្ច
ការវាយបោកត្អូលោកុកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជនំ លោកុប្ប-
ជ្ជយេ ការវាយបោកត្អូលោកុក ឋិតំ ឧទ្ធំ បដិច្ច
កាយោ មន្តោ មេ មន្តេ ... ។

ឯវំ បដិច្ចវិវាធម្មំ សហជានិកេន បច្ចយនិកេន
និស្សយនិកេន សំសដ្ឋានិកេន សម្មយុត្តនិកេន
មស្សនេន បោកត្អូលោកុកទុកសនិសា ឧទ្ធច្ច-
សហតោ មោហោ វិធិតិញ្ចាសហតលោហាដ្ឋា-
នេ វេយត្តោ ។

បញ្ញាវិវា

[៣៥] ការវាយបោកត្អូលោកុកោ ធម្មោ ការវាយ-
បោកត្អូលោកុកស្ម ធម្មស្ម លោកុប្បជ្ជយេន មន្ត-
យោ ។ ឧ ឧស្សនេន បោកត្អូលោកុកទុកសនិសា ។

[៣៦] ការវាយបោកត្អូលោកុកោ ធម្មោ ការ-
វាយបោកត្អូលោកុកស្ម ធម្មស្ម ការម្ពណ្ឌប្បជ្ជ-
យេន មន្តយោ ។ និសំ វារត្តំ ឧស្សនេន បោកត្អូ-
លោកុកទុកសនិសា ។ ឧ ការវាយបោកត្អូលោកុ-
កោ ធម្មោ ឧ ការវាយបោកត្អូលោកុកស្ម ធម្មស្ម

ការវាយបោកត្អូលោកុកទុក

បដិច្ចវិវា

[៣៦] ការវាយបោកត្អូលោកុកធម្មំ (ធម៌មានលក្ខណ៍ដែលត្រូវ
សម្រាប់ការវាយ) កស្រីយ ឲ្យការវាយបោកត្អូលោកុកធម្មំ វិហិតិ
ឡើង ប្រការលោកុប្បជ្ជយ គឺ ឧទ្ធច្ច កស្រីយ ឲ្យឧទ្ធច្ច ឧ ឯការវាយ-
បោកត្អូលោកុក ឲ្យឧទ្ធច្ច ៦ ... ។

បដិច្ចវិវាត្ថំ សហជានិកេត្ថំ បច្ចយនិកេត្ថំ និស្សយនិកេត្ថំ សំសដ្ឋ-
ានិកេត្ថំ សម្មយុត្តនិកេត្ថំ ប្រហេនដ្ឋានិនិស្សនេន បោកត្អូលោកុ-
កទុកនិវេ មោហោ វេយត្រយេនយឧទ្ធច្ច មន្តវិក ធម្មំ
កម្មវិវាត ឧទ្ធច្ចវិវាមោហោវេយត្រយេនយវិចិត្តត្ថោ ។

បញ្ញាវិវា

[៣៧] ការវាយបោកត្អូលោកុកធម្មំ ឯបដិច្ចយ នៃការវាយ-
បោកត្អូលោកុកធម្មំ វេយលោកុប្បជ្ជយ ។ ឯកថាវិ ៦ ប្រហេនដ្ឋា-
និនិស្សនេន បោកត្អូលោកុកទុកនិវេ ។

[៣៨] ការវាយបោកត្អូលោកុកធម្មំ ឯបដិច្ចយ នៃការវាយ-
បោកត្អូលោកុកធម្មំ វេយលោកុប្បជ្ជយ ។ មន្តវិក ប្រាកដ ឲ្យ
ឯកថាវិ ៣ ឲ្យប្រហេនដ្ឋានិនិស្សនេន បោកត្អូលោកុកទុក ។ វិភា-
វាយបោកត្អូលោកុកធម្មំ ឯបដិច្ចយ នៃការវាយបោកត្អូលោកុកធម្មំ

[៤១] សវិតក្កន្តំ ធម្មំ បដិច្ច សវិតក្កោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បដូយា សវិតក្កំ ឋិតំ ទន្ធំ បដិច្ច
 តយោ ទទ្ធា វេ ទទ្ធា ... បដិសន្ធិត្តុណា ។ ឬ ។
 សវិតក្កន្តំ ធម្មំ បដិច្ច សវិតក្កោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេ
 តុប្បដូយា សវិតក្កោ ទទ្ធា បដិច្ច វិតក្កោ ចិត្តសមុត្តា-
 រោ រូបំ បដិសន្ធិត្តុណា ។ ឬ ។ សវិតក្កំ ធម្មំ បដិច្ច
 សវិតក្កោ ធម្មំ សវិតក្កោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុ-
 ប្បដូយា សវិតក្កំ ឋិតំ ទន្ធំ បដិច្ច តយោ ទទ្ធា វិ-
 បត្តោ ធម្មំ ចិត្តសមុត្តារោ រូបំ បដិសន្ធិត្តុណា ។ ឬ ។
 សវិតក្កន្តំ ធម្មំ បដិច្ច សវិតក្កោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុ-
 ប្បដូយា សវិតក្កំ ឋិតំ ទន្ធំ បដិច្ច តយោ ទទ្ធា ចិត្ត-
 សមុត្តារោ រូបំ វេ ទទ្ធា ... វិតក្កំ បដិច្ច ចិត្ត-
 សមុត្តារំ រូបំ បដិសន្ធិត្តុណា សវិតក្កំ ឋិតំ ទន្ធំ បដិច្ច
 តយោ ទទ្ធា តតត្ថា ធម្មំ វេ ទទ្ធា ... វិតក្កំ
 បដិច្ច តតត្ថារូបំ ទទ្ធា បដិច្ច វិតក្កំ វិតក្កំ បដិច្ច ទទ្ធា វិតក្កំ
 បដិច្ច វិតក្កំ វិតក្កំ បដិច្ច វិតក្កោ ឋិតំ មហាក្កតំ ... ។

[៤១] សវិតក្កន្តំ (ធម្មំដែលប្រកបដោយសេចក្តីត្រង់) កាស្រ័យ
 ឲ្យសវិតក្កន្តំ រើបរើត្បើន ព្រោះហេតុប្បដូយ គឺ ទទ្ធា កាស្រ័យ
 ឲ្យទទ្ធា ដែលប្រកបដោយវិតក្ក ឲ្យទទ្ធា ... ចិត្តសមុត្តារំ បដិ-
 សន្ធិ ។ ឬ ។ សវិតក្កន្តំ (ធម្មំដែលទំនងមានសេចក្តីត្រង់) កាស្រ័យ
 ឲ្យសវិតក្កន្តំ រើបរើត្បើន ព្រោះហេតុប្បដូយ គឺ វិតក្កន្តំ ចិត្ត-
 សមុត្តារូបន៍ កាស្រ័យ ឲ្យវិតក្កន្តំ ដែលប្រកបដោយវិតក្ក ក្នុង
 ខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ ឬ ។ សវិតក្កន្តំ កាស្រ័យ ឲ្យ
 សវិតក្កន្តំ រើបរើត្បើន ព្រោះហេតុប្បដូយ គឺ ទទ្ធា ធម្មំ វិតក្កន្តំ
 ចិត្តសមុត្តារូបន៍ កាស្រ័យ ឲ្យទទ្ធា ដែលប្រកបដោយវិតក្ក ក្នុង
 ខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ ឬ ។ សវិតក្កន្តំ កាស្រ័យ ឲ្យសវិតក្កន្តំ រើបរើត្បើន
 ព្រោះហេតុប្បដូយ គឺ ទទ្ធា ធម្មំ ចិត្តសមុត្តារូបន៍ កាស្រ័យ
 ឲ្យទទ្ធា ដែលទំនងមានវិតក្ក ឲ្យទទ្ធា ... ចិត្តសមុត្តារូប កាស្រ័យ
 ឲ្យវិតក្ក ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ទទ្ធា ក្តី តតត្ថារូបក្តី កាស្រ័យ ឲ្យ
 សវិតក្កន្តំ ឲ្យទទ្ធា ... តតត្ថារូប កាស្រ័យ ឲ្យវិតក្ក
 វេ កាស្រ័យ ឲ្យវិតក្កន្តំ កាស្រ័យ ឲ្យវិតក្ក វេ កាស្រ័យ
 ឲ្យវិតក្ក វិតក្ក កាស្រ័យ ឲ្យវិតក្ក ឲ្យវិហារក្ក ១ ... ។

វិវត្តន៍ បដិច្ច វិចិត្តក្លាសហគរតា ឧទ្ធចូសហគរតា ឆោ-
 យោ ។ វិវត្តន៍ បដិច្ច សវិគត្តា ច អវិគត្តា ច
 ឆោ ឧប្បជ្ឈន្តិ នរោត្តមប្បដូយ ។ សន្តិក្កំ ហេតុប្បដូយ-
 សនិសំ អរោត្តន្តិ និយោមតត្ថំ ។ សវិគត្តា អវិ-
 គត្តា បដិច្ច សវិគត្តា ឆោ ឧប្បជ្ឈន្តិ ឆោ-
 ត្បដូយ អរោត្តន្ត សវិគត្តំ ឯកំ ទទ្ធកា វិវត្តន៍ បដិច្ច ឆោ ទទ្ធកា ទទ្ធកា ទទ្ធកា ... អរោត្តន្តិ សន្តិក្កំ ឆោ
 សវិគត្តំ ឯកំ ទទ្ធកា វិវត្តន៍ វិវត្តន៍ បដិច្ច ឆោ ទទ្ធកា ទទ្ធកា ទទ្ធកា ... អរោត្តន្តិ សន្តិក្កំ ឆោ
 សវិគត្តំ ឯកំ ទទ្ធកា វិវត្តន៍ វិវត្តន៍ បដិច្ច ឆោ ទទ្ធកា
 ទទ្ធកា ទទ្ធកា ... វិចិត្តក្លាសហគរតា ឧទ្ធចូសហគ-
 រតា ទទ្ធកា ច វិវត្តន៍ បដិច្ច វិចិត្តក្លាសហគរតា ឧទ្ធចូ-
 សហគរតា ឆោយោ ។ អវិសហ ទទ្ធកា ហេតុប្ប-
 ដូយសនិសំ និព្វាន អរោត្តន្តិ និយោមតត្ថំ ។

[២២] នរោត្តយា នវ នរោត្តយា តិណំ នរ-
 តិណំ នវ នរោត្តយា តិណំ ។ បេ ។ នរោត្តយា
 តិណំ នរោត្តយា នវ នរោត្តយា នវ នរោត្តយា
 នវ នរោត្តយា តិណំ នវ នរោត្តយា នវ នរោត្តយា ឯកំ

ហេតុ ដែលប្រកបដោយវិចិត្តក្លា ប្រកបដោយទទ្ធកា អស្រ័យ ឲ្យ
 វិវត្តន៍ ។ សវិគត្តន្តិ អវិគត្តន្តិ អស្រ័យ ឲ្យវិគត្តន្តិ ទេវតា
 ទេវតា ប្រាសាទប្បដូយ ។ សេចក្តីប្រកាស ប្រាសាទប្បដូយ
 ប្បដូយដែល បណ្តិត ប្បដូយនោះ ជាអរោត្តន្ត ផង ។ សវិគត្តន្តិ
 អស្រ័យ ឲ្យវិគត្តន្តិ ឲ្យវិគត្តន្តិ ទេវតា ទេវតា ទេវតា ប្រា-
 នរោត្តន្ត គឺ ទទ្ធកា អស្រ័យ ឲ្យវិគត្តន្ត ច នរោត្តន្ត ផង
 ឲ្យវិគត្តន្ត ឲ្យវិគត្ត ។ ... ទទ្ធកា អស្រ័យ ឲ្យវិគត្តន្ត ច ផង ឲ្យ
 វិគត្តន្ត ក្នុងនរោត្តន្តប្បដូយ ឲ្យវិគត្ត ។ ... ទទ្ធកា
 អស្រ័យ ឲ្យវិគត្តន្ត ច ផង ឲ្យវិគត្តន្ត ឲ្យវិគត្តន្ត ក្នុងនរោត្ត-
 ន្តប្បដូយ ឲ្យវិគត្ត ។ ... ហេតុ ដែលប្រកបដោយវិចិត្តក្លា
 ប្រកបដោយទទ្ធកា អស្រ័យ ឲ្យវិគត្តន្ត ដែលប្រកបដោយវិចិត្តក្លា ប្រកប
 ដោយទទ្ធកា ឲ្យវិគត្តន្ត ។ បញ្ជាក់ផង ២ ពីសេស ប្រាសាទ
 ទេវតា ប្បដូយដែល បណ្តិត ប្បដូយនោះ ជាអរោ-
 ត្តន្ត ផង ។

[២២] ក្នុងនរោត្តន្ត ប្បដូយ ប្បដូយ ៧ ក្នុងនរោត្តន្ត
 ប្បដូយ ប្បដូយ ៧ ក្នុងនរោត្តន្ត ប្បដូយ ប្បដូយ ៧ ក្នុងនរោត្តន្ត
 ប្បដូយ ប្បដូយ ៧ ។ បេ ។ ក្នុងនរោត្តន្ត ប្បដូយ ប្បដូយ ៧
 ក្នុងនរោត្តន្ត ប្បដូយ ប្បដូយ ៧ ក្នុងនរោត្តន្ត ប្បដូយ ប្បដូយ ៧
 ក្នុងនរោត្តន្ត ប្បដូយ ប្បដូយ ៧ ក្នុងនរោត្តន្ត ប្បដូយ ប្បដូយ ៧
 ក្នុងនរោត្តន្ត ប្បដូយ ប្បដូយ ៧ ក្នុងនរោត្តន្ត ប្បដូយ ប្បដូយ ៧
 ក្នុងនរោត្តន្ត ប្បដូយ ប្បដូយ ៧ ក្នុងនរោត្តន្ត ប្បដូយ ប្បដូយ ៧

នស្រ្តីយេ ឯកំ នយោនេ ឯកំ ធម្មត្ថេ នវ នសម្ប-
យុត្ត តីណិ នវប្បយុត្តេ ន លោនត្ថិយា តីណិ លោ-
វិតតេ តីណិ ។

[៤៥] ហេតុប្បដ្ឋយា នរោម្មណោ តីណិ ...
នរោម្មណោ នវ នរោម្មណោ តីណិ ។ បេ ។ នរោម្ម
ណោ នវិតតេ នវ នសម្បយុត្ត តីណិ នវប្បយុត្ត
ន លោនត្ថិយា តីណិ លោវិតតេ តីណិ ។

[៤៦] នហេតុប្បដ្ឋយា នរោម្មណោ នវ ... អ-
នរោម្មណោ នវ ។ បេ ។ បុរោតិយេ ន ។ បេ ។ នរោម្មណោ
បញ្ច តត្ថេ នវ ។ បេ ។ បញ្ច តីណិ សម្បយុត្ត
នវ នរោម្មណោ នវ ។

សហជានិកោ បដិច្ចវិកសនិសោ ។

បច្ចយវិហ

[៤៧] សវិតត្តំ ធម្មំ បច្ចយា សវិតត្តោ នរោម្ម
ណោ ហេតុប្បដ្ឋយា តីណិ បដិច្ចវិកសនិសោ ។

ក្នុងនស្រ្តីយប្បដ្ឋយ មានព្រះ ១ ក្នុងនយោនេប្បដ្ឋយ មានព្រះ ១ ក្នុង
នរោម្មណោប្បដ្ឋយ មានព្រះ ១ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានព្រះ ១ ក្នុងនវប្ប-
យុត្តប្បដ្ឋយ មានព្រះ ១ ក្នុងនលោនត្ថិយាប្បដ្ឋយ មានព្រះ ១ ក្នុងនលោវិតតេ-
ប្បដ្ឋយ មានព្រះ ១ ។

[៤៥] ក្នុងនរោម្មណោប្បដ្ឋយ មានព្រះ ១ ក្នុងនរោម្មណោប្បដ្ឋយ
... ក្នុងនរោម្មណោប្បដ្ឋយ មានព្រះ ១ ក្នុងនរោម្មណោប្បដ្ឋយ មានព្រះ ១
។ បេ ។ ក្នុងនរោម្មណោប្បដ្ឋយ មានព្រះ ១ ក្នុងនរោម្មណោប្បដ្ឋយ មានព្រះ ១
ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានព្រះ ១ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានព្រះ ១
ក្នុងនលោនត្ថិយាប្បដ្ឋយ មានព្រះ ១ ក្នុងនលោនត្ថិយាប្បដ្ឋយ មានព្រះ ១
ក្នុងនលោវិតតេប្បដ្ឋយ មានព្រះ ១ ។

[៤៦] ក្នុងនរោម្មណោប្បដ្ឋយ មានព្រះ ១ ក្នុងនរោម្មណោប្បដ្ឋយ
... ក្នុងនរោម្មណោប្បដ្ឋយ មានព្រះ ១ ក្នុងនរោម្មណោប្បដ្ឋយ មានព្រះ ១
។ បេ ។ ក្នុងនរោម្មណោប្បដ្ឋយ មានព្រះ ១ ក្នុងនរោម្មណោប្បដ្ឋយ មានព្រះ ១
ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានព្រះ ១ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានព្រះ ១
ក្នុងនលោនត្ថិយាប្បដ្ឋយ មានព្រះ ១ ក្នុងនលោនត្ថិយាប្បដ្ឋយ មានព្រះ ១
ក្នុងនលោវិតតេប្បដ្ឋយ មានព្រះ ១ ។

សហជានិកោ បដិច្ចវិកសនិសោ ។

បច្ចយវិហ

[៤៧] សវិតត្តំ ធម្មំ បច្ចយា សវិតត្តោ នរោម្ម
ណោ ហេតុប្បដ្ឋយ តីណិ បដិច្ចវិកសនិសោ ។

បរិក្ខេបសង្ខេបសាធារណៈ ។ សវិតក្កញ្ញ អវិតក្កញ្ញ ឯង្គ បទ្ទ-
 យោ សវិតក្កញ្ញា ធម្មោ ឧប្បជ្ឈនំ ហេតុប្បដ្ឋយា សវិ-
 តក្កំ ឯតំ ទទ្ធានុ វិតក្កញ្ញ បទ្ទយា តយោ ទទ្ធា
 រេ ទទ្ធា ... សវិតក្កំ ឯតំ ទទ្ធានុ វិតក្កញ្ញ បទ្ទយា
 តយោ ទទ្ធា ទ្វេ ទទ្ធា ... បដិសន្ធិក្កុណោ ទ្វេ
 កាតទ្ធា ។ សវិតក្កញ្ញ អវិតក្កញ្ញ ឯង្គ បទ្ទយា អវិ-
 តក្កញ្ញា ធម្មោ ឧប្បជ្ឈនំ ហេតុប្បដ្ឋយា សវិតក្កញ្ញ ទទ្វេ
 ត វិតក្កញ្ញ បទ្ទយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ សវិតក្កញ្ញ ទទ្វេ
 ត វិតក្កញ្ញ មហាភូតេ ត បទ្ទយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ
 សវិតក្កញ្ញ ទទ្វេ ត វិតក្កញ្ញ បទ្ទយា វិតក្កញ្ញ បដិសន្ធិក្កុ-
 ណោ ... តិណំ បដិសន្ធិយានំ ។ សវិតក្កញ្ញ អវិ-
 តក្កញ្ញ ឯង្គ បទ្ទយា សវិតក្កញ្ញ ត អវិតក្កញ្ញ ត ធម្មោ
 ឧប្បជ្ឈនំ ហេតុប្បដ្ឋយា សវិតក្កំ ឯតំ ទទ្ធានុ វិតក្កញ្ញ
 បទ្ទយា តយោ ទទ្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ទ្វេ ទទ្វេ
 ... សវិតក្កំ ឯតំ ទទ្ធានុ វិតក្កញ្ញ វិតក្កញ្ញ បទ្ទយា
 តយោ ទទ្ធា ទ្វេ ទទ្វេ ... សវិតក្កញ្ញ ទទ្វេ ត វិតក្កញ្ញ
 មហាភូតេ ត បទ្ទយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ សវិតក្កំ ឯតំ
 ទទ្ធានុ វិតក្កញ្ញ បទ្ទយា តយោ ទទ្ធា វិតក្កញ្ញ ត ទ្វេ
 ទទ្វេ ... បដិសន្ធិក្កុណោ ។ ២២ ។

ប្រវេណនាមិនក្នុងបរិក្ខេបសាធារណៈ ។ សវិតក្កញ្ញ ឯង្គ ឯង្គ
 ធម៌ ឯង្គអវិតក្កញ្ញធម៌ ហេតុក៏ស្រដៀង ប្រការហេតុប្បដ្ឋយា គឺ ទទ្ធា តា
 មិនផ្អែក ឯង្គសវិតក្កញ្ញ ១ ធម៌ ឯង្គវិតក្កញ្ញ ឯង្គទទ្វេ ២ ... ទទ្ធា តា
 មិនផ្អែក ឯង្គសវិតក្កញ្ញ ១ ធម៌ ឯង្គវិតក្កញ្ញ ឯង្គទទ្វេ ២ ... (បញ្ញា) ២
 បញ្ញា តាមវិធី ក្នុងទណៈនៃបដិសន្ធិ ។ អវិតក្កញ្ញ ឯង្គ ឯង្គ
 សវិតក្កញ្ញធម៌ ឯង្គអវិតក្កញ្ញធម៌ ហេតុក៏ស្រដៀង ប្រការហេតុប្បដ្ឋយា
 គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានប្រ ឯង្គផ្អែក ឯង្គសវិតក្កញ្ញធម៌ ឯង្គវិតក្កញ្ញ
 ចិត្តសមុដ្ឋានប្រ ឯង្គផ្អែក ឯង្គសវិតក្កញ្ញធម៌ ឯង្គវិតក្កញ្ញធម៌ ឯង្គ
 តាមហេតុក៏ស្រដៀង វិតក្កញ្ញ ឯង្គផ្អែក ឯង្គសវិតក្កញ្ញធម៌ ឯង្គវិតក្កញ្ញ
 ក្នុងទណៈនៃបដិសន្ធិ ... ហេតុក៏ស្រដៀង ក្នុងទណៈនៃបដិសន្ធិ
 សវិតក្កញ្ញ អវិតក្កញ្ញ ឯង្គ ឯង្គ ឯង្គសវិតក្កញ្ញធម៌ ឯង្គអវិតក្កញ្ញធម៌
 ហេតុក៏ស្រដៀង ប្រការហេតុប្បដ្ឋយា គឺ ទទ្ធា តា ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានប្រ
 ឯង្គផ្អែក ឯង្គសវិតក្កញ្ញ ១ ធម៌ ឯង្គវិតក្កញ្ញ ឯង្គទទ្វេ ២ ...
 ទទ្ធា តា ឯង្គផ្អែក ឯង្គសវិតក្កញ្ញ ១ ធម៌ ឯង្គវិតក្កញ្ញ ឯង្គវិតក្កញ្ញ ឯង្គ
 ទទ្វេ ២ ... ចិត្តសមុដ្ឋានប្រ ឯង្គផ្អែក ឯង្គសវិតក្កញ្ញធម៌ ឯង្គ
 វិតក្កញ្ញធម៌ ឯង្គតាមហេតុក៏ស្រដៀង ទទ្ធា តា ក្តី វិតក្កញ្ញ ឯង្គសវិតក្ក-
 ញ្ញ ១ ធម៌ ឯង្គវិតក្កញ្ញ ឯង្គទទ្វេ ២ ... ក្នុងទណៈនៃបដិសន្ធិ ។ ២៣ ។

[២៨] ហេតុយា ខវ អាម្មណ ខវ អធិបតីយា
ខវ សព្វត្ថ ខវ អវិគតេ ខវ ។

[២៩] សវិតត្ថំ ធម្មំ បទ្បយា សវិតត្ថោ ជាត្នា
ឧប្បជ្ជតិ ខហេតុប្បទ្បយា ។ ខវ បញ្ញា កាកត្វា អហេ-
តុតាតិ ធិយាអេតត្វា តីណិយេវ ។ ខាហា ឧទ្ធវិតត្វា
យថា អធិដ្ឋង្គេ ហេតុប្បទ្បយសធិសារយេវ បញ្ញា បញ្ញ
វិញ្ញាណា អន្តរេតត ខាហោ វិតត្ថំ ។

[៣០] ខហេតុយា ខវ ឧអាម្មណ តីណិ ឧអ-
ធិបតីយា ខវ ឧឧទ្ធករ តីណិ ។ ខេ ។ ឧឧបដិស្ស-
យេ តីណិ ឧប្បដាតេ ខវ មមត្វាដាតេ ខវ ឧអាសេ-
វេ ខវ ឧត្តរេ ឧត្តាវ ឧវិចារេតា ខវ ឧអាហារេ
ឯតំ ឧដ្ឋ្រិយេ ឯតំ ឧណារេ ឯតំ ឧបេត្ត ខវ
ឧសេស្សយុត្តេ តីណិ ឯវិជ្ជយុត្តេ ខ ។ ខាឧត្ថិយា តីណិ
ខាវិគតេ តីណិ ។

ឯវំ ឥតេវ ។ ឧ កណ្តាតិ ឯស្សយកថា កាកត្វា ។

[២៨] ក្នុងហេតុប្បទ្បយ មានពីរ ៥ ក្នុងអាម្មណប្បទ្បយ មាន
ពីរ ៥ ក្នុងអធិបតីប្បទ្បយ មានពីរ ៥ ក្នុងសព្វយេវាធិសេស សុទ្ធវិគតា
ពីរ ៥ ក្នុងអវិគតប្បទ្បយ មានពីរ ៥ ។

[២៩] សវិតត្ថធម្មំ ពិនិវត្តន ធិសវិតត្ថធម្មំ វេយ្យាករ្យន
ប្រាសហេតុប្បទ្បយ ។ បញ្ញា ៥ បណ្ឌិត ឧប្បវិទ្ធិ ពីរ ៣ បណ្ឌិត ឧប្ប
វិទ្ធិ ដាច់ ដាច់ហេតុត្ថ ធីត្ថន ៦ អោហៈ បណ្ឌិត ឧប្បវិទ្ធិ បញ្ញា
ចំរើន ប្រវិលត្នាធិសីហេតុប្បទ្បយ ក្នុងបដិដ្ឋង្គកថា វិញ្ញាណ ៥
ដាច់សេស មានអោហៈ ធីត្ថិត្ថន ។

[៣០] ក្នុងខហេតុប្បទ្បយ មានពីរ ៥ ក្នុងឧអាម្មណប្បទ្បយ មាន
ពីរ ៥ ក្នុងឧអធិបតីប្បទ្បយ មានពីរ ៥ ក្នុងឧឧទ្ធករ ប្បទ្បយ មានពីរ ៥
។ ខេ ។ ក្នុងឧឧបដិស្សយប្បទ្បយ មានពីរ ៥ ក្នុងឧប្បដាតប្បទ្បយ
មានពីរ ៥ ក្នុងឧប្បដាតប្បទ្បយ មានពីរ ៥ ក្នុងឧអាសេវប្បទ្បយ
មានពីរ ៥ ក្នុងឧត្តរេប្បទ្បយ មានពីរ ៥ ក្នុងឧវិចារេប្បទ្បយ មានពីរ ៥
ក្នុងឧអាហារប្បទ្បយ មានពីរ ៥ ក្នុងឧបេត្តិយប្បទ្បយ មានពីរ ៥ ក្នុង
ឧសេស្សយុត្តប្បទ្បយ មានពីរ ៥ ក្នុងឧវិជ្ជយុត្តប្បទ្បយ មានពីរ ៥
ក្នុងខាឧត្ថិយប្បទ្បយ មានពីរ ៥ ក្នុងខាវិគតប្បទ្បយ មានពីរ ៥ ។

កាតេវចំ ៦ ឯវិគត ប្រាសហេតុ ធីស្សយកថា

បណ្ឌិត ឧប្បវិទ្ធិ ឯវិគត ។

សិល្បដ្ឋាន

[៥១] សវិតត្ថំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ សវិតត្ថោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បទូយា សវិតត្ថំ ឯតំ ទន្ធំ សំសដ្ឋា
 តយោ ខត្វា ទេ ខន្ធ . . . បដិសន្ធិត្ថុណា . . . ។
 សវិតត្ថំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ អវិតត្ថោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
 ហេតុប្បទូយា សវិតត្ថោ ខន្ធ សំសដ្ឋា វិតត្ថោ ។
 សវិតត្ថំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ សវិតត្ថោ ធម្ម អវិតត្ថោ ឧ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បទូយា សវិតត្ថំ ឯតំ ទន្ធំ សំ
 សដ្ឋា តយោ ខត្វា វិតត្ថោ ឧ ន ខន្ធ . . . បដិ
 សន្ធិត្ថុណា ។ រេ ។ អវិតត្ថំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ អវិ
 តត្ថោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បទូយា អវិតត្ថំ ឯតំ
 ទន្ធំ សំសដ្ឋា តយោ ខត្វា បដិសន្ធិត្ថុណា ។ រេ ។
 អវិតត្ថំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ សវិតត្ថោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
 ហេតុប្បទូយា វិតត្ថំ សំសដ្ឋា សម្បយុត្តោ ខត្វា
 បដិសន្ធិត្ថុណា . . . ។ សវិតត្ថុញ អវិតត្ថុញ ធម្មំ
 សំសដ្ឋោ សវិតត្ថោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បទូយា
 សវិតត្ថំ ឯតំ ខន្ធស្វ វិតត្ថុញ សំសដ្ឋា តយោ ខត្វា
 ទេ ខន្ធ . . . បដិសន្ធិត្ថុណា ។ រេ ។

សិល្បដ្ឋាន

[៥២] សវិតត្ថុធម្មិ លាយវ្យំ វិធិសវិតត្ថុធម្មិ វេចកើតឡើង
 ព្រាហ្មហតុប្បថ្វយ គឺ ខន្ធស្វ លាយវ្យំ វិធិសវិតត្ថុធម្មិ ១ វិធិខន្ធ ២
 . . . ក្នុងខណៈវិចារិសន្ធិ . . . ។ អវិតត្ថុធម្មិ លាយវ្យំ វិធិសវិតត្ថុ
 ធម្មិ វេចកើតឡើង ព្រាហ្មហតុប្បថ្វយ គឺ វិតត្ថុ លាយវ្យំ វិធិសវិតត្ថុ
 សវិតត្ថុធម្មិ ។ សវិតត្ថុធម្មិ អវិតត្ថុធម្មិ លាយវ្យំ វិធិសវិតត្ថុធម្មិ
 វេចកើតឡើង ព្រាហ្មហតុប្បថ្វយ គឺ ខន្ធស្វ វិធិសវិតត្ថុ លាយវ្យំ
 វិធិសវិតត្ថុធម្មិ ១ វិធិខន្ធ ២ . . . ក្នុងខណៈវិចារិសន្ធិ ។ រេ ។ អវិ
 តត្ថុធម្មិ លាយវ្យំ វិធិសវិតត្ថុធម្មិ វេចកើតឡើង ព្រាហ្មហតុប្បថ្វយ គឺ
 ខន្ធស្វ លាយវ្យំ វិធិសវិតត្ថុធម្មិ ១ ក្នុងខណៈវិចារិសន្ធិ ។ រេ ។
 សវិតត្ថុធម្មិ លាយវ្យំ វិធិសវិតត្ថុធម្មិ វេចកើតឡើង ព្រាហ្មហតុប្ប
 ថ្វយ គឺ ក្នុងសម្បយុត្តក្នុង លាយវ្យំ វិធិវិតត្ថុ ក្នុងខណៈវិចារិ
 សន្ធិ . . . ។ សវិតត្ថុធម្មិ លាយវ្យំ វិធិសវិតត្ថុធម្មិវិធិ វិធិសវិតត្ថុធម្មិ
 វេចកើតឡើង ព្រាហ្មហតុប្បថ្វយ គឺ ខន្ធស្វ លាយវ្យំ វិធិសវិតត្ថុ
 ធម្មិ ១ វិធិ វិធិសវិតត្ថុធម្មិ វិធិខន្ធ ២ . . . ក្នុងខណៈវិចារិសន្ធិ ។ រេ ។

ចង្ការីរោ

ပြန်လည်

[៩៩] សិវិត្តធម៌ ជាប់រួម ខែសិវិត្តធម៌ ដោយហេតុប្ប-
 ដ្ឋាន គឺ ភូមិភាគ ដែលប្រឈមជាសិវិត្ត ជាប់រួម ខែសិវិត្តធម៌
 យុគត្រូវ ដោយហេតុប្បដ្ឋាន ភូមិភាគខែសិវិត្ត ។ ១០ ។
 សិវិត្តធម៌ ជាប់រួម ខែសិវិត្តធម៌ ដោយហេតុប្បដ្ឋាន គឺ ភូមិភាគ

អវិគត្តា ទទេ ច វិគត្តញ្ច អនិច្ចតោ ... វិបស្សន្តិ
 អស្មនេន្តិ អភិមន្តន្តិ តំ វារាត្ថ វិគត្តោ ឧប្បជ្ជតិ
 ពិទ្ធន ធម្មតា រូបំ បស្សន្តិ ធិត្វាយ សោតតាតុយា
 សន្តំ សុណន្តិ ពោតាបរិយញ្ញាណោ អវិគត្តចិត្តស-
 មន្តិស្ស ចិត្តំ ជាតន្តិ រោគាសាធខ្លាយតតំ ... អា-
 កិញ្ចញ្ញាយតតំ ... រូបាយតតំ ចក្កវិញ្ញាណស្ស
 វោជ្ជត្វាយតតំ ... អវិគត្តា ទទេ តន្តិវិញ្ញាណស្ស
 ពោតាបរិយញ្ញាណស្ស បុត្តេនិកសាទុស្សតិញ្ញាណស្ស
 យថាភវន្តបតតាណស្ស អនាគតសញ្ញាណស្ស វិ-
 គត្តាស្ស ច វារាត្ថណាប្បន្ទយេន បទ្ទយោ អវិគត្តា
 ទទេ ច វិគត្តញ្ច អាមន្ត អវិគត្តា ទទេ ច វិគត្តា ច
 ឧប្បជ្ជន្តិ ។ អវិគត្តោ នមោ សវិគត្តស្ស ធម្មស្ស
 វារាត្ថណាប្បន្ទយេន បទ្ទយោ អរិយោ អវិគត្តា នរោថា
 វុដ្ឋហិតា ... បត្តា វុដ្ឋហិតា មន្តំ ... ផលា វុដ្ឋហិតា
 ផលំ បទ្ទវេក្ខន្តិ ចិត្វាតំ បទ្ទវេក្ខន្តិ ចិត្វាតំ គោត្រកុស្ត
 វោណេស្ស សវិគត្តស្ស មគ្គស្ស ផលស្ស អាវុដ្ឋតាយ
 វារាត្ថណាប្បន្ទយេន បទ្ទយោ ធម្មំ ... វត្ថុ ... អវិ-
 គត្តា ទទេ ច វិគត្តញ្ច អនិច្ចតោ ... វិបស្សន្តិ អស្មន-
 េន្តិ អភិមន្តន្តិ តំ វារាត្ថ រោគា ឧប្បជ្ជតិ ។ បេ ។

ឃើញច្បាស់ ខ្ញុំពួកអវិគត្តន្ត ធិនិវេក្ខៈ ជាមិនច្បើន ... ព្រេងអា-
 រិកយ វិគត្តៈ តើគេច្បើន ព្រេងប្រាជ្ញ ខ្ញុំហេតុនោះ ឃើញ ខ្ញុំប្រ-
 ដោយចិត្តចក្ខុ ឮ ខ្ញុំសំឡេង ដោយចិត្តសោតតាតុ ដឹង ខ្ញុំចិត្ត របស់
 អវិគត្តចិត្តសមន្តិបុគ្គល ដោយបេរោបរិយញ្ញាណ អាត្មាសន្តាយតតៈ
 ... អកិញ្ចញ្ញាយតតៈ ... រូបាយតតៈ (ជាបច្ច័យ) ខែក្នុងញ្ញាណ
 វោជ្ជត្វាយតតៈ ... ពួកអវិគត្តន្ត ជាបច្ច័យ ខែក្នុងញ្ញាណ ពោតា-
 បរិយញ្ញាណ បុត្តេនិកសាទុស្សតិញ្ញាណ យថាភវន្តបតតាណ អនា-
 គតសញ្ញាណ ធិនិវេក្ខៈ ដោយវារាត្ថណាប្បន្ទយេ ពួកអវិគត្តន្ត
 វិគត្តៈ តើគេច្បើន ព្រេងប្រាជ្ញ ខ្ញុំពួកអវិគត្តន្ត ធិនិវេក្ខៈ ។
 អវិគត្តធម៌ ជាបច្ច័យ ខែក្នុងវិគត្តធម៌ ដោយវារាត្ថណាប្បន្ទយេ គឺ ពួកព្រះ
 អរិយៈ ចេញ អំពីលាង ដែលមិនមានវិគត្តៈ ... ចេញ អំពីមគ្គ ខ្ញុំ
 មគ្គ ... ចេញ អំពីផល ហើយពិចារណា ខ្ញុំផល ពិចារណា ខ្ញុំព្រះ
 ចិត្តាម ឯព្រះចិត្តាម ជាបច្ច័យ ដែលយាតិចារណា ខ្ញុំគោត្រកុ ពោតា-
 មគ្គ ធិនិវេក្ខៈ ដែលប្រកបដោយវិគត្តៈ ដោយវារាត្ថណាប្បន្ទយេ ខ្ញុំចក្ខុ
 ... ខ្ញុំវេក្ខៈ ... ឃើញច្បាស់ ខ្ញុំពួកអវិគត្តន្ត ធិនិវេក្ខៈ ជាមិនច្បើន ...
 ព្រេងអា រិកយ ធម៌ តើគេច្បើន ព្រេងប្រាជ្ញ ខ្ញុំហេតុនោះ ។ បេ ។

គោបទស្សំ ឧប្បជ្ឈនំ អវិភត្តេ ទទេ ច វិភត្តត្ថា អារត្ត
 សវិភត្តា ទទា ឧប្បជ្ឈន្តិ ។ អវិភត្តោ ធម្មា សវិភត្តស្ស
 ក អវិភត្តស្ស ច ធម្មស្ស អារម្មណប្បដ្ឋយេន មច្ច-
 យោ អរិយោ អវិភត្តា លាភា វុដ្ឋហំត្វា . . . មត្តា វុដ្ឋ-
 ហំត្វា មត្តំ មច្ចវេក្ខន្តិ ជនា វុដ្ឋហំត្វា ជលំ មច្ចវេក្ខន្តិ
 វិប្បាធំ មច្ចវេក្ខន្តិ វិប្បាធំ គោត្រត្ថស្ស ភោតាទស្ស
 សវិភត្តស្ស មត្តស្ស ជលស្ស អាវុដ្ឋាយ វិភត្តស្ស
 ក អារម្មណប្បដ្ឋាយេន មច្ចាយា មត្តំ . . . វត្ថុ . . .
 អវិភត្តេ ទទេ ច វិភត្តត្ថា អវិភត្តោ . . . វិភត្តន្តិ
 អស្សារេន្តិ អភិទន្តន្តិ តំ អារត្ត សវិភត្តា ទទា ច
 វិភត្តត្ថា ក ឧប្បជ្ឈន្តិ អវិភត្តេ ទទេ ច វិភត្តត្ថា អារត្ត
 សវិភត្តា ទទា ច វិភត្តោ ច ឧប្បជ្ឈន្តិ ។ សវិភត្តោ
 ក អវិភត្តោ ច ធម្មា សវិភត្តស្ស ធម្មស្ស អារម្ម-
 ណប្បដ្ឋយេន មច្ចាយា សវិភត្តេ ទទេ ច វិភត្តត្ថា
 អារត្ត សវិភត្តា ទទា ឧប្បជ្ឈន្តិ ។ ម្យលំ សវិភត្តោ
 មទេ ច វិភត្តត្ថា អារត្ត អវិភត្តោ ទទា ច វិភត្តោ
 ក ឧប្បជ្ឈន្តិ ។ ម្យលំ សវិភត្តោ ទទេ ច វិភត្តត្ថា
 អារត្ត សវិភត្តា ទទា ច វិភត្តោ ច ឧប្បជ្ឈន្តិ ។

គោបទស្សំ តើត្រូវ ត្រូវសាវ័កត្តទុផ្គ តើត្រូវ ព្រោះព្រោះ ឲ្យត្រូវ
 អវិភត្តទុផ្គ ឲ្យវិភត្តផង ។ អវិភត្តធម៌ ជាច្រើន ខែសាវ័កត្តទុផ្គ
 ខែអវិភត្តទុផ្គ ដោយការម្នេញច្រើន គឺ ត្រូវត្រូវត្រូវ គេ
 ដឹងឈាន ដែលមិនមានវិភត្ត . . . គេ មិនមែន ដោយវិភត្ត
 ឲ្យមត្ត គេ មិនមែន ដោយវិភត្ត ឲ្យមត្ត វិភត្ត ឲ្យ
 ត្រូវត្រូវ ឯព្រះធម្មាន ជាច្រើន ខែគោត្រ ភោតា សាវ័កត្តទុផ្គ
 ផល មិនដឹងឈាន ខែវិភត្តផង ដោយការម្នេញច្រើន ឲ្យមត្ត
 . . . ឲ្យវិភត្ត . . . ដោយព្រះសាវ័កត្តទុផ្គ ឲ្យវិភត្តផង ចា
 មិនត្រូវ . . . ព្រោះសាវ័ក ត្រូវសាវ័កត្តទុផ្គ វិភត្ត តើត្រូវ
 ព្រោះព្រោះ ឲ្យត្រូវសាវ័កត្តទុផ្គ វិភត្ត តើត្រូវ
 ព្រោះព្រោះ ឲ្យត្រូវសាវ័កត្តទុផ្គ ឲ្យវិភត្តផង ។ សាវ័កត្តទុផ្គ ជា
 ត្រូវត្រូវ ជាច្រើន ខែសាវ័កត្តទុផ្គ ដោយការម្នេញច្រើន គឺ ត្រូវសាវ័-
 កត្តទុផ្គ តើត្រូវ ព្រោះព្រោះ ឲ្យត្រូវសាវ័កត្តទុផ្គ ឲ្យវិភត្តផង ។
 ម្យលំ គឺ ត្រូវសាវ័កត្តទុផ្គ វិភត្ត តើត្រូវ ព្រោះព្រោះ ឲ្យត្រូវ
 សាវ័កត្តទុផ្គ ឲ្យវិភត្តផង ។ ម្យលំ គឺ ត្រូវសាវ័កត្តទុផ្គ វិភត្ត
 តើត្រូវ ព្រោះព្រោះ ឲ្យត្រូវសាវ័កត្តទុផ្គ ឲ្យវិភត្តផង ។

។ ៥៧) សវិតត្តោ ធម្មោ សវិតត្តស្ស ធម្មស្ស
 អធិបតីប្បច្ចយេន បច្ចយោ អាម្មណាធិបតី សហជា-
 តាធិបតី ។ អាម្មណាធិបតី សវិតត្តោ ខន្ធ កុំ កត្វា
 សវិតត្តោ ខន្ធ ឧប្បជ្ជន្តិ ។ សហជាតាធិបតី សវិ-
 តត្តោ អធិបតី សម្បយុត្តកាធំ ខន្ធជាធំ អធិបតីប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ ។ សវិតត្តោ ធម្មោ សវិតត្តស្ស ធម្មស្ស
 អធិបតីប្បច្ចយេន បច្ចយោ អាម្មណាធិបតី សហជា-
 តាធិបតី ។ អាម្មណាធិបតី សវិតត្តោ ខន្ធ កុំ កត្វា
 សវិតត្តោ ខន្ធ ឧប្បជ្ជន្តិ ។ សហជាតាធិបតី សវិតត្តោ អធិ-
 បតី វិតត្តស្ស ៣ ចិត្តសមុដ្ឋាធានញ រូបាធំ អធិបតី-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ សវិតត្តោ ធម្មោ សវិតត្តស្ស
 ៣ សវិតត្តស្ស ៣ ធម្មស្ស អធិបតីប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អាម្មណាធិបតី សហជាតាធិបតី ។ អាម្មណាធិបតី
 សវិតត្តោ ខន្ធ កុំ កត្វា សវិតត្តោ ខន្ធ ៣ វិតត្តោ
 ៣ ឧប្បជ្ជន្តិ ។ សហជាតាធិបតី សវិតត្តោ អធិបតី
 សម្បយុត្តកាធំ ខន្ធជាធំ វិតត្តស្ស ៣ ចិត្តសមុដ្ឋាធានញ
 រូបាធំ អធិបតីប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ សវិតត្តោ ធម្មោ
 សវិតត្តស្ស ធម្មស្ស អធិបតីប្បច្ចយេន បច្ចយោ អាម្ម-
 ណាធិបតី សហជាតាធិបតី ។ អាម្មណាធិបតី អធិបតី

។ ៥៧) សុវត្ថុធម៌ ជាបច្ច័យ នៃសុវត្ថុធម៌ ដោយអធិប្ប
 តិប្បច្ច័យ បានដល់ការធម្មណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ ។ ការធម្មណា
 ធិបតិ គឺ ពួកសុវត្ថុធម៌ តើអាចឆ្លើយ ប្រាកដថា ឡើយសុវត្ថុធម៌ ឡើយ
 គោរព ។ ឯសហជាតាធិបតិ គឺ អធិបតិ ប្រកបដោយវិត្តៈ ជាបច្ច័យ
 នៃពួកសម្បជញ្ញត្តិ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។ សុវត្ថុធម៌ ជាបច្ច័យ នៃ
 អធិបតិ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់ការធម្មណាធិបតិ និងសហ
 ជាតាធិបតិ ។ ការធម្មណាធិបតិ គឺ វិត្តៈ តើអាចឆ្លើយ ប្រាកដថា ឡើយ
 សុវត្ថុធម៌ ឡើយគោរព ។ ឯសហជាតាធិបតិ គឺ អធិបតិ ប្រកប
 ដោយវិត្តៈ ជាបច្ច័យ នៃវិត្តៈផង នៃពួកចិត្តសម្បជញ្ញត្តិ ដោយ
 អធិបតិប្បច្ច័យ ។ សុវត្ថុធម៌ ជាបច្ច័យ នៃសុវត្ថុធម៌ផង នៃវិ
 ត្តៈផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់ការធម្មណាធិបតិ និងសហ
 ជាតាធិបតិ ។ ការធម្មណាធិបតិ គឺ ពួកសុវត្ថុធម៌ វិត្តៈ តើអា
 ចឆ្លើយ ប្រាកដថា ឡើយសុវត្ថុធម៌ ឡើយគោរព ។ ឯសហជាតា
 ធិបតិ គឺ អធិបតិ ប្រកបដោយវិត្តៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បជញ្ញត្តិ
 ផង នៃវិត្តៈផង នៃពួកចិត្តសម្បជញ្ញត្តិ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។
 សុវត្ថុធម៌ ជាបច្ច័យ នៃសុវត្ថុធម៌ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់ការ
 ធម្មណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ ។ ការធម្មណាធិបតិ គឺ ពួកសុវត្ថុធម៌

អវិភត្តា ឈាតា វុដ្ឋហិតា ... មត្តា វុដ្ឋហិតា មត្តំ ...
 ផលា វុដ្ឋហិតា ផលំ កុំ កាតា បទ្ទវេន្ទន្តំ ធិត្វាធំ
 កុំ កាតា បទ្ទវេន្ទន្តំ ធិត្វាធំ អវិភត្តស្ស មត្តស្ស
 ផលស្ស វិភត្តស្ស ម អធិបតិប្បដ្ឋាយេន បទ្ទាយោ
 ធម្មំ ... វុត្តំ ... អវិភត្តា ទទ្ទេ ម វិភត្តាញ កុំ
 កាតា វាស្សានន្តំ អតំនន្តំ តំ កុំ កាតា វិភត្តោ
 ធម្មជ្ជិតំ ។ សហាណាភាគិបតិ អវិភត្តា អធិបតិ សម្ម-
 យុត្តការំ ទទ្ទាធំ ធិត្តសធម្មាណាធម្មា ទទ្ទាធំ អធិបតិ-
 ប្បដ្ឋាយេន បទ្ទាយោ អវិភត្តា ទទ្ទេ ម វិភត្តាញ កុំ
 កាតា វិភត្តោ ធម្មជ្ជិតំ ។ អវិភត្តា ធម្មោ សវិ-
 ភត្តស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បដ្ឋាយេន បទ្ទាយោ អារម្ម-
 ណាធិបតិ អវិយា អវិភត្តា ឈាតា វុដ្ឋហិតា ឈាធំ ...
 មត្តា វុដ្ឋហិតា មត្តំ ... ផលា វុដ្ឋហិតា ផលំ កុំ
 កាតា បទ្ទវេន្ទន្តំ ធិត្វាធំ កុំ កាតា បទ្ទវេន្ទន្តំ ធិត្វាធំ
 កោប្រតុស្ស វេទានស្ស សវិភត្តស្ស មត្តស្ស ផលស្ស
 អធិបតិប្បដ្ឋាយេន បទ្ទាយោ ធម្មំ ... វុត្តំ ... អវិ-
 ភត្តា ទទ្ទេ ម វិភត្តាញ កុំ កាតា វាស្សានន្តំ អតំ-
 នន្តំ តំ កុំ កាតា វាសា ធម្មជ្ជិតំ វុត្តំ ធម្មជ្ជិតំ

ធម្មាភិកាយា ដែលមិនមានវិភត្តៈ ... ធម្មា អវិភត្ត ឡើយ ...
 ធម្មា អវិភត្ត ធ្វើ ឲ្យផល ឲ្យជាវិភត្ត ហើយវិភត្ត ធ្វើ ឲ្យព្រះ
 ទិព្វាន ឲ្យជាវិភត្ត ហើយវិភត្ត ធ្វើ ឲ្យព្រះទិព្វាន ជាបច្ច័យ នៃអវិ-
 ភត្តមត្ត ធិត្តផលផង នៃវិភត្តផង ដោយអធិបតិប្បដ្ឋាយ ឡើយ ...
 ឡើយ ... ធ្វើ ឲ្យព្រះវិភត្តច្បងផង ឲ្យវិភត្តផង ឲ្យជាវិភត្ត ហើយ
 ព្រះគោតម កែតាម វិភត្តៈ តើត្រូវធ្វើ ឲ្យវិភត្ត ឲ្យជាវិ-
 ភត្ត ។ ឯសហាណាភាគិ គឺ អធិបតិ មិនមានវិភត្តៈ ជាបច្ច័យ នៃ
 ធម្មសម្មយុត្តកត្តផង នៃធម្មចិត្តសម្មាសម្ពុទ្ធផង ដោយអធិបតិប្បដ្ឋាយ
 វិភត្តៈ តើត្រូវធ្វើ ព្រោះធ្វើ ឲ្យព្រះវិភត្តច្បងផង ឲ្យវិភត្តផង ឲ្យជា
 វិភត្ត ។ វិភត្តច្បង ជាបច្ច័យ នៃវិភត្តច្បង ដោយអធិបតិប្បដ្ឋាយ
 បានផលវិភត្តណាធិបតិ គឺ ព្រះគោតម ធម្មា អវិភត្ត ឡើយ ... ធម្មា អវិភត្ត ឡើយ ... ធម្មា អវិភត្ត
 ធ្វើ ឲ្យផល ឲ្យជាវិភត្ត ហើយវិភត្ត ធ្វើ ឲ្យព្រះទិព្វាន ឲ្យជាវិ-
 ភត្ត ហើយវិភត្ត ធ្វើ ឲ្យព្រះទិព្វាន ជាបច្ច័យ នៃគោតម កែតាម សវិភត្ត-
 មត្ត ធិត្តផល ដោយអធិបតិប្បដ្ឋាយ ឡើយ ... ឡើយ ... ធ្វើ ឲ្យ
 ព្រះវិភត្តច្បងផង ឲ្យវិភត្តផង ឲ្យជាវិភត្ត ហើយព្រះគោតម កែតាម
 វិភត្តៈ តើត្រូវធ្វើ វិភត្ត តើត្រូវធ្វើ ព្រោះធ្វើ ឲ្យវិភត្ត ឲ្យជាវិភត្ត

អវិចារេន្ត ទទេ ធម៌ វិចារេន្តញ្ច កុំ កត្វា សវិចារេន្តា ទទ្វា
 ឧប្បជ្ឈន្តិ ។ អវិចារេន្តា ធម្មា សវិចារេន្តស្ស ធម៌ អវិ-
 ចារេន្តស្ស ធម៌ ធម្មស្ស អនិបតិប្បទូរេនេ ធម្មយោ អា-
 ម្មណាចិមតិ អវិចារេន្តា ឈាថា វុដ្ឋហិត្វា ...
 ធម៌ វុដ្ឋហិត្វា ផលំ ធម្មវត្ថុន្តិ និព្វានំ បទ្កវត្ថុន្តិ
 និព្វានំ កោត្រកុស្សំ កេនាធម្មស្ស សវិចារេន្តស្ស ធម្មស្ស
 អវិចារេន្តស្ស ធម៌ អនិបតិប្បទូរេនេ ធម្មយោ
 កុំ ។ វត្ថុ ... អវិចារេន្ត ទទេ ធម៌ វិចារេន្តញ្ច កុំ
 កត្វា អស្សាធម្មន្តិ អនិបតិប្បទូរេនេ កុំ កត្វា កតោ
 ឧប្បជ្ឈន្តិ វិដ្ឋិ ឧប្បជ្ឈន្តិ អវិចារេន្ត ទទេ ធម៌ វិចារេន្តញ្ច កុំ
 កត្វា សវិចារេន្តា ទទ្វា ធម៌ វិចារេន្តា ធម៌ ឧប្បជ្ឈន្តិ ។
 សវិចារេន្តា ធម៌ អវិចារេន្តា ធម៌ ធម្មា សវិចារេន្តស្ស ធម្មស្ស
 អនិបតិប្បទូរេនេ ធម្មយោ អាម្មណាចិមតិ សវិចារេន្ត
 ទទេ ធម៌ វិចារេន្តញ្ច កុំ កត្វា សវិចារេន្តា ទទ្វា ឧប្បជ្ឈន្តិ ។
 ម្ចល់ សវិចារេន្ត ទទេ ធម៌ វិចារេន្តញ្ច កុំ កត្វា វិចារេន្ត
 ឧប្បជ្ឈន្តិ ។ ម្ចល់ សវិចារេន្ត ទទេ ធម៌ វិចារេន្តញ្ច កុំ
 កត្វា សវិចារេន្តា ទទ្វា ធម៌ វិចារេន្តា ធម៌ ឧប្បជ្ឈន្តិ ។

ពួកសិវត្ថុទុក្ខ កើតឡើង ប្រការធ្វើ ឲ្យពួកសិវត្ថុទុក្ខផង ឲ្យវិនត្ថុផង
 ឲ្យជាវិសោធន៍ ។ អវិចារេន្ត ជាបច្ច័យ នៃសិវត្ថុទុក្ខផង នៃអវិចារេន្តផង
 ដោយអនិបតិប្បទូរេនេ បានផលការម្មណាចិមតិ គឺ ពួកសិវត្ថុទុក្ខ ចេញ
 និព្វាន នៃសិវត្ថុទុក្ខផង ... ចេញ និព្វាន ហើយនិព្វាន
 ឲ្យផល និព្វាន ឲ្យប្រវេណី ប្រវេណី ជាបច្ច័យ នៃកាត្រកុ
 វិសោធន៍ សិវត្ថុទុក្ខ វិនត្ថុផង នៃវិនត្ថុផង ដោយអនិបតិប្បទូរេនេ
 ឲ្យផល ... ឲ្យវត្ថុ ... ធ្វើ ឲ្យពួកសិវត្ថុទុក្ខផង ឲ្យវិនត្ថុផង ឲ្យ
 ជាវិសោធន៍ ហើយប្រការ វិនត្ថុ កត្វា កើតឡើង ច្រើន កើតឡើង
 ប្រការធ្វើ ឲ្យកើតឡើង ឲ្យជាវិសោធន៍ ពួកសិវត្ថុទុក្ខ វិនត្ថុ កើត
 ឡើង ប្រការធ្វើ ឲ្យពួកសិវត្ថុទុក្ខផង ឲ្យវិនត្ថុផង ឲ្យជាវិសោធន៍ ។
 សិវត្ថុទុក្ខ វិនត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃសិវត្ថុទុក្ខ ដោយអនិបតិប្បទូរេនេ
 បានផលការម្មណាចិមតិ គឺ ពួកសិវត្ថុទុក្ខ កើតឡើង ប្រការធ្វើ ឲ្យ
 ពួកសិវត្ថុទុក្ខផង ឲ្យវិនត្ថុផង ឲ្យជាវិសោធន៍ ។ ម្ចល់ គឺ វិនត្ថុ
 កើតឡើង ប្រការធ្វើ ឲ្យពួកសិវត្ថុទុក្ខផង ឲ្យវិនត្ថុផង ឲ្យជាវិសោធន៍
 ។ ម្ចល់ គឺ ពួកសិវត្ថុទុក្ខ វិនត្ថុ កើតឡើង ប្រការធ្វើ ឲ្យ
 ពួកសិវត្ថុទុក្ខផង ឲ្យវិនត្ថុផង ឲ្យជាវិសោធន៍ ។

គោត្រភូ អវិគត្តស្ស មគ្គស្ស វេទានំ អវិគត្តស្ស
 មគ្គស្ស អនុរោមំ អវិគត្តាយ ផលសមាបត្តិយា
 អនុវច្ឆយន្តាយេន មច្ចយោ ។ សវិគត្តា ធម្មោ សវិ-
 គត្តស្ស ច អវិគត្តស្ស ច ធម្មស្ស អនុវច្ឆយន្តាយេន
 មច្ចយោ បុរិមា បុរិមា សវិគត្តា ទទ្ធា បច្ឆិមា បច្ឆិ-
 រោមំ សវិគត្តានំ ទទ្ធានំ វិគត្តស្ស ច អនុវច្ឆយន្តាយេន
 មច្ចយោ ។ អវិគត្តា ធម្មោ អវិគត្តស្ស ធម្មស្ស
 អនុវច្ឆយន្តាយេន មច្ចយោ បុរិមា បុរិមា វិគត្តា បច្ឆិ-
 មស្ស បច្ឆិមស្ស វិគត្តស្ស អនុវច្ឆយន្តាយេន មច្ចយោ
 បុរិមា បុរិមា អវិគត្តា ទទ្ធា បច្ឆិមា បច្ឆិមា អវិគត្តា-
 នំ ទទ្ធានំ អនុវច្ឆយន្តាយេន មច្ចយោ អវិគត្តា មគ្គា
 អវិគត្តស្ស ផលស្ស អវិគត្តំ ផលំ អវិគត្តស្ស ផលស្ស
 និរោធា វិជ្ជាបន្តស្ស វេសត្តា វាសត្តាយាគំ អវិ-
 គត្តាយ ផលសមាបត្តិយា អនុវច្ឆយន្តាយេន មច្ចយោ ។
 អវិគត្តា ធម្មោ សវិគត្តស្ស ធម្មស្ស អនុវច្ឆយន្ត-
 ាយេន មច្ចយោ បុរិមា បុរិមា អវិគត្តា ទទ្ធា បច្ឆិ-
 រោមំ បច្ឆិមា អវិគត្តានំ ទទ្ធានំ អនុវច្ឆយន្តាយេន
 មច្ចយោ អវិគត្តំ បច្ឆិមត្តំ សវិគត្តស្ស ទទ្ធបត្តិ-
 វិស្សស្ស អវិគត្តំ អវិគត្តំ អវិគត្តាយ អវិគត្តា ទទ្ធា

គោត្រភូ (ជាបច្ច័យ) វិគត្តមគ្គ វេទានៈ (ជាបច្ច័យ) វិគត្តមគ្គ
 អនុរោម ជាបច្ច័យ វិគត្តសមាបត្តិ វិគត្តមគ្គ ដោយអនុ-
 វច្ឆយ ។ សវិគត្តមគ្គ ជាបច្ច័យ វិគត្តមគ្គ វិគត្តមគ្គ
 ដោយអនុវច្ឆយ គឺ ពួកសវិគត្តមគ្គ មុន ។ ជាបច្ច័យ វិគត្តសវិគត្តមគ្គ
 ព្រាយ ។ ផល វិគត្តផល ដោយអនុវច្ឆយ ។ អវិគត្តមគ្គ ជាបច្ច័យ
 វិគត្តមគ្គ ដោយអនុវច្ឆយ គឺ វិគត្ត មុន ។ ជាបច្ច័យ វិ-
 គត្ត ព្រាយ ។ ដោយអនុវច្ឆយ ពួកវិគត្តមគ្គ មុន ។ ជាបច្ច័យ
 វិគត្តសវិគត្តមគ្គ ព្រាយ ។ ដោយអនុវច្ឆយ អវិគត្តមគ្គ (ជាបច្ច័យ)
 វិគត្តមគ្គ វិគត្តមគ្គ (ជាបច្ច័យ) វិគត្តមគ្គ វេសត្តា-
 វាសត្តាយាគៈ វេសត្តាយាគៈ វេសត្តាយាគៈ ជាបច្ច័យ វិ-
 គត្តមគ្គ វិគត្តមគ្គ ដោយអនុវច្ឆយ ។ អវិគត្តមគ្គ
 ជាបច្ច័យ វិគត្តមគ្គ ដោយអនុវច្ឆយ គឺ ពួកវិគត្តមគ្គ មុន ។
 ជាបច្ច័យ វិគត្តសវិគត្តមគ្គ ព្រាយ ។ ដោយអនុវច្ឆយ ពួកវិគត្ត
 វិគត្តមគ្គ ជាបច្ច័យ វិគត្តមគ្គ វិគត្តមគ្គ វិគត្តមគ្គ វិគត្តមគ្គ
 វិគត្តមគ្គ វិគត្តមគ្គ (ជាបច្ច័យ) វិគត្តមគ្គ ពួកវិគត្តមគ្គ

សវិតត្តស្ស ច អវិតត្តស្ស ច ធម្មស្ស អនន្តរាប្បដ្ឋ-
 យេន បដ្ឋាយោ មុរិមា ពុរិមា សវិតត្តា ទុច្ចា ច
 វិតត្តោ ច បដិមាឯ បដិមាឯ សវិតត្តាឯ ទុច្ចាឯ
 វិតត្តស្ស ច អនន្តរាប្បដ្ឋយេន បដ្ឋាយោ ។ . . . សម-
 នន្តរាប្បដ្ឋយេន បដ្ឋាយោ សហជាតប្បដ្ឋយេន បដ្ឋាយោ
 នវ អញ្ញាប្បដ្ឋយេន បដ្ឋាយោ នវ វិស្សយប្បដ្ឋ-
 យេន បដ្ឋាយោ នវ ។

[៥៧] សវិតត្តោ នន្តរា សវិតត្តស្ស ធម្មស្ស
 ឧបទិស្សយប្បដ្ឋយេន បដ្ឋាយោ អាម្ពល្លាបទិស្សយោ
 អនន្តរាបទិស្សយោ មគ្គត្ថបទិស្សយោ ។ ចេ ។ មគ្គ-
 ត្ថបទិស្សយោ សវិតត្តា ទុច្ចា សវិតត្តាឯ ទុច្ចាឯ ឧប-
 ទិស្សយប្បដ្ឋយេន បដ្ឋាយោ ។ ម្កលំ សវិតត្តា ទុច្ចា
 អវិតត្តាឯ ទុច្ចាឯ វិតត្តស្ស ច ឧបទិស្សយប្បដ្ឋយេន
 បដ្ឋាយោ ។ ម្កលំ សវិតត្តា ទុច្ចា សវិតត្តាឯ ទុច្ចាឯ
 វិតត្តស្ស ច ឧបទិស្សយប្បដ្ឋយេន បដ្ឋាយោ ។
 អវិតត្តោ នន្តរា អវិតត្តស្ស ធម្មស្ស ឧបទិស្ស-
 យប្បដ្ឋយេន បដ្ឋាយោ អាម្ពល្លាបទិស្សយោ អនន្ត-
 រាបទិស្សយោ មគ្គត្ថបទិស្សយោ ។ ចេ ។ មគ្គត្ថ-
 បទិស្សយោ អវិតត្តំ សត្វំ ឧបទិស្សយ អវិតត្តំ
 លាភំ ឧប្បាធនំ មត្តំ ឧប្បាធនំ អតិភ្នំ ឧប្បាធនំ

ជាបច្ច័យ នៃសវិតត្តធម៌ផង នៃអវិតត្តធម៌ផង ដោយអនន្តរាប្បដ្ឋយ គឺ
 ពួកសវិតត្តក្នុង មុន ។ ត្រូវ តែក្នុង ជាបច្ច័យ នៃពួកសវិតត្តក្នុង ក្រោយ ។
 ផង នៃវិតត្តផង ដោយអនន្តរាប្បដ្ឋយ ។ . . . ជាបច្ច័យ ដោយ
 សមនន្តរាប្បដ្ឋយ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បដ្ឋយ មានវា ។ ជា
 បច្ច័យ ដោយអញ្ញាប្បដ្ឋយ មានវា ។ ជាបច្ច័យ ដោយវិស្ស-
 យប្បដ្ឋយ មានវា ។ ។

[៥៨] សវិតត្តនំ ជាបច្ច័យ នៃសវិតត្តនិ ដោយឧបទិស្ស-
 យប្បដ្ឋយ បានដល់អាម្ពល្លាបទិស្សយ អនន្តរាបទិស្សយ និងមគ្គត្ថ-
 បទិស្សយ ។ ចេ ។ និងមគ្គត្ថបទិស្សយ គឺ ពួកសវិតត្តក្នុង ជាបច្ច័យ នៃ
 ពួកសវិតត្តក្នុង ដោយឧបទិស្សយប្បដ្ឋយ ។ ម្កល គឺ ពួកសវិតត្តក្នុង
 ជាបច្ច័យ នៃពួកអវិតត្តក្នុងផង នៃវិតត្តផង ដោយឧបទិស្សយប្ប-
 ដ្ឋយ ។ ម្កល គឺ ពួកសវិតត្តក្នុង ជាបច្ច័យ នៃសវិតត្តក្នុងផង នៃ
 វិតត្តផង ដោយឧបទិស្សយប្បដ្ឋយ ។ អវិតត្តនំ ជាបច្ច័យ នៃ
 អវិតត្តនិ ដោយឧបទិស្សយប្បដ្ឋយ គឺ អាម្ពល្លាបទិស្សយ អនន្តរា-
 បទិស្សយ និងមគ្គត្ថបទិស្សយ ។ ចេ ។ និងមគ្គត្ថបទិស្សយ គឺ ពួក
 អស្រ័យ ឲ្យសទ្ធា ដែលមិនមានវិតត្ត ហើយភ្នំនិយាម នៃវិសិទ្ធិមាន
 វិតត្ត ឲ្យតែអច្រើន មុននឹង ឲ្យតែអច្រើន ច្រើននៃវិសិទ្ធិ ឲ្យតែអច្រើន

សមាមគ្គី ឧប្បាទនិ អវិគត្តំ សីលំ ។ មេ ។ មញ្ញំ ...
 កាយិកំ សុចំ កាយិកំ ធុត្តំ ធុត្តំ កាយិកំ ...
 សេនាសនំ វិនត្តំ ឧបទិស្សយ អវិគត្តំ ឈានំ ...
 អត្ថំ ... អភិញ្ញំ ... សមាមគ្គី ឧប្បាទនិ អវិគត្តា
 សមា ។ មេ ។ សេនាសនំ វិនត្តោ ឧ អវិគត្តាយ
 សមាយ ។ មេ ។ មញ្ញាយ កាយិកស្ស សុខស្ស
 កាយិកស្ស ធុត្តស្ស អវិគត្តស្ស ធុត្តស្ស ផលសមា
 មគ្គិយោ ឧបទិស្សយម្បុទ្ធយោ ឧបទ្ធយោ ។ អវិគត្តោ
 កាយិក សវិគត្តស្ស ធុត្តស្ស ឧបទិស្សយម្បុទ្ធយោ ឧ
 មគ្គិយោ ។ ធិរាហិ ឧបទិស្សយោ សទ្ធក្ខ កាតត្វា ។
 អវិគត្តំ សន្តំ ឧបទិស្សយ នានំ ទេតិ សីលំ សមា
 មិយតិ ឧកោសថគាម្មំ កាតតិ សវិគត្តំ ឈានំ ...
 វិរស្សនំ មគ្គំ អភិញ្ញំ ... សមាមគ្គី ឧបទ្ធយោនិ នានំ
 ដរាបតិ និដ្ឋំ កត្តាតិ អវិគត្តំ សីលំ ។ មេ ។
 សេនាសនំ វិនត្តំ ឧបទិស្សយ នានំ ទេតិ ។ មេ ។
 សមាមគ្គី ឧប្បាទនិ កាលំ បាទនិ ។ មេ ។ សង្ឃ
 កំច្ចតិ អវិគត្តា សមា ។ មេ ។ សេនាសនំ វិនត្តោ
 ឧ អវិគត្តាយ សមាយ ។ មេ ។ មញ្ញាយ ធុត្តស្ស
 ធុត្តយោ សវិគត្តស្ស ធុត្តស្ស ផលសមាមគ្គិយោ

ញ្ញំនិសមាមគ្គី ឲ្យកើតឡើង ញ្ញំនិសីល ដែលមិនមានវិគត្តៈ (ឲ្យកើត
 ឡើង) ។ មេ ។ ឧបទ្ធយោ ... ឧបកាយិកស្ស កាយិកធុត្ត ថេរ ឧប
 កោសនៈ ... អាស្រ័យ ឧបសេនាសនៈ ខិនវិគត្តៈ ហើយញ្ញំនិសមា
 ដែលមិនមានវិគត្តៈ ... ញ្ញំនិមគ្គ ... ញ្ញំនិកកិញ្ញា ... ញ្ញំនិ
 សមាមគ្គី ឲ្យកើតឡើង សមា ដែលមិនមានវិគត្តៈ ។ មេ ។ សេនា
 សនៈត្ថំ វិគត្តត្ថំ (ជាប់ជួយ) នៃសមា ដែលមិនមានវិគត្តៈ ។ មេ ។ ជា
 ជួយ នៃមញ្ញ កាយិកស្ស កាយិកធុត្ត មគ្គ ដែលមិនមានវិគត្តៈ ខិនផល
 សមាមគ្គី ដោយឧបទិស្សយម្បុទ្ធយោ ។ អវិគត្តមិ ជាប់ជួយ នៃសវិគ
 ត្តាមិ ដោយឧបទិស្សយម្បុទ្ធយោ ។ សុទ្ធិឧបទិស្សយម្បុទ្ធយោ ចាតិ ព
 បណ្ឌិត កម្មវិធី ក្នុងម្ខាងចាតិព្រឹត្តិ ។ មគ្គិយោ អាស្រ័យ ឧបសមា មិនមាន
 វិគត្តៈ ហើយឲ្យឲ្យបាន សមាមានឧបសីល ឬ ឲ្យឲ្យសេនាមគ្គី ញ្ញំនិសមា
 ដែលប្រកបដោយវិគត្តៈ ... ញ្ញំនិវិរស្សនា ញ្ញំនិមគ្គ ញ្ញំនិកកិញ្ញា ...
 ញ្ញំនិសមាមគ្គី ឲ្យកើតឡើង នៃឡើងឲ្យបាន ប្រកាន់ឲ្យវិជ្ជា ឧបសីល
 ដែលមិនមានវិគត្តៈ ។ មេ ។ អាស្រ័យ ឧបសេនាសនៈ ខិនវិគត្តៈ ហើយឲ្យ
 ឲ្យបាន ។ មេ ។ ញ្ញំនិសមាមគ្គី ឲ្យកើតឡើង សមាមគ្គី ឲ្យសត្វ ។ មេ ។
 បំរែបក ឲ្យសង្ឃ សមា ដែលមិនមានវិគត្តៈ ។ មេ ។ សេនាសនៈត្ថំ
 វិគត្តត្ថំ (ជាប់ជួយ) នៃសមា ដែលប្រកបដោយវិគត្តៈ ។ មេ ។ ជាប់ជួយ
 នៃមញ្ញ កាយិកស្ស កាយិកធុត្ត មគ្គ ដែលប្រកបដោយវិគត្តៈ ខិនផលសមាមគ្គី

ឧបនិស្សយប្បដ្ឋាយេន បដ្ឋយោ ។ អវិចត្តោ ធម្មោ
 សវិចត្តស្ស ធម្មោ អវិចត្តស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្ស-
 យប្បដ្ឋាយេន បដ្ឋយោ អវិចត្តំ សន្ធិំ ឧបនិស្សយ
 ពោធំ លោភំ ។ មេ ។ ធុតិយវារេ លិខិតមនា សត្វ
 កាតត្វា ។ សេវាមន្តំ ឧប្បាធនំ ពោធំ ជិយ្យតិ និដ្ឋិ
 តត្ថាតិ សីលំ . . . បដ្ឋំ . . . សេវាសាធំ វិចត្តំ ឧប-
 និស្សយ ពោធំ លោភំ ។ មេ ។ ពោធិំ ។ មេ ។
 សន្ធិំ គិល្លតិ អវិចត្តា សត្វា ។ មេ ។ សេវាសាធំ
 វិចត្តោ ធម្មោ សវិចត្តាយ សត្វាយ ។ មេ ។ បញ្ចាយ
 ធម្មស្ស បដ្ឋាយេ សវិចត្តស្ស បដ្ឋស្ស ឧបសមា-
 មន្តំយោ វិចត្តស្ស ធម្មោ ឧបនិស្សយប្បដ្ឋាយេន បដ្ឋ-
 យោ ។ សវិចត្តោ ធម្មោ វិចត្តោ ធម្មោ សវិចត្តស្ស
 ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បដ្ឋាយេន បដ្ឋយោ សវិចត្តា
 មត្វា ធម្មោ វិចត្តោ ធម្មោ សវិចត្តាធំ មត្វាធំ ឧបនិស្ស-
 យប្បដ្ឋាយេន បដ្ឋយោ ។ ម្ចាស់ សវិចត្តា មត្វា ធម្មោ
 វិចត្តោ ធម្មោ វិចត្តាធំ មត្វាធំ វិចត្តស្ស ធម្មោ ឧបនិស្ស-
 យប្បដ្ឋាយេន បដ្ឋយោ ។ ម្ចាស់ សវិចត្តា មត្វា ធម្មោ
 វិចត្តោ ធម្មោ សវិចត្តាធំ មត្វាធំ វិចត្តស្ស ធម្មោ ឧបនិ-
 ស្សយប្បដ្ឋាយេន បដ្ឋយោ ។

ដោយឧបទិស្សយញ្ញ្ច័យ ។ អវិក្កតមិ ជាបច្ច័យ ខែសវត្តមិផង
ខែអវិក្កតមិផង ដោយឧបទិស្សយញ្ញ្ច័យ គឺ បុគ្គល អាស្រ័យ ខ្ញុំសង្ខា
ដែលមិនមានវិក្កតៈ ហើយបុរ ខ្ញុំទាន ។ ១២ ។ ១៣ ។ ដែលសរសេរ ចាំផ្លូវ
អស់ ចេញពី អប្បវិទ្ធិ ក្នុងព. ១២ ផងបុរ ។ បុគ្គល ញាតិសមាបន្តិ
ឱ្យកើតឡើង ដំឡើង ខ្ញុំធាតុ ប្រភាន់ ខ្ញុំវិជ្ជា ខ្ញុំសីល . . . ខ្ញុំបញ្ញា
. . . អាស្រ័យ ខ្ញុំសរសេរ មិនវិក្កតៈ ហើយបុរ ខ្ញុំទាន ។ ១២ ។
សម្លាប់ ខ្ញុំសត្វ ។ ១៣ ។ វិបាក ខ្ញុំសង្ខារ សង្ខា ដែលមិនមាន
វិក្កតៈ ។ ១២ ។ សរសេរ វិក្កតៈ (ជាបច្ច័យ) ខែសង្ខារ ដែល
ច្រកបដោយវិក្កតៈ ។ ១៣ ។ ជាបច្ច័យ ខែចញ្ញា ពនៈ លេខនីម្រាត្រី
មគ្គ ដែលច្រកបដោយវិក្កតៈ ផលសមាបន្តិ មិនវិក្កតៈ ដោយឧប-
ទិស្សយញ្ញ្ច័យ ។ អវិក្កតមិ វិក្កតមិ ជាបច្ច័យ ខែសវត្តមិ
ដោយឧបទិស្សយញ្ញ្ច័យ គឺ ពួកសវត្តមិ វិក្កតៈ ជាបច្ច័យ
ខែពួកសវត្តមិ ដោយឧបទិស្សយញ្ញ្ច័យ ។ មូល គឺ ពួកសវត្ត-
មិ វិក្កតៈ ជាបច្ច័យ ខែពួកសវត្តមិ វិក្កតៈ ផង
ដោយឧបទិស្សយញ្ញ្ច័យ ។ មូល គឺ ពួកសវត្តមិ វិក្កតៈ
គឺ ជាបច្ច័យ ខែពួកសវត្តមិ វិក្កតៈ ផង ដោយឧប-
ទិស្សយញ្ញ្ច័យ ។

អវិភង្គស្ប ធម្មស្ប អត្ថប្បដ្ឋានយេន បទ្ធាយោ សហជាតំ
 បុរោជានំ បញ្ចាជានំ ពហុវា វិជ្ជិយំ ។ សង្ខតំ ។
 អវិភង្គស្ប ធម្មស្ប អត្ថប្បដ្ឋានយេន
 បទ្ធាយោ សហជាតំ បុរោជានំ ។ សង្ខតំ ។ អវិភង្គា
 ធម្មស្ប អវិភង្គស្ប ធម្មស្ប អត្ថប្ប
 ដ្ឋានយេន បទ្ធាយោ សហជាតំ បុរោជានំ ។ សហជា
 តោ វិភង្គោ សម្បយុត្តកានំ មន្ទានំ ចិត្តសមុត្តា
 ហន្ត រូបានំ អត្ថប្បដ្ឋានយេន បទ្ធាយោ ធម៌សង្ខត្តោ
 វិភង្គោ សម្បយុត្តកានំ មន្ទានំ ភគវត្តា ធម្មន្ទានំ
 អត្ថប្បដ្ឋានយេន បទ្ធាយោ ធម៌សង្ខត្តោ វត្ថុ វិភង្គស្ប
 សម្បយុត្តកានំ មន្ទានំ អត្ថប្បដ្ឋានយេន បទ្ធាយោ ។
 បុរោជានំ ពត្ថំ . . . វត្ថុ អធិប្បតោ . . . វិបស្សនំ អស្សា
 យេន អភិធម្មតំ តំ ភារត្ត វិភង្គោ ធម៌សម្បយុត្តកា ធម៌
 មន្ទា ធម្មជន្តំ ។ វត្ថុ វិភង្គស្ប សម្បយុត្តកានំ
 មន្ទានំ អត្ថប្បដ្ឋានយេន បទ្ធាយោ ។ សវិភង្គោ ធម៌
 វិភង្គោ ធម្មស្ប អវិភង្គស្ប ធម្មស្ប អត្ថប្បដ្ឋានយេន
 បទ្ធាយោ សហជាតំ បុរោជានំ ។ សហជាតោ សវិ
 ភង្គោ ធម្មស្ប ធម្មស្ប វិភង្គោ ធម៌សង្ខត្តំ មន្ទានំ
 អត្ថប្បដ្ឋានយេន បទ្ធាយោ ធម្ម មន្ទា . . . ។ សហជាតោ

ជាបច្ច័យ នៃអវិភង្គធម៌ ដោយអត្ថប្បដ្ឋាន បានផលសហជាត បុរោជាន
 បញ្ចាជាន អាហារ ឱទ្ធិវិជ្ជិយំ ។ សេចក្តីបំប្រែ ។ អវិភង្គធម៌ ជា
 បច្ច័យ នៃសវិភង្គធម៌ ដោយអត្ថប្បដ្ឋាន បានផលសហជាត ឱទ្ធិបុរោ
 ជាន ។ សេចក្តីបំប្រែ ។ អវិភង្គធម៌ ជាបច្ច័យ នៃសវិភង្គធម៌ផង
 នៃអវិភង្គធម៌ផង ដោយអត្ថប្បដ្ឋាន បានផលសហជាត ឱទ្ធិបុរោជាន ។
 សហជាត គឺ វិភង្គ ជាបច្ច័យ នៃព្វកសម្បយុត្តកត្ថន្តផង នៃព្វកចិត្ត
 សមុត្តាប្បធម៌ ដោយអត្ថប្បដ្ឋាន វិភង្គ ជាបច្ច័យ នៃព្វកសម្បយុត្ត
 កត្ថន្តផង នៃព្វកធម្មតាប្បធម៌ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយអត្ថប្បដ្ឋាន វត្ថុ
 ជាបច្ច័យ នៃវិភង្គផង នៃព្វកសម្បយុត្តកត្ថន្តផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ
 ដោយអត្ថប្បដ្ឋាន ។ ឧបាសោគ គឺ ឧបេក្ខ . . . ឧបេក្ខ ជាមិនរឿង
 . . . ធិបាសោគយើងច្បាស់ ព្រោះអោយ វិភង្គ វិភង្គក្តី ព្វកសម្ប
 យុត្តកត្ថន្តក្តី កើតឡើង ព្រាហ្មញ្ញ ខ្ពស់កើតខាង ។ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃ
 វិភង្គផង នៃព្វកសម្បយុត្តកត្ថន្តផង ដោយអត្ថប្បដ្ឋាន ។ អវិភង្គធម៌ក្តី
 អវិភង្គធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃសវិភង្គធម៌ ដោយអត្ថប្បដ្ឋាន បានផល
 សហជាត ឱទ្ធិបុរោជាន ។ សហជាត គឺ សវិភង្គក្នុង ១ ក្តី វិភង្គក្តី
 ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ដោយអត្ថប្បដ្ឋាន ខន្ធ ៤ . . . ។ សហជាត

សហជាតប្បដូរយេន បដូរយោ ឧបទិស្សយប្បដូរយេន
 បដូរយោ ។ សវិត្តាត្តោ ច អវិត្តាត្តោ ច ចម្ពា អវិត្តាត្តស្ស
 ធម្មស្ស អារម្មណប្បដូរយេន បដូរយោ សហជាតប្បដូ-
 រយេន បដូរយោ ឧបទិស្សយប្បដូរយេន បដូរយោ ចម្ពា-
 រាតប្បដូរយេន បដូរយោ ។ សវិត្តាត្តោ ច អវិត្តាត្តោ
 ច ចម្ពា សវិត្តាត្តស្ស ច អវិត្តាត្តស្ស ច ចម្ពស្ស
 អារម្មណប្បដូរយេន បដូរយោ សហជាតប្បដូរយេន
 បដូរយោ ឧបទិស្សយប្បដូរយេន បដូរយោ ។

[៦៧] ទេហតុយោ ឈ ឧបាស្សណោ ឈ សត្វត្ថ
 ឈ ចោរវិតតេ ឈ ។

[៦៨] ហេតុប្បដូរយោ ឧបាស្សណោ ចត្តាវ ។ ថេ ។
 ... ឧសមនន្តរេ ចត្តាវ ឧបាស្សណោ ទ្វេ ឧបទិស្ស-
 រយេ ចត្តាវ ឧសម្បយុត្តេ ទ្វេ ឈិប្បយុត្តេ ចត្តាវ
 ចោធត្ថិយា ចត្តាវ ចោវិតតេ ចត្តាវ ។

[៦៩] ទេហតុប្បដូរយោ អារម្មណោ ឈ ...
 អធិបតីយោ ឈ ។ ឧបាស្សណោ ឧបាស្សណោ វិត្តាតេត្តា ។
 ... អវិតតេ ឈ ។

ជាបន្តិយ ដោយសហជាតប្បដូរយោ ជាបន្តិយ ដោយឧបទិស្សយប្បដូរយោ ។
 សវិត្តធម៌ក្តី អវិត្តធម៌ក្តី ជាបន្តិយ វិទាវិត្តធម៌ ដោយអារម្មណប្បដូរយោ
 ជាបន្តិយ ដោយសហជាតប្បដូរយោ ជាបន្តិយ ដោយឧបទិស្សយប្បដូរយោ
 ជាបន្តិយ ដោយចម្ពាជាតប្បដូរយោ ។ សវិត្តធម៌ក្តី អវិត្តធម៌ក្តី ជា
 បន្តិយ វិទាសវិត្តធម៌ក្តី វិទាសវិត្តធម៌ក្តី ដោយអារម្មណប្បដូរយោ ជា
 បន្តិយ ដោយសហជាតប្បដូរយោ ជាបន្តិយ ដោយឧបទិស្សយប្បដូរយោ ។

[៦៧] ក្នុងហេតុប្បដូរយោ មាន៣៖ ៧ ក្នុងឧបាស្សណប្បដូរយោ
 មាន៣៖ ៧ ក្នុងបន្តិយវាធិស្សន៍ ក្នុងវិទាសវិត្តធម៌ ក្នុងវិទាសវិត្តធម៌
 បន្តិយ មាន៣៖ ៧ ។

[៦៨] ក្នុងឧបាស្សណប្បដូរយោ មាន៣៖ ៦ ក្រាហេតុប្បដូរយោ
 ។ ថេ ។ ... ក្នុងឧសមនន្តរេប្បដូរយោ មាន៣៖ ៦ ក្នុងឧសម្បយុត្តេប្បដូរយោ
 មាន៣៖ ៦ ក្នុងឧបទិស្សយប្បដូរយោ មាន៣៖ ៦ ក្នុងឧចម្ពរយុត្តេប្ប-
 ដូរយោ មាន៣៖ ៦ ក្នុងឧវិប្បយុត្តេប្បដូរយោ មាន៣៖ ៦ ក្នុងវិទាសវិត្តធម៌ប្ប-
 ដូរយោ មាន៣៖ ៦ ក្នុងវិទាសវិត្តធម៌ប្បដូរយោ មាន៣៖ ៦ ។

[៦៩] ក្នុងអារម្មណប្បដូរយោ មាន៣៖ ៧ ក្រាហេតុប្បដូរយោ
 ... ក្នុងអធិបតីប្បដូរយោ មាន៣៖ ៧ ។ ឧបាស្សណោវិតតេ បណ្ឌិត
 កប្បវិទូវិតតេវេត្ថេ ។ ... ក្នុងអវិតតេប្បដូរយោ មាន៣៖ ៧ ។

សវិចារទុក្ខ

បដិច្ចវិវា

[៧០] សវិចារ ធម្មំ បដិច្ច សវិចារោ ធម្មោ ឧប្ប-
ជ្ឈតិ ហេតុប្បដូយា សវិចារំ វិកតំ ទន្ធិ បដិច្ច កាយោ
មន្តា ទេ ទេ ទេ ... បដិសន្ធិត្តុណោ ។ យេ ។ យថា
សវិចារទុក្ខំ វិកតំ កាតត្ថំ ធិត្តាធានាណំ ឥត មន្ត
បដិច្ច កាតត្ថាធិ សវិចារទុក្ខោ ឥត ធានាណំ ។

សវិចារ ធម្មំ ។

សប្បីតិកទុក្ខ

បដិច្ចវិវា

[៧១] សប្បីតិក ធម្មំ បដិច្ច សប្បីតិកោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បដូយា សប្បីតិកំ វិកតំ ទន្ធិ បដិច្ច
កាយោ មន្តា ទេ ទេ ទេ ... បដិសន្ធិត្តុណោ ។ យេ ។
សប្បីតិក ធម្មំ បដិច្ច អប្បីតិកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ
ហេតុប្បដូយា សប្បីតិកោ ទេ បដិច្ច បិដិ ប ធិត្តុ-
ណោ ធម្មំ បដិសន្ធិត្តុណោ ។ យេ ។ សប្បីតិកំ
វិកតំ បដិច្ច សប្បីតិកោ ធម្មំ អប្បីតិកោ ប ធម្មោ
ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បដូយា សប្បីតិកំ វិកតំ ទន្ធិ បដិច្ច

សវិចារទុក្ខ

បដិច្ចវិវា

[៧២] សវិចារធម្មិ កាស្រ័យ ម្លូវសវិចារធម្មិ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដូយ គឺ ទន្ធិ កាស្រ័យ ម្លូវសវិចារទុក្ខ ១ ម្លូវទុក្ខ ២
... ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ យេ ។ សវិចារទុក្ខៈ យាវណា បដិច្ច
ធម្មិក្ខំ យាវណាទុក្ខ ធម្មិកាតាម្បីយ្យ ១ គ្នា ១ ធម្ម ២ ក្នុងខណៈ
ប្បដូយ ក្នុងទីនេះ បដិច្ច ធម្មិក្ខុក្ខុ ទេ ជាភារៈធម្មិក្ខុយ្យ ១ គ្នា
ក្នុងសវិចារទុក្ខៈ ។

ធម្ម សវិចារទុក្ខ ។

សប្បីតិកទុក្ខ

បដិច្ចវិវា

[៧៣] សប្បីតិកធម្មិ (ធម្មប្រកបដោយបិក) កាស្រ័យ ម្លូវ
សប្បីតិកធម្មិ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដូយ គឺ ទន្ធិ កាស្រ័យ
ម្លូវទុក្ខ ១ ដែលប្រកបដោយបិក ម្លូវទុក្ខ ២ ... ក្នុងខណៈនៃបដិ-
សន្ធិ ។ យេ ។ អប្បីតិកធម្មិ (ធម្មបិដិច្ចបិក) កាស្រ័យ ម្លូវសប្បីតិក
ធម្មិ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដូយ គឺ បិកធម្ម ធម្មិកាតាម្បីយ្យ
កាស្រ័យ ម្លូវទុក្ខទុក្ខ ប្រកបដោយបិក ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ យេ ។
សប្បីតិកធម្មិក្ខុ អប្បីតិកធម្មិក្ខុ កាស្រ័យ ម្លូវសប្បីតិកធម្មិ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដូយ គឺ ទន្ធិ កាស្រ័យ ម្លូវបិក ធម្មិកាតាម្បីយ្យ កាស្រ័យ

តាម ឧទា ដ៏តំ ប ជិត្តសមុដ្ឋាធិការ រូបំ ធូ ទទេ
 ... បដិសន្ធិត្តាលោ ។ បេ ។ អប្បិទ្ធំតំ ធម្មំ បដិច្ច
 អប្បិទ្ធំតោ ធម្មោ ឧប្បន្នំតំ ហេតុប្បន្នយា អប្បិទ្ធំតំ
 ឋានំ ទន្ធ�ំ បដិច្ច តាយោ ឧទា ជិត្តសមុដ្ឋាធិការ រូបំ
 វិទិតំ បដិច្ច ជិត្តសមុដ្ឋាធិការ រូបំ បដិសន្ធិត្តាលោ អប្បិ-
 ទ្ធំតំ ឋានំ ទន្ធ�ំ បដិច្ច តាយោ ឧទា តតត្តា ប រូបំ
 ធូ ទទេ ... ដ៏តំ បដិច្ច តតត្តា រូបំ ទទេ បដិច្ច
 វត្ថុ វត្ថុ បដិច្ច ឧទា ដ៏តំ បដិច្ច វត្ថុ វត្ថុ បដិច្ច ដ៏តំ
 ឋានំ បដិច្ច បដិច្ច ... ។

យោ សុខត្តត្តុតំ សត្វត្ថ ឋវំ សប្បិទ្ធំតត្តុតំ
 អារត្តំ សត្វត្ថ បរិទ្ធំ បដិសន្ធិ ធរមិ បញ្ញា ។

[៧៤] ហេតុយោ ធរ អារត្តលោ ធរ អនិបត្តិយា
 ធរ ។ បេ ។ បុរោហិត ធរ តាម្ព ធរ វិហិតោ ធរ
 បរិកតោ ធរ ។

[៧៥] សប្បិទ្ធំតំ ធម្មំ បដិច្ច សប្បិទ្ធំតោ ធម្មោ
 ឧប្បន្នំតំ ហេតុប្បន្នយា ហេតុតំ សប្បិទ្ធំតំ ឋានំ
 ទន្ធ�ំ បដិច្ច តាយោ ឧទា ធូ ទទេ ... ។ សប្បិទ្ធំតំ
 ធម្មំ បដិច្ច អប្បិទ្ធំតោ ធម្មោ ឧប្បន្នំតំ ហេតុប្បន្នយា

ឧប្បិទ្ធំតត្តុត ធូ ឧប្បិទ្ធ ២ ... ក្នុងឧទាវិទេសន្តំ ។ បេ ។
 អប្បិទ្ធំតត្តុត អាស្រ័យ ឧប្បិទ្ធំតត្តុត វិទេសន្តុត ព្រោះ
 ហេតុប្បន្នយ គឺ ទទេ ធូ ក្តី ជិត្តសមុដ្ឋាធិការ អាស្រ័យ ឧប្បិទ្ធំ-
 តត្តុត ធូ ជិត្តសមុដ្ឋាធិការ អាស្រ័យ ឧប្បិទ្ធ ២ ធូ ក្តី កតត្តាធិការ
 អាស្រ័យ ឧប្បិទ្ធំតត្តុត ធូ ក្នុងឧទាវិទេសន្តុត ឧប្បិទ្ធ ២ ...
 កតត្តាធិការ អាស្រ័យ ឧប្បិទ្ធ វត្ថុ អាស្រ័យ ឧប្បិទ្ធ ២ ធូ កត-
 ត្រាយ ឧប្បិទ្ធ វត្ថុ អាស្រ័យ ឧប្បិទ្ធ ដ៏តំ អាស្រ័យ ឧប្បិទ្ធ អាស្រ័យ
 ឧប្បិទ្ធ ធូ ។ ... ។

សុខត្តុត ក្នុងឧទាវិទេសន្តុត យោសោ សប្បិទ្ធំតត្តុត បដិច្ច
 អប្បិទ្ធំ យោសោ បដិច្ច ឧប្បិទ្ធំតត្តុត ក្នុងឧទាវិទេសន្តុត បដិច្ច ។

[៧៦] ក្នុងហេតុប្បន្នយ មានឧទា ៧ ក្នុងអារត្តុត មាន
 ឧទា ៧ ក្នុងអនិបត្តិយា មានឧទា ៧ ។ បេ ។ ក្នុងបុរោហិត មាន
 ឧទា ៦ ក្នុងតាម្ព មានឧទា ៧ ក្នុងវិហិតោ មានឧទា ៧ ក្នុង
 បរិកតោ មានឧទា ៧ ។

[៧៧] សប្បិទ្ធំតត្តុត អាស្រ័យ ឧប្បិទ្ធំតត្តុត វិទេសន្តុត
 អប្បិទ្ធំ ព្រោះហេតុប្បន្នយ គឺ ទទេ ធូ អាស្រ័យ ឧប្បិទ្ធំ-
 តត្តុត ធូ យោហេតុត ឧប្បិទ្ធ ២ ... ។ អប្បិទ្ធំតត្តុត
 អាស្រ័យ ឧប្បិទ្ធំតត្តុត វិទេសន្តុត ព្រោះហេតុប្បន្នយ

អនោតុគោ សម្បត្តិគោ ទន្ធ បដិច្ច មីតំ ធិ ចំគុស.
 មុដ្ឋានញ រូបំ ។ សម្បត្តិគោ ធម្មំ បដិច្ច សម្បត្តិគោ
 ធិ អប្បតិគោ ធិ ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ ឧហោតុប្បទូយា
 អនោតុគោ សម្បត្តិគោ ឯតំ ទន្ធ បដិច្ច តាយា ទន្ធ
 រឹតំ ធិ ចំគុសមុដ្ឋានញ រូបំ ទន្ធ ទន្ធ . . . ។ អប្ប-
 តិគោ ធម្មំ បដិច្ច អប្បតិគោ ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ ឧហោតុ-
 ប្បទូយា អនោតុគោ អប្បតិគោ ឯតំ ទន្ធ បដិច្ច តាយា
 ទន្ធ ចំគុសមុដ្ឋានញ រូបំ ទន្ធ ទន្ធ . . . មីតំ បដិច្ច
 ចំគុសមុដ្ឋានំ រូបំ អនោតុគោប្បដិសន្ធិត្ថយោ អប្ប-
 តិគោ ឯតំ ទន្ធ បដិច្ច តាយា ទន្ធ តតត្តា ធិ រូបំ
 ទន្ធ ទន្ធ បដិច្ច ទន្ធ ទន្ធ តតត្តា ធិ រូបំ ទន្ធ
 បដិច្ច វត្ថុ វត្ថុ បដិច្ច ទន្ធ ឯតំ ឧហោតុគោ យា
 អនុស្សាសត្តារិ វិចិត្តិក្ខាសហគរោ ឧទ្ធចូសហគរោ
 ទន្ធ បដិច្ច វិចិត្តិក្ខាសហគរោ ឧទ្ធចូសហគរោ
 លោកោ ។ អប្បតិគោ ធម្មំ បដិច្ច សម្បត្តិគោ ធម្មា
 ឧប្បជ្ឈន្តិ ឧហោតុប្បទូយា អនោតុគោ មីតំ បដិច្ច
 សម្បត្តិគោ ទន្ធ ។ ចូលំ មីតំ បដិច្ច សម្បត្តិគោ
 ទន្ធ ចំគុសមុដ្ឋានញ រូបំ ។ សម្បត្តិគោញ អប្ប-
 តិគោញ ធម្មំ បដិច្ច សម្បត្តិគោ ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ

តំ មីតិក្ខំ ចំគុសមុដ្ឋានញ អស្រ័យ ទ្វាសម្បតិកទន្ធ ជាអនោតុគោ ។
 សម្បតិកធម៌ក្ខំ អប្បតិកធម៌ក្ខំ អស្រ័យ ទ្វាសម្បតិកធម៌ វេបាតិកាប្បដិ-
 ព្រោននោតុប្បទូយ តំ ទន្ធ ព ក្ខំ មីតិក្ខំ ចំគុសមុដ្ឋានញ អស្រ័យ
 ទ្វាសម្បតិកទន្ធ ទ ជាអនោតុគោ ទ្វាទន្ធ ធិ . . . ។ អប្បតិកធម៌
 អស្រ័យ ទ្វាអប្បតិកធម៌ វេបាតិកាប្បដិ ព្រោននោតុប្បទូយ តំ
 ទន្ធ ព ក្ខំ ចំគុសមុដ្ឋានញ អស្រ័យ ទ្វាសម្បតិកទន្ធ ទ ជាអនោតុគោ
 ទ្វាទន្ធ ធិ . . . ចំគុសមុដ្ឋានញ អស្រ័យ ទ្វាវិចិត្តិ ទន្ធ ព ក្ខំ
 អនុស្សាសក្ខំ អស្រ័យ ទ្វាអប្បតិកទន្ធ ទ ត្ថវិចារោននោតុគោប្បដិសន្ធិ
 ទន្ធ ធិ ក្ខំ អនុស្សាសក្ខំ អស្រ័យ ទ្វាទន្ធ ធិ ក្ខំ អស្រ័យ ទ្វាទន្ធ
 ព្វាទន្ធ អស្រ័យ ទ្វាក្ខំ ទ្វាហោតុគោ ទ វាជិកាបដិសន្ធិត្ថយោសក្ខំ
 ហោតុគោ វេបាតិកាបដិសន្ធិត្ថយោ ព្រោននោតុគោ អស្រ័យ
 ទ្វាព្វាទន្ធ វេបាតិកាបដិសន្ធិត្ថយោ ព្រោននោតុគោ ។ សម្ប-
 តិកធម៌ អស្រ័យ ទ្វាអប្បតិកធម៌ វេបាតិកាប្បដិ ព្រោននោ-
 តុប្បទូយ តំ ចំគុសម្បតិកទន្ធ អស្រ័យ ទ្វាវិចិត្តិ ជាអនោតុគោ ។ មូល-
 តំ ព្វាសម្បតិកទន្ធ ចំគុសមុដ្ឋានញ អស្រ័យ ទ្វាវិចិត្តិ ។ សម្ប-
 តិកធម៌ អស្រ័យ ទ្វាអប្បតិកធម៌ វេបាតិកាប្បដិ ព្រោននោតុគោ

សំណូមពរ

(၁၀) ရာဇဝတ် ၏ အဋ္ဌကထာ ၏ အတွက် ၏
အကြောင်း ၏

ការពង្រឹង ៤ បែប ក្រៅទៀត ទិស្សយកទៀត

စာအုပ်က ကျွမ်းကျင်မှု ဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် နှစ်

សំណូមពរ៖

[៧៧] សម្បត្តិកកដំ ឈោមទ្បំ ខ្ពង់សម្បត្តិកកដំ រមីចារក៏សម្បត្តិ
 ព្រះរាជពុទ្ធបុគ្គល ។

[៨០] ក្នុងឈាតុប្បដ្ឋាន មាននិយម ៦ ក្នុងធាតុធាតុប្បដ្ឋាយ មាននិយម ៦
ក្នុងធម្មតាតំនាង សុទ្ធតែមាននិយម ៦ ក្នុងនិមិត្តធម្មតា មាននិយម ៦ ។

[៨៣] ឧបេកុយា ន ឧអធិបតីយា ន ឧបុរ-
យោតេ ន ឧបញ្ញាយោតេ ន ឧអាសេវិនេ ន ឧតាម្ម-
ពត្តាវំ ឧវិចារេតេ ន ឧឈានេ ឯតំ ឧអត្ថេ ន
ឧវិជ្ជយុត្តេ ន ។

ឯវំ ឥតេ ធម្មេ កលានាមិ សម្មយុត្តភារោមិ
តាតញ្ច ។

បញ្ញាវិហ

[៨៤] សប្បវិគីតោ នឿន សប្បវិគីតស្ស ឧប្បស្ស-
ហេតុប្បដ្ឋយេន ឧប្បយោ សប្បវិគីតា ហេតុ សម្ម-
យុត្តតោនំ ទទ្ធានំ ហេតុប្បដ្ឋយេន ឧប្បយោ ឧប-
សន្និគ្គាលោ ។ ឬ ។ សប្បវិគីតោ នឿន សប្បវិគីតស្ស
ឧប្បស្ស ហេតុប្បដ្ឋយេន ឧប្បយោ សប្បវិគីតា ហេតុ
បិទិយោ ន ឧត្តសមុត្តាបាទញ្ច ទទ្ធានំ ហេតុប្បដ្ឋយេន
ឧប្បយោ ឧបសន្និគ្គាលោ ។ ឬ ។ ឬលំ សប្បវិគីតា
ហេតុ សម្មយុត្តតោនំ ទទ្ធានំ បិទិយោ ន ឧត្តស-
មុត្តាបាទញ្ច ទទ្ធានំ ហេតុប្បដ្ឋយេន ឧប្បយោ ឧប-
សន្និគ្គាលោ ។ ឬ ។ សប្បវិគីតោ នឿន សប្បវិគីតស្ស
ឧប្បស្ស ហេតុប្បដ្ឋយេន ឧប្បយោ សប្បវិគីតា ហេតុ
សម្មយុត្តតោនំ ទទ្ធានំ ឧត្តសមុត្តាបាទញ្ច ទទ្ធានំ

[៨៥] ក្នុងនោហេតុប្បដ្ឋយេ មានព័រ ៦ ក្នុងនោហេតុប្បដ្ឋយេ មាន
ព័រ ៦ ក្នុងនោហេតុប្បដ្ឋយេ មានព័រ ៦ ក្នុងនោហេតុប្បដ្ឋយេ មាន
ព័រ ៦ ក្នុងនោហេតុប្បដ្ឋយេ មានព័រ ៦ ក្នុងនោហេតុប្បដ្ឋយេ មានព័រ ៦
ក្នុងនោហេតុប្បដ្ឋយេ មានព័រ ៦ ក្នុងនោហេតុប្បដ្ឋយេ មានព័រ ៦
ក្នុងនោហេតុប្បដ្ឋយេ មានព័រ ៦ ក្នុងនោហេតុប្បដ្ឋយេ មានព័រ ៦
ក្នុងនោហេតុប្បដ្ឋយេ មានព័រ ៦ ក្នុងនោហេតុប្បដ្ឋយេ មានព័រ ៦ ។

តាហេតុនំ ៦ យ៉ាង ក្រៅនេះ ក្នុង សម្មយុត្តភារក្នុង
បណ្ឌិត គួប្បើ យ៉ាងនេះ ។

បញ្ញាវិវ

[៨៦] សប្បវិគីតេនិ ជាប្បដ្ឋយេ នៃសប្បវិគីតេនិ ដោយហេតុប្ប-
ដ្ឋយេ នី តួកហេតុ ប្រកបដោយបិទិ ជាប្បដ្ឋយេ នៃតួកសម្មយុត្តភារក្នុង
ដោយហេតុប្បដ្ឋយេ ក្នុងនោហេតុប្បដ្ឋយេ ។ ឬ ។ សប្បវិគីតេនិ ជា
ប្បដ្ឋយេ នៃសប្បវិគីតេនិ ដោយហេតុប្បដ្ឋយេ នី តួកហេតុ ប្រកបដោយ
បិទិ ជាប្បដ្ឋយេ នៃបិទិវិនិ នៃតួកចិត្តសមុត្តាប្រដិ ដោយហេតុ-
ប្បដ្ឋយេ ក្នុងនោហេតុប្បដ្ឋយេ ។ ឬ ។ ឬលំ នី តួកហេតុ ប្រកប
ដោយបិទិ ជាប្បដ្ឋយេ នៃតួកសម្មយុត្តភារក្នុងនៃ នៃបិទិវិនិ នៃតួកចិត្ត-
សមុត្តាប្រដិ ដោយហេតុប្បដ្ឋយេ ក្នុងនោហេតុប្បដ្ឋយេ ។ ឬ ។ គួប្ប-
វិគីតេនិ ជាប្បដ្ឋយេ នៃសប្បវិគីតេនិ ដោយហេតុប្បដ្ឋយេ នី តួកហេតុ នៃ
មានបិទិ ជាប្បដ្ឋយេ នៃតួកសម្មយុត្តភារក្នុងនៃ នៃតួកចិត្តសមុត្តាប្រដិ

អវិយោ សម្បត្តិកោន ចិន្តាន អប្បតិកោ មហិទេ
 កាលេសេ . . . វិក្កម្ពិកេ កាលេសេ . . . មុត្តេ ។ មេ ។
 មត្ថំ . . . វត្ថុ . . . អប្បតិកោ ទេវេ ច មីតិកា អប្ប-
 តិកោន ចិន្តេន អចិន្តេន . . . វិមស្សន្តិ អស្សនេន្តិ
 អភិទន្ធន្តិ កំ អារត្ត អប្បតិកោ វាកោ ឧប្បជ្ជតិ
 វេនមស្សំ ឧប្បជ្ជតិ ចិន្តេន មត្តេន ។ មេ ។
 ដោជ្ជកាយនងំ កាយវិញ្ញាណស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន
 មត្តេន អប្បតិកោ ទុក្ខា ឥន្ទ្រិយកាយស្ស វេនោម-
 វិយេន្ត្រៈ ណស្ស មុត្តេនិកាយនស្សតិញ្ញាណស្ស យថា-
 កាយមមកាយស្ស វេនោកតំសញ្ញាណស្ស អារម្មណយ
 វិគីយោ វ អារម្មណប្បច្ចយេន មត្តេន អប្បតិកោ
 ទេវេ វ មីតិកា អារត្ត អប្បតិកោ ទុក្ខា ច មីតិ ច
 ឧប្បជ្ជន្តិ ។ អប្បតិកោ ចន្តោ សម្បត្តិកាស្ស ឧប្បស្ស
 អារម្មណប្បច្ចយេន មត្តេន អប្បតិកោន ចិន្តេន
 វេន មត្តេ សីលំ . . . ឧបោសថកម្មំ . . . អប្បតិកោន
 ចិន្តេន មត្តេសត្តតំ អស្សនេន អភិទន្ធន្តិ កំ អារត្ត
 សប្បតិកោ វាកោ ឧប្បជ្ជតិ ចិន្តំ ឧប្បជ្ជតំ អប្បតិកោ
 វាកោ វិជ្ជហិតា . . . មត្តា វិជ្ជហិតា . . . មណ
 វិជ្ជហិតា សប្បតិកោន ចិន្តេន មត្តេសត្តតំ វេនោ

ក្នុងប្រការនេះ ពិចារណា ទូរកន្តិកាលេស មិនមានបីតិ ដែលលះ
 ដល់ហើយ ដោយចិត្ត ប្រកបដោយបីតិ . . . ទូរកន្តិកាលេស ដែលសន្តត់
 សន្តិភាពយ . . . ក្នុងកាលមុន ។ មេ ។ មុត្តេ . . . មុត្តេ . . .
 មុត្តេន មិនមានបីតិ ទូរកន្តិកា ជាមិនច្បាស់ ដោយចិត្ត មិនមាន
 បីតិ . . . ពិចារណាដោយ ព្រឹក្សា កែតយ កតៈ មិនមានបីតិ កើត
 ឡើង វោសនស្ស កើតឡើង ព្រឹក្សាព្រាហ្ម ទូរកន្តិកា ដោយចិត្ត-
 កតៈ ។ មេ ។ ដោយចិត្តកតៈ ជាច្រើន ខែតាយវិញ្ញាណ ដោយកាយ-
 ណប្បច្ចយ ក្នុងន មិនមានបីតិ ជាច្រើន ខែតិយវិញ្ញាណ ទូរកន្តិ-
 កាយ វោសនស្ស មុត្តេនិកាយស្សតិញ្ញាណ យថាមម-
 កាយ អនាគតសញ្ញាណ មិនបីតិ ដោយអារម្មណប្បច្ចយ ក្នុងន
 មិនមានបីតិ មីតិកា កើតឡើង ព្រឹក្សាព្រាហ្ម ទូរកន្តិកា មិនមានបីតិ
 ផង ទូរកន្តិកា ។ អប្បតិកោន ជាច្រើន ខែសប្បតិកោន ដោយកាយ-
 ណប្បច្ចយ កំ មុត្តេ មុត្តេន ដោយចិត្ត មិនមានបីតិ ទូរកន្តិ . . . ទូរ-
 កាយនកត្ត . . . ដោយពិចារណា ដោយចិត្តប្រកបដោយបីតិ ព្រឹក្សា
 កែតយ កតៈ ប្រកបដោយបីតិ កើតឡើង មីតិ កើតឡើង ព្រឹក្សាព្រាហ្ម
 ទូរកន្តិកា ដោយ កំណើន មិនមានបីតិ . . . ដោយ កំណើន . . . ដោយ
 កំណើន ដោយពិចារណា ដោយចិត្ត ប្រកបដោយបីតិ ក្នុងប្រការនេះ

សម្បត្តិកោស ចិត្តោ អស្បត្តិកោ មហិទេ តិលេសេ
 មនុស្សោ វិនុម្ពិកេ តិលេសេ ... មុតេ ។ ឃ ។ ចត្តុ
 ... វត្ថុ ... អស្បត្តិកោ ទទេ ច បីតិកា សម្បត្តិកោ
 ចិត្តោ អធិប្បតា ... វិបស្សន្តំ អស្សាធន្តំ អភិធម្មបិដក
 តំ វារត្ត សម្បត្តិកោ ធាតា ឧប្បជ្ឈតិ ធិដ្ឋ ឧប្បជ្ឈតិ
 អស្បត្តិកោ ទទេ ច បីតិកា វារត្ត សម្បត្តិកោ ទទា
 ។ បីតិ ច ឧប្បជ្ឈតិ ។ សម្បត្តិកោ ច អស្បត្តិកោ ច
 ធាតា សម្បត្តិកោស្ស ធម្មស្ស វារត្តធាតាប្បដ្ឋយេន បដ្ឋ-
 យេន សម្បត្តិកោ ទទេ ច បីតិកា វារត្ត សម្បត្តិកោ
 ទទា ឧប្បជ្ឈតិ ។ មូលំ សម្បត្តិកោ ទទេ ច បីតិកា
 វារត្ត អស្បត្តិកោ ទទា ច បីតិ ច ឧប្បជ្ឈតិ ។ មូលំ
 សម្បត្តិកោ ទទេ ច បីតិកា វារត្ត សម្បត្តិកោ ទទា
 ច បីតិ ច ឧប្បជ្ឈតិ ។

[៥២] សម្បត្តិកោ ធាតា សម្បត្តិកោស្ស ធម្មស្ស
 អធិបតិប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយេន វារត្តធាតាធិបតិ សមាសា-
 តាធិបតិ ។ វារត្តធាតាធិបតិ សម្បត្តិកោ ទទេ តត្ថ
 ធាតា សម្បត្តិកោ ទទា ឧប្បជ្ឈតិ ។ សមាសាតា-
 តិធិបតិ សម្បត្តិកោ អធិបតិ សម្បយុត្តតាតំ ទទាតំ
 អធិបតិប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយេន ។ សម្បត្តិកោ ធាតា

ធិតាធាតា ឡូកតិលេស មិនមានបីតិ ដែលលេងហើយ ដោយចិត្ត
 ប្រកបដោយបីតិ ឡូកតិលេស ដែលសន្តតិសន្តិទេហើយ ... គុណិកា
 មុន ។ ឃ ។ ឡូកតិ ... ឡូកតិ ... ឡូកតិ មិនមានបីតិ ឡូកតិ
 វតិ ជាដំបូង ដោយចិត្ត ប្រកបដោយបីតិ ... ធិតាធាតាធិបតិ
 ប្រកប រឹតតែ វតិ ប្រកបដោយបីតិ តើឡើង វិដ្ឋ តើឡើង
 ប្រាប្រាប្ប ឡូកតិធាតា តូចខ្លួន ប្រកបដោយបីតិ បីតិ តើឡើង
 ប្រាប្រាប្ប ឡូកតិខ្លួន មិនមានបីតិ ឡូកតិ ។ សម្បត្តិកោស្ស
 អស្បត្តិកោ ជាបដ្ឋយេន វិសម្បត្តិកោ ដោយការប្រាប្បដ្ឋយេន តិ
 តូចសម្បត្តិកោ តើឡើង ប្រាប្រាប្ប ឡូកតិសម្បត្តិកោ ឡូកតិ
 បីតិ ។ មូល គឺតូចសម្បត្តិកោ បីតិ តើឡើង ប្រាប្រាប្ប
 ឡូកតិសម្បត្តិកោ ឡូកតិ ។ មូល គឺ តូចសម្បត្តិកោ បីតិ
 តើឡើង ប្រាប្រាប្ប ឡូកតិសម្បត្តិកោ ឡូកតិ ។

[៥៣] សម្បត្តិកោ ជាបដ្ឋយេន វិសម្បត្តិកោ ដោយការប្រាប្បដ្ឋយេន
 បាតដល់ការប្រាប្បដ្ឋយេន តិសមាសាតាធិបតិ ។ វារត្តធាតាធិបតិ
 តិ តូចខ្លួន ប្រកបដោយបីតិ តើឡើង ប្រាប្ប ឡូកតិខ្លួន ប្រកបដោយ
 បីតិ ឡូកតិធាតា ។ ធិតាធាតាធិបតិ គឺ ធិបតិ ប្រកបដោយបីតិ
 ជាបដ្ឋយេន វិសម្បត្តិកោ ដោយការប្រាប្បដ្ឋយេន ។ សម្បត្តិកោ

អប្បវិទ្យាស្ស ឧប្បស្ស អធិបតីប្បទូរយេន បទូរយោ
 អារម្មណាធិបតី សហជាតាធិបតី ។ អារម្មណាធិបតី
 សម្បវិទ្យា ឧប្ប ឥវុំ ឥត្វា អប្បវិទ្យា ឧប្បា ច បីតិ
 ១ ឧប្បជ្ឈន្តិ ។ សហជាតាធិបតី សម្បវិទ្យា អធិបតី
 កំតិយា ២ ធិត្ថសមុដ្ឋានាឧព្វ រូបាធិ អធិបតីប្បទូរយេន
 បទូរយោ ។ សម្បវិទ្យា ឧប្បា សម្បវិទ្យាស្ស ច
 អប្បវិទ្យាស្ស អ ឧប្បស្ស អធិបតីប្បទូរយេន បទូរយោ
 អារម្មណាធិបតី សហជាតាធិបតី ។ អារម្មណាធិបតី
 សម្បវិទ្យា ឧប្ប ឥវុំ ឥត្វា អប្បវិទ្យា ឧប្បា ច បីតិ
 ១ ឧប្បជ្ឈន្តិ ។ សហជាតាធិបតី សម្បវិទ្យា អធិបតី
 អប្បយុត្តាភាវិ ឧប្បាធិ កំតិយា ២ ធិត្ថសមុដ្ឋានាឧព្វ
 រូបាធិ អធិបតីប្បទូរយេន បទូរយោ ។ អប្បវិទ្យា
 ឧប្បា អប្បវិទ្យាស្ស ឧប្បស្ស អធិបតីប្បទូរយេន
 បទូរយោ អារម្មណាធិបតី សហជាតាធិបតី ។
 អារម្មណាធិបតី អប្បវិទ្យា ធិត្ថន ភាវិ ... ភាវិ
 ... ឧបាសាធិត្ថន្ត ... អប្បវិទ្យា ធិត្ថន តំ ឥវុំ
 តាព្វា បទូរវត្ថុតិ អស្មន្តន្តិ អតិធិត្ថន តំ ឥវុំ
 តាព្វា អប្បវិទ្យា ឧប្បា ឧប្បជ្ឈន្តិ ធិត្ថន ឧប្បជ្ឈន្តិ

ជាបច្ច័យ ខែអប្បវិទ្យាធិបតី ដោយអធិបតីប្បទូរយេន បានដល់អារម្មណាធិបតី
 ធិត្ថសហជាតាធិបតី ។ អារម្មណាធិបតី គឺ ពួកអប្បវិទ្យាធិបតី បីតិធិ
 កើតឡើង ប្រាមន្តី ឡូកាធិបតី ប្រកបដោយបីតិ ឡូកាធិបតី ។
 ធិត្ថសហជាតាធិបតី គឺ អធិបតី ប្រកបដោយបីតិ ជាបច្ច័យ ខែបីតិធិ
 ខែពួកធិត្ថសមុដ្ឋានាធិបតី ដោយអធិបតីប្បទូរយេន ។ សម្បវិទ្យាធិបតី ជាបច្ច័យ
 ខែសម្បវិទ្យាធិបតី ខែអប្បវិទ្យាធិបតី ដោយអធិបតីប្បទូរយេន បានដល់
 អារម្មណាធិបតី ធិត្ថសហជាតាធិបតី ។ អារម្មណាធិបតី គឺ ពួក
 អប្បវិទ្យាធិបតី បីតិធិ កើតឡើង ប្រាមន្តី ឡូកាធិបតី ប្រកបដោយបីតិ ឡូកា
 ធិបតី ។ ធិត្ថសហជាតាធិបតី គឺ អធិបតី ប្រកបដោយបីតិ ជាបច្ច័យ
 ខែពួកសម្បយុត្តាភាវិធិបតី ខែបីតិធិ ខែពួកធិត្ថសមុដ្ឋានាធិបតី ដោយ
 អធិបតីប្បទូរយេន ។ អប្បវិទ្យាធិបតី ជាបច្ច័យ ខែអប្បវិទ្យាធិបតី ដោយ
 អធិបតីប្បទូរយេន បានដល់អារម្មណាធិបតី ធិត្ថសហជាតាធិបតី ។ អារម្ម-
 ណាធិបតី គឺ ពួកអប្បវិទ្យា ឧប្បា ឧប្បជ្ឈន្តិ ... ឧប្បជ្ឈន្តិ ... ឧប្បជ្ឈន្តិ
 ... ដោយធិត្ថ ធិត្ថនាធិបតី ឬ ឡូកាធិបតី ឬ ឡូកាធិបតី ដោយ
 ធិត្ថ ធិត្ថនាធិបតី ដោយធិត្ថនាធិបតី ប្រកបដោយ ធិត្ថ ធិត្ថនាធិបតី
 កើតឡើង ធិត្ថ កើតឡើង ប្រាមន្តី ឡូកាធិបតី ឡូកាធិបតី

ជំងឺ . . . អប្បតិកា ទន្ធទ ធម៌ បិកិត្យ កុំ កត្វា
 សប្បតិកា ទន្ធទ ឧប្បជ្ឈន្តិ ។ អប្បតិកា ធម្មា
 សប្បតិកាស្ស ធម្មា អប្បតិកាស្ស ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ អធិបតិ-
 ក្សត្រយេន បទ្ធកាយោ អប្បតិកាធិបតិ នាម . . . ។
 សន្តិក្ខំ ។ អធិបតិ . . . ជំងឺ ធម្មា សប្បតិកាស្ស
 តោត្រកុស្ស តោតាធស្ស មត្តស្ស ផលស្ស បិកិត្យ
 ធម្មា អធិបតិក្សត្រយេន បទ្ធកាយោ ធម្មា . . . ។
 អប្បតិកា ទន្ធទ ធម៌ បិកិត្យ សប្បតិកាធម៌ ធម្មា កុំ
 ។ ធម្មា អប្បតិកាធម៌ អធិបតិក្សត្រ កុំ កត្វា សប្បតិ-
 កា ធម្មា . . . ជំងឺ ឧប្បជ្ឈន្តិ អប្បតិកា ទន្ធទ ធម៌
 បិកិត្យ កុំ កត្វា សប្បតិកា ទន្ធទ ធម៌ ធម៌ ឧប្បជ្ឈន្តិ ។
 សប្បតិកា ធម្មា អប្បតិកា ធម្មា សប្បតិកាស្ស
 ធម្មស្ស អធិបតិក្សត្រយេន បទ្ធកាយោ សប្បតិកា ទន្ធទ ធម៌
 បិកិត្យ កុំ កត្វា សប្បតិកា ទន្ធទ ឧប្បជ្ឈន្តិ ។ មូល
 សប្បតិកា ទន្ធទ ធម៌ បិកិត្យ កុំ កត្វា អប្បតិកា ទន្ធទ
 ធម៌ ធម៌ ឧប្បជ្ឈន្តិ ។ មូល សប្បតិកា ទន្ធទ ធម៌
 បិកិត្យ កុំ កត្វា សប្បតិកា ទន្ធទ ធម៌ ឧប្បជ្ឈន្តិ ។

ជំងឺ . . . ពួកសប្បតិកទុក្ខ កើតឡើង ប្រារម្ម ខ្ញុំពួកសប្បតិកទុក្ខ
 ផង ខ្ញុំបិកិត្យ ឲ្យជាវិភាគ ។ អប្បតិកាធម៌ ជាបង្គុយ ខែសប្បតិក-
 ធម៌ផង ខែសប្បតិកធម៌ផង ដោយអធិបតិក្សត្រយេន បានដល់ការប្រា-
 ជ័យ គឺ ខ្ញុំខាង . . . ។ សេចក្តីបំប្រែ ធម៌ . . . ជំងឺ
 ជាបង្គុយ ខែសាស្ត្រ ដោយ មន្ត ផល ប្រកបដោយចិត្ត បិកិត្យ
 ដោយអធិបតិក្សត្រយេន ខ្ញុំខាង . . . ខ្ញុំខាង . . . មូល ធ្វើ ខ្ញុំ
 ពួកសប្បតិកទុក្ខផង ខ្ញុំបិកិត្យ ឲ្យជាវិភាគ ដោយចិត្ត ប្រកបដោយ
 ចិត្ត ហើយប្រកប គោរព ធម៌ ប្រកបដោយចិត្ត ធ្វើ ខ្ញុំជាវិភាគ
 ឲ្យជាវិភាគ . . . ជំងឺ កើតឡើង ពួកសប្បតិកទុក្ខ បិកិត្យ កើត
 ឡើង ប្រារម្ម ខ្ញុំពួកសប្បតិកទុក្ខផង ខ្ញុំបិកិត្យ ឲ្យជាវិភាគ ។
 សប្បតិកាធម៌ អប្បតិកាធម៌ ជាបង្គុយ ខែសប្បតិកធម៌ ដោយអធិ-
 បតិក្សត្រយេន គឺ ពួកសប្បតិកទុក្ខ កើតឡើង ប្រារម្ម ខ្ញុំពួកសប្បតិ-
 កទុក្ខផង ខ្ញុំបិកិត្យ ឲ្យជាវិភាគ ។ មូល គឺ ពួកសប្បតិកទុក្ខផង
 បិកិត្យ កើតឡើង ប្រារម្ម ខ្ញុំពួកសប្បតិកទុក្ខផង ខ្ញុំបិកិត្យ ឲ្យ
 ជាវិភាគ ។ មូល គឺ ពួកសប្បតិកទុក្ខផង បិកិត្យ កើតឡើង ប្រារ-
 ម្ម ធ្វើ ខ្ញុំពួកសប្បតិកទុក្ខផង ខ្ញុំបិកិត្យ ឲ្យជាវិភាគ ។

បង្ខំមាត់ បង្ខំមាត់ សម្បត្តិកាត់ ទទួល អនន្តរាជ្យ-
 ចូរយេន បច្ចុយោ ។ សម្បត្តិកាត់ ធម៌ សម្បត្តិកាត់ ធម៌
 ធម៌ អប្បត្តិកាស្ស ធម្មស្ស អនន្តរាជ្យចូរយេន បច្ចុយោ
 បុរិស បុរិស សម្បត្តិកា ទទួល ធម៌ ធម៌ បង្ខំមាត់
 បង្ខំមាត់ ធម៌យោ អនន្តរាជ្យចូរយេន បច្ចុយោ សម្បត្តិ-
 កាត់ ធម៌ធម្មតា ធម៌ ធម៌ អប្បត្តិកាស្ស ធម្មស្ស ធម្មស្ស
 សម្បត្តិកាត់ ធម្មតា ធម៌ ធម៌ អនន្តរាជ្យ សម្បត្តិកា
 ទទួល ធម៌ ធម៌ អប្បត្តិកាស្ស វិជ្ជាធម្ម សម្បត្តិកា
 វិជ្ជាធម្ម វិជ្ជាធម្ម ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌
 វិជ្ជាធម្ម វិជ្ជាធម្ម សម្បត្តិកាត់ ធម្មតា ធម៌ ធម៌ ធម៌
 ធម្មស្ស ធម្មតា សម្បត្តិកាត់ ធម្មស្ស ធម្មស្ស ធម្មស្ស ធម្មស្ស
 ធម្មស្ស ធម្មតា វិជ្ជាធម្ម ធម្មស្ស ធម្មស្ស ធម្មស្ស ធម្មស្ស
 វិជ្ជាធម្ម អនន្តរាជ្យចូរយេន បច្ចុយោ ។ សម្បត្តិកាត់ ធម្ម
 អប្បត្តិកាត់ ធម្ម សម្បត្តិកាស្ស ធម្ម សម្បត្តិកាស្ស
 ធម្ម ធម្មស្ស អនន្តរាជ្យចូរយេន បច្ចុយោ បុរិស បុរិស
 សម្បត្តិកា ទទួល ធម៌ ធម៌ ធម៌ បង្ខំមាត់ បង្ខំមាត់
 សម្បត្តិកាត់ ទទួល ធម៌យោ ធម្ម អនន្តរាជ្យចូរយេន
 បច្ចុយោ ។ . . . សម្បត្តិកាត់ អនន្តរាជ្យចូរយេន បច្ចុយោ ធម្ម

ជាបច្ច័យ នៃពួកសប្បុរិកក្នុង ក្រោយ ។ ដោយឧទ្ទិសប្បច្ច័យ ។
សប្បុរិកធម៌ក្តី អប្បុរិកធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃអប្បុរិកធម៌ ដោយឧទ្ទិស
ប្បច្ច័យ គឺ ពួកសប្បុរិកក្នុង មុន ៧៧ ចិត្តផង ជាបច្ច័យ នៃ
ចិត្ត ក្រោយ ។ ដោយឧទ្ទិសប្បច្ច័យ ចិត្តចិត្ត ប្រកបដោយចិត្ត ចិត្ត
(ជាបច្ច័យ) នៃឧបបត្តិចិត្ត មិនមានចិត្ត គង្គ ប្រកបដោយចិត្ត ចិត្ត
(ជាបច្ច័យ) នៃអាវុទ្ធៈ ពួកសប្បុរិកក្នុង ចិត្ត (ជាបច្ច័យ) នៃ
វង្គៈ មិនមានចិត្ត វិញ្ញាណវិញ្ញាណ ប្រកបដោយចិត្ត
ចិត្ត (ជាបច្ច័យ) នៃវិញ្ញាណវិញ្ញាណ គង្គ ប្រកបដោយ
ចិត្ត ចិត្ត (ជាបច្ច័យ) នៃគង្គ មិនមានចិត្ត កុសលកុសល ប្រកប
ដោយចិត្ត ចិត្ត (ជាបច្ច័យ) នៃវង្គៈ មិនមានចិត្ត វិញ្ញាណ (ជា
បច្ច័យ) នៃវង្គៈ ដល់ ជាបច្ច័យ នៃវង្គៈ ដោយឧទ្ទិសប្បច្ច័យ ។
សប្បុរិកធម៌ក្តី អប្បុរិកធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃសប្បុរិកធម៌ផង នៃសប្បុរិក
ធម៌ផង ដោយឧទ្ទិសប្បច្ច័យ គឺ ពួកសប្បុរិកក្នុង មុន ៧៧ ចិត្តផង
ជាបច្ច័យ នៃពួកសប្បុរិកក្នុង ក្រោយ ។ ៧៧ នៃចិត្តផង ដោយឧទ្ទិស
ប្បច្ច័យ ។ . . . ជាបច្ច័យ ដោយឧទ្ទិសប្បច្ច័យ មាន ៧៧ ។

ចក្ខុយ វាសន្យ មោហស្ស មាទស្ស វិជ្ជិយា វត្ថុ-
 យា វត្ថុស្ស ផលសមាបត្តិយា ទមន្តស្សយប្បដ្ឋ-
 យេន វត្ថុយោ ។ អប្បវិកតោ ធម្មោ សម្បវិកតស្ស
 ច អប្បវិកតស្ស ច ធម្មស្ស ទមន្តស្សយប្បដ្ឋយេន
 វត្ថុយោ វិសិ ទមន្តស្សយោ អប្បវិកតំ សត្វំ ទម-
 ន្តស្សយោ សម្បវិកតោន វិជ្ជេន មាទំ ធម៌ ។ រេ ។
 សោយត្ថិ ទម្បនធម៌ មាទំ វិជ្ជេន វិជ្ជិ តណ្ហាតំ
 ។ រេ ។ អប្បវិកតំ សិលំ ។ រេ ។ សេនាសនំ បិគ្គិ
 ទមន្តស្សយោ សម្បវិកតោន វិជ្ជេន មាទំ ធម៌ ។ រេ ។
 សោយត្ថិ ទម្បនធម៌ សម្បវិកតោន វិជ្ជេន មាទំ
 វិជ្ជេន ។ ធម៌យោនសមនំ ។ វិជ្ជេន មាទំ តណ្ហាតំ
 អប្បវិកតា សម្មា ។ រេ ។ សេនាសនំ បិគ្គិ ច សម្បវិក-
 តោយ សម្មាយ ។ រេ ។ ចក្ខុយ វាសន្យ មោហស្ស
 មាទស្ស វិជ្ជិយា វត្ថុយោ វត្ថុស្ស ផលសមាបត្តិយា
 វិជ្ជេន ។ ទមន្តស្សយប្បដ្ឋយេន វត្ថុយោ ។ សត្វ-
 វិកតោ ច អប្បវិកតោ ធម្មោ សម្បវិកតស្ស ធម្មស្ស
 ទមន្តស្សយប្បដ្ឋយេន វត្ថុយោ វិសិ ទមន្តស្សយោ
 សម្បវិកតា ទម្បន ច វិគំ ត សម្បវិកតាទំ ទម្បនំ ទម-
 ន្តស្សយោប្បដ្ឋយេន វត្ថុយោ ។ មូលំ សម្បវិកតោ ទម្បន ច

ជាច្រើន ខែបញ្ញា ពត៌ មោហា មាទៈ វិជ្ជិ សេចក្តីប្រាជ្ញា មន្ត និង
 ផលសមាបត្តិ ដោយឧបទ័ស្សយប្បដ្ឋយោ ។ អប្បវិកតមិ ជាច្រើន ខែ
 សម្បវិកតមិ ខែអប្បវិកតមិ ដោយឧបទ័ស្សយប្បដ្ឋយោ គឺ ឧប-
 ទ័ស្សយ ។ រេ ។ មូលំ កាលំ ឧបទ័ស្សយ មិនមានបិ
 ហើយធម៌ ឧបទ័ស្សយ ដោយឧបទ័ស្សយ ។ រេ ។ ញាតិ
 សមាបត្តិ ឧបទ័ស្សយ ឧបទ័ស្សយ ឧបទ័ស្សយ ឧបទ័ស្សយ ។ រេ ។
 ឧបទ័ស្សយ មិនមានបិ ។ រេ ។ មូលំ កាលំ ឧបទ័ស្សយ
 និងបិ ហើយធម៌ ឧបទ័ស្សយ ដោយឧបទ័ស្សយ ។ រេ ។
 ញាតិសមាបត្តិ ឧបទ័ស្សយ កាលំ ឧបទ័ស្សយ ឧបទ័ស្សយ ឧបទ័ស្សយ
 ដោយឧបទ័ស្សយ ។ (ឧបទ័ស្សយ) ប្រវេណីឧបទ័ស្សយ
 កាលំ ។ មូលំ ធម៌ ឧបទ័ស្សយ ឧបទ័ស្សយ សម្មា មិនមានបិ
 ។ រេ ។ សេនាសនំ បិគ្គិ (ជាច្រើន) ខែសម្បវិកតមិ
 ។ រេ ។ ជាច្រើន ខែបញ្ញា ពត៌ មោហា មាទៈ វិជ្ជិ សេចក្តីប្រាជ្ញា
 មន្ត ផលសមាបត្តិ និងបិ ដោយឧបទ័ស្សយប្បដ្ឋយោ ។ សម្បវិកតមិ
 គឺ អប្បវិកតមិ ជាច្រើន ខែសម្បវិកតមិ ដោយឧបទ័ស្សយប្បដ្ឋយោ
 គឺ ឧបទ័ស្សយ ។ រេ ។ កាលំ សម្បវិកតមិ បិគ្គិ ជាច្រើន ខែ
 សម្បវិកតមិ ដោយឧបទ័ស្សយប្បដ្ឋយោ ។ មូលំ គឺ កាលំ សម្បវិកតមិ

បីតិ ច អប្បតិកានំ ចន្ទានំ បីតិយា ច ឧបទេស្ស-
យវរាជ្ជាយេន បច្ឆាយោ ។ ឬលំ សប្បតិកា ចន្ទា ច
បីតិ ច សប្បតិកានំ ចន្ទានំ បីតិយា ច ឧបទេស្ស-
យវរាជ្ជាយេន បច្ឆាយោ ។

[៨៧] អប្បតិកា ធម្មោ អប្បតិកាស្ស ធម្មស្ស
បុរោហិតវរាជ្ជាយេន បច្ឆាយោ អារម្មណបុរោហិតំ វត្ថុបុរោ-
ហិតំ ។ អារម្មណបុរោហិតំ ចន្ទំ . . . វត្ថុ អប្បតិកាន
និព្ពេន អនិច្ចតោ . . . វិបស្សនី អស្សាធនិ អភិធម្មតិ
តំ អារម្ម អប្បតិកា កាលា ។ វេ ។ យោមនស្ស បីតិ
ឧប្បត្តិតំ និព្ពេន ចក្កតា ។ វេ ។ យោមនស្ស បីតិ
យោមនស្ស ។ វត្ថុបុរោហិតំ ចក្កាយតនំ ចក្កវិញ្ញា-
ណស្ស តាយាយតនំ តាយវិញ្ញាណស្ស វត្ថុ អប្បតិ-
កានំ ចន្ទានំ បីតិយា ច បុរោហិតវរាជ្ជាយេន បច្ឆាយោ ។
អប្បតិកា ធម្មោ សប្បតិកាស្ស ធម្មស្ស បុរោហិតវរា-
ជ្ជាយេន បច្ឆាយោ អារម្មណបុរោហិតំ វត្ថុបុរោហិតំ ។
អារម្មណបុរោហិតំ ចន្ទំ . . . វត្ថុ អប្បតិកាន
និព្ពេន អនិច្ចតោ . . . វិបស្សនី អស្សាធនិ អភិធម្មតិ
តំ អារម្ម សប្បតិកា កាលា ឧប្បត្តិតំ និព្ពេ . . . ។

បីតិក្ខំ ជាច្រើន ឯកុកអប្បតិកក្ខន្ធនំ ឯចីតិផនំ ដោយឧបទេស្សយច្ច-
្រឹយ ។ ឬលំ តិ ឧកសប្បតិកក្ខន្ធនំ បីតិក្ខំ ជាច្រើន ឯកុកសប្បតិ-
កក្ខន្ធនំ ឯចីតិផនំ ដោយឧបទេស្សយច្រឹយ ។

[៨៨] អប្បតិកធម៌ ជាច្រើន ឯអប្បតិកធម៌ ដោយបុរោហិត-
ច្រឹយ បានដល់ការប្រឡាយដាក់ ទំនិក្ខុបុរោហិត ។ អារម្មណបុរោ-
ហិតំ គឺ វត្ថុវត្ថុ . . . វត្ថុវត្ថុ ជាច្រើន ដោយចិត្ត បិទមាទិកំ . . .
និព្ពេន ប្រាសា វិចយ កត្តា បិទមាទិកំ តើត្រូវ ប្រាស
ប្រាស ឧបាសនា ។ វេ ។ យោមនស្ស បីតិ តើត្រូវ ដោយ
វិច្ឆត្ត ។ វេ ។ យោមនស្ស បីតិ តើត្រូវ ដោយ
បុរោហិត គឺ ចក្កាយតនៈ (ជាច្រើន) ឯកាយវិញ្ញាណ ។ វេ
បុរោហិត គឺ ចក្កាយតនៈ (ជាច្រើន) ឯកាយវិញ្ញាណ តាយាយតនៈ
(ជាច្រើន) ឯកាយវិញ្ញាណ វត្ថុ ជាច្រើន ឯកុកអប្បតិកក្ខន្ធនំ ឯ
ចីតិផនំ ដោយបុរោហិតច្រឹយ ។ អប្បតិកធម៌ ជាច្រើន ឯសប្ប-
តិកធម៌ ដោយបុរោហិតច្រឹយ បានដល់ការប្រឡាយដាក់ ទំនិក្ខុបុរោ-
ហិត ។ អារម្មណបុរោហិតំ គឺ វត្ថុវត្ថុ . . . វត្ថុវត្ថុ ជាច្រើន ដោយ
ចិត្តនិមាទិកំ . . . និព្ពេន ប្រាសា វិចយ កត្តា ប្រាស
ដោយចិត្ត តើត្រូវ ប្រាសប្រាស ឧបាសនា វិជ្ជំ . . . ។

វត្ថុបុរេជាន់ វត្ថុ សប្បត្តិកាន់ ១ ឆ្នាំ បុរេជាន់ប្បដ្ឋ-
 យេន បច្ចុប្បេ ។ អប្បត្តិកោ ធម្មោ សប្បត្តិកស្ស
 ៨ អប្បត្តិកស្ស ៨ ធម្មស្ស បុរេជាន់ប្បដ្ឋយេន បច្ចុ-
 ប្បេ ។ អប្បណបុរេជាន់ វត្ថុបុរេជាន់ ។ អាម្ពណបុរេ-
 ជាន់ ៨ កុំ . . . វត្ថុ អប្បត្តិកោ ៨ កុំ អនិច្ច-
 កោ . . . វិបស្សន៍ អស្មាទេនី អភិទន្ធិនី តំ អាម្ព-
 ណីនី ៨ សប្បយុត្តតា ៨ បច្ចា ប្បដ្ឋន្តី ។ វត្ថុបុរេ-
 ជាន់ វត្ថុ សប្បត្តិកាន់ ១ ឆ្នាំ បីតិយា ៨ បុរេជាន់-
 ប្បដ្ឋយេន បច្ចុប្បេ ។

[៨៨] សប្បត្តិកោ ធម្មោ អប្បត្តិកស្ស ធម្មស្ស
 បុរេជាន់ប្បដ្ឋយេន បច្ចុប្បេ តីណី ។ . . . អាសេវ-
 ប្បដ្ឋយេន បច្ចុប្បេ ៨ កាម្ពប្បដ្ឋយេន បច្ចុប្បេ ៨
 សហជានិ យាទណីតាមី កាតត្វា ធ្វេ ធាតាទ-
 ណីតា ។ . . . វិចារកប្បដ្ឋយេន បច្ចុប្បេ ៨ កា-
 មាប្បដ្ឋយេន បច្ចុប្បេ ៨ ក្តាវី វត្ថុប្បដ្ឋយេន បច្ចុ-
 ប្បេ ៨ ក្តាវី យាទណីប្បដ្ឋយេន បច្ចុប្បេ ៨ មត្តប្បដ្ឋ-
 យេន បច្ចុប្បេ ៨ ក្តាវី សម្មយុត្តប្បដ្ឋយេន បច្ចុប្បេ ៨
 វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន បច្ចុប្បេ ៨ ក្តាវី វត្ថុប្បដ្ឋយេន បច្ចុ-
 ប្បេ ៨ ។ សន្តិភ័ ។ សន្តិភ័ ធម្មសាសនីនី កាតត្វា ។

វត្ថុបុរេជាន់ តំ វត្ថុ ជាបច្ច័យ ខែន្តកសប្បត្តិកទុក្ខ ដោយបុរេជាន់-
 ប្បដ្ឋយ ។ អប្បត្តិកធម៌ ជាបច្ច័យ ខែសប្បត្តិកធម៌ ខែអប្បត្តិកធម៌
 ដោយបុរេជាន់ប្បដ្ឋយ បានដល់ការធម្មណបុរេជាន់ ខែវត្ថុបុរេជាន់ ។
 ការធម្មណបុរេជាន់ តំ ខ្ល/ចក្ខុ . . . ខ្ល/វត្ថុ ជាមិនខៀវ ដោយចក្ខុ
 មិនមានចក្ខុ . . . វិចារណា ប្រកាស វិចារយ បីតិក្ខុ ក្នុងសម្ប-
 យុត្តកត្តខ្លឹម កើតឡើង ប្រាថ្នាប្រាថ្នា ខ្ល/ហេតុនាម ។ វត្ថុបុរេជាន់
 តំ វត្ថុ ជាបច្ច័យ ខែន្តកសប្បត្តិកទុក្ខ ខែវត្ថុនី ដោយបុរេជាន់-
 ប្បដ្ឋយ ។

[៨៩] សប្បត្តិកធម៌ ជាបច្ច័យ ខែអប្បត្តិកធម៌ ដោយបុរេជាន់-
 ប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។ . . . ជាបច្ច័យ ដោយការស្រវៃប្បដ្ឋយ មាន
 វារៈ ៨ ជាបច្ច័យ ដោយកម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៦ សហជានិ ខាត-
 ខណៈក្តី ធម្មានី ធម្មាធម្មានី មានខាតខណៈ ៦ ។ . . . ជាបច្ច័យ
 ដោយវត្ថុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៨ ជាបច្ច័យ ដោយកាមាប្បដ្ឋយ
 មានវារៈ ៦ ជាបច្ច័យ ដោយវត្ថុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៦ ជាបច្ច័យ
 ដោយធម្មានប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៨ ជាបច្ច័យ ដោយធម្មប្បដ្ឋយ មាន
 វារៈ ៦ ជាបច្ច័យ ដោយសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៦ ជាបច្ច័យ ដោយ
 វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៨ ជាបច្ច័យ ដោយវត្ថុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៨ ។
 សប្បត្តិកទុក្ខ ។ បច្ចុប្បេ ធម្មាវិជ្ជា ធម្មាវិជ្ជា ធម្មាវិជ្ជា ធម្មាវិជ្ជា ។

... ធម្មិយ្យទ្វាយេន មទ្វាយោ វិភក្កិយ្យទ្វាយេន មទ្វាយោ
វិភក្កិយ្យទ្វាយេន មទ្វាយោ នវ ។

[៨៩] ហេតុយោ ចត្តាវិ អាម្ពណោ នវ អនិមិត្តិ-
យោ វវ អនន្តរេ វវ អាមនន្តរេ វវ សមាសាគេ វវ
អត្តាមត្តោ វវ និស្សយេ វវ ឧបនិស្សយេ វវ បុរេ-
យាតេ វិណំ មទ្វាយាតេ វិណំ អាសវិណំ វវ កាម្ម-
ន វិភក្កេន វវ អាមាវេ ចត្តាវិ វិទ្យុយេ ចត្តាវិ ឈានេ
វវ វេត្តេ ចត្តាវិ សម្មយុត្តេ ន វិម្មយុត្តេ មក្ខ អន្ធមោ
វវ ធម្មិយោ វវ វិភក្កេ វវ វិភក្កេ វវ ។

[៩០] សម្មាសម្ពុត្តោ ធម្មោ សម្មាសម្ពុត្តោ ធម្មស្ស
វិភក្កិយ្យទ្វាយេន មទ្វាយោ សមាសាគម្មទ្វាយេន មទ្វ-
ាយោ ឧបនិស្សយទ្វាយេន មទ្វាយោ កាម្មទ្វាយេន
មទ្វាយោ ។ សម្មាសម្ពុត្តោ ធម្មោ សម្មាសម្ពុត្តោ ធម្មស្ស
វិភក្កិយ្យទ្វាយេន មទ្វាយោ សមាសាគម្មទ្វាយេន
មទ្វាយោ ឧបនិស្សយទ្វាយេន មទ្វាយោ កាម្មទ្វាយេន
មទ្វាយោ ។

... ជាបង្គុយ ដោយឧត្តិប្បង្គុយ ជាបង្គុយ ដោយវិភក្កិប្បង្គុយ ជា
បង្គុយ ដោយវិភក្កិប្បង្គុយ មានការ ៩ ។

[៨៩] ក្នុងហេតុប្បង្គុយ មានការ ៤ ក្នុងអាម្ពណាប្បង្គុយ មាន
ការ ៩ ក្នុងអនន្តរេប្បង្គុយ មានការ ៩ ក្នុងអាមនន្តរេប្បង្គុយ មានការ ៩
ក្នុងសមាសាគម្មប្បង្គុយ មានការ ៩ ក្នុងសមាសាគម្មប្បង្គុយ មានការ ៩ ក្នុង
អត្តាមត្តាប្បង្គុយ មានការ ៩ ក្នុងនិស្សយប្បង្គុយ មានការ ៩ ក្នុងបុរេ-
យាតេប្បង្គុយ មានការ ៩ ក្នុងវិណំប្បង្គុយ មានការ ៩ ក្នុងអាសវិណំប្បង្គុយ មានការ ៩
ក្នុងកាម្មប្បង្គុយ មានការ ៩ ក្នុងវិភក្កិប្បង្គុយ មានការ ៩ ក្នុងវិភក្កិប្បង្គុយ មានការ ៩
ក្នុងធម្មិយោប្បង្គុយ មានការ ៩ ក្នុងវិភក្កិប្បង្គុយ មានការ ៩ ក្នុងវិភក្កិប្បង្គុយ មានការ ៩
ក្នុងវិភក្កិប្បង្គុយ មានការ ៩ ក្នុងវិភក្កិប្បង្គុយ មានការ ៩ ។

[៩០] សម្មាសម្ពុត្តោ ជាបង្គុយ វិភក្កិប្បង្គុយ ដោយ
អាម្ពណាប្បង្គុយ ជាបង្គុយ ដោយសមាសាគម្មប្បង្គុយ ជាបង្គុយ
ដោយឧបនិស្សយប្បង្គុយ ជាបង្គុយ ដោយកាម្មប្បង្គុយ ។ សម្មា-
សម្ពុត្តោ ជាបង្គុយ វិភក្កិប្បង្គុយ ដោយអាម្ពណាប្បង្គុយ ជា
បង្គុយ ដោយសមាសាគម្មប្បង្គុយ ជាបង្គុយ ដោយឧបនិស្សយប្បង្គុយ
ជាបង្គុយ ដោយកាម្មប្បង្គុយ ជាបង្គុយ ដោយកាម្មប្បង្គុយ ។

សុខសហគតទុក្ខំ

បដិព្វនិយា

[៧២] សុខសហគតំ ធម្មំ បដិច្ច សុខសហគតោ
... ឧប្បជ្ឈនិ ហេតុប្បព្វយា សុខសហគតំ ឯកំ
... បដិច្ច ។ ឧប្បា ។ ឧប្ប ។ ឧប្ប ។ ឧប្ប ។ ឧប្ប ។ ឧប្ប
... ។ សុខសហគតំ ធម្មំ បដិច្ច នសុខសហ
... ឧប្បជ្ឈនិ ហេតុប្បព្វយា សុខសហគតោ
... បដិច្ច សុខំ ចិត្តសមុដ្ឋានេវ រូបំ ។ ឯ សុខ-
... វិជ្ជាវេទនំ យថា សប្បវិក្ខុកុក្កស្ស
... ។

[៧៣] ហេតុយា នវ អាម្ពុយា នវ ។ បេ ។
... នវ អាសវេ នវ អាម្ពុ នវ អាវិគតេ នវ ។

[៧៤] សុខសហគតំ ធម្មំ បដិច្ច សុខសហគ-
... ឧប្បជ្ឈនិ ហេតុប្បព្វយា កហេតុកំ សុខ-
... ឯកំ ឧប្ប បដិច្ច ឧប្ប ឧប្ប ឧប្ប ... ។
... កហេតុកំ សុខសហគតេ ឧប្ប បដិច្ច សុខក
... រូបំ ។ សុខសហគតំ ធម្មំ បដិច្ច
... ។

សុខសហគតទុក្ខំ

បដិព្វនិយា

[៧៥] សុខសហគតេ (ធម្មំ ដែលប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងសុខ)
... ឧប្បជ្ឈនិ ហេតុប្បព្វយា សុខសហគតំ ឯកំ
... ឧប្ប បដិច្ច ។ ឧប្បា ។ ឧប្ប ។ ឧប្ប ។ ឧប្ប ។ ឧប្ប
... ។ សុខសហគតំ ធម្មំ បដិច្ច នសុខសហ
... ឧប្បជ្ឈនិ ហេតុប្បព្វយា សុខសហគតោ
... បដិច្ច សុខំ ចិត្តសមុដ្ឋានេវ រូបំ ។ ឯ សុខ-
... វិជ្ជាវេទនំ យថា សប្បវិក្ខុកុក្កស្ស
... ។

[៧៦] ក្នុងហេតុប្បព្វយា មានវារៈ ៧ ក្នុងការប្រព្រឹត្តិយា មាន
... ។ បេ ។ ក្នុងហេតុប្បព្វយា មានវារៈ ៦ ក្នុងការប្រព្រឹត្តិយា
... ។

[៧៧] សុខសហគតេ ធម្មំ ដែលប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងសុខ
... ឧប្បជ្ឈនិ ហេតុប្បព្វយា សុខសហគតំ ឯកំ
... ឧប្ប បដិច្ច ។ ឧប្បា ។ ឧប្ប ។ ឧប្ប ។ ឧប្ប ។ ឧប្ប
... ។ សុខសហគតំ ធម្មំ បដិច្ច នសុខសហ
... ឧប្បជ្ឈនិ ហេតុប្បព្វយា សុខសហគតោ
... បដិច្ច សុខំ ចិត្តសមុដ្ឋានេវ រូបំ ។ ឯ សុខ-
... វិជ្ជាវេទនំ យថា សប្បវិក្ខុកុក្កស្ស
... ។

ឧសម្បយុត្តេ ភីណំ ធម៌ប្បយុត្តេ ឆ លោកុត្តយា ភីណំ
យោវិកតេ ភីណំ ។

ឯវំ ឥតេ ម្លេ តណាធាមំ ។ សមាជានុករោមំ
អនិច្ចរាសនិសោ ។ មច្ចុយេនិម បវត្តិមំ បដិសន្ធិមំ
វិជ្ជាបេតតា យថា សប្បវិកតទុក្ខប្បច្ចយវាប្បន្ទនិយេមំ
អរត្តេ វត្ថុ ឆ វិជ្ជាបេតតំ យថា សប្បវិកតទុក្ខេ ឯតា-
យេវ ហេហោ ។ និស្សយករោមំ សំសង្កករោមំ សម្ប-
យុត្តករោមំ យថា សប្បវិកតទុក្ខំ ឯវំ តាតតា ។

បញ្ញាវិញ្ញាណ

[៩៦] សុខសហគមន៍ ជាដ្ឋាន សុខសហគមន៍
ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បទ្ធាយោ ចត្តារិ ។ អារម្ម-
ណាមិ អនិមិត្តយាមិ សប្បវិកតទុក្ខសនិសា សុខន្ទំ
យាចានរណំ ។

[៩៧] សុខសហគមន៍ ជាដ្ឋាន សុខសហគមន៍
ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បទ្ធាយោ បុរិមា បុរិមា
សុខសហគមន៍ ឆត្វា បដិមា បដិមា សុខសហ-
គមន៍ ឆត្វា អនន្តរប្បច្ចយេន បទ្ធាយោ ។ មូលំ
អុរិយា បុរិមា សុខសហគមន៍ ឆត្វា បដិមស្ស បដិ-
មស្ស ឯសុខសហគមន៍ អនន្តរប្បច្ចយេន បទ្ធាយោ

ក្នុងឧសម្បយុត្តេ មានវាវៈ ព ក្នុងឧប្បយុត្តេ មានវាវៈ ឆ
ក្នុងលោកុត្តយេ មានវាវៈ ព ក្នុងលោកុត្តយេ មានវាវៈ ព ។

ការព្រំព័ន្ធ ៦ យ៉ាងក្រៅនេះ យ៉ាងនេះឯង ។ ឯសហគមន៍
ប្រវែងលក្ខណ៍និងបទ្ធាយោ ។ បវត្តិមំ បដិសន្ធិមំ ក្នុងបទ្ធាយោ
បណ្ឌិត ឧប្បវិកតទុក្ខា ដូចជាសុខសប្បវិកតទុក្ខប្បច្ចយវាប្បន្ទនិយៈ
ឯវុ ក្នុងបវត្តិកាល បណ្ឌិត ឧប្បវិកតទុក្ខា ដូចជាសុខសប្ប-
វិកតទុក្ខា មានរាងៈតែមួយគត់ ។ និស្សយករោមំ សំសង្កករោមំ
សម្បយុត្តករោមំ បណ្ឌិត ឧប្បវិកត ឲ្យដូចជាសប្បវិកតទុក្ខា ។

បញ្ញាវិញ្ញាណ

[៩៨] សុខសហគមន៍ ជាបច្ច័យ នៃសុខសហគមន៍ ដោយ
ហេតុប្បច្ចយ មានវាវៈ ។ ក្នុងអារម្មណប្បច្ចយក្តី ក្នុងនិមិត្តប្បច្ចយក្តី
ប្រវែងលក្ខណ៍និងសប្បវិកតទុក្ខា មានភាពផ្សេងៗគ្នា តែគ្រប់
ភាពជា សុខៈ ។

[៩៩] សុខសហគមន៍ ជាបច្ច័យ នៃសុខសហគមន៍ ដោយ
អនន្តរប្បច្ចយ គឺ ក្នុងសុខសហគមន៍ មុន ។ ជាបច្ច័យ នៃសុខសហ-
គមន៍ ក្រោយ ។ ដោយអនន្តរប្បច្ចយ ។ មូល គឺ ក្នុងសុខ-
សហគមន៍ មុន ។ ជាបច្ច័យ នៃសុខសហគមន៍ ក្រោយ ។

[illegible]

ដោយអនុវត្តច្បាប់ ក្នុងកិច្ច ដែលប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងសុខ ជាប់ជួយ
នៃឧបករណ៍ ដែលមិនប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងសុខ កាន់ ដែលប្រព្រឹត្តទៅ
ជាមួយនឹងសុខ (ជាប់ជួយ) នៃការផ្ទុះ កាយវិញ្ញាណ ដែលប្រព្រឹត្ត
ទៅជាមួយនឹងសុខ (ជាប់ជួយ) នៃបាតមាតាបាត វិញ្ញាណវិញ្ញា-
ណបាត ដែលប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងសុខ (ជាប់ជួយ) នៃគិរិយមាតា-
វិញ្ញាណបាត កាន់ ដែលប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងសុខ (ជាប់ជួយ) នៃ
កាន់ ដែលមិនប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងសុខ កុសលាកុសល ដែលប្រព្រឹត្ត
ទៅជាមួយនឹងសុខ (ជាប់ជួយ) នៃផ្កាដាវ ដែលមិនប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹង
សុខ គិរិយា (ជាប់ជួយ) នៃផ្កាដាវ កល ជាប់ជួយ នៃផ្កាដាវ ដោយ
អនុវត្តច្បាប់ ។ ឬល គឺ ពួកសុខសហគតក្នុង មុខ ។ ជាប់ជួយ នៃ
ពួកសុខសហគតក្នុង ក្រោយ ។ ឆ័ត្រ នៃសុខផង ដោយអនុវត្តច្បាប់ ។
ឧសុខសហគតធម៌ ជាប់ជួយ នៃឧសុខសហគតធម៌ ដោយអនុវត្តច្បាប់
គឺ ពួកឧសុខសហគតក្នុង មុខ ។ . . . ។ ឬល គឺ ឧសុខសហ-
គតធម៌ក្នុង ។ សុខសហគតធម៌ក្នុង ឧសុខសហ-
គតធម៌ក្នុង ជាប់ជួយ នៃសុខសហគតធម៌ ដោយអនុវត្តច្បាប់ គឺ ពួក
សុខសហគតក្នុង មុខ ។ ឆ័ត្រ សុខផង ជាប់ជួយ នៃពួកសុខសហគតក្នុង
ក្រោយ ។ ដោយអនុវត្តច្បាប់ ។ ឬល គឺ ពួកសុខសហគតក្នុង
មុខ ។ ឆ័ត្រ សុខផង ជាប់ជួយ នៃសុខ ក្រោយ ។ ដោយអនុវត្តច្បាប់

[illegible][illegible][illegible]

(៩៨) សុខសោភនកម្មី ជាច្បាប់ ខែសុខសោភនកម្មី
 ដោយឧបនិស្សយប្បដ្ឋក្ខណ៍ តាមការ ៣ ៥ សុខសោភនកម្មី ជា
 ច្បាប់ ខែសុខសោភនកម្មី ដោយឧបនិស្សយប្បដ្ឋក្ខណ៍ តាមការ
 តាមឧបនិស្សយ អនុប្បនិស្សយ វិសេសកុបនិស្សយ ១ ២ ៣

ឧបកត្តបទិស្សយោ ឧសុខសហគតំ សង្ខំ ឧបទិស្សយោ
 ឧសុខសហគតេន ចិត្តេន ឆានំ ធម៌តំ សីលំ ។ រេ ។
 សហមគ្គិ ឧប្បាទេតិ មានំ ជិយ្យតំ ធិដ្ឋំ កល្យាណំ ឧសុ-
 ខសហគតំ សីលំ ។ រេ ។ បញ្ញំ ... ភតំ បត្តនំ កា-
 រិយំ សុខំ កាយិកំ ធុត្តំ ធុត្តំ ភោជនំ ... សេនា-
 សនំ សុខំ ឧបទិស្សយោ ឧសុខសហគតេន ចិត្តេន
 ឆានំ ធម៌តំ ។ រេ ។ សហមគ្គិ ឧប្បាទេតិ ។ រេ ។
 ភោជនំ ឆានតិ ។ រេ ។ សង្ខំ កិច្ចតិ ឧសុខសហគតា
 សម្មា ។ រេ ។ សេនាសនំ សុខត្ថំ ឧសុខសហគ-
 តេន សម្មា ។ រេ ។ បញ្ញាយ ឧបទិស្សយោ ឧសុខស-
 ហគតេន កាយិកស្ស សុខស្ស មគ្គស្ស ផលស-
 ហមគ្គិយោ សុខស្ស ។ ឧបទិស្សយោប្បដ្ឋយេន បច្ចុ-
 យោ ។ ឧសុខសហគតោ ឆាន្តា សុខសហគតស្ស
 ឧបទិស្សយោប្បដ្ឋយេន បច្ចុយោ អាម្ពលា-
 បទិស្សយោ អនុត្តបទិស្សយោ ឧបកត្តបទិស្សយោ
 ។ រេ ។ ឧបកត្តបទិស្សយោ ឧសុខសហគតំ សង្ខំ ឧប-
 ទិស្សយោ សុខសហគតេន ចិត្តេន ឆានំ ។ រេ ។
 សហមគ្គិ ឧប្បាទេតិ មានំ ជិយ្យតំ ធិដ្ឋំ កល្យាណំ
 ឧសុខសហគតំ សីលំ ។ រេ ។ បញ្ញំ ... ភតំ បត្តនំ

ឧបកត្តបទិស្សយោ គឺ បុគ្គល កាស្រ័យ ខ្លួនស្នា ដែលមិនប្រព្រឹត្តទៅ
 ជាមួយនឹងសុខ ហើយឲ្យ ខ្លួនខាង ដោយចិត្ត ដែលមិនប្រព្រឹត្តទៅ
 ជាមួយនឹងសុខ សីល ។ រេ ។ ញាតិសហមគ្គិ ឲ្យកើតឡើង ដំឡើង
 ខ្លួនខាង ប្រកាស ខ្លួនខ្លួន ខ្លួនសីល ដែលមិនប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងសុខ
 ។ រេ ។ ខ្លួនបញ្ញា ... ខ្លួនភពៈ សេចក្តីប្រាថ្នា កាយិកសុខ កាយិក-
 ត្ថំ រដ្ឋ ទិវគោដន ... បុគ្គល កាស្រ័យ ខ្លួនសេនាសនៈ ខ្លួន
 សុខ ហើយឲ្យ ខ្លួនខាង ដោយចិត្ត ដែលមិនប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងសុខ
 ។ រេ ។ ញាតិសហមគ្គិ ឲ្យកើតឡើង ។ រេ ។ សង្ខំ ខ្លួនសម្មា ។ រេ ។
 បំបែក ខ្លួនសង្ខំ សម្មា ដែលមិនប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងសុខ ។ រេ ។
 សេនាសនៈក្តី សុខក្តី ជាបច្ច័យ ខែសម្មា ដែលមិនប្រព្រឹត្តទៅជាមួយ
 នឹងសុខ ។ រេ ។ ជាបច្ច័យ ខែបញ្ញា ភពៈ ភាសា សេចក្តីប្រាថ្នា
 កាយិកសុខ មគ្គ ផលសហមគ្គិ នឹងសុខ ដោយឧបទិស្សយោប្បដ្ឋយេន ។
 ឧសុខសហគតេន ជាបច្ច័យ ខែសុខសហគតេន ដោយឧបទិស្ស-
 យោប្បដ្ឋយេន បានដល់អាម្ពលាបទិស្សយោ អនុត្តបទិស្សយោ នឹងឧបកត្ត-
 បទិស្សយោ ។ រេ ។ ឧបកត្តបទិស្សយោ គឺ បុគ្គល កាស្រ័យ ខ្លួនស្នា
 ដែលមិនប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងសុខ ហើយឲ្យ ខ្លួនខាង ដោយចិត្ត
 ដែលមិនប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងសុខ ។ រេ ។ ញាតិសហមគ្គិ ឲ្យកើតឡើង
 ដំឡើង ខ្លួនខាង ប្រកាស ខ្លួនខ្លួន ខ្លួនសីល ដែលមិនប្រព្រឹត្តទៅ
 ជាមួយនឹងសុខ ។ រេ ។ ខ្លួនបញ្ញា ... ខ្លួនភពៈ សេចក្តីប្រាថ្នា

កាណែត សុខ . . សេនាសន៍ សុខ ឧបទិស្សយ
 សុខសមាគមរុក្ខ ចិត្តន ឆាន់ ឆេត ។ មេ ។ សមាមត្តិ
 ឧបទិស្សយ សុខសមាគមរុក្ខ ចិត្តន អធិដ្ឋ អាធិយត់
 អសា . . . មិសុណំ . . . សម្ម . . . សទ្ធិ . . . ឆិល្លាម
 . . . ឯកាតាវតំ . . . ឧបទិស្សយ . . . ឆាន់ . . . តាម
 យាត់ . . . ឆិកមយាត់ . . . ឧសុខសមាគម សទ្ធា
 ។ មេ ។ សេនាសន៍ សុខសមាគមយ សទ្ធាយ ។ មេ ។
 បញ្ញាយ រាគស្ស មោហស្ស ឆាន់ស្ស ឆិដ្ឋយា មគ្គ
 យាយ កាណែតស្ស សុខស្ស មគ្គស្ស ឧបទិស្សយ
 យោ ឧបទិស្សយឧបទិស្សយ ឧបទិស្សយ ។ ឧសុខស
 មាគមរុក្ខ ឆេត សុខសមាគមស្ស ម ឧសុខសមាគ
 មស្ស ម ឧស្ស ឧបទិស្សយឧបទិស្សយ ឧបទិស្សយ ក
 ម្ពណ្ណឧបទិស្សយ អធិដ្ឋឧបទិស្សយ ឧបទិស្សយ
 យោ ។ មេ ។ ឧបទិស្សយ ឧសុខសមាគម សម្ម
 ឧបទិស្សយ សុខសមាគមរុក្ខ ចិត្តន ឆាន់ ឆេត ។
 ពុត្តយេតមឧសមិសំ ។ ឆាន់ ឆិល្លាម ឆិដ្ឋ តណ្ហាតិ
 ឧសុខសមាគម សីល ។ មេ ។ សេនាសន៍ សុខ
 ឧបទិស្សយ ឆាន់ ឆេត ។ មេ ។ សមាមត្តិ ឧបទិស្សយ

និវត្តិយកស្ស . . . បុគ្គល កាស្រ័យ ឧបទិស្សយ និវត្តិ
 ហើយឱ ឧបទិស្សយ ហើយឱ ដែលប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនិវត្តិ ។ មេ ។
 ញាតិសមាមត្តិ ឧបទិស្សយ ឆាន់យក ឧបទិស្សយដែលរកទិស្សយ
 ហើយឱ ដែលប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនិវត្តិ មិនរឹត . . . ញាតិ
 . . . រកយក អនុប្រាយាមត្តិ . . . ឧបទិស្សយ . . . ឧបទិស្សយ . . .
 ឧបទិស្សយនិវត្តិមួយ . . . ក្នុងច្បាប់ . . . ឧបទិស្សយ របស់អ្នកដទៃ
 . . . ឧបទិស្សយនិវត្តិស្រុក . . . ឧបទិស្សយនិវត្តិមួយ . . .
 សទ្ធា ដែលនិវត្តិទៅជាមួយនិវត្តិ ។ មេ ។ សេនាសន៍ ជា
 មគ្គយ ឆេត ដែលប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនិវត្តិ ។ មេ ។ ជាមគ្គយ
 ឆេត កត្តា ហេតុ ឆាន់ ឆិដ្ឋ សេចក្តីប្រាថ្នា កាយិកស្ស
 មគ្គ និវត្តិសមាមត្តិ ហើយឧបទិស្សយមួយ ។ ឧសុខសមាគម
 ឆេត ជាមគ្គយ ឆេតសមាគមអធិដ្ឋ ឆេតសមាគមអធិដ្ឋ
 ហើយឧបទិស្សយមួយ ឆេតសមាគមអធិដ្ឋ អធិដ្ឋឧបទិស្សយ
 និវត្តិមួយ ។ មេ ។ ឆេតសមាមត្តិ ឆេត បុគ្គល កាស្រ័យ
 ឧបទិស្សយ ដែលនិវត្តិទៅជាមួយនិវត្តិ ហើយឱ ឧបទិស្សយ
 ហើយឱ ដែលប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនិវត្តិ ។ ប្រហែលគ្នាទាំងស្រុង
 ទី ៦ ណែ ។ ឆេតសមាមត្តិ ឧបទិស្សយ ឧបទិស្សយ ដែលនិវត្តិ
 ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនិវត្តិ ។ មេ ។ បុគ្គល កាស្រ័យ ឧបទិស្សយ
 សុខ ហើយឱ ឧបទិស្សយ ។ មេ ។ ញាតិសមាមត្តិ ឧបទិស្សយ

សុទ្ធសហគតោ ចិត្តោ អធិដ្ឋំ អាធិយតិ ។ បេ ។
ឧសុទ្ធសហគតា សត្វា ។ បេ ។ សេនាសនំ សុទ្ធា
សុទ្ធសហគតាយ សត្វាយ ។ បេ ។ បត្តនាយ កាយិ
កាស្ស សុទ្ធស្ស មត្តស្ស ផលសមាបត្តិយា សុទ្ធស្ស
ច ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ សុទ្ធសហគ-
តោ ច ឧសុទ្ធសហគតោ ច ឧប្បា សុទ្ធសហគតស្ស
ធម្មស្ស ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។

[៧៧] ឧសុទ្ធសហគតោ ធម្មា ឧសុទ្ធសហគ-
តស្ស ធម្មស្ស បុរោជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ កាម្មណៈ
បុរោជាតំ វត្ថុបុរោជាតំ ។ កាម្មណៈបុរោជាតំ ចត្តុ...
វត្ថុ ឧសុទ្ធសហគតោ ចិត្តោ អធិដ្ឋំ កោ... វេស្សតិ
វេស្សនេតិ អភិធម្មតិ តំ អាត្មំ ឧសុទ្ធសហគតោ
ភាគា ។ កេ ។ កេ ។ កេ ។ ឧបទិស្ស ឧបទិស្ស ចិត្តោ ចត្តុ
នា ។ បេ ។ ដោដ្ឋតាយនំ កាយវិញ្ញាណស្ស ។
វត្ថុបុរោជាតំ ចត្តុយនំ ចត្តុវិញ្ញាណស្ស កាយា-
យ នំ... វត្ថុ ឧសុទ្ធសហគតោ ចិត្តោ សុទ្ធស្ស
ច បុរោជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ឧសុទ្ធសហគតោ
ធម្មា សុទ្ធសហគតស្ស ធម្មស្ស បុរោជាតប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ កាម្មណៈបុរោជាតំ វត្ថុបុរោជាតំ ។

កាយក ឡូត្រាវេស្សនេតិ បាទិយ កាយចិត្ត វេស្សនេតិ កាយ
និវេស្ស ។ បេ ។ សត្វា វេស្សនេតិ កាយនិវេស្ស ។ បេ ។
សេនាសនំ សុទ្ធា ជាបច្ច័យ នៃសត្វា វេស្សនេតិ កាយនិវេស្ស
សុទ្ធា ។ បេ ។ ជាបច្ច័យ នៃសេនាសនំ កាយនិវេស្ស មត្ត ផល
សហគតំ និវេស្ស កាយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ ។ សុទ្ធសហគតោ ធម្មតិ
ឧសុទ្ធសហគតោ ជាបច្ច័យ នៃសុទ្ធសហគតោ កាយឧបទិស្ស-
យប្បច្ច័យ ខាងក្រោម ។

[៧៨] ឧសុទ្ធសហគតោ ជាបច្ច័យ នៃឧសុទ្ធសហគតោ
កាយបុរោជាតប្បច្ច័យ បុរោជាតប្បច្ច័យ បុរោជាត ចិត្តបុរោជាត ។
កាម្មណៈបុរោជាតំ នី ឡូត្រា... ឡូត្រា កាយចិត្ត វេស្សនេតិ កាយ
និវេស្ស បាទិយ បាទិយ... កាយនិវេស្ស កាយ
និវេស្ស វេស្សនេតិ កាយនិវេស្ស កាយនិវេស្ស ។ បេ ។
ដោដ្ឋតាយនំ (ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ ។ វត្ថុបុរោជាត
នី ចត្តុយនំ (ជាបច្ច័យ) នៃចត្តុវិញ្ញាណ កាយនិវេស្ស...
វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃឧសុទ្ធសហគតោ ឧសុទ្ធា កាយបុរោ-
ជាតប្បច្ច័យ ។ ឧសុទ្ធសហគតោ ជាបច្ច័យ នៃឧសុទ្ធសហគតោ
កាយបុរោជាតប្បច្ច័យ បុរោជាត បុរោជាត ចិត្តបុរោជាត ។

ចត្តាវិ ឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ នវ ឈានប្បដ្ឋ-
 យេន បដ្ឋយោ នវ មគ្គប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ ចត្តាវិ
 សម្មយុត្តប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ ន វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន
 បដ្ឋយោ បញ្ច អត្ថិប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ នវ ចត្ថិប្បដ្ឋ-
 យេន បដ្ឋយោ នវ វិគតប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ នវ អវិ-
 កតប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ នវ ។

[១០០] ហេតុយោ ចត្តាវិ ហេតុយោ នវ អតិប-

តិយោ នវ អនន្តរេ នវ សមនន្តរេ នវ សហជាតេ នវ
 អនាមាត្រេ នវ ធិស្សយេ នវ ឧបធិស្សយេ នវ តុរា-
 យាតេ តិលំ បញ្ចជាតេ តិលំ ហេតុនេ នវ តត្ថេ
 វិហារេន នវ អាហារេ ចត្តាវិ ឥន្ទ្រិយេ នវ ឈានេ
 នវ មគ្គេ ចត្តាវិ សម្មយុត្តេ នវ វិប្បយុត្តេ បញ្ច អត្ថិ-
 យោ នវ ចត្ថិយោ នវ វិគតេ នវ អវិគតេ នវ ។

មានកៈ ៤ ជាច្រើន ដោយឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋយេន មានកៈ ៥ ជាច្រើន
 ដោយឈានប្បដ្ឋយេន មានកៈ ៥ ជាច្រើន ដោយមគ្គប្បដ្ឋយេន មាន
 កៈ ៤ ជាច្រើន ដោយសម្មយុត្តប្បដ្ឋយេន មានកៈ ៦ ជាច្រើន
 ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន មានកៈ ៥ ជាច្រើន ដោយអត្ថិប្បដ្ឋយេន មាន
 កៈ ៥ ជាច្រើន ដោយចត្ថិប្បដ្ឋយេន មានកៈ ៥ ជាច្រើន ដោយ
 វិគតប្បដ្ឋយេន មានកៈ ៥ ជាច្រើន ដោយអវិគតប្បដ្ឋយេន មានកៈ ៥ ។

[១០១] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយេន មានកៈ ៤ ក្នុងអនន្តរេប្បដ្ឋយេន មាន
 កៈ ៥ ក្នុងសមនន្តរេប្បដ្ឋយេន មានកៈ ៥ ក្នុងសហជាតេប្បដ្ឋយេន មានកៈ ៥ ក្នុង
 អនាមាត្រេប្បដ្ឋយេន មានកៈ ៥ ក្នុងធិស្សយេប្បដ្ឋយេន មានកៈ ៥ ក្នុង
 ឧបធិស្សយេប្បដ្ឋយេន មានកៈ ៥ ក្នុងតុរាយាតេប្បដ្ឋយេន មានកៈ ៥ ក្នុង
 តិលំបញ្ចជាតេប្បដ្ឋយេន មានកៈ ៥ ក្នុងហេតុនេប្បដ្ឋយេន មានកៈ ៥ ក្នុង
 តត្ថេប្បដ្ឋយេន មានកៈ ៥ ក្នុងវិហារេប្បដ្ឋយេន មានកៈ ៥ ក្នុងអាហារេប្បដ្ឋយេន មានកៈ ៥ ក្នុង
 ចត្តាវិប្បដ្ឋយេន មានកៈ ៥ ក្នុងឥន្ទ្រិយេប្បដ្ឋយេន មានកៈ ៥ ក្នុងឈានេប្បដ្ឋយេន មានកៈ ៥ ក្នុង
 មគ្គេប្បដ្ឋយេន មានកៈ ៥ ក្នុងសម្មយុត្តេប្បដ្ឋយេន មានកៈ ៥ ក្នុងវិប្បយុត្តេប្បដ្ឋយេន មានកៈ ៥ ក្នុង
 អត្ថិប្បដ្ឋយេន មានកៈ ៥ ក្នុងចត្ថិប្បដ្ឋយេន មានកៈ ៥ ក្នុងវិគតេប្បដ្ឋយេន មានកៈ ៥ ក្នុងអវិគតេប្បដ្ឋយេន មានកៈ ៥ ។

សុខសហគមន៍ បដិច្ចវេទ

ឯវេ មច្ចុដិយវិភង្គោយិ កណ្តោយិ សម្ម-
តំកេត្តសាសនិសា កាតត្វា យេនិយិ វិមត្ត
អត្ថិ អនុសោយំ បស្សិត្វា កណ្តោតត្ថំ ។

សុខសហគមន៍ បដិច្ចវេទ ។

ឧបេក្ខាសហគមន៍

បដិច្ចវេទ

[៣១២] ឧបេក្ខាសហគមន៍ ធម្មំ បដិច្ច ឧបេក្ខា-
សហគមន៍ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បដូយា ឧបេក្ខា-
សហគមន៍ ឯវេ ទន្ធិ ធម្មំ ធម្មំ ឧបា ធម្មំ ឧបា . . .
បដិសន្ធិកុណោ ។ មេ ។ ឧបេក្ខាសហគមន៍ ធម្មំ បដិច្ច
ឧបេក្ខាសហគមន៍ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បដូយា
ឧបេក្ខាសហគមន៍ ឧបា ធម្មំ ឧបេក្ខា ចិក្ខុសមុដ្ឋា-
បញ្ច រូបំ បដិសន្ធិ ។ ឧបេក្ខាសហគមន៍ ធម្មំ បដិច្ច
ឧបេក្ខាសហគមន៍ ធម្មំ ឧបេក្ខាសហគមន៍ ឧបា ធម្មោ
ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បដូយា ឧបេក្ខាសហគមន៍ ឯវេ ទន្ធិ
ធម្មំ ធម្មំ ឧបា ឧបេក្ខា ចិក្ខុសមុដ្ឋា ឧបា រូបំ ធម្មំ
ឧបា . . . បដិសន្ធិ ។ ឧបេក្ខាសហគមន៍ ធម្មំ បដិច្ច
ឧបេក្ខាសហគមន៍ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បដូយា

សុខសហគមន៍ បដិច្ចវេទ

មច្ចុដិយវិភង្គោយិ កណ្តោយិ សម្ម-
តំកេត្តសាសនិសា កាតត្វា យេនិយិ វិមត្ត
អត្ថិ អនុសោយំ បស្សិត្វា កណ្តោតត្ថំ ។

ឯវេ សុខសហគមន៍ ។

ឧបេក្ខាសហគមន៍

បដិច្ចវេទ

[៣១២] ឧបេក្ខាសហគមន៍ (ធម្មំ វេលាប្រព្រឹត្តិវេលាប្រព្រឹត្តិ
នីតិឧបា) កាស្រីយ ឧបេក្ខាសហគមន៍ វេលាប្រព្រឹត្តិ ព្រោះ
ហេតុប្បដូយា គឺ ឧបា ឧបេក្ខាសហគមន៍ ឧបា ឧបា
ឧបា . . . ក្នុងឧបា វេលាប្រព្រឹត្តិ ។ មេ ។ ឧបេក្ខាសហគមន៍
កាស្រីយ ឧបេក្ខាសហគមន៍ វេលាប្រព្រឹត្តិ ព្រោះហេតុប្បដូយា គឺ
ឧបេក្ខាសហគមន៍ ចិក្ខុសមុដ្ឋា ឧបេក្ខាសហគមន៍ កាស្រីយ ឧបេក្ខាសហគមន៍
ឧបេក្ខាសហគមន៍ ឧបា ឧបេក្ខាសហគមន៍ កា
ស្រីយ ឧបេក្ខាសហគមន៍ វេលាប្រព្រឹត្តិ ព្រោះហេតុប្បដូយា គឺ
ឧបា ឧបេក្ខាសហគមន៍ ចិក្ខុសមុដ្ឋា ឧបេក្ខាសហគមន៍ កាស្រីយ ឧបេក្ខា-
សហគមន៍ ឧបា ឧបា . . . វេលាប្រព្រឹត្តិ ។ ឧបេក្ខាសហគមន៍
កាស្រីយ ឧបេក្ខាសហគមន៍ វេលាប្រព្រឹត្តិ ព្រោះហេតុប្បដូយា

នឧបេក្ខាសហគតំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ទថា
 កំត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ទេ ខន្ធំ . . . ឧបេក្ខំ បដិច្ច
 កំត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិក្ខណោ នឧបេក្ខាសហគតំ
 ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ទថា កដត្តា ច រូបំ ទេ
 ខន្ធំ . . . បដិសន្ធិក្ខណោ ឧបេក្ខំ បដិច្ច កដត្តារូបំ
 ខន្ធំ បដិច្ច វត្ថុ វត្ថុ បដិច្ច ទថា ឧបេក្ខំ បដិច្ច វត្ថុ
 វត្ថុ បដិច្ច ឧបេក្ខា ឯកំ ឧបាភូតំ បដិច្ច . . . ។

សម្បត្តិកតតុកសនិសំ អនុលោម យថា បញ្ញា ។

(១០៣) យោគុយា នវ អាម្មណោ នវ កតិបតិ-
 យា នវ បុរាណេន នវ អាសេវនេ ច កាមេ នវ សាទ្ធិ-
 នវ អវិគាតេ នវ ។

(១០៤) ឧបេក្ខាសហគតំ ឯម្ហំ បដិច្ច ឧបេក្ខា-
 សហគតោ នម្ហា ឧប្បជ្ឈតិ នយោគុប្បន្នយា អហោ-
 តុតំ ឧបេក្ខាសហគតំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច ទេ ខន្ធំ
 ទេ ខន្ធំ . . . អហោតុតំឡើយនិសន្ធិក្ខណោ វិចិត្តិញ្ញា-
 សហគតេ ឧទ្ធច្ចុសហគតេ ខន្ធំ បដិច្ច វិចិត្តិញ្ញាសហ-
 គតោ ឧទ្ធច្ចុសហគតោ ហោយោ ។ ឧបេក្ខាសហគតំ
 ឯម្ហំ បដិច្ច នឧបេក្ខាសហគតោ នម្ហា ឧប្បជ្ឈតិ

តី ខន្ធចក្កំ ចិត្តសមុដ្ឋានប្រតី កាស្រ័យ ទូរនឧបេក្ខាសហគតុខ្ន ច
 ទូរខន្ធ ៦ . . . ចិត្តសមុដ្ឋានប្រ កាស្រ័យ ទូរនឧបេក្ខា ខន្ធចក្កំ ក្តី
 កដត្តាប្រតី កាស្រ័យ ទូរនឧបេក្ខាសហគតុខ្ន ច ក្នុងទណៈវនិសន្ធិ
 សន្ធិ ទូរខន្ធ ៦ . . . កដត្តាប្រ កាស្រ័យ ទូរនឧបេក្ខា វត្ថុ កាស្រ័យ
 ទូរតុកខន្ធ តុកខន្ធ កាស្រ័យ ទូរវត្ថុ វត្ថុ កាស្រ័យ ទូរនឧបេក្ខា
 នឧបេក្ខា កាស្រ័យ ទូរវត្ថុ កាស្រ័យ ទូរឧបាភូត ច ក្នុងទណៈ
 វនិសន្ធិសន្ធិ . . . ។

មានបញ្ញា ៧ ក្នុងអនុលោមដ្ឋត្តាវិនិសយ្យតិកតុកសនិសំ ។

(១០៥) ក្នុងវាចក្ខប្បន្និយ មានពៈ ៧ ក្នុងការឡើយប្បន្និយ
 មានពៈ ៧ ក្នុងអតិបតិប្បន្និយ មានពៈ ៧ ក្នុងបុរាណប្បន្និយ មាន
 ពៈ ៧ ក្នុងអាសវនប្បន្និយ មានពៈ ៦ ក្នុងកម្មប្បន្និយ មានពៈ ៧ ក្នុង
 បន្ទីយព័ន្ធន្ត ក្បួនវិភាគមានពៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្បន្និយ មានពៈ ៧ ។

(១០៦) ឧបេក្ខាសហគតមិ កាស្រ័យ ទូរនឧបេក្ខាសហគតមិ
 តើបតិកាវ្យតិ ក្រោមនោះហក្ខប្បន្និយ តី ខន្ធ ៦ កាស្រ័យ ទូរនឧបេក្ខា-
 សហគតុខ្ន ច ករណបុគ្គៈ ទូរខន្ធ ៦ . . . ហេតុៈ វេលប្រកប
 ដោយវិចិត្តា ប្រកបដោយឧទ្ធច្ចៈ កាស្រ័យ ទូរតុកខន្ធ វេលប្រកប
 ដោយវិចិត្តា ប្រកបដោយឧទ្ធច្ចៈ ក្នុងទណៈវនិសន្ធិកតុកសនិសន្ធិ ។
 នឧបេក្ខាសហគតមិ កាស្រ័យ ទូរនឧបេក្ខាសហគតមិ តើបតិកាវ្យតិ

[illegible]

ក្នុងឧទាហរណ៍នេះអាហារូបត្ថម្ភនៃសង្គម វត្ថុ អាស្រ័យ ទូរទាសទូរ ពួកទាសទូរ
សហគមន៍ អាស្រ័យ ទូរវត្ថុ ហេតុ ដែលប្រកបដោយវិចិត្រ ប្រកប
ដោយទុក្ខៈ អាស្រ័យ ទូរទាសទូរ ដែលប្រកបដោយវិចិត្រ ប្រកប
ដោយទុក្ខៈ ។ ទាសទូរសហគមន៍នឹង ទាសទូរសហគមន៍នឹង អា
ស្រ័យ ទូរទាសទូរសហគមន៍ រឿងនេះឡើយ ត្រូវបានទាសទូរថ្មីៗ គឺ
ពួកសម្បជញ្ញក្នុងនឹង ពួកសម្បជញ្ញក្នុងនឹង អាស្រ័យ ទូរទាសទូរ ជាអាហារ
កុរ ពួកទាសទូរសហគមន៍ អាស្រ័យ ទូរទាសទូរ ជាអាហារកុរ ពួកស
ម្បជញ្ញ អាស្រ័យ ទូរទាសទូរ ពួកសម្បជញ្ញក្នុងនឹង ក្នុងប្រទេស
អាស្រ័យ ទូរទាសទូរ ក្នុងឧទាហរណ៍នេះអាហារូបត្ថម្ភនៃសង្គម ពួកសម្បជញ្ញក្នុង
អាស្រ័យ ទូរទាសទូរ ក្នុងប្រទេស អាស្រ័យ ទូរទាសទូរ ក្នុងឧទាហរណ៍នេះ
អាហារូបត្ថម្ភនៃសង្គម ពួកទាសទូរសហគមន៍ អាស្រ័យ ទូរវត្ថុ ក្នុងប្រទេស
អាស្រ័យ ទូរទាសទូរ ក្នុងឧទាហរណ៍នេះអាហារូបត្ថម្ភនៃសង្គម ទាសទូរនឹង
ពួកសម្បជញ្ញក្នុងនឹង អាស្រ័យ ទូរវត្ថុ ក្នុងឧទាហរណ៍នេះអាហារូបត្ថម្ភនៃសង្គម ។
ទាសទូរសហគមន៍ អាស្រ័យ ទូរទាសទូរសហគមន៍នឹង ទូរទាសទូរ
សហគមន៍នឹង រឿងនេះឡើយ ត្រូវបានទាសទូរថ្មីៗ គឺ ទាស អាស្រ័យ
ទូរទាសទូរសហគមន៍ ១ ជាអាហារកុរនឹង ទូរទាសទូរនឹង ទូរទាសទូរ ។

អរោគុណឬដ៏សង្ខត្តនៃពេល ឧបេក្ខាសហគតំ ឯតំ
 មនុស្ស ឧបេក្ខក្ស មជ្ឈិម ទ្វេ មន្ទា ទ្វេ មន្ទេ ...
 អរោគុណ ឧបេក្ខាសហគតំ ឯតំ មនុស្ស វត្ថុស្ស
 មជ្ឈិម ទ្វេ មន្ទា ទ្វេ មន្ទេ ... វិជីតត្ថាសហគតេ
 មនុស្សសហគតេ មន្ទេ ឬ ឧបេក្ខក្ស មជ្ឈិម វិជីតត្ថា-
 សហគតេ អរោគុណ ឧបេក្ខាសហគតេ មនុ-
 សហគតេ ឧប្បំ មជ្ឈិម ឧបេក្ខាសហគតេ ឧបេ-
 ក្ខក្ស ឧប្បជ្ឈិម ឧបេក្ខក្សឬម អរោគុណ ឧបេក្ខា-
 សហគតេ មន្ទេ ឬ ឧបេក្ខក្ស មជ្ឈិម វិជីតត្ថាសហគតេ
 រូបំ អរោគុណ ឧបេក្ខាសហគតេ មន្ទេ ឬ អរោគុណ
 ឬ មជ្ឈិម វិជីតត្ថាសហគតេ រូបំ អរោគុណឬដ៏សង្ខត្តនៃពេល
 ឧបេក្ខាសហគតេ មន្ទេ ឬ ឧបេក្ខក្ស មជ្ឈិម វិជីតត្ថា-
 រូបំ អរោគុណឬដ៏សង្ខត្តនៃពេល ឧបេក្ខាសហគតេ
 មន្ទេ ឬ អរោគុណ ឬ មជ្ឈិម វិជីតត្ថារូបំ អរោគុណ
 ឬដ៏សង្ខត្តនៃពេល ឧបេក្ខាសហគតេ មន្ទេ ឬ វត្ថុស្ស
 មជ្ឈិម ឧបេក្ខា ឬ ឧបេក្ខាសហគតេ ឧបេក្ខា-
 សហគតេ ឧប្បំ មជ្ឈិម ឧបេក្ខាសហគតេ ឬ ឧបេ-
 ក្ខក្ស ឧប្បជ្ឈិម ឧបេក្ខក្សឬម

[illegible]

ឧបេក្ខាសហគតតា ធម្មោ នឧបេក្ខាសហគតស្ស
 ធម្មស្ស អនន្តរប្បដូរយេន បច្ចុយោ ធុរិមា ធុរិមា
 ឧបេក្ខាសហគតា ឧត្តា បដិដានយ បដិដានយ ឧបេ-
 ក្ខាសេ អនន្តរប្បដូរយេន បច្ចុយោ ឧបេក្ខាសហគតំ
 កុដិច្ចំ នឧបេក្ខាសហគតស្ស ឧបបត្តិច្ចត្តស្ស អាវ-
 ជ្ឈនា នឧបេក្ខាសហគតានំ ឧត្តានំ វិហាកនិរោធាតុ
 បឋមេក្ខាសហគតាយ វិហាកនិរោធិញ្ញា ណនាតុយា
 ឧបេក្ខាសហគតំ កវដ្តំ នឧបេក្ខាសហគតស្ស កវ-
 ដ្ឋស្ស ឧបេក្ខាសហគតំ ឧត្តសណ ឧត្តសណំ នឧបេ-
 ក្ខាសហគតស្ស វុត្តាទស្ស ធិរិយំ វុត្តាទស្ស ធិរិ-
 យំ វុត្តាទស្ស ធិរិយោ វុត្តាទស្ស ធិរិយញ្ញា ធាសញ្ញា-
 យនំ នឧបេក្ខាសហគតាយ នឧសមាបត្តិយា
 អនន្តរប្បដូរយេន បច្ចុយោ ១ ឧបេក្ខាសហគតតា ធម្មោ
 ឧបេក្ខាសហគតស្ស ២ នឧបេក្ខាសហគតស្ស ៣
 ធម្មស្ស អនន្តរប្បដូរយេន បច្ចុយោ ធុរិមា ធុរិមា
 ឧបេក្ខាសហគតា ឧត្តា បដិដានំ បដិដានំ ឧបេក្ខា-
 សហគតានំ ឧត្តានំ ឧបេក្ខាយ ៣ អនន្តរប្បដូរយេន
 បច្ចុយោ ១ នឧបេក្ខាសហគតតា ធម្មោ នឧបេក្ខា-
 សហគតស្ស ធម្មស្ស អនន្តរប្បដូរយេន បច្ចុយោ

ឧបេក្ខាសហគតតំ ជាច្រើន នៃឧបេក្ខាសហគតតំ ដោយអនន្ត-
 ប្បដូរ គឺ តួនឧបេក្ខាសហគតតួន មុន ១ ជាច្រើន នៃឧបេក្ខា-
 ក្រោយ ១ ដោយអនន្តប្បដូរ កុដិច្ចំ ដែលប្រកបដោយឧបេក្ខា ជា
 (បច្ចុយ) នៃឧបេក្ខាច្ចត្ត ដែលមិនប្រកបដោយឧបេក្ខា កវដ្ឋៈ (ជាច្ចុយ)
 នៃតួន ដែលមិនប្រកបដោយឧបេក្ខា វិហាកនិរោធាតុ (ជាច្ចុយ)
 នៃវិហាកនិរោធិញ្ញាណតុ ដែលមិនប្រកបដោយឧបេក្ខា កវដ្ឋៈ ដែល
 ប្រកបដោយឧបេក្ខា (ជាច្ចុយ) នៃកវដ្ឋៈ ដែលមិនប្រកបដោយឧបេក្ខា
 កុសលកុសល ដែលប្រកបដោយឧបេក្ខា (ជាច្ចុយ) នៃវុត្តាទៈ ដែល
 មិនប្រកបដោយឧបេក្ខា ធិរិយា (ជាច្ចុយ) នៃវុត្តាទៈ ធិរិយា (ជាច្ចុយ)
 នៃវុត្តាទៈ ធិរិយញ្ញាណតុយនៈ ធិរិយុត្តរ កាណាបញ្ញាច្ចតិ-
 រោធិ ជាច្ចុយ នៃធិរិយាបត្តិ ដែលមិនប្រកបដោយឧបេក្ខា ដោយ
 អនន្តប្បដូរ ១ ឧបេក្ខាសហគតតំ ជាច្ចុយ នៃឧបេក្ខាសហ-
 គតតំ នៃឧបេក្ខាសហគតតំ ដោយអនន្តប្បដូរ គឺ តួន
 ឧបេក្ខាសហគតតួន មុន ១ ជាច្ចុយ នៃតួនឧបេក្ខាសហគតតួន
 ក្រោយ ១ ៧ នៃឧបេក្ខាផល ដោយអនន្តប្បដូរ ១ នៃឧបេក្ខា-
 សហគតតំ ជាច្ចុយ នៃឧបេក្ខាសហគតតំ ដោយអនន្តប្បដូរ

បុរិមា បុរិមា ឧបេក្ខា បដ្ឋិមាយ បដ្ឋិមាយ ឧបេក្ខាយ
 អនន្តរោប្បទាយេន បដ្ឋិមាយ បុរិមា បុរិមា នឧបេក្ខាស-
 ហតតា បដ្ឋា បដ្ឋិមាធំ បដ្ឋិមាធំ នឧបេក្ខាសហត-
 តាធំ បដ្ឋាធំ អនន្តរោប្បទាយេន បដ្ឋិមាយ នឧបេក្ខាស-
 ហតតំ តុតិច័ត្តំ នឧបេក្ខាសហតតស្ស ឧបេក្ខិច័ត្តស្ស
 អនុលោមំ កោត្រភុស្ស អនុលោមំ ជលសមាបត្តិយា
 អនន្តរោប្បទាយេន បដ្ឋិមាយ ។ ដូច បុរិមា បុរិមា ឧបេ-
 ក្ខា បដ្ឋិមាធំ បដ្ឋិមាធំ នឧបេក្ខាសហតតាធំ បដ្ឋាធំ
 អនន្តរោប្បទាយេន បដ្ឋិមាយ នឧបេក្ខាសហតតំ តុតិច័ត្តំ
 ឧបេក្ខាសហតតស្ស ឧបេក្ខិច័ត្តស្ស នឧបេក្ខាសហ-
 តតំ កេត្តំ កាវត្ថុតាយ កាយវិញ្ញាណតាតុ វិហាតមាតា-
 តាតុយា នឧបេក្ខាសហតតា វិហាតមាតាវិញ្ញាណតាតុ
 កិរិយមាតាវិញ្ញាណតាតុយា នឧបេក្ខាសហតតំ កេត្តំ
 ឧបេក្ខាសហតតស្ស កេត្តស្ស នឧបេក្ខាសហតតំ
 កុសលាតុសលំ ឧបេក្ខាសហតតស្ស វុដ្ឋានស្ស
 កិរិយំ វុដ្ឋានស្ស ឧលំ វុដ្ឋានស្ស អនន្តរោប្បទាយេន
 បដ្ឋិមាយ ។ នឧបេក្ខាសហតតា ឆដ្ឋា ឧបេក្ខា-
 សហតតស្ស ច នឧបេក្ខាសហតតស្ស ច នឧបេក្ខាស-
 ហតតស្ស អនន្តរោប្បទាយេន បដ្ឋិមាយ បុរិមា បុរិមា ឧបេក្ខា

តំ ឧបេក្ខា មុខ ។ ជាបដ្ឋិម វិនិច្ឆ័យ ក្រោយ ។ ដោយ
 អនន្តរោប្បទាយេន ពួកនឧបេក្ខាសហតតស្ស មុខ ។ ជាបដ្ឋិម វិនិច្ឆ័យ
 នឧបេក្ខាសហតតស្ស ក្រោយ ។ ដោយអនន្តរោប្បទាយេន តុតិច័ត្ត ដែល
 មិនប្រកបដោយឧបេក្ខា (ជាបដ្ឋិម) វិនិច្ឆ័យ ដែលមិនប្រកបដោយ
 ឧបេក្ខា អនុលោម (ជាបដ្ឋិម) វិនិច្ឆ័យ អនុលោម ជាបដ្ឋិម
 វិនិច្ឆ័យសមាបត្តិ ដោយអនន្តរោប្បទាយេន ។ មុន តំ ឧបេក្ខា មុខ ។
 ជាបដ្ឋិម វិនិច្ឆ័យនឧបេក្ខាសហតតស្ស ក្រោយ ។ ដោយអនន្តរោប្បទាយេន
 តុតិច័ត្ត ដែលមិនប្រកបដោយឧបេក្ខា (ជាបដ្ឋិម) វិនិច្ឆ័យ ដែល
 ប្រកបដោយឧបេក្ខា កេត្តិៈ ដែលមិនប្រកបដោយឧបេក្ខា (ជាបដ្ឋិម)
 វិនិច្ឆ័យ កាយវិញ្ញាណតាតុ (ជាបដ្ឋិម) វិនិច្ឆ័យមាតាតុ វិនិច្ឆ័យ
 មាតាវិញ្ញាណតាតុ ដែលមិនប្រកបដោយឧបេក្ខា (ជាបដ្ឋិម) វិនិច្ឆ័យ
 មាតាវិញ្ញាណតាតុ កេត្តិៈ ដែលមិនប្រកបដោយឧបេក្ខា (ជាបដ្ឋិម)
 វិនិច្ឆ័យ ដែលប្រកបដោយឧបេក្ខា កុសលាតុសល ដែលមិនប្រកប
 ដោយឧបេក្ខា (ជាបដ្ឋិម) វិនិច្ឆ័យ ដែលប្រកបដោយឧបេក្ខា កិរិយា
 (ជាបដ្ឋិម) វិនិច្ឆ័យ ឧល ជាបដ្ឋិម វិនិច្ឆ័យ ដោយអនន្តរោប្ប-
 ទាយេន ។ នឧបេក្ខាសហតតស្ស ជាបដ្ឋិម វិនិច្ឆ័យនឧបេក្ខាសហតតស្ស
 វិនិច្ឆ័យ វិនិច្ឆ័យនឧបេក្ខាសហតតស្ស តំ ឧបេក្ខា មុខ ។

បដិសន្ធិត្តកាល ។ បេ ។ អវសេសា តំណ ពាក្យដ៏ល្អ ។
សន្ធិតំ ។

(១២២) ឧបោត្តយោ ឯតំ ឧអាឡោ តីណំ ឧ-
បាធិត្តយោ ឯវ ឧអធិត្តយោ តីណំ ឧសមធិត្តយោ តីណំ
ឧឧបាធិស្ឋយោ តីណំ ឧប្បាជានោ ឯវ ឧប្បាជានោ ឯវ
ឧបាសាវាទ ឯវ ឧត្ថេ ឧទ្ធ ឯវ ឧត្ថេ ឯវ ឧបាសា-
វោ ឯតំ ឧស្ស័យោ ឯតំ ឧលោ ឯតំ ឧបេត្តោ ឯតំ
ឧសាស្សយុត្តោ តីណំ ឯវ ឧប្បយុត្តោ ឧទ្ធ ឧបោត្តយោ
តីណំ ឧបាធិតោ តីណំ ។

អរិយធម៌ គឺជាធម៌ សម្រាប់គ្រប់គ្នា ។

បច្ចុប្បន្ន៖

(១២៩) កាតាវត្ថុ ធម្មំ មច្ចយា កាតាវត្ថុ
 ធម្មា ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បក្កយា កាតាវត្ថុ ឯតំ មច្ច
 មច្ចយា តេយា មច្ចា កិត្តសមុត្តា ធម្មា ភូមំ ម្មេ មច្ចេ
 ... មជ្ជិមន្តំ យាវ មជ្ឈតិកា យហាភូតា វត្ថុំ មច្ចយា
 កាតាវត្ថុ មច្ចា ។ កាតាវត្ថុ ធម្មំ មច្ចយា
 ឯកាតាវត្ថុ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បក្កយា

ក្នុងខណៈដែលសង្គ័ ២ ២២ ទទួលបាន ដំណើរ ជាទទួល ដំប្រាកដ ។
សេចក្តីប្រែប្រួល ។

[១២៦] ក្នុងនាហេតុប្បដ្ឋយ មានព្រះ ១ ក្នុងនាហេតុប្បដ្ឋយ
 មានព្រះ ៣ ក្នុងនាហេតុប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៧ ក្នុងនាហេតុប្បដ្ឋយ មាន
 ព្រះ ៣ ក្នុងនាហេតុប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៣ ក្នុងនាហេតុប្បដ្ឋយ
 មានព្រះ ៣ ក្នុងនាហេតុប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៧ ក្នុងនាហេតុប្បដ្ឋយ
 មានព្រះ ៧ ក្នុងនាហេតុប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៧ ក្នុងនាហេតុប្បដ្ឋយ មាន
 ព្រះ ៦ ក្នុងនាហេតុប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៨ ក្នុងនាហេតុប្បដ្ឋយ មានព្រះ ១
 ក្នុងនាហេតុប្បដ្ឋយ មានព្រះ ១ ក្នុងនាហេតុប្បដ្ឋយ មានព្រះ ១ ក្នុង
 នាហេតុប្បដ្ឋយ មានព្រះ ១ ក្នុងនាហេតុប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៣ ក្នុង
 នាហេតុប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៦ ក្នុងនាហេតុប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៣ ក្នុង
 នាហេតុប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៣ ។

ការពង្រីកសេដ្ឋកិច្ច សហការកសិកម្ម ចង្កៀង ឧស្សាហកម្មវត្ថុធាតុដើម ។

បច្ចុប្បន្ន៖

[១២៧] ការងារបោះចម្លង ពីឆ្នាំ១៩៥២ ដល់ឆ្នាំ១៩៥៩ រៀបចំ
ឡើង ប្រោសបោះចម្លង ៦ ទទួលបាន ៦ ចម្លងគ្រប់គ្រាន់ ពីឆ្នាំ១៩៥២
ដល់ឆ្នាំ១៩៥៩ ១ ឆ្នាំ១៩៥២ ២ ១៩៥៣ ៣ ១៩៥៤ ៤ ១៩៥៥ ៥ ១៩៥៦
៦ ១៩៥៧ ៧ ១៩៥៨ ៨ ១៩៥៩ ៩ ១៩៦០ ១០ ១៩៦១ ១១ ១៩៦២ ១២ ១៩៦៣
១៣ ១៩៦៤ ១៤ ១៩៦៥ ១៥ ១៩៦៦ ១៦ ១៩៦៧ ១៧ ១៩៦៨ ១៨ ១៩៦៩ ១៩ ១៩៧០ ២០ ១៩៧១ ២១ ១៩៧២ ២២ ១៩៧៣ ២៣ ១៩៧៤ ២៤ ១៩៧៥ ២៥ ១៩៧៦ ២៦ ១៩៧៧ ២៧ ១៩៧៨ ២៨ ១៩៧៩ ២៩ ១៩៨០ ៣០ ១៩៨១ ៣១ ១៩៨២ ៣២ ១៩៨៣ ៣៣ ១៩៨៤ ៣៤ ១៩៨៥ ៣៥ ១៩៨៦ ៣៦ ១៩៨៧ ៣៧ ១៩៨៨ ៣៨ ១៩៨៩ ៣៩ ១៩៩០ ៤០ ១៩៩១ ៤១ ១៩៩២ ៤២ ១៩៩៣ ៤៣ ១៩៩៤ ៤៤ ១៩៩៥ ៤៥ ១៩៩៦ ៤៦ ១៩៩៧ ៤៧ ១៩៩៨ ៤៨ ១៩៩៩ ៤៩ ២០០០ ៥០ ២០០១ ៥១ ២០០២ ៥២ ២០០៣ ៥៣ ២០០៤ ៥៤ ២០០៥ ៥៥ ២០០៦ ៥៦ ២០០៧ ៥៧ ២០០៨ ៥៨ ២០០៩ ៥៩ ២០១០ ៦០ ២០១១ ៦១ ២០១២ ៦២ ២០១៣ ៦៣ ២០១៤ ៦៤ ២០១៥ ៦៥ ២០១៦ ៦៦ ២០១៧ ៦៧ ២០១៨ ៦៨ ២០១៩ ៦៩ ២០២០ ៧០ ២០២១ ៧១ ២០២២ ៧២ ២០២៣ ៧៣ ២០២៤ ៧៤ ២០២៥ ៧៥ ២០២៦ ៧៦ ២០២៧ ៧៧ ២០២៨ ៧៨ ២០២៩ ៧៩ ២០៣០ ៨០ ២០៣១ ៨១ ២០៣២ ៨២ ២០៣៣ ៨៣ ២០៣៤ ៨៤ ២០៣៥ ៨៥ ២០៣៦ ៨៦ ២០៣៧ ៨៧ ២០៣៨ ៨៨ ២០៣៩ ៨៩ ២០៤០ ៩០ ២០៤១ ៩១ ២០៤២ ៩២ ២០៤៣ ៩៣ ២០៤៤ ៩៤ ២០៤៥ ៩៥ ២០៤៦ ៩៦ ២០៤៧ ៩៧ ២០៤៨ ៩៨ ២០៤៩ ៩៩ ២០៥០ ១០០ ២០៥១ ១០១ ២០៥២ ១០២ ២០៥៣ ១០៣ ២០៥៤ ១០៤ ២០៥៥ ១០៥ ២០៥៦ ១០៦ ២០៥៧ ១០៧ ២០៥៨ ១០៨ ២០៥៩ ១០៩ ២០៦០ ១១០ ២០៦១ ១១១ ២០៦២ ១១២ ២០៦៣ ១១៣ ២០៦៤ ១១៤ ២០៦៥ ១១៥ ២០៦៦ ១១៦ ២០៦៧ ១១៧ ២០៦៨ ១១៨ ២០៦៩ ១១៩ ២០៧០ ១២០ ២០៧១ ១២១ ២០៧២ ១២២ ២០៧៣ ១២៣ ២០៧៤ ១២៤ ២០៧៥ ១២៥ ២០៧៦ ១២៦ ២០៧៧ ១២៧ ២០៧៨ ១២៨ ២០៧៩ ១២៩ ២០៨០ ១៣០ ២០៨១ ១៣១ ២០៨២ ១៣២ ២០៨៣ ១៣៣ ២០៨៤ ១៣៤ ២០៨៥ ១៣៥ ២០៨៦ ១៣៦ ២០៨៧ ១៣៧ ២០៨៨ ១៣៨ ២០៨៩ ១៣៩ ២០៩០ ១៤០ ២០៩១ ១៤១ ២០៩២ ១៤២ ២០៩៣ ១៤៣ ២០៩៤ ១៤៤ ២០៩៥ ១៤៥ ២០៩៦ ១៤៦ ២០៩៧ ១៤៧ ២០៩៨ ១៤៨ ២០៩៩ ១៤៩ ២១០០ ១៥០ ២១០១ ១៥១ ២១០២ ១៥២ ២១០៣ ១៥៣ ២១០៤ ១៥៤ ២១០៥ ១៥៥ ២១០៦ ១៥៦ ២១០៧ ១៥៧ ២១០៨ ១៥៨ ២១០៩ ១៥៩ ២១១០ ១៦០ ២១១១ ១៦១ ២១១២ ១៦២ ២១១៣ ១៦៣ ២១១៤ ១៦៤ ២១១៥ ១៦៥ ២១១៦ ១៦៦ ២១១៧ ១៦៧ ២១១៨ ១៦៨ ២១១៩ ១៦៩ ២១២០ ១៧០ ២១២១ ១៧១ ២១២២ ១៧២ ២១២៣ ១៧៣ ២១២៤ ១៧៤ ២១២៥ ១៧៥ ២១២៦ ១៧៦ ២១២៧ ១៧៧ ២១២៨ ១៧៨ ២១២៩ ១៧៩ ២១៣០ ១៨០ ២១៣១ ១៨១ ២១៣២ ១៨២ ២១៣៣ ១៨៣ ២១៣៤ ១៨៤ ២១៣៥ ១៨៥ ២១៣៦ ១៨៦ ២១៣៧ ១៨៧ ២១៣៨ ១៨៨ ២១៣៩ ១៨៩ ២១៤០ ១៩០ ២១៤១ ១៩១ ២១៤២ ១៩២ ២១៤៣ ១៩៣ ២១៤៤ ១៩៤ ២១៤៥ ១៩៥ ២១៤៦ ១៩៦ ២១៤៧ ១៩៧ ២១៤៨ ១៩៨ ២១៤៩ ១៩៩ ២១៥០ ២០០ ២១៥១ ២០១ ២១៥២ ២០២ ២១៥៣ ២០៣ ២១៥៤ ២០៤ ២១៥៥ ២០៥ ២១៥៦ ២០៦ ២១៥៧ ២០៧ ២១៥៨ ២០៨ ២១៥៩ ២០៩ ២១៦០ ២១០ ២១៦១ ២១១ ២១៦២ ២១២ ២១៦៣ ២១៣ ២១៦៤ ២១៤ ២១៦៥ ២១៥ ២១៦៦ ២១៦ ២១៦៧ ២១៧ ២១៦៨ ២១៨ ២១៦៩ ២១៩ ២១៧០ ២២០ ២១៧១ ២២១ ២១៧២ ២២២ ២១៧៣ ២២៣ ២១៧៤ ២២៤ ២១៧៥ ២២៥ ២១៧៦ ២២៦ ២១៧៧ ២២៧ ២១៧៨ ២២៨ ២១៧៩ ២២៩ ២១៨០ ២៣០ ២១៨១ ២៣១ ២១៨២ ២៣២ ២១៨៣ ២៣៣ ២១៨៤ ២៣៤ ២១៨៥ ២៣៥ ២១៨៦ ២៣៦ ២១៨៧ ២៣៧ ២១៨៨ ២៣៨ ២១៨៩ ២៣៩ ២១៩០ ២៤០ ២១៩១ ២៤១ ២១៩២ ២៤២ ២១៩៣ ២៤៣ ២១៩៤ ២៤៤ ២១៩៥ ២៤៥ ២១៩៦ ២៤៦ ២១៩៧ ២៤៧ ២១៩៨ ២៤៨ ២១៩៩ ២៤៩ ២២០០ ២៥០ ២២០១ ២៥១ ២២០២ ២៥២ ២២០៣ ២៥៣ ២២០៤ ២៥៤ ២២០៥ ២៥៥ ២២០៦ ២៥៦ ២២០៧ ២៥៧ ២២០៨ ២៥៨ ២២០៩ ២៥៩ ២២១០ ២៦០ ២

វត្ថុ បច្ចយោ នកាតាវចរេ ទត្វា បដិសន្ធិ ។ កាតាវចរៈ
 ធម្មំ បច្ចយោ កាតាវចរេ ធម្មំ នកាតាវចរេ ធម្មំ ធម្មា
 ឧប្បជ្ឈន្តិ ហេតុប្បដ្ឋយោ វត្ថុ បច្ចយោ នកាតាវចរេ ទត្វា
 មហាភូតេ បច្ចយោ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិ ។
 កាតាវចរៈ ធម្មំ បច្ចយោ នកាតាវចរេ ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ
 ហេតុប្បដ្ឋយោ តិណំ បដិច្ចសនិសា ។ កាតាវចរោ
 នកាតាវចរោ ធម្មំ បច្ចយោ កាតាវចរេ ធម្មា ឧប្ប-
 ជ្ឈន្តិ ហេតុប្បដ្ឋយោ បដិច្ចសនិសា ។ កាតាវចរោ
 កាតាវចរោ ធម្មំ បច្ចយោ នកាតាវចរេ ធម្មា ឧប្ប-
 ជ្ឈន្តិ ហេតុប្បដ្ឋយោ នកាតាវចរៈ វត្ថុ ទត្វោ វត្ថុកា
 បច្ចយោ តិណេ ទត្វា ធ្វេ ទត្ថេ ... បដិសន្ធិ ។ កា-
 តាវចរោ នកាតាវចរោ ធម្មំ បច្ចយោ កាតាវចរេ ធម្មំ
 នកាតាវចរេ ធម្មំ ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ ហេតុប្បដ្ឋយោ នកា-
 តាវចរៈ វត្ថុ ទត្វោ វត្ថុកា បច្ចយោ តិណេ ទត្វា ធ្វេ
 ទត្ថេ ... នកាតាវចរេ ទត្ថេ ធម្មំ មហាភូតេ ធម្មំ បច្ច-
 យោ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិ ។ សន្តិភូតំ ។

[១២៨] ហេតុយោ នវំ កាតាវចរោ ធម្មាវំ ធម្មំ ប-
 ច្ចយោ នវំ ធម្មំ ធម្មាវំ សមុទ្ធហំ ធម្មាវំ សមុទ្ធហំ ធម្មាវំ សមុទ្ធហំ

តី តួនកាតាវចរក្ខន្ធ ពិនិវត្តក ធម្មិវត្ត បដិសន្ធិ ។ កាតាវចរធម្មិក្ខ
 នកាតាវចរធម្មិក្ខ ពិនិវត្តក ធម្មិកាតាវចរធម្មិ វេបកេតាវ្យន្តិ ព្រាហ្មហេ-
 តុប្បដ្ឋយ តី តួនកាតាវចរក្ខន្ធ ពិនិវត្តក ធម្មិវត្ត ចិត្តសមុដ្ឋានុប ពិនិ
 វត្តក ធម្មិត្តកបហាភូតេ បដិសន្ធិ ។ នកាតាវចរធម្មិ ពិនិវត្តក ធម្មិត្តកាតា-
 វចរធម្មិ វេបកេតាវ្យន្តិ ព្រាហ្មហេតុប្បដ្ឋយ ធម្មិកាតាវចរ ជួបគ្នាធម្មិបដិច្ច-
 កាតាវចរ ។ កាតាវចរធម្មិ ពិនិវត្តក ធម្មិត្តកាតាវចរធម្មិ ធម្មិត្តកាតាវចរ-
 ធម្មិ វេបកេតាវ្យន្តិ ព្រាហ្មហេតុប្បដ្ឋយ ជួបគ្នាធម្មិបដិច្ចកាតាវចរ ។
 នកាតាវចរធម្មិ ពិនិវត្តក ធម្មិត្តកាតាវចរធម្មិ ធម្មិត្តកាតាវចរធម្មិ
 វេបកេតាវ្យន្តិ ព្រាហ្មហេតុប្បដ្ឋយ តី ទត្ថេ ពិនិវត្តក ធម្មិត្តកាតាវច-
 រក្ខន្ធ ទត្ថេ ធម្មិត្តក ធម្មិត្តក ធម្មិត្តក ធម្មិត្តក ... តី បដិសន្ធិ ។ កាតាវចរធម្មិ
 ក្ខន្ធ នកាតាវចរធម្មិក្ខ ពិនិវត្តក ធម្មិត្តកាតាវចរធម្មិ ធម្មិត្តកាតាវចរធម្មិ
 វេបកេតាវ្យន្តិ ព្រាហ្មហេតុប្បដ្ឋយ តី ទត្ថេ ពិនិវត្តក ធម្មិត្តក
 នកាតាវចរក្ខន្ធ ទត្ថេ ធម្មិត្តក ធម្មិត្តក ធម្មិត្តក ... ចិត្តសមុដ្ឋានុប ពិនិ
 វត្តក ធម្មិត្តកនកាតាវចរក្ខន្ធទត្ថេ ធម្មិត្តកបហាភូតេ តី បដិសន្ធិ ។
 សេចក្តីប្រែប្រួល ។

[១២៩] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ ធម្មិកាតាវចរ ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ
 ធម្មិកាតាវចរ ក្នុងធម្មិបដិច្ច ធម្មិកាតាវចរ ក្នុងធម្មិបដិច្ច ធម្មិកាតាវចរ
 ធម្មិ ក្នុងសមុទ្ធហំ ធម្មិកាតាវចរ ធម្មិកាតាវចរ ក្នុងសមុទ្ធហំ ធម្មិកាតាវចរ

នវ អត្តមញ្ញោ នវ ធិស្សយេ នវ ឧបធិស្សយេ ចត្តាវ
បុរេជានេ ចត្តាវ អានេវនេ ចត្តាវ កេម្មេ នវ អនិ
រាគេ នវ ។

[១២៩] កាមាវចរំ ធម្មំ បទ្ទយា កាមាវចរោ
នេវា ឧប្បជ្ឈតិ នហេតុប្បទ្ទយា នហេតុតំ កាមា
វចរំ ឯតំ ធម្មំ បទ្ទយា . . . នហេតុកប្បដិសន្ធិ យាវ
អសញ្ញាសន្តា ចក្ខុយេតនំ បទ្ទយា ចក្ខុវិញ្ញាណំ កា
រាយេតនំ . . . វត្ថុ បទ្ទយា នហេតុកា កាមាវចរ
ឡា វិចិត្រាសមាគរេ ទុទ្ធចូសមាគរេ ឧត្ថ ច
វត្ថុត្វ បទ្ទយា វិចិត្រាសមាគរេ ទុទ្ធចូសមាគរេ
លោកោ ។ . . នហេតុណាប្បទ្ទយា ។

[១៣០] កាមាវចរំ ធម្មំ បទ្ទយា កាមាវចរោ
នេវា ឧប្បជ្ឈតិ នអធិបតីប្បទ្ទយា ឯតំ យាវ អសញ្ញា
សន្តា ។ កាមាវចរំ ធម្មំ បទ្ទយា នកាមាវចរោ
នេវា ឧប្បជ្ឈតិ នអធិបតីប្បទ្ទយា វត្ថុ បទ្ទយា នកា
មាវចរំ អធិបតី វត្ថុ បទ្ទយា វិចិត្រា ឯកាមាវចរ
ឡា បដិសន្ធិ ។ កាមាវចរំ ធម្មំ បទ្ទយា កាមាវ
ចរោ ន ឯកាមាវចរោ ឯ ឯតំ ឧប្បជ្ឈតិ នអធិបតី
ប្បទ្ទយា វត្ថុ បទ្ទយា វិចិត្រា ឯកាមាវចរ ឡា

មានវារៈ៩ ក្នុងអត្តមញ្ញប្បទ្ទយ មានវារៈ៩ ក្នុងធិស្សយប្បទ្ទយ មាន
វារៈ៩ ក្នុងឧបធិស្សយប្បទ្ទយ មានវារៈ៩ ក្នុងបុរេជានប្បទ្ទយ មាន
វារៈ៩ ក្នុងកេម្មេប្បទ្ទយ មានវារៈ៩ ក្នុងអនិរាគប្បទ្ទយ មានវារៈ៩ ក្នុង
នវ ។

[១៣១] កាមាវចរេវ ពិនិវ្ពេក ធិនិកាមាវចរេវ វេចក៏តវ្យឺន
ព្រោនេហេតុប្បទ្ទយ ពិនិវ្ពេក ធិនិកាមាវចរេវ វេចក៏តវ្យឺន
អហេតុកប្បដិសន្ធិ ចក្ខុវិញ្ញាណ រាវតានិកិក្ខុអសញ្ញាសត្វ សុទ្ធនៃពិនិវ្ពេក
ធិនិកាយេតនំ ធិនិកាយាយេតនំ . . . ពួកកាមាវចរេវ វេចក៏តវ្យឺន
ពិនិវ្ពេក ធិនិវត្ថុ មោហា ដែលប្រកបដោយវិចិត្រា ប្រកបដោយ
ឧទ្ធច្ចា ពិនិវ្ពេក ធិនិវត្ថុ ដែលប្រកបដោយវិចិត្រា ប្រកបដោយ
ឧទ្ធច្ចា ធិនិវត្ថុ ។ . . ព្រោនេហេតុប្បទ្ទយ ។

[១៣២] កាមាវចរេវ ពិនិវ្ពេក ធិនិកាមាវចរេវ វេចក៏តវ្យឺន
ព្រោនេហេតុប្បទ្ទយ មានវារៈ៩ ឯកាមាវចរេវ វេចក៏តវ្យឺន ព្រោន
នកាមាវចរេវ ពិនិវ្ពេក ធិនិកាមាវចរេវ វេចក៏តវ្យឺន ព្រោន
នអធិបតីប្បទ្ទយ ធិនិកាមាវចរេវ ពិនិវ្ពេក ធិនិវត្ថុ ពួកកាមា
វចរេវ វេចក៏តវ្យឺន ពិនិវ្ពេក ធិនិវត្ថុ បដិសន្ធិ ។ កាមាវចរេវ ពិនិវ្ពេក
ធិនិកាមាវចរេវ វេចក៏តវ្យឺន ព្រោន
នអធិបតីប្បទ្ទយ ធិនិកាមាវចរេវ ពិនិវ្ពេក ធិនិវត្ថុ

នកាហារេ ឯកំ នស្រ្តីយេ ឯកំ នឈានេ ឯកំ
នហេតុ ឯកំ នសម្បយុត្តេ ភីណំ នវិប្បយុត្តេ ទ្វេ
ហោត្តិយោ ភីណំ វោរិកតេ ភីណំ ។

ឯកំ វេទនេ ទ្វេ កណ្ណាបិ ឯស្សយវិកេបិ

កាតត្វា ។

សំសង្ខារោ

[១៣២] កាហារេវ ធម្មំ សំសង្ខារោ កាហារេវ
ហេតុ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា កាហារេវ ឯកំ ទន្ធំ
សំសង្ខារោ តយោ ទដ្ឋា ទ្វេ ទទ្វេ . . . បដិសន្ធិ ។
កាហារេវ ធម្មំ សំសង្ខារោ នកាហារេវ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា នកាហារេវ ឯកំ ទន្ធំ សំ-
សង្ខារោ តយោ ទដ្ឋា ទ្វេ ទទ្វេ . . . បដិសន្ធិ ។

[១៣៣] ហេតុយា ទ្វេ អាទ្ទរណេ ទ្វេ វចេ-
វចេវេ ទ្វេ សទ្ធាត្ថេ ទ្វេ អវិកតេ ទ្វេ ។

[១៣៤] កាហារេវ ធម្មំ សំសង្ខារោ កាហា-
រេវេ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា អហេតុកំ
កាហារេវ ឯកំ ទន្ធំ សំសង្ខារោ តយោ ទដ្ឋា ទ្វេ
ហេតុ . . . អហេតុកេប្បដិសន្ធិក្ករណេ ។ បេ ។

ក្នុងនកាហារេវ មានព្រះ ១ ក្នុងនស្រ្តីយេវ មានព្រះ ១ ក្នុង
នឈានេវ មានព្រះ ១ ក្នុងនហេតុវ មានព្រះ ១ ក្នុងនសម្ប-
យុត្តេវ មានព្រះ ១ ក្នុងនវិប្បយុត្តេវ មានព្រះ ១ ក្នុងនោ-
ត្តិយេវ មានព្រះ ១ ក្នុងនវោរិកតេវ មានព្រះ ១ ។

កាហារេវ ៦ ក្រៅនេះក្តី ឯស្សយវិកេក្តី
បណ្ឌិត គប្បីធ្វើ យ៉ាងនេះផងចុះ ។

វិសង្ខារោ

[១៣៦] កាហារេវេវ លាយទ្បំ ធម្មិកាហារេវេវ វេទនេ
ភ្លើង ក្រោមហេតុប្បដ្ឋយា គឺ ទន្ធក លាយទ្បំ ធម្មិកាហារេវេវ ១ ធម្មិ-
ក ទន្ធល . . . បដិសន្ធិ ។ នកាហារេវេវ លាយទ្បំ ធម្មិកាហារេវេវ
វេទនេភ្លើង ក្រោមហេតុប្បដ្ឋយា គឺ ទន្ធក លាយទ្បំ ធម្មិកាហា-
រេវេវេវ ១ ធម្មិក ទន្ធល . . . បដិសន្ធិ ។

[១៣៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយា មានព្រះ ៦ ក្នុងអាទ្ទរណេវ មានព្រះ ៦
ក្នុងសទ្ធាត្ថេវ មានព្រះ ៦ ក្នុងវចេវេវ មានព្រះ ៦ ក្នុងអវិកតេវ មានព្រះ ៦ ។

[១៣៨] កាហារេវេវ លាយទ្បំ ធម្មិកាហារេវេវ វេទនេ
ភ្លើង ក្រោមហេតុប្បដ្ឋយា គឺ ទន្ធក លាយទ្បំ ធម្មិកាហារេវេវ ១
កាហារេវេវ ធម្មិក ទន្ធល . . . ក្នុងនលាយនកាហារេវេវ ១ ។

អនាគតសញ្ញាណស្នូ អាម្ពណប្បដូយេន បទូយេន ។
 កតាវាវចនេន នម្មោ នកាវាវចនស្នូ នម្ពស្នូ អាម្ព-
 ណប្បដូយេន បទូយេន និព្វានំ មគ្គស្នូ ជលស្នូ
 អាម្ពណប្បដូយេន បទូយេន ចេតោបរិយញ្ញាណេន
 នកាវាវចនចិត្តសមុទ្គីស្នូ ជិត្តំ ជានាតិ អាកាសា-
 នញ្ញាយេនំ វិញ្ញាណញ្ញាយេនេស្នូ វេកិកញ្ញាយេ-
 នំ វេសញ្ញាណញ្ញាយេនេស្នូ នកាវាវចនេន ទស្វា-
 នវិទូរិកញ្ញាណស្នូ ចេតោបរិយញ្ញាណស្នូ បុត្តេនិក-
 សាបុស្នូនិញ្ញាណស្នូ យជិតម្ពចន្ទញ្ញាណស្នូ វេនា-
 កតសញ្ញាណស្នូ អាម្ពណប្បដូយេន បទូយេន ។
 កតាវាវចនេន នម្មោ នកាវាវចនស្នូ នម្ពស្នូ អាម្ពណ-
 ប្បដូយេន បទូយេន ឈាតា វុដ្ឋហិត្វា នរោតំ មច្ចុវេ-
 រុតិ អស្សាជេតិ វរោតន្តិកំ កំ អាម្ពណេន ធម្មជ្ជនំ
 វិជ្ជំ ឧប្បជ្ជនំ អរិយា មគ្គា វុដ្ឋហិត្វា វត្ថុំ បទូវេត្ថន្តិ-
 ជលំ . . . និព្វានំ បទូវេត្ថន្តិ និព្វានំ វេនាប្រកុស្ន
 វេនាជស្នូ អាវជ្ជជាយេ អាម្ពណប្បដូយេន បទូយេន
 វេនាសារាណញ្ញាយេនំ បទូវេត្ថនិ វិញ្ញាណញ្ញាយេនំ
 បទូវេត្ថនិ វេកិកញ្ញាយេនំ បទូវេត្ថនិ វេសញ្ញា-
 ណញ្ញាយេនំ វេនាសារាតិ វិជ្ជំ វេនំ វេនំ វេនាសារាតិ

និវេទនាគតសញ្ញាណ ដោយអាម្ពណប្បដូយេន ។ នកាវាវចនេន កំ
 បទូយេន នៃនកាវាវចនេន ដោយអាម្ពណប្បដូយេន គឺ និព្វាន កំបទូយេន
 នៃមគ្គ និវេទនេន ដោយអាម្ពណប្បដូយេន បុគ្គល ជិត្តំ ខ្យល់ក្តី របស់បុគ្គល
 គួរប្រកបដោយនកាវាវចនក្តី ដោយវេនាសារាតិសញ្ញាណ វេនាសា-
 នញ្ញាយេនេ (កំបទូយេន) នៃវិញ្ញាណញ្ញាយេនេ វេកិកញ្ញាយេនេ
 (កំបទូយេន) នៃវេសញ្ញាណសញ្ញាយេនេ វេសនកាវាវចនេន កំ
 បទូយេន នៃខ្យល់ក្តីសញ្ញាណ ចេតោបរិយញ្ញាណ បុត្តេនិកសាបុស្នូនិញ្ញាណ
 យជិតម្ពចន្ទញ្ញាណ និវេទនាគតសញ្ញាណ ដោយអាម្ពណប្បដូយេន ។
 នកាវាវចនេន កំបទូយេន នៃនកាវាវចនេន ដោយអាម្ពណប្បដូយេន
 គឺ បុគ្គល របៀប វិជ្ជាជន វិចារណ ខ្យល់នេន វេនាសា វេនាយេ
 នេន វេកិកញ្ញាតិ វិជ្ជំ វេកិកញ្ញាតិ វេនាសា វេនាយេនេ វេនាសា
 អរិយេន របៀប វិជ្ជាជន វិចារណ ខ្យល់នេន វេនាសា វេនាយេនេ . . . វិចារណ
 ខ្យល់នេននេន វេនាសា កំបទូយេន នៃវេនាសា វេនាយេនេ វេនាសា
 វិចារណ ដោយអាម្ពណប្បដូយេន វិចារណ ខ្យល់នេននេន វេនាសា
 វិចារណ ខ្យល់ក្តីសញ្ញាណនេន វិចារណ ខ្យល់វេកិកញ្ញាយេនេ
 វិចារណ ខ្យល់វេសញ្ញាណសញ្ញាយេនេ វិចារណ ខ្យល់វេនាសា

កាតាវចរស្ស ច ធីកាតាវចរស្ស ឆ ធម្មស្ស អធិប-
តិប្បជ្ជយេន មច្ចយោ សមាសាតាធិបតិ ធីកាតាវចរ
អធិបតិ សម្បយុត្តតានំ ទត្ថានំ ធិត្តសមុដ្ឋានាធហ
រូរានំ អធិបតិប្បជ្ជយេន មច្ចយោ ។

(១៣៩) កាតាវចរោ ធម្មោ កាតាវចរស្ស ធម្មស្ស
អនុប្បជ្ជយេន មច្ចយោ បុរិសា បុរិសា កាតាវចរ
ទត្ថោ មជ្ឈិមានំ មជ្ឈិមានំ ទត្ថានំ អនុប្បជ្ជយេន មច្ច-
យោ អនុលោមំ កោត្រកុស្ស អនុលោមំ វេណាធស្ស
អាវជ្ជោ កាតាវចរានំ ទត្ថានំ អនុប្បជ្ជយេន មច្ច-
យោ ។ កាតាវចរោ ធម្មោ ធីកាតាវចរស្ស ធម្មស្ស
អនុប្បជ្ជយេន មច្ចយោ កាតាវចរំ ធុតិធិត្តំ ធីកា-
តាវចរស្ស ធុបត្តិធិត្តស្ស អាវជ្ជោ ធីកាតាវចរានំ
ទត្ថានំ អនុប្បជ្ជយេន មច្ចយោ កាតាវចរ ទត្ថោ
ធីកាតាវចរស្ស វុដ្ឋានស្ស អនុប្បជ្ជយេន មច្ចយោ
មហេស្ស ឈានស្ស បរិកម្មំ បរិមេស្ស ឈានស្ស
អនុប្បជ្ជយេន មច្ចយោ ។ រេ ។ ធុត្តស្ស ឈា-
នស្ស . . . ។ រេ ។ វេសត្តាធាសត្តាយននស្ស
កតិកម្មំ . . . ។ រេ ។ ធិត្តស្ស ធុត្តស្ស ធិត្តយេ សោ-
រណមុយោ វត្ថុវិធម្មាណស្ស វេសត្តាធាសត្តាយននស្ស

ជាបច្ច័យ ខែកាតាវចរធម៌នី ខែធីកាតាវចរធម៌នី ដោយអធិបតិប្បជ្ជយ
បានដល់សហជាតាធិបតិ គឺ ធីកាតាវចរធម៌នី ជាបច្ច័យ ខែត្ថកសម្ភ-
យុត្តកន្ធន៍ ខែត្ថកចិត្តសមុដ្ឋានន្ធន៍ ដោយអធិបតិប្បជ្ជយ ។

(១៣៩) កាតាវចរោ ជាបច្ច័យ ខែកាតាវចរធម៌ ដោយ
អនុប្បជ្ជយ គឺ ត្ថកកាតាវចរក្ខន្ធ មុន ។ ជាបច្ច័យ ខែត្ថកន្ធន្ធ ក្រោយ
ដោយអនុប្បជ្ជយ អនុលោម (ជាបច្ច័យ) ខែកោត្រកុ អនុលោម (ជា
បច្ច័យ) ខែវេណាធា កាវជ្ជោ ជាបច្ច័យ ខែត្ថកកាតាវចរក្ខន្ធ ដោយ
អនុប្បជ្ជយ ។ កាតាវចរធម៌ ជាបច្ច័យ ខែធីកាតាវចរធម៌ ដោយ
អនុប្បជ្ជយ កាតាវចរធុតិធិត្ត (ជាបច្ច័យ) ខែធីកាតាវចរធុបត្តិធិត្ត
អាវជ្ជោ ជាបច្ច័យ ខែត្ថកធីកាតាវចរក្ខន្ធ ដោយអនុប្បជ្ជយ ត្ថក
កាតាវចរក្ខន្ធ ជាបច្ច័យ ខែធីកាតាវចរវុដ្ឋាន ដោយអនុប្បជ្ជយ បរិកម្ម
ខែវេសត្តាន ជាបច្ច័យ ខែវេសត្តាន ដោយអនុប្បជ្ជយ ។ រេ ។
ខែធុត្តក្ខន្ធន្ធ . . . ។ រេ ។ បរិកម្ម ខែវេសត្តាធាសត្តាយនន . . .
។ រេ ។ ខែធុត្តន្ធ ធុត្តាធាសត្ត ធុត្តិធម្មាណ វេសត្តាធាសត្តាយនន

បុព្វតំកសាទុស្សតិញ្ញាណស្ស យេវាភម្មបកតា-
 ណស្ស . . . អនាគតិសញ្ញាណស្ស បរិកម្មំ អនាគ-
 តិសញ្ញាណស្ស អនត្តរឃ្យន្ទយេន បទ្ទយោ តាត្រកុ
 អត្តស្ស រំលាមំ អត្តស្ស អនុលោមំ ធលសនាបត្តិយា
 អនត្តរឃ្យន្ទយេន បទ្ទយោ ។ និកាមាវចារោ នាមា
 លាវចារោស្ស ធម្មស្ស អនត្តរឃ្យន្ទយេន បទ្ទយោ
 បុរិកេ បុរិយា និកាមាវចារោ ឧត្ថា បទ្ទំមាមំ បទ្ទំមាមំ
 ឧត្ថាមំ អនត្តរឃ្យន្ទយេន បទ្ទយោ មត្តោ ជនស្ស ជនំ
 ជនស្ស និរោជោ វុទ្ធិមាទ្គស្ស រោសិសញ្ញាណសញ្ញា-
 នាមំ ធលសនាបត្តិយា អនត្តរឃ្យន្ទយេន បទ្ទយោ ។
 និកាមាវចារោ នាមា និកាមាវចារោស្ស ធម្មស្ស អនត្តរឃ្យ-
 ន្ទយេន បទ្ទយោ និកាមាវចារំ ពុតិចិត្តំ និកាមាវចារស្ស
 ឧបេក្ខិតត្ថស្ស និកាមាវចារំ កវុទ្ធិំ រាវុទ្ធិនាយ និកា-
 មាវចារោ ឧត្ថា និកាមាវចារស្ស វុទ្ធិនស្ស អនត្តរឃ្យន្ទ-
 យេន បទ្ទយោ ។ . . . សឧទន្តរឃ្យន្ទយេន បទ្ទយោ
 សាវោទឃ្យន្ទយេន បទ្ទយោ សត្តំ អត្តាមញ្ញឃ្យន្ទ-
 យេន បទ្ទយោ ច វិស្សាយឃ្យន្ទយេន បទ្ទយោ សត្តំ ។

(၁၆၈) ကာကွယ်ရေး ဘဏ္ဍာ အသုံးပြုမှု အစီရင်ခံစာ
 မူဝါဒီများ၏ အချက်အလက်များကို အခြေခံ၍ အသုံးပြုမှု အစီရင်ခံစာ

[illegible]

(១៦០)   ការព្រហ្មទណ្ឌ   ព្រហ្មទណ្ឌ   ខេត្តព្រះវិហារ

រដ្ឋបាលខេត្តព្រះវិហារ   ព្រះវិហារ   ការព្រហ្មទណ្ឌ

អនន្តរូបនិស្សយោ បកកម្មរូបនិស្សយោ ។ មេ ។ បក-
 កម្មរូបនិស្សយោ កាមាវចរំ សន្ធិំ ឧបនិស្សាយ នាម
 ធម៌ សីលំ ... ឧបោសថកម្មំ ... វិបស្សនំ ...
 ។ មេ ។ ហេតុ ជិវ្ហតិ និដ្ឋិ តណ្ហានិ កាមាវចរំ សីលំ
 ។ មេ ។ បញ្ញំ ... រាគំ មគ្គំ កាយិកំ សុខំ កា-
 យិកំ ធុត្ថំ ឧត្ថំ ភោជនំ ... សេនាសនំ ឧបនិស្សាយ
 ហេតុ ធម៌ វិបស្សនំ ... ។ មេ ។ មាណំ ហេតុ
 ។ មេ ។ សង្ឃំ ភិក្ខុតិ កាមាវចរា សទ្ធា ។ មេ ។ សេ-
 នាសនំ កាមាវចរាយ សម្ភាយ ។ មេ ។ បន្តិកាយ
 កាយិកស្ស សុខស្ស កាយិកស្ស ធុត្ថស្ស ឧប-
 និស្សយប្បទ្វាយន បទ្វយោ ។ កាមាវចរា នាម្នា ន-
 កាមាវចរស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បទ្វាយន បទ្វយោ
 អនន្តរូបនិស្សយោ បកកម្មរូបនិស្សយោ ។ មេ ។ បកកម្ម-
 រូបនិស្សយោ កាមាវចរំ សន្ធិំ ឧបនិស្សាយ នកាមាវ-
 ចរំ ឈានំ ឧប្បាទេតិ មគ្គំ ... អភិក្ខំ ... សមាបត្តិ
 ឧប្បាទេតិ កាមាវចរំ សីលំ ... ។ មេ ។ សេនាសនំ
 ឧបនិស្សាយ នកាមាវចរំ ឈានំ ឧប្បាទេតិ មគ្គំ ...
 អភិក្ខំ ... សមាបត្តិ ឧប្បាទេតិ កាមាវចរា សទ្ធា ...
 ។ មេ ។ សេនាសនំ នកាមាវចរាយ សម្ភាយ ។ មេ ។

អនន្តរូបនិស្សយ និសេកកម្មរូបនិស្សយ ។ មេ ។ ឯបកកម្មរូបនិស្សយ គី
 បុគ្គល ពាស្រ័យ ទូរសទ្ធា ជាកាមាវចរ ហើយឱ្យ ទូរទាន ទូរសីល
 ... ទូរឧបោសថកម្ម ... ទូរវិបស្សនា ... ។ មេ ។ ដំឡើង ទូរ
 មាន ប្រកាស ប្តូរចិត្ត ទូរសីល ជាកាមាវចរ ។ មេ ។ ទូរចក្ខុ ...
 ទូរវាចៈ សេចក្តីប្រាជ្ញា កាយិកសុខ កាយិកទុក្ខ ផ្សំ និងភោជន
 ... ពាស្រ័យ ទូរសទ្ធាសនៈ ហើយឱ្យ ទូរទាន ទូរវិបស្សនា ...
 ។ មេ ។ សម្ភាស ទូរសទ្ធា ។ មេ ។ វិបស្ស ទូរសង្ឃ សទ្ធា ជាកាមា-
 វចរ ។ មេ ។ សេនាសនៈ ជាបង្គុយ វិបស្សនា ជាកាមាវចរ ។ មេ ។
 ជាបង្គុយ វិបស្សនាប្រាជ្ញា កាយិកសុខ និងកាយិកទុក្ខ ហេតុនៃឧបនិស្ស-
 យប្បទ្វាយ ។ កាមាវចរធម៌ ជាបង្គុយ វិបស្សនាប្រាជ្ញា ហើយឧប-
 និស្សយប្បទ្វាយ ពុទ្ធសាសនាអនន្តរូបនិស្សយ និសេកកម្មរូបនិស្សយ ។ មេ ។
 ឯបកកម្មរូបនិស្សយ គី បុគ្គល ពាស្រ័យ ទូរសទ្ធា ជាកាមាវចរ ប្រាំដ
 នកាមាវចរជន្ត ឱ្យគិតឡើង ប្រាំដបន្ត ... ប្រាំដអភិក្ខុ ... ប្រាំដ
 សមាបត្តិ ឱ្យគិតឡើង ទូរសីល ជាកាមាវចរ ... ។ មេ ។ ពាស្រ័យ
 ទូរសទ្ធាសនៈ ប្រាំដនកាមាវចរជន្ត ឱ្យគិតឡើង ប្រាំដបន្ត ...
 ប្រាំដអភិក្ខុ ... ប្រាំដសមាបត្តិ ឱ្យគិតឡើង សទ្ធា ជាកាមា-
 វចរ ... ។ មេ ។ សេនាសនៈ ជាបង្គុយ វិបស្សនាប្រាជ្ញា ។ មេ ។

អញ្ញាយ មគ្គស្ស ផលសមាមគ្គិយា ឧបនិស្សយប្បច្ច-
 យេន បច្ចុយោ បវេមស្ស ឈានស្ស បរិតកម្មំ បវេ-
 រាស្ស ឈានស្ស ។ ឬ ។ ធម្មត្ថស្ស ឈានស្ស ...
 រាគាសានញ្ញាយតនស្ស ... បវេមស្ស មគ្គស្ស ...
 ធម្មត្ថស្ស មគ្គស្ស បរិតកម្មំ ... ។ ឬ ។ និកាមាវចរោ
 ឈោ និកាមាវចរស្ស នម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចុយោ អាម្មណ្ឌបនិស្សយោ អនន្តរុបនិស្សយោ
 រាគាមនិស្សយោ ។ ឬ ។ បតក្ខបនិស្សយោ និកា-
 មាវចរំ សាម្ពំ ឧបនិស្សយោ និកាមាវចរំ ឈានំ ឧប្បា-
 រោតិ មគ្គំ ... អភិញ្ញំ ... សមាបត្តិ ឧប្បាទេតិ
 និកាមាវចរំ សីលំ ... ។ ឬ ។ បញ្ញា ឧបនិស្សយោ
 និកាមាវចរំ ឈានំ ឧប្បាទេតិ មគ្គំ ... អភិញ្ញំ ...
 សមាបត្តិ ឧប្បាទេតិ និកាមាវចរំ សត្វា ... ។ ឬ ។
 បញ្ញា និកាមាវចរោយ សត្វាយ មគ្គស្ស ផលសមា-
 មគ្គិយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចុយោ បវេមំ ឈានំ
 មុតិយស្ស ឈានស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចុយោ
 ។ ឬ ។ តតិយំ ឈានំ ... ធម្មត្ថំ ឈានំ ... រាគាសា-
 នញ្ញាយតនំ វិញ្ញាណញ្ញាយតនស្ស អាតិញ្ញាញ្ញាយតនំ

ជាបច្ច័យ នៃបញ្ញា មគ្គ និងផលសមាមគ្គិ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ
 បរិតកម្ម នៃបវេមស្ស ជាបច្ច័យ នៃបវេមស្ស ។ ឬ ។ នៃធម្មត្ថ-
 ស្ស ... នៃរាគាសានញ្ញាយតនៈ ... នៃបវេមស្ស ... បរិតកម្ម
 នៃធម្មត្ថមគ្គ ... ។ ឬ ។ និកាមាវចរោ ជាបច្ច័យ នៃនិកាមាវចរ-
 ឈោ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ និកាមាវចរស្សនិស្សយ អនន្តរុប-
 និស្សយ និងបតក្ខបនិស្សយ ។ ឬ ។ បតក្ខបនិស្សយ នី ពុគ្គរ
 អាស្រ័យ ឡើយ មិនមែនជានិកាមាវចរ ញ្ញាវិបាក មិនមែនជា
 និកាមាវចរ ឬក៏មេត្តិ ញ្ញាវិបាក ... ញ្ញាវិបាក ... ញ្ញាវិ
 សមាបត្តិ ឬក៏មេត្តិ ឬក៏មេត្តិ មិនមែនជានិកាមាវចរ ... ។ ឬ ។
 អាស្រ័យ ឡើយ ញ្ញាវិបាក មិនមែនជានិកាមាវចរ ឬក៏មេត្តិ
 ញ្ញាវិបាក ... ញ្ញាវិបាក ... ញ្ញាវិបាក ឬក៏មេត្តិ
 ឬក៏មេត្តិ មិនមែនជានិកាមាវចរ ... ។ ឬ ។ បញ្ញា ជាបច្ច័យ នៃសត្វ
 មិនមែនជានិកាមាវចរ មគ្គ និងផលសមាមគ្គិ ដោយឧបនិស្សយប្ប-
 ច្ច័យ បវេមស្ស ជាបច្ច័យ នៃឧត្តមស្ស ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ
 ។ ឬ ។ អភិយស្ស ... ធម្មត្ថស្ស ... រាគាសានញ្ញា-
 យតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃវិញ្ញាណញ្ញាយតនៈ អាតិញ្ញាញ្ញាយតនៈ

[illegible]

(၁၆၈) ကာကားဝေ ဝဏ္ဏ ကာကားဝေ
 သတ္တုသတ္တု နိဂ္ဂဟနန္ဒယူဇယော စက္ခုယော အစာသောက် မှု-
 ရာသီ အစာသောက် ၃ အစွဲခံ ၄ ကာကားဝေ ဝဏ္ဏ
 သကာကားဝေသတ္တု သတ္တု နိဂ္ဂဟနန္ဒယူဇယော စက္ခုယော
 အစာသောက် မှုရသီ ၄ အစာသောက် အစွဲခံ ၄

(១២៤) គាតាវចន្ត ជាបច្ច័យ នៃគាតាវចន្ត ដោយកម្ម
បច្ច័យ បានដល់សហគាត ខិតខាន១ណ៍តៈ ។ សេចក្តីចម្រើន ។
គាតាវចន្ត ជាបច្ច័យ នៃគាតាវចន្ត ដោយកម្មបច្ច័យ បាន
ដល់សហគាត ខិតខាន១ណ៍តៈ ។ គាតាវចន្ត ជាបច្ច័យ នៃ
គាតាវចន្ត ដោយកម្មបច្ច័យ បានដល់សហគាត ខិតខាន១ណ៍តៈ ។
សេចក្តីចម្រើន ។ គាតាវចន្ត ជាបច្ច័យ នៃគាតាវចន្ត ដល់ នៃ
គាតាវចន្ត ដោយកម្មបច្ច័យ បានដល់សហគាត ខិតខាន១
ណ៍តៈ ។ សេចក្តីចម្រើន ។ ... ជាបច្ច័យ ដោយវិទាបច្ច័យ
មានករៈ ៤ ជាបច្ច័យ ដោយសាស្ត្របច្ច័យ មានករៈ ៤ ជាបច្ច័យ
ដោយវិទ្យាបច្ច័យ មានករៈ ៤ ជាបច្ច័យ ដោយធម្មបច្ច័យ មាន
ករៈ ៤ ជាបច្ច័យ ដោយកម្មបច្ច័យ មានករៈ ៤ ជាបច្ច័យ ដោយ
សម្បយុក្ខបច្ច័យ មានករៈ ៤ ។

(ទំព័រ ១) កាតាវរាធមិ ជាបច្ច័យ នៃកាតាវរាធមិ ដោយវិប្បយុត្ត-
 ប្បន្ន័យ បានដល់សហជាន បុរាណ ឱទ្ធិបុរាណ ។ របបភ្នំបំប្រែង ?
 កាតាវរាធមិ ជាបច្ច័យ នៃកាតាវរាធមិ ដោយវិប្បយុត្តប្បន្ន័យ បាន
 ដល់សហជាន ឱទ្ធិបុរាណ ។ សហជាន នៃ របបភ្នំបំប្រែង ?

បដិសន្ធិក្នុងលោក វត្ថុ ឧកាមាវចរណំ ទទ្វាធំ វិប្បយុត្ត-
 ប្បដ្ឋាយន បច្ចយោ ។ បុរេជានំ វត្ថុ ឧកាមាវចរណំ
 ទទ្វាធំ វិប្បយុត្តប្បដ្ឋាយន បច្ចយោ ។ ឧកាមាវចរណ
 មាតុ កាមាវចរស្ស ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បដ្ឋាយន បច្ច-
 យោ សហជានំ បច្ឆាជានំ ។ សហជានា ឧកាមា-
 វចរណ ទទ្វា វិប្បយុត្តប្បដ្ឋាយន ទទ្វាធំ វិប្បយុត្តប្បដ្ឋាយន
 បច្ចយោ បដិសន្ធិ ។ បច្ឆាជានា ឧកាមាវចរណ ទទ្វា
 បុរេជានស្ស ឥធម្មស្ស កាយស្ស វិប្បយុត្តប្បដ្ឋាយន
 បច្ចយោ ។

[១២២] កាមាវចរណ ធម្មា កាមាវចរស្ស
 ធម្មស្ស អត្ថិប្បដ្ឋាយន បច្ចយោ សហជានំ បុរេជានំ
 បច្ឆាជានំ កាយាវ ឥន្ទ្រិយំ ។ សន្ធិត្ថំ ។ កាមាវចរណ
 ។ ទទ្វា ឧកាមាវចរស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បដ្ឋាយន បច្ច-
 យោ សហជានំ បុរេជានំ ។ សហជានំ បដិសន្ធិ-
 ក្នុងលោក វត្ថុ ឧកាមាវចរណំ ទទ្វាធំ អត្ថិប្បដ្ឋាយន
 បច្ចយោ ។ បុរេជានំ វិប្បយុត្ត ឧកាមាវចរណ . . . បុរេជានស-
 វិសំ ។ ឧកាមាវចរណ ធម្មា ឧកាមាវចរស្ស ធម្មស្ស
 អត្ថិប្បដ្ឋាយន បច្ចយោ សហជានំ ។ សន្ធិត្ថំ ។

វត្ថុ ជាបច្ច័យ វិប្បយុត្តកាមាវចរក្នុង ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋាយ ក្នុងលោក
 វិប្បយុត្ត ។ ឯបុរេជានំ គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ វិប្បយុត្តកាមាវចរក្នុង ដោយ
 វិប្បយុត្តប្បដ្ឋាយ ។ ឧកាមាវចរធម៌ ជាបច្ច័យ វិប្បយុត្តកាមាវចរធម៌ ដោយ
 វិប្បយុត្តប្បដ្ឋាយ បានដល់សហជាន វិប្បយុត្ត ។ សហជាន គឺ
 ក្នុងកាមាវចរក្នុង ជាបច្ច័យ វិប្បយុត្តកាមាវចរក្នុង ដោយវិប្បយុត្ត-
 ប្បដ្ឋាយ គឺ បដិសន្ធិ ។ ឯបច្ឆាជានំ គឺ ក្នុងកាមាវចរក្នុង ជាបច្ច័យ
 វិប្បយុត្ត ។ ឯបុរេជានំ គឺ ក្នុងកាមាវចរក្នុង ជាបច្ច័យ
 វិប្បយុត្ត ។ ឯបុរេជានំ គឺ ក្នុងកាមាវចរក្នុង ជាបច្ច័យ វិប្បយុត្ត ។

[១២២] កាមាវចរធម៌ ជាបច្ច័យ វិប្បយុត្តកាមាវចរធម៌ ដោយ
 អត្ថិប្បដ្ឋាយ បានដល់សហជាន បុរេជាន បច្ឆាជាន កាយាវ វិប្ប-
 យុត្ត ។ សេចក្តីបំប្រែញ ។ កាមាវចរធម៌ ជាបច្ច័យ វិប្បយុត្ត-
 កាមាវចរធម៌ ដោយអត្ថិប្បដ្ឋាយ បានដល់សហជាន វិប្បយុត្ត ។
 សហជាន គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ វិប្បយុត្តកាមាវចរក្នុង ដោយអត្ថិប្បដ្ឋាយ
 ក្នុងលោកវិប្បយុត្ត ។ ឯបុរេជានំ គឺ ដោយវិប្បយុត្ត . . . វិប្បយុត្ត
 វិប្បយុត្តប្បដ្ឋាយវិប្បយុត្ត ។ ឧកាមាវចរធម៌ ជាបច្ច័យ វិប្បយុត្តកាមាវ-
 ចរធម៌ ដោយអត្ថិប្បដ្ឋាយ បានដល់សហជាន ។ សេចក្តីបំប្រែញ ។

ကမ္ဘာ့အဆင့်ဆင့် ၁၉၉၆

រូបាវិច្ឆទុក្ខ
បដិច្ចករោ

[១៤៩] ក្នុងអារក្សធម្មប្បវត្តន្ត មានជំពូក ៤ គ្រោលនេះហេតុប្បវត្តន្ត
 . . . ក្នុងអធិប្បវត្តន្ត មានជំពូក ៤ ៖ អនុរោមនាភិកា បច្ចុប្បន្ន
 ធម្មត្រៃ ។ . . ក្នុងអវិទធម្មប្បវត្តន្ត មានជំពូក ៧ ។

ה' תשס"ב

រូបវិចារទុក្ខៈ
 រាជបង្គំៈ

(១៩០) ប្រាសាទធម៌ អាន្រ័យ ឡូប្រាសាទធម៌ រើបតីភឿន
 ប្រាសាទកុប្បន្ទ័យ គឺ ខន្ធ ៣ អាន្រ័យ ឡូប្រាសាទក្នុង ១ ឡូប្បន្ទ ២ . . .
 គឺ បដិសន្ធិ ។ ឡូប្រាសាទធម៌ អាន្រ័យ ឡូប្រាសាទធម៌ រើបតីភ
 ឡើង ប្រាសាទកុប្បន្ទ័យ គឺ ចក្កសមុត្តាឧបេ អាន្រ័យ ឡូប្រាសាទ
 ក្នុង គឺ បដិសន្ធិ ។ ប្រាសាទធម៌ក្តី ឡូប្រាសាទធម៌ក្តី អាន្រ័យ
 ឡូប្រាសាទធម៌ រើបតីភឿន ប្រាសាទកុប្បន្ទ័យ គឺ ខន្ធ ៣ ធម៌
 ចក្កសមុត្តាឧបេន អាន្រ័យ ឡូប្រាសាទក្នុង ១ ឡូប្បន្ទ ២ . . .

សាវ អសញ្ញាសញ្ញា ។ ឥតរ មក្សិមី មន្ត្រា អនុសាសន៍
នាគត្ថំ ។ . . . ឧបត្ថាសាគម្បត្តយា ចរ ។

[១៨៥] ព្រាហ្មណ៍ ធម្មំ បដិទ្ធ ព្រាហ្មណ៍ ធម្មា
ឧបត្ថតិ ឧបាសាសន៍ឧបត្ថត្ថយា វិចារតំ ព្រាហ្មណ៍ ឯតំ
បទ្ធំ បដិទ្ធ តយោ ទទ្ធា បដិសន្ធិ ។ ព្រាហ្មណ៍ ធម្មំ
បដិទ្ធ ឧបត្ថតិ ឧបាសាសន៍ឧបត្ថត្ថយា
ព្រាហ្មណ៍ ទទ្ធា បដិទ្ធ ឯតុសមុត្តាធិ រូបំ បដិសន្ធិ ។
ព្រាហ្មណ៍ ធម្មំ បដិទ្ធ ព្រាហ្មណ៍ ឧ ឧបត្ថតិ ឧបាសាសន៍
ឧបត្ថត្ថយា វិចារតំ ព្រាហ្មណ៍ ឯតំ បទ្ធំ បដិទ្ធ តយោ
ទទ្ធា ឯតុសមុត្តាធិ រូបំ ទទ្ធា ទទ្ធា . . . បដិសន្ធិ ។
ឧបត្ថតិ ឧបាសាសន៍ឧបត្ថត្ថយា តិណិ ។ ព្រាហ្មណ៍
ឧបត្ថតិ ឧបាសាសន៍ឧបត្ថត្ថយា ធម្មំ បដិទ្ធ ព្រាហ្មណ៍ ធម្មា
ឧបត្ថតិ ឧបាសាសន៍ឧបត្ថត្ថយា ។ សន្តិភូតំ ។ មូល
វគ្គបដិ មន្ត្រា កាតក្ខា ។ . . . ឧត្តម្បត្តយា ទទ្ធា ។
សន្តិភូតំ ។ . . . ឧសម្បត្តយា ។

[១៨៦] ឧបត្ថតិ ឧបាសាសន៍ឧបត្ថត្ថយា ធម្មា
ឧបត្ថតិ ឧបាសាសន៍ឧបត្ថត្ថយា អនុប ឧបត្ថតិ ឧបាសាសន៍
ឧបត្ថត្ថយា វិចារតំ ព្រាហ្មណ៍ ឯតំ បទ្ធំ បដិទ្ធ តយោ
ទទ្ធា ទទ្ធា ទទ្ធា . . . កាតក្ខា . . .

ឧបត្ថតិ ឧបាសាសន៍ឧបត្ថត្ថយា ធម្មា ឧបត្ថតិ ឧបាសាសន៍
ឧបត្ថត្ថយា វិចារតំ ព្រាហ្មណ៍ ឯតំ បទ្ធំ បដិទ្ធ តយោ
ទទ្ធា ទទ្ធា ទទ្ធា . . . កាតក្ខា . . .

[១៨៧] ព្រាហ្មណ៍ ធម្មំ ឧបត្ថតិ ឧបាសាសន៍ឧបត្ថត្ថយា
ឧបត្ថតិ ឧបាសាសន៍ឧបត្ថត្ថយា ធម្មំ ឧបត្ថតិ ឧបាសាសន៍
ឧបត្ថត្ថយា វិចារតំ ព្រាហ្មណ៍ ឯតំ បទ្ធំ បដិទ្ធ តយោ
ទទ្ធា ទទ្ធា ទទ្ធា . . . កាតក្ខា . . .

[១៨៨] ឧបត្ថតិ ឧបាសាសន៍ឧបត្ថត្ថយា ធម្មា
ឧបត្ថតិ ឧបាសាសន៍ឧបត្ថត្ថយា អនុប ឧបត្ថតិ ឧបាសាសន៍
ឧបត្ថត្ថយា វិចារតំ ព្រាហ្មណ៍ ឯតំ បទ្ធំ បដិទ្ធ តយោ
ទទ្ធា ទទ្ធា ទទ្ធា . . . កាតក្ខា . . .

ឧត្តរាវចរ ធម្មំ បទ្ទយោ ឧត្តរាវចរោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ
 ឧអធិបតីប្បទ្ទយោ បដិសន្ធិសំ ។ ឧត្តរាវចរ ធម្មំ
 បទ្ទយោ វូតាវចរោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ឧអធិបតីប្បទ្ទយោ វត្ថុ
 បទ្ទយោ វូតាវចរោ អធិបតី វត្ថុ បទ្ទយោ វិចារោ វូតាវ-
 ចរោ ទទ្ធា បដិសន្ធិ ។ ឧត្តរាវចរ ធម្មំ បទ្ទយោ វូតាវច-
 រោ ឆ ឧត្តរាវចរោ ឆ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ឧអធិបតីប្បទ្ទយោ
 វត្ថុ បទ្ទយោ វិចារោ វូតាវចរោ ទទ្ធា ឧបាគូតោ បទ្ទយោ
 ចិត្តសមុដ្ឋានំ វូធំ បដិសន្ធិ ។ វូតាវចរោ ឧត្តរាវចរោ
 ធម្មំ បទ្ទយោ វូតាវចរោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ឧអធិបតីប្ប-
 ទ្ទយោ វូតាវចរោ ទទ្ធា ឆ វត្ថុញ បទ្ទយោ វូតាវចរោ
 អធិបតី វិចារោ វូតាវចរ ឯតំ ទទ្ធាញ វត្ថុញ បទ្ទយោ
 តយោ ទទ្ធា ទ្វេ ទទ្ធា . . . បដិសន្ធិគ្នាលោ វូតាវចរ
 ឯតំ ទទ្ធាញ វត្ថុញ បទ្ទយោ តយោ ទទ្ធា ម្ភេ ទទ្ធា
 . . . ។ វូតាវចរោ ឧត្តរាវចរោ ធម្មំ បទ្ទយោ ឧត្ត-
 រាវចរោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ឧអធិបតីប្បទ្ទយោ វិចារោ
 វូតាវចរោ ទទ្ធា ឆ ឧបាគូតោ ឆ បទ្ទយោ ចិត្តសមុដ្ឋា-
 នំ វូធំ បដិសន្ធិ ។ វូតាវចរោ ឧត្តរាវចរោ ធម្មំ
 បទ្ទយោ វូតាវចរោ ឆ ឧត្តរាវចរោ ឆ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ

ឧបាសមេ ភីនីវ្ត្គេន ខីនីឧបាសមេ វេយ្យាករណ៍ ព្រះនេមេ-
 បតិប្បន្នយ ប្រាសាទខីនីបតិប្បន្នយ ។ ឧបាសមេ ភីនីវ្ត្គេន
 ខីនីឧបាសមេ វេយ្យាករណ៍ ព្រះនេមេបតិប្បន្នយ គឺ ឧបាសមេ
 បតិ ភីនីវ្ត្គេន ខីនីវត្ថុ ឧបាសមេ ជាបាត ភីនីវ្ត្គេន ខីនីវត្ថុ
 គឺ បតិសន្ធិ ។ ឧបាសមេ ឧបាសមេ ភីនីវ្ត្គេន ខីនីឧបា-
 សមេ វេយ្យាករណ៍ ព្រះនេមេបតិប្បន្នយ គឺ ឧបាសមេ
 ជាបាត ភីនីវ្ត្គេន ខីនីវត្ថុ បតិសន្ធិ ភីនីវ្ត្គេន ខីនីវត្ថុ
 មហេស្វរ គឺ បតិសន្ធិ ។ ឧបាសមេ ភីនីវ្ត្គេន ខីនីឧបាសមេ
 ផល ខីនីឧបាសមេ វេយ្យាករណ៍ ព្រះនេមេបតិប្បន្នយ គឺ
 ឧបាសមេ ភីនីវ្ត្គេន ខីនីឧបាសមេ ខីនីវត្ថុ ខីនីវត្ថុ ខីនីវត្ថុ ។ . .
 ខីនីវត្ថុ ខីនីឧបាសមេ ខីនីវត្ថុ ខីនីវត្ថុ ខីនីវត្ថុ ខីនីវត្ថុ ។ . .
 បតិសន្ធិ ខីនីវត្ថុ ។ . . ។ ឧបាសមេ ភីនីវ្ត្គេន ខីនីឧបាសមេ
 ផល ខីនីឧបាសមេ វេយ្យាករណ៍ ព្រះនេមេបតិប្បន្នយ គឺ
 បតិសន្ធិ ភីនីវ្ត្គេន ខីនីឧបាសមេ ជាបាត ភីនីវត្ថុ ខីនីវត្ថុ
 មហេស្វរ គឺ បតិសន្ធិ ។ ឧបាសមេ ឧបាសមេ ភីនីវ្ត្គេន ខីនីឧបា-
 សមេ វេយ្យាករណ៍ ព្រះនេមេបតិប្បន្នយ គឺ ឧបាសមេ
 ជាបាត ភីនីវ្ត្គេន ខីនីវត្ថុ បតិសន្ធិ ភីនីវ្ត្គេន ខីនីវត្ថុ

សុខិញ្ញាចំ បទ្ការេត្តាតិ អស្មាទេតិ អតំនន្តតំ តំ
 អាត្ម វាតោ ។ បេ ។ លោមនស្សំ ទុប្បជ្ឈតិ អវិយា
 មត្តា វុដ្ឋហំត្វា មត្តំ បទ្ការេត្តាតិ ធម៌ បទ្ការេត្តាតិ ចិត្តាចំ
 បទ្ការេត្តាតិ ចិត្តាចំ គោត្រកុស្សំ វេទាននស្សំ មត្តស្ស
 ធម៌ស្ស វាវុដ្ឋហយ អាម្ពណាប្បច្ចយេន បទ្កាយ
 អវិយា ធម៌នេ តំលេសេ . . . វិក្កាម្ពតិ តំលេសេ
 . . . វុត្ថុ ។ បេ ។ មត្តំ . . . វត្ថុ . . . វុត្ថាវចន
 ទទ្ធមច្ចេតោ ។ បេ ។ លោមនស្សំ ទុប្បជ្ឈតិ អាត្មា
 សាទក្ខាយតនំ វិញ្ញាណក្ខាយតនស្ស អាត្មក្ខត្តា
 យតនំ វេទានក្ខត្តាសក្ខត្តាយតនស្ស វុត្ថាយតនំ
 មត្តវិញ្ញាណស្ស វោដ្ឋហយតនំ . . . ។ វុត្ថាវចន
 ចម្លោ វុត្ថាវចនស្ស មត្តស្ស អាម្ពណាប្បច្ចយេន បទ្កា
 យោ ចំទ្វេន មត្តាចា វុចំ មស្សតិ ចិត្តាយ គោត
 តាត្ថយា សត្វំ សុណាតិ គោតាបរិយញ្ញាណន ច្ប
 វាវចនិត្តសមត្ថស្ស មត្តំ ជាតាតិ វុត្ថាវចន មត្តា
 វត្ថុវិញ្ញាណស្ស វេតាបរិយញ្ញាណស្ស ច្បវចន
 សាទុស្សតិញ្ញាណស្ស យជាតម្ពមត្តាណស្ស វោ
 តតិសញ្ញាណស្ស អាម្ពណាប្បច្ចយេន បទ្កាយ ។

ពិចារណា ខ្ញុំត្រូវកុសលកម្ម ដែលបានសម្រេចហើយ ក្នុងកាលបុរ
 គ្រឹកម តែងយ ពរៈ ប្រាជ្ញា ខ្ញុំចេតនាខេ ។ បេ ។ វោមនស្ស
 ភើតឡើង ត្រូវប្រយោយៈ រចនា វត្ថុបុគ្គ ពិចារណា ខ្ញុំមត្ត ពិចារណា
 ខ្ញុំធម៌ ពិចារណា ខ្ញុំច្រវែនត្រាន ឯច្រវែនត្រាន ជាបច្ច័យ វិទេកត្រកូ
 វេទានៈ មត្ត ធម៌ មិនអិយាវតីត ដោយអាម្ពណាប្បច្ច័យ ត្រូវប្រ
 អិយៈ ពិចារណា ខ្ញុំត្រូវកុសលកម្ម ដែលបានសម្រេចហើយ . . . ខ្ញុំត្រូវ
 កុសលកម្ម ដែលសង្កត់សង្កិនហើយ . . . ក្នុងកាលបុរ ។ បេ ។ ខ្ញុំចត្ត
 . . . ខ្ញុំចត្ត . . . ខ្ញុំត្រូវប្រាជ្ញាចម្បង ឯចម្បង ។ បេ ។ វោមនស្ស
 ភើតឡើង អាត្មាសាទក្ខាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) វិញ្ញាណក្ខាយតនៈ
 អាត្មក្ខត្តាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) វិទេកវិញ្ញាណក្ខាយតនៈ វុត្ថា
 យតនៈ (ជាបច្ច័យ) វិទេកវិញ្ញាណ វោដ្ឋហយតនៈ . . . ។ វុត្ថា
 វចន ជាបច្ច័យ វិទេកវិញ្ញាណ ដោយអាម្ពណាប្បច្ច័យ វិ បុគ្គល
 យើង ខ្ញុំច្រវ ដោយចិត្តចត្ត ឬ ខ្ញុំសំខ្វែង ដោយចិត្តាសាវនាតុ
 ដឹក ខ្ញុំចិត្ត របស់បុគ្គលក្នុងប្រកបដោយវុត្ថាវចន ដោយវេទាន
 យញ្ញាណ ត្រូវប្រាជ្ញាចម្បង ជាបច្ច័យ វិទេកវិញ្ញាណ វោតាបរិ
 យញ្ញាណ បុគ្គលិកសាទុស្សតិញ្ញាណ យជាតម្ពមត្តាណ មិនវាចា
 តតិសញ្ញាណ ដោយអាម្ពណាប្បច្ច័យ ។

[១៦៩] ព្រះបាទ ជ័យ ព្រះបាទស្រី ឧបស្ស
 អធិបតីប្បជ្ឈយន បន្ទាយ សហជាតាធិបតី ព្រះបាទ
 អធិបតី សម្បជ្ឈត្តកាច ទទ្ធាន អធិបតីប្បជ្ឈយន
 បន្ទាយ ។ ព្រះបាទ ជ័យ ព្រះបាទស្រី ឧបស្ស
 អធិបតីប្បជ្ឈយន បន្ទាយ អាម្ពណាធិបតី សហ-
 ជាតាធិបតី ។ អាម្ពណាធិបតី បឋម ឈាន តុ
 កាត្វា បន្ទុវត្ថុតិ អស្សាធម៌ អភិធម្មតិ តំ តុ កាត្វា
 រាតា ឧប្បជ្ឈតិ ធិជ្ជី . . . ។ ឧប ។ ឧត្ថុត្ថ ឈាន . . .
 ធិជ្ជ ឧត្ថុត្ថ ធិជ្ជ រោតនាតំ ឥន្ទ្រិធិញ្ញាណំ រោតនា-
 បរិយញ្ញាណំ បុព្វេនិវត្តនបុព្វេនិញ្ញាណំ យជាតាម្ព-
 មតញ្ញាណំ . . . អនាគតសញ្ញាណំ តុ កាត្វា
 បន្ទុវត្ថុតិ អស្សាធម៌ អភិធម្មតិ តំ តុ កាត្វា
 រាតា ឧប្បជ្ឈតិ ធិជ្ជី . . . ព្រះបាទ ឧទ្ទេ តុ
 កាត្វា អស្សាធម៌ អភិធម្មតិ តំ តុ កាត្វា រាតា
 ឧប្បជ្ឈតិ ធិជ្ជី . . . ។ សហជាតាធិបតី ព្រះបាទ
 អធិបតី ចិត្តសម្ពុត្តាគាច ព្រះបាទ អធិបតីប្បជ្ឈយន
 បន្ទាយ ។ ព្រះបាទ ជ័យ ព្រះបាទស្រី ឧប-
 ស្ស ឧ ឧបស្ស អធិបតីប្បជ្ឈយន បន្ទាយ

[១៦៩] ព្រះបាទ ជាបន្តិយ នៃព្រះបាទ ដោយអធិ-
 បតីប្បជ្ឈយ បន្ទុវត្ថុសហជាតាធិបតី គឺ ព្រះបាទ ជាបន្តិយ
 នៃព្រះសម្បជ្ឈត្តកាច ដោយអធិបតីប្បជ្ឈយ ។ ព្រះបាទ ជាបន្តិយ
 នៃព្រះបាទ ដោយអធិបតីប្បជ្ឈយ បន្ទុវត្ថុសហជាតាធិបតី គឺ
 សហជាតាធិបតី ។ អាម្ពណាធិបតី គឺ ចុត្តរ ធ្វើ ខ្ញុំបរិបដ្ឋាន
 ឱ្យជាវិសាម ហើយចំពោះពេល ក្រេតអរ រីករយ ពរៈ កើតឡើង
 ក្រោមធ្វើ ខ្ញុំបរិបដ្ឋាន ឱ្យជាវិសាម ធិជ្ជី . . . ។ ឧប ។ ខ្ញុំ
 ចុត្តរ . . . ខ្ញុំបរិបដ្ឋាន ខ្ញុំបរិបដ្ឋាន ឥន្ទ្រិធិញ្ញាណ រោ-
 តនាបរិយញ្ញាណ បុព្វេនិវត្តនបុព្វេនិញ្ញាណ ចំណីយន្តបុព្វេនិញ្ញាណ
 . . . ធ្វើ ខ្ញុំបរិបដ្ឋាន ឱ្យជាវិសាម ហើយចំពោះពេល
 ក្រេតអរ រីករយ ពរៈ កើតឡើង ក្រោមធ្វើ ខ្ញុំបរិបដ្ឋាន ឱ្យជា
 វិសាម ធិជ្ជី . . . ធ្វើ ខ្ញុំបរិបដ្ឋាន ឱ្យជាវិសាម ហើយ
 ក្រេតអរ រីករយ ពរៈ កើតឡើង ក្រោមធ្វើ ខ្ញុំបរិបដ្ឋាន ឱ្យ
 ជាវិសាម ធិជ្ជី . . . ។ ឧបសហជាតាធិបតី គឺ ព្រះបាទ ជាបន្តិយ
 នៃព្រះបាទ ដោយអធិបតីប្បជ្ឈយ ។ ព្រះបាទ
 ជាបន្តិយ នៃព្រះបាទ ដោយអធិបតីប្បជ្ឈយ

សហជាតាធិបតី ធូតាវេរា អធិបតី សម្បយុត្តតានំ
 ទទ្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋាបាទេវា ធូតានំ អធិបតីប្បទ្វយេន
 បទ្វយោ ។ ធូតាវេរា ធូតោ ធូតាវេរាស្ស ធូតាស្ស
 អធិបតីប្បទ្វយេន បទ្វយោ អារម្មណាធិបតី សហ-
 ជាតាធិបតី ។ អារម្មណាធិបតី នាម ... សីល
 ... ទោសេកកម្មំ ... បុរោ សុខិណ្ណាធិ កុំ
 កត្វា បទ្វេត្ថតំ អស្សាទេតិ អភិទទ្ធិតំ តំ កុំ
 កត្វា វាសោ ឧប្បជ្ឈតិ ទិដ្ឋិ ... អរិយោ ចត្តា វុដ្ឋហិត្វា
 បត្ថំ កុំ កត្វា ... ផលំ ... ចិត្តានំ កុំ ...
 ចិត្តានំ កោប្រតុស្ស វេតាទស្ស អត្តស្ស ផលស្ស
 អធិបតីប្បទ្វយេន បទ្វយោ ចត្ថំ ... វត្ថុ ...
 ធូតាវេរា ឧទ្ធចំ កុំ កត្វា អស្សាទេតិ អភិទទ្ធិតំ
 តំ កុំ កត្វា វាសោ ឧប្បជ្ឈតិ ទិដ្ឋិ ... អាសាសា-
 ទត្វាយតំ កុំ កត្វា បទ្វេត្ថតំ វេសញ្ញាបា-
 សញ្ញាយតំ កុំ កត្វា បទ្វេត្ថតំ ។ សហជាតា-
 ធិបតី ធូតាវេរា អធិបតី សម្បយុត្តតានំ ទទ្ធានំ
 ចិត្តសមុដ្ឋាបាទេវា ធូតានំ អធិបតីប្បទ្វយេន បទ្វយោ ។

បាទផលំសហជាតាធិបតី គឺ ប្រាវចនធិបតី ជាច្រើន ខែត្វកសម្ប-
 យុត្តកក្កន្ធនំ ខែត្វកចក្កសមុដ្ឋាប្បបដនំ ដោយអធិបតីប្បទ្វយេន ។ ធូតា-
 វេរេនិ ជាច្រើន ខែត្វប្រាវចនេនិ ដោយអធិបតីប្បទ្វយេន បាទផលំ
 អារម្មណាធិបតី ខនីសហជាតាធិបតី ។ អារម្មណាធិបតី គឺ ឡូហា
 ... ឡូសីល ... ឡូវិទោសថកម្ម ... ធ្វើ ឡូត្ថកំពើ ដែលបាទ
 សន្យាហើយ ក្នុងកាលមុន ឲ្យជាទីគោរព ហើយពិចារណា ក្រេតអា-
 រិកាយ វគៈ តើឡើង ប្រារធ្វើ ឲ្យកំរើតារ ឲ្យជាទីគោរព
 ទិដ្ឋិ ... ត្រូវដោយៈ ចេញ អភិបត្ត ហើយធ្វើ ឲ្យមន្ត ឲ្យជា
 ទីគោរព ... ឡូសីល ... ឡូប្រវេន្ទាន ឲ្យជាទីគោរព ... ឯ
 ប្រវេន្ទាន ជាច្រើន ខែត្វក្រក្ខ វេទានៈ មន្ត ខនីផល ដោយអធិ-
 បតីប្បទ្វយេន ឡូចក្ក ... ឡូវត្ថុ ... ធ្វើ ឡូត្ថកឧប្រាវចនេនិ ឲ្យជា
 ទីគោរព ហើយក្រេតអា រិកាយ វគៈ តើឡើង ប្រារធ្វើ ឲ្យ
 កំរើតារ ឲ្យជាទីគោរព ទិដ្ឋិ ... ធ្វើ ឡូវេសញ្ញាបាសញ្ញាយតនៈ
 ឲ្យជាទីគោរព ហើយពិចារណា ធ្វើ ឡូវេសញ្ញាបាសញ្ញាយតនៈ ឲ្យ
 ជាទីគោរព ហើយពិចារណា ។ ឯសហជាតាធិបតី គឺ ឡូប្រាវចនេនិ
 ជាច្រើន ខែត្វកសម្បយុត្តកក្កន្ធនំ ខែត្វកចក្កសមុដ្ឋាប្បបដនំ ដោយ
 អធិបតីប្បទ្វយេន ។

សមាបត្តិ ឧប្បន្ននេតិ មាន ជម្លៀត ជំងឺ កណ្តាតិ
 ឧទ្ទាវចនំ សិលំ ។ បេ ។ បញ្ញា ឧបនិស្សយ ធានំ
 ។ បេ ។ មាន ជម្លៀតិ ជំងឺ កណ្តាតិ ឧទ្ទាវចន
 សត្វា ។ បេ ។ បញ្ញា ឧទ្ទាវចនយ បញ្ញាយ ពកស្ស
 បុត្តនាយ កាយិកស្ស សុខស្ស កាយិកស្ស
 វុត្តស្ស ឥត្តស្ស ឧបសមាបត្តិយា ឧបនិស្សយប្បដ្ឋ-
 យេន បដ្ឋយោ ។ ឧទ្ទាវចនេ ឆន្ទោ ឧទ្ទាវចនស្ស
 ឆន្ទស្ស ឧបនិស្សយប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ អនន្តរា-
 និស្សយោ បតកត្តឧបនិស្សយោ ។ បេ ។ បតកត្តឧ-
 បនិស្សយោ ឧទ្ទាវចនំ សន្ធិំ ឧបនិស្សយ ឧទ្ទាវចនំ
 ណានំ . . . វាគីញ្ញំ . . . សមាបត្តិ ឧប្បន្ននេតិ
 ឧទ្ទាវចនំ សិលំ ។ បេ ។ សេនាសនំ ឧបនិស្សយ
 ឧទ្ទាវចនំ ណានំ . . . វាគីញ្ញំ . . . សមាបត្តិ ឧប្ប-
 នេតិ ឧទ្ទាវចនេ សត្វា ។ បេ ។ សេនាសនំ ឧទ្ទាវ-
 ចនយ សត្វាយ ។ បេ ។ បញ្ញាយ ឧបនិស្សយ-
 ប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ បឋមស្ស ណានស្ស បរិកម្មំ
 បឋមស្ស ណានស្ស ឧបនិស្សយប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ
 ។ បេ ។ បុត្តស្ស ណានស្ស . . . វិជ្ជស្ស ឧត្តស្ស
 បរិកម្មំ វិញ្ញាយ សោតទានុយា វិជ្ជវិនិច្ឆ័យានស្ស

ញ៉ាំងសហចក្តី ឱ្យកើតឡើង ដំឡើង ឱ្យមាន ប្រកាន់ ឱ្យវិជ្ជា ឱ្យ
 ឧបទ្វារចរសិល ។ លេខ ១ អាស្រ័យ ឱ្យបញ្ញា ហើយឱ្យ ឱ្យបាន ។ លេខ ២
 ដំឡើង ឱ្យមាន ប្រកាន់ ឱ្យវិជ្ជា ឱ្យឧបទ្វារចរសិល ។ លេខ ៣ បញ្ញា ជា
 បច្ច័យ ខែឧបទ្វារចរសិល កត្តា សេចក្តីប្រាថ្នា កាយិកសុខ កាយិកសុខ
 មគ្គី ឱត្តិសហចក្តី ដោយឧបទ្វារចរសិល ។ ឱ្យឧបទ្វារចរសិល
 ជាបច្ច័យ ខែឧបទ្វារចរសិល ដោយឧបទ្វារចរសិល បានដល់កន្លែង
 បង្កើតឱ្យ ឱត្តិសហចក្តី ។ លេខ ៤ ឧបទ្វារចរសិល គឺ បុគ្គល
 អាស្រ័យ ឱ្យឧបទ្វារចរសិល ហើយញ៉ាំងឱ្យឧបទ្វារចរសិល ... ញ៉ាំង
 កត្តា ... ញ៉ាំងសហចក្តី ឱ្យកើតឡើង ឱ្យឧបទ្វារចរសិល ។ លេខ ៥
 អាស្រ័យ ឱ្យសេនាសនៈ ហើយញ៉ាំងឱ្យឧបទ្វារចរសិល ... ញ៉ាំងកត្តា
 ... ញ៉ាំងសហចក្តី ឱ្យកើតឡើង ឱ្យឧបទ្វារចរសិល ។ លេខ ៦ សេនាសនៈ
 (ជាបច្ច័យ) ខែឧបទ្វារចរសិល ។ លេខ ៧ ជាបច្ច័យ ខែបញ្ញា ដោយឧប
 ទ្វារចរសិល កាយិកសុខ ឱ្យបង្កើត ជាបច្ច័យ ខែបង្កើត
 ដោយឧបទ្វារចរសិល ។ លេខ ៨ កាយិកសុខ ឱ្យបង្កើត ...
 កាយិកសុខ ឱ្យវិជ្ជា ជាបច្ច័យ ខែវិជ្ជាសាសនា ដំឡើងបញ្ញា

នាទាទណ៌កា ។ សហជាតា ធូលាវចន មេតតា
 សម្បយុត្តប្បដ្ឋាន មន្ទាទំ មិត្តសម្បជ្ជានាមន្ទ រូបាទំ
 កម្មប្បដ្ឋានយេ មន្ទយោ មជ្ជសន្និ ។ នាទាទណ៌កា
 ធូលាវចន មេតតា វិបាកាទំ ធូលាវចន មន្ទាទំ
 តាជត្តា ម រូបាទំ កម្មប្បដ្ឋានយេ មន្ទយោ ។ ...
 វិបាកប្បដ្ឋានយេ មន្ទយោ ធូលាវ វិបាកប្បដ្ឋានយេ
 មន្ទយោ ធូលាវ វិជ្ជាយប្បដ្ឋានយេ មន្ទយោ ធូលាវ
 ឈាទប្បដ្ឋានយេ មន្ទយោ ធូលាវ មន្ទប្បដ្ឋានយេ មន្ទ-
 យោ ធូលាវ សម្បយុត្តប្បដ្ឋានយេ មន្ទយោ ធូ ។

[១៧២] ប្រាសាទ្រព្យ ធូលាវចនស្ស ធូម្ពស្ស
 វិប្បយុត្តប្បដ្ឋានយេ មន្ទយោ សហជាតំ មន្ទាជាតំ ។
 សន្និទ្ធ ។ ធូលាវចន ធូលាវ ធូលាវចនស្ស ធូម្ពស្ស
 វិប្បយុត្តប្បដ្ឋានយេ មន្ទយោ សហជាតំ មន្ទាជាតំ
 មន្ទាជាតំ ។ សន្និទ្ធ ។ ធូលាវចន ធូលាវ ប្រាសាទ្រ-
 ពស្ស ធូម្ពស្ស វិប្បយុត្តប្បដ្ឋានយេ មន្ទយោ សហជាតំ
 មន្ទាជាតំ ។ សហជាតំ មជ្ជសន្និក្កុណ វត្ថុ ប្រាសាទ-
 នំ មន្ទាទំ វិប្បយុត្តប្បដ្ឋានយេ មន្ទយោ ។ មន្ទាជាតំ
 វត្ថុ ប្រាសាទនំ មន្ទាទំ វិប្បយុត្តប្បដ្ឋានយេ មន្ទយោ ។

និវេទនាទណ៌កា ។ សហជាត គឺ ធូលាវចននា ជាបច្ច័យ នៃភូត
 សម្បយុត្តកុទ្ធនិវេទនា នៃភូតកុទ្ធសម្បដ្ឋាន ដោយកម្មប្បដ្ឋាន គឺ
 មជ្ជសន្និ ។ និវេទនាទណ៌កា គឺ ធូលាវចននា ជាបច្ច័យ នៃភូត
 ធូលាវចន ជាវិបាកនិវេទនា នៃភូតកុទ្ធសម្បដ្ឋាន ដោយកម្មប្បដ្ឋាន ។
 ... ជាបច្ច័យ ដោយវិបាកប្បដ្ឋាន មានការ ៤ ជាបច្ច័យ ដោយ
 ភាហាប្បដ្ឋាន មានការ ៤ ជាបច្ច័យ ដោយវិជ្ជាយប្បដ្ឋាន មានការ ៤
 ជាបច្ច័យ ដោយឈាទប្បដ្ឋាន មានការ ៤ ជាបច្ច័យ ដោយមន្ទប្បដ្ឋាន
 មានការ ៤ ជាបច្ច័យ ដោយសម្បយុត្តប្បដ្ឋាន មានការ ៤ ។

[១៧២] ប្រាសាទ្រព្យ ជាបច្ច័យ នៃធូលាវចន ដោយវិប្ប-
 យុត្តប្បដ្ឋាន បានដល់សហជាត និវេទនាជាត ។ មេតត្ថិវិប្បដ្ឋាន ។
 ធូលាវចន ជាបច្ច័យ នៃធូលាវចន ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋាន បាន
 ដល់សហជាត មន្ទាជាត និវេទនាជាត ។ មេតត្ថិវិប្បដ្ឋាន ។ ធូលា-
 វចន ជាបច្ច័យ នៃធូលាវចន ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋាន បានដល់ស-
 ហជាត និវេទនាជាត ។ សហជាត គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃភូតប្រាសាទ-
 នំ ក្នុងទណ៌នៃមជ្ជសន្និ ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋាន ។ មន្ទាជាត
 គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃភូតប្រាសាទ ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋាន ។

រូបាវចនា ឬ រូបាវចនា ឬ ធម្មា រូបាវចនាស្ស
 ធម្មស្ស អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចុយោ សហជាតំ បដ្ឋា-
 ជាតំ អាហារំ ឥន្ទ្រិយំ ។ សហជាតា រូបាវចនា
 ទទ្ធា ច អហាក្ខតា ច ចិត្តសមុដ្ឋាទានំ រូបាវចនំ
 អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។ ទទ្ធា ... បដិសន្ធិ ។
 បដ្ឋាជាតា រូបាវចនា ទទ្ធា ច កតត្ថិក្ខ័យោ វាហារោ
 ច បុរោជានស្ស ភិមស្ស កាយស្ស អត្ថប្បច្ចយេន
 បច្ចុយោ ។ បដ្ឋាជាតា រូបាវចនា ទទ្ធា ច រូបវិភិក្ខ័-
 យោ កតត្ថិក្ខ័យោ អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។ ...
 អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចុយោ វិភិក្ខប្បច្ចយេន បច្ចុយោ
 វិភិក្ខប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។

[១៧៤] ហេតុយា ចត្តារិ ការាធម្មោ ចត្តារិ
 អនិច្ចេយោ ចត្តារិ អនិច្ចេយោ ចត្តារិ អនិច្ចេយោ ចត្តារិ
 សហជាតេ សត្ត អត្តាវាសោ ធនិស្សយេ សត្ត ឧប-
 វិស្សយេ ចត្តារិ បុរោជានេ ធម្ម បដ្ឋាជាតេ ធម្ម វាហារ-
 ណំ ភិមសំ ការា ចត្តារិ វិចារតេ ចត្តារិ វាហារេ
 ចត្តារិ ឥន្ទ្រិយេ ចត្តារិ ឈារេ ចត្តារិ មត្តេ ចត្តារិ
 សម្មយុត្តេ ធម្ម វិស្សយុត្តេ ភិមសំ អត្ថិយោ សត្ត ចត្ថិ-
 យោ ចត្តារិ វិចារេ ចត្តារិ វិចារតេ សត្ត ។

រូបាវចនាធម្មិក្ខំ ឧប្បាវចនាធម្មិក្ខំ វាចន្តយ វិនិច្ឆ័យាវចនា វោយាវត្ថុប្ប-
 ច្ច័យ បាវចនាសហជាតំ បដ្ឋាជាតំ អាហារំ ឥន្ទ្រិយំ ។ សហជាតំ
 ភិ ព្វក្ខន្ធាវចន្តផង ព្វក្ខន្ធហាក្ខន្ធផង ជាបច្ច័យ វិនិច្ឆ័យាវចន្ត
 វោយាវត្ថុប្បច្ច័យ ឧប្បាវចនា ឥ បដិសន្ធិ ។ បដ្ឋាជាតំ ភិ ព្វក្ខន្ធាវចន្ត
 ផង កតត្ថិក្ខ័យោវចន្ត ជាបច្ច័យ វិនិច្ឆ័យាវចន្ត វោយាវត្ថុប្បច្ច័យ ។
 បដ្ឋាជាតំ ភិ ព្វក្ខន្ធាវចន្តផង រូបវិភិក្ខ័យាវចន្ត ជា
 បច្ច័យ វិនិច្ឆ័យាវចន្ត វោយាវត្ថុប្បច្ច័យ ។ ... ជាបច្ច័យ វោយាវត្ថុប្ប-
 ច្ច័យ ជាបច្ច័យ វោយាវត្ថុប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ វោយាវត្ថុប្បច្ច័យ ។

[១៧៥] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មាន១៧ ក្នុងកាយប្បច្ច័យ
 មាន១៧ ក្នុងគង្គប្បច្ច័យ មាន១៧ ក្នុងអន្តរាប្បច្ច័យ មាន១៧
 ក្នុងសមាសប្បច្ច័យ មាន១៧ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មាន១៧ ក្នុង
 អត្តាវាសប្បច្ច័យ មាន១៧ ក្នុងវិស្សយប្បច្ច័យ មាន១៧ ក្នុងឧប-
 វិស្សយប្បច្ច័យ មាន១៧ ក្នុងបុរោជានប្បច្ច័យ មាន១៧ ក្នុងបដ្ឋា-
 ជាតប្បច្ច័យ មាន១៧ ក្នុងការាវចនប្បច្ច័យ មាន១៧ ក្នុងកាយ-
 ប្បច្ច័យ មាន១៧ ក្នុងវិចារប្បច្ច័យ មាន១៧ ក្នុងវាហារប្បច្ច័យ
 មាន១៧ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មាន១៧ ក្នុងឈារប្បច្ច័យ មាន១៧
 ក្នុងមត្តប្បច្ច័យ មាន១៧ ក្នុងសម្មយុត្តប្បច្ច័យ មាន១៧ ក្នុងវិស្ស-
 យុត្តប្បច្ច័យ មាន១៧ ក្នុងភិមសប្បច្ច័យ មាន១៧ ក្នុងអត្ថិយប្បច្ច័យ
 មាន១៧ ក្នុងវិចារប្បច្ច័យ មាន១៧ ក្នុងវិចារតប្បច្ច័យ មាន១៧ ។

[១៨០] ធម្មោតុប្បន្នយា អនុលោមត្ថាវិ ...
អធិបតីយា ធម្មាវិ ។ អនុលោមមាតិកា វិគ្គារេ-
តត្វា ។ ... អវិគតេ សត្វ ។

ប្រាថេយ្យំ ធម្មំ ។

អរូបាវចារុក្ខំ

បដិច្ចវិពា

[១៨១] អរូបាវចរំ ធម្មំ បដិច្ច អរូបាវចរោ
ធម្មោ ឧប្បន្នតិ ធម្មោតុប្បន្នយា អរូបាវចរំ ឯកំ ខន្ធ
បដិច្ច តយោ ទត្វា ។ ឧ ទេ ។ ... បដិសន្ធិ ។
អរូបាវចរំ ធម្មំ បដិច្ច ឧអរូបាវចរោ ធម្មោ ឧប្ប-
ន្នតិ ធម្មោតុប្បន្នយា អរូបាវចរោ ទេ បដិច្ច ចិត្ត-
សមុដ្ឋានំ រូបំ ។ អរូបាវចរំ ធម្មំ បដិច្ច អរូបាវចរោ
ឧ ឧអរូបាវចរោ ។ ធម្មោ ឧប្បន្នតិ ធម្មោតុប្បន្នយា
អរូបាវចរំ ឯកំ ខន្ធ បដិច្ច តយោ ទត្វា ចិត្តស-
មុដ្ឋានំ រូបំ ។ ឧ ទេ ។ ... ។ ឧអរូបាវចរំ ធម្មំ
បដិច្ច ឧអរូបាវចរោ ធម្មោ ឧប្បន្នតិ ធម្មោតុប្បន្នយា
ឧអរូបាវចរំ ឯកំ ខន្ធ បដិច្ច តយោ ទត្វា ចិត្តស-
មុដ្ឋានំ រូបំ ។ ឧ ទេ ។ ... បដិសន្ធិត្ថាលោ ឧអរូបា-
វចរំ ឯកំ ខន្ធ បដិច្ច តយោ ទត្វា តតត្តា ឧ រូបំ

[១៨២] ក្នុងអនុលោមទុក្ខន្ធីយ មានវាៈ ៤ ព្រោះនោះហេតុប្បន្នន្ធីយ
... ក្នុងអធិបតីយន្ធីយ មានវាៈ ៤ ។ អនុលោមមាតិកា ចល្លាភ
និប្បិទ្ធិទ្ធិវិស្វា ។ ... ក្នុងអវិគតេប្បន្នន្ធីយ មានវាៈ ៧ ។

ចរំ រូបាវចារុក្ខំ ។

អរូបាវចារុក្ខំ

បដិច្ចវិពា

[១៨៣] អរូបាវចរំ អស្រ័យ ឧរុអរូបាវចរំ វិចារិក
រឿន ព្រោះហេតុប្បន្នន្ធីយ គឺ ខន្ធ ព អស្រ័យ ឧរុអរូបាវចរំ ខ
ឧរុខន្ធ ៤ ... គឺ បដិសន្ធិ ។ ឧអរូបាវចរំ អស្រ័យ ឧរុ
អរូបាវចរំ វិចារិករឿន ព្រោះហេតុប្បន្នន្ធីយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានំ
អស្រ័យ ឧរុអរូបាវចរំ ។ អរូបាវចរំ ឧរុអរូបាវចរំ
គឺ អស្រ័យ ឧរុអរូបាវចរំ វិចារិករឿន ព្រោះហេតុប្បន្នន្ធីយ
គឺ ខន្ធ ព អស្រ័យ ឧរុអរូបាវចរំ ខ ឧរុ ឧរុ ចិត្តសមុដ្ឋានំ
ឧរុ ឧរុ ៤ ... ។ ឧអរូបាវចរំ អស្រ័យ ឧរុអរូបាវច-
រំ វិចារិករឿន ព្រោះហេតុប្បន្នន្ធីយ គឺ ខន្ធ ព គឺ ចិត្តសមុដ្ឋា-
នំ អស្រ័យ ឧរុអរូបាវចរំ ខ ឧរុ ៤ ... ខន្ធ ព គឺ
កតត្តាវចរំ អស្រ័យ ឧរុអរូបាវចរំ ខ ក្នុងនោះបដិសន្ធិ

[១៨២] អនុចារិកំ ធម្មំ បដិច្ច អនុចារិកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នអធិបតិប្បច្ចយា អនុចារិកេ ខន្ធ បដិច្ច អនុចារិកោ អធិបតិ វិជាកំ អនុចារិកំ ឯតំ ខន្ធ បដិច្ច តយោ ខត្វា ទ្វេ ខន្ធ ... បដិសន្ធិ ។
 នអនុចារិកំ ធម្មំ បដិច្ច នអនុចារិកោ ធម្មោ ឧប្ប-
 ជ្ឈតិ នអធិបតិប្បច្ចយា នអនុចារិកំ ឯតំ ខន្ធ បដិច្ច
 តយោ ខត្វា ចិត្តសមុដ្ឋានោ ភ្លំ ទ្វេ ខន្ធ ...
 បដិសន្ធិ យាវ អសញ្ញាសត្វា ។ ... នអនុចារិក-
 ច្ចយា ។ ប ។ ននបដិស្សយប្បច្ចយោ ។

[១៨៣] អនុចារិកំ ធម្មំ បដិច្ច អនុចារិកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នបុរោជាកប្បច្ចយា អនុប អនុចារិកំ ឯតំ ខន្ធ បដិច្ច តយោ ខត្វា បដិសន្ធិ ។ មូលំ អនុចារិ-
 កោ ខន្ធ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ ភ្លំ ។ នអនុចារិ-
 កំ ធម្មំ បដិច្ច នអនុចារិកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នបុរោ-
 ជាកប្បច្ចយា អនុប នអនុចារិកំ ឯតំ ខន្ធ បដិច្ច
 តយោ ខត្វា ទ្វេ ខន្ធ ... បដិសន្ធិ យាវ អសញ្ញា-
 សត្វា ។ អនុចារិកោ នអនុចារិកោ ធម្មំ បដិច្ច
 នអនុចារិកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នបុរោជាកប្បច្ចយោ

[១៨៤] អនុចារិកោ កាស្រ័យ ទូអនុចារិកោ វេយ្យាក្ខន្ធ
 ភ្លើង ព្រោះនអធិបតិប្បច្ចយ គឺ អនុចារិកោ កាស្រ័យ ទូក្ខ
 អនុចារិកោ ខន្ធ កាស្រ័យ ទូអនុចារិកោ ខន្ធ ខន្ធ ខន្ធ
 ២ ... គឺ បដិសន្ធិ ។ នអនុចារិកោ កាស្រ័យ ទូនអនុចារិកោ
 វេយ្យាក្ខន្ធ ព្រោះនអធិបតិប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ កាស្រ័យ ចិត្តសមុដ្ឋានោ
 កាស្រ័យ ទូនអនុចារិកោ ខន្ធ ខន្ធ ២ ... បដិសន្ធិ ដល់ដល់ក្នុង
 អសញ្ញាសត្វ ។ ... នអនុចារិកោ ។ ប ។ ននបដិស្សយប្បច្ចយ ។

[១៨៥] អនុចារិកោ កាស្រ័យ ទូអនុចារិកោ វេយ្យាក្ខន្ធ
 ភ្លើង ព្រោះនបុរោជាកប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ កាស្រ័យ ទូអនុ-
 ចារិកោ កាស្រ័យ គឺ បដិសន្ធិ ។ មូល គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានោ
 កាស្រ័យ ទូក្ខអនុចារិកោ ។ នអនុចារិកោ កាស្រ័យ ទូ
 នអនុចារិកោ វេយ្យាក្ខន្ធ ព្រោះនបុរោជាកប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ កា-
 ស្រ័យ ទូនអនុចារិកោ កាស្រ័យ ទូខន្ធ ២ ... បដិសន្ធិ
 ដល់ដល់ក្នុងអសញ្ញាសត្វ ។ នអនុចារិកោ កាស្រ័យ ទូអនុចារិ-
 កោ ភ្លើង ទូនអនុចារិកោ វេយ្យាក្ខន្ធ ព្រោះនបុរោជាកប្បច្ចយ

[illegible][illegible]

(၈၂၁) ဝေဟနာဝါစာ ဝိဇ္ဇာ ဗုဒ္ဓယော ဝေဟနာ
 ဝိဇ္ဇာဝါစာ ဝေဟနာ ဝိဇ္ဇာဝါစာ ဝေဟနာ ဝိဇ္ဇာဝါစာ
 ဝေဟနာ ဝိဇ္ဇာဝါစာ ဝေဟနာ ဝိဇ္ဇာဝါစာ ဝေဟနာ
 ဝိဇ္ဇာဝါစာ ဝေဟနာ ဝိဇ္ဇာဝါစာ ဝေဟနာ ဝိဇ္ဇာဝါစာ
 ဝေဟနာ ဝိဇ္ဇာဝါစာ ဝေဟနာ ဝိဇ္ဇာဝါစာ ဝေဟနာ
 ဝိဇ္ဇာဝါစာ ဝေဟနာ ဝိဇ္ဇာဝါစာ ဝေဟနာ ဝိဇ္ဇာဝါစာ
 ဝေဟနာ ဝိဇ္ဇာဝါစာ ဝေဟနာ ဝိဇ္ဇာဝါစာ ဝေဟနာ
 ဝိဇ္ဇာဝါစာ ဝေဟနာ ဝိဇ္ဇာဝါစာ ဝေဟနာ ဝိဇ္ဇာဝါစာ

ឧបសគ្គបាវចនាថា ពិនិត្យក្នុង ខ័ណ្ឌអន្តរាគមន៍ ឆ្នាំឧបសគ្គបាវចនា
 រៀបចំកើតឡើង ប្រាមហាភូមិយ គឺ ចក្ខុសមុប្បាសន៍ ពិនិត្យក្នុង
 អន្តរាគមន៍ ឆ្នាំឧបសគ្គបាវចនា ។ អន្តរាគមន៍ ឧបសគ្គ
 បាវចនា ពិនិត្យក្នុង ខ័ណ្ឌអន្តរាគមន៍ ឆ្នាំឧបសគ្គបាវចនា រៀប
 ចំណាយ ប្រាមហាភូមិយ គឺ ឧបសគ្គ ពិនិត្យក្នុង
 អន្តរាគមន៍ ឆ្នាំឧបសគ្គបាវចនា ។ ចក្ខុសមុប្បាសន៍ ពិនិត្យក្នុង
 អន្តរាគមន៍ ឆ្នាំឧបសគ្គបាវចនា ។

[illegible][illegible]

ចិត្តសង្កត់ដោយនិព្វានំ ហេតុប្បដ្ឋាយនិ បដ្ឋាយា ។
 និព្វានំ អនុចារិយេន ហេតុ សង្ខយត្តកានំ ឧត្តានំ ចិត្ត-
 សង្កត់ដោយនិព្វានំ ហេតុប្បដ្ឋាយនិ បដ្ឋាយា ។
 និព្វានំ អនុចារិយេន ឧត្តានំ អនុចារិយេន ឧត្តស្ស ហេតុ-
 ប្បដ្ឋាយនិ បដ្ឋាយា និព្វានំ អនុចារិយេន ហេតុ សង្ខយត្ត-
 កានំ ឧត្តានំ ចិត្តសង្កត់ដោយនិព្វានំ ហេតុប្បដ្ឋ-
 ាយនិ បដ្ឋាយា បដិសន្ធិ ។

[illegible]

ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុត្តរនូវ ដោយហេតុប្បដ្ឋ័យ ។ ម្តង គឺ
ពួកអរូបាវចារហេតុ ជាបច្ច័យ នៃពួកសឃ្យុត្តកក្កន្តផង នៃពួកចិត្តស.
មុត្តរនូវ ដោយហេតុប្បដ្ឋ័យ ។ ឧប្បាទាវចារមិ ជាបច្ច័យ នៃ
ឧប្បាទាវចារមិ ដោយហេតុប្បដ្ឋ័យ គឺ ពួកឧប្បាទាវចារហេតុ ជាបច្ច័យ
នៃពួកសឃ្យុត្តកក្កន្តផង នៃពួកចិត្តសមុត្តរនូវ ដោយហេតុប្បដ្ឋ័យ
គឺ បដិសន្ធិ ។

[១៩៧] អូរុទ្ធាវចន៍ ជាបច្ច័យ នៃអូរុទ្ធាវចន៍ ដោយ
 ការម្នាប្បច្ច័យ គឺ ភាសាសាទក្លាយគេ: ជាបច្ច័យ នៃវិញ្ញា-
 ណក្លាយគេ: ដោយការម្នាប្បច្ច័យ គាតិក្លាយគេ: ជាបច្ច័យ
 នៃនវសញ្ញាភាសក្លាយគេ: ដោយការម្នាប្បច្ច័យ ។ អូរុទ្ធាវចន៍
 គឺ ជាបច្ច័យ នៃអូរុទ្ធាវចន៍ ដោយការម្នាប្បច្ច័យ គឺ បុគ្គល
 តិចារណា ខ្ញុំភាសាសាទក្លាយគេ: ខ្ញុំវិញ្ញាណក្លាយគេ: . . . ខ្ញុំ
 ភាគីក្លាយគេ: . . . តិចារណា ខ្ញុំនវសញ្ញាភាសក្លាយគេ:
 (តិចារណា) ខ្ញុំក្នុងអូរុទ្ធាវចន៍ ជាខ្ញុំខ្មែរ ។ ១៥ ។ ខាងស្តាំ
 គេខ្មែរ បុគ្គល ដឹង ខ្ញុំចិត្ត របស់បុគ្គលក្នុងប្រការដោយអូរុទ្ធាវ-
 ចន៍ ដោយការម្នាប្បច្ច័យ គាតិក្លាយគេ: ខ្ញុំនវសញ្ញាភាសក្លាយគេ: ជាបច្ច័យ នៃ
 តិចារណា ខ្ញុំនវសញ្ញាភាសក្លាយគេ: បុគ្គលក្នុងអូរុទ្ធាវចន៍

[១៩៨] អនុចារិកោ នន្ទោ អនុចារិកោស្ស
 ធម្មស្ស អនិច្ចតិប្បដ្ឋាយន បទ្ធកាយោ សហជាតាធិ-
 បតិ អនុចារិកោ អនិច្ចតិ សម្មយុត្តកាធិ ទទ្ធានំ
 អនិច្ចតិប្បដ្ឋាយន បទ្ធកាយោ ។ អនុចារិកោ នន្ទោ
 នអនុចារិកោស្ស ធម្មស្ស អនិច្ចតិប្បដ្ឋាយន បទ្ធកាយោ
 អារម្មណាធិបតិ សហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណា-
 ធិបតិ អាកាសាធិបតិ វត្ថុ កក្កា បទ្ធក-
 ត្ថតិ ។ បេ ។ វេស្សន្តាចារិកាយតនំ វត្ថុ កក្កា
 បទ្ធកត្ថតិ អនុចារិកោ បទ្ធក វត្ថុ កក្កា អស្សាធនិ
 អភិធម្មតិ វត្ថុ វត្ថុ កក្កា ធម្មោ ធម្មដ្ឋានិ វិជ្ជា
 ធម្មដ្ឋានិ ។ សហជាតាធិបតិ អនុចារិកោ អនិច្ចតិ
 ធម្មសមុដ្ឋានានំ វត្ថានំ អនិច្ចតិប្បដ្ឋាយន បទ្ធក-
 យោ ។ អនុចារិកោ អនិច្ចតិ សម្មយុត្តកាធិ
 ទទ្ធានំ ធម្មសមុដ្ឋានានំ វត្ថានំ អនិច្ចតិប្បដ្ឋ-
 ាយន បទ្ធកយោ ។ នអនុចារិកោ នន្ទោ នអនុចារិ-
 កោស្ស ធម្មស្ស អនិច្ចតិប្បដ្ឋាយន បទ្ធកយោ អារម្ម-
 ណាធិបតិ សហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ
 វត្ថុ . . . សីលំ . . . ធម្មោសមីកាម្មំ កក្កា
 វត្ថុ វត្ថុ កក្កា បទ្ធកត្ថតិ អស្សាធនិ អភិធម្មតិ

[១៩៨] អនុចារិកោ ធម្មស្ស នៃអនុចារិកោ ដោយអនិច្ចតិ-
 ប្បដ្ឋាយ បានដល់សហជាតាធិបតិ គឺ អនុចារិកោធិបតិ ជាប្បដ្ឋាយ នៃ
 ក្ខន្ធសម្បយុត្តកត្ថន្ត ដោយអនិច្ចតិប្បដ្ឋាយ ។ អនុចារិកោ ជាប្បដ្ឋាយ
 នៃអនុចារិកោ ដោយអនិច្ចតិប្បដ្ឋាយ បានដល់អារម្មណាធិបតិ វិជ្ជា
 សហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ គឺ បុគ្គល ធ្វើ ឲ្យរាគសក-
 ធិបតិ ឲ្យជាវិភាគ ដោយវិចារណ ។ បេ ។ វេស្សន្តា-
 ចារិកាយតនៈ ឲ្យជាវិភាគ ដោយវិចារណ ធ្វើ ឲ្យក្នុង
 អនុចារិកោ ឲ្យជាវិភាគ ដោយប្រការ វិចារណ ធម្ម កើតឡើង
 វិជ្ជា កើតឡើង ប្រការធ្វើ ឲ្យជាវិភាគ ឲ្យជាវិភាគ ។ ធម្មោ-
 ធិបតិ គឺ អនុចារិកោធិបតិ ជាប្បដ្ឋាយ នៃក្ខន្ធសមុដ្ឋានប្បដ្ឋាយ ដោយ
 អនិច្ចតិប្បដ្ឋាយ ។ ធម្ម គឺ អនុចារិកោធិបតិ ជាប្បដ្ឋាយ នៃក្ខន្ធ
 សម្បយុត្តកត្ថន្ត វិជ្ជា នៃក្ខន្ធសមុដ្ឋានប្បដ្ឋាយ ដោយអនិច្ចតិប្បដ្ឋាយ ។
 នអនុចារិកោ ជាប្បដ្ឋាយ នៃអនុចារិកោ ដោយអនិច្ចតិប្បដ្ឋាយ
 បានដល់អារម្មណាធិបតិ វិជ្ជាសហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ
 គឺ បុគ្គល (ឬ) ឲ្យរាគ . . . ឲ្យសីល . . . ធ្វើ ឲ្យជាវិភាគ
 ធ្វើ ឲ្យជាវិភាគ ឲ្យជាវិភាគ ដោយវិចារណ ប្រការ វិចារណ

តំ តុំ តត្វា រកោ ឧប្បជ្ជតំ និដ្ឋិ . . . បុព្វ
 សុច្ឆន្ទានំ . . . ឈរោ ។ បេ ។ អរិយោ មក្កា
 វុដ្ឋិហត្វា មត្តំ តុំ តត្វា បច្ចុវេក្ខន្តិ ផលំ . . .
 ចិត្តានំ បច្ចុវេក្ខន្តិ ចិត្តានំ កោត្រកុស្ស កោលានស្ស
 មត្តស្ស ផលស្ស អនិមិត្តប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ធម្មំ
 . . . វត្ថុ . . . នអរូបាវចន ទុត្វា តុំ តត្វា
 រកោ ឧប្បជ្ជតំ តំ តុំ តត្វា រកោ ឧប្បជ្ជតំ
 និដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតំ ។ សហជាតាចិច្ចតំ នអរូបាវចន
 អនិមិត្ត សម្បយុត្តកានំ ទុត្វានំ ចិត្តសមុដ្ឋាបាទក្ក
 កានំ អនិមិត្តប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។

[១៩៩] អរូបាវចន ចង្វា អរូបាវចនស្ស
 ធម្មស្ស អនន្តរាប្បច្ចយេន បច្ចុយោ បុរិមា បុរិមា
 អរូបាវចន ទុត្វា ផល្លិយានំ ផល្លិយានំ អរូបាវច-
 នំ បច្ចុនំ អនន្តរាប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។ អរូបា-
 វចនេ ចង្វា នអរូបាវចនស្ស ធម្មស្ស អនន្តរាប្បច្ច-
 យេន បច្ចុយោ អរូបាវចនំ តុតិច្ឆំ នអរូបាវច-
 នស្ស ឧបេត្តិចិត្តស្ស អរូបាវចនំ តុត្ថំ ភាវជ្ឈនាយ
 អរូបាវចន ទុត្វា នអរូបាវចនស្ស វុដ្ឋិហត្វា

កតៈ ភីតវ្យ័នំ ចិដ្ឋិ ភីតវ្យ័នំ ព្រោនវ្យ័ ឡុំអំតើនាវ ឡុំជាវិគោត
 . . . ដែលសន្សំឆើយ គួនកាលមុន . . . អំតើនាវ ។ បេ ។ តួកត្រា
 អាយៈ ចេញ អំតើនាវ ធ្វើ ឡុំមត្ត ឡុំជាវិគោត ហើយចិត្តាណ
 ឡុំផល . . . ចិត្តាណា ឡុំត្រាវិនិច្ឆ័យ ឯត្រាវិនិច្ឆ័យ ជាបច្ច័យ នៃ
 កោត្រកុ វេទនាៈ មត្ត ខិតផល ដោយអនិមិត្តប្បច្ច័យ ឡុំចក្ក . . .
 ឡុំចក្ក . . . ធ្វើ ឡុំតួកនអរូបាវចនក្ខន្ធ ឡុំជាវិគោត ហើយក្រគរ
 រកោ កតៈ ភីតវ្យ័នំ ចិដ្ឋិ ភីតវ្យ័នំ ព្រោនវ្យ័ ឡុំអំតើនាវ ឡុំ
 ជាវិគោត ។ ឯសហជាតាចិច្ចតំ គឺ នអរូបាវចនចិច្ចតំ ជាបច្ច័យ នៃ
 តួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធន៍ នៃតួកចិត្តសមុដ្ឋាប្បច្ច័យ ដោយអនិមិត្តប្បច្ច័យ ។

[២០០] អរូបាវចន ជាបច្ច័យ នៃអរូបាវចន ដោយ
 អនន្តរាប្បច្ច័យ គឺ តួកអរូបាវចនក្ខន្ធ មុន ។ ជាបច្ច័យ នៃអរូបា-
 វចនក្ខន្ធ ក្រោយ ។ ដោយអនន្តរាប្បច្ច័យ ។ អរូបាវចន ជា
 បច្ច័យ នៃអរូបាវចនចិច្ចតំ ដោយអនន្តរាប្បច្ច័យ គឺ អរូបាវច-
 នចិច្ចតំ (ជាបច្ច័យ) នៃអរូបាវចនចិច្ចតំ អរូបាវចនក្ខន្ធ (ជា
 បច្ច័យ) នៃអរូបាវចន តួកអរូបាវចនក្ខន្ធ (ជាបច្ច័យ) នៃអរូបាវចនក្ខន្ធ

និរោធិ វុទ្ធិហន្តស្ស វេទសញ្ញាធាសញ្ញាយន្តនំ ផល-
 សមាបត្តិយា អនន្តាប្បដូរុយេន បដូរុយា ។ នអរុចា-
 វេហេ ធម្មោ នអរុចាវចរស្ស ចុឌស្ស អនន្តាប្បដូរុយេន
 បដូរុយា បុរិមា បុរិមា នអរុចាវចរា ទដ្ឋា បដិមា
 បដិមា នអរុចាវចរា ទដ្ឋា អនន្តាប្បដូរុយេន
 បដូរុយោ អនុលោមំ កោត្រកុស្ស អនុលោមំ ផល-
 សមាបត្តិយា អនន្តាប្បដូរុយេន បដូរុយា ។ នអរុចា-
 វេហេ ធម្មោ អរុចាវចរស្ស ចុឌស្ស អនន្តាប្បដូរុយេន
 បដូរុយោ នអរុចាវចរំ ចុតិចិច្ចំ អរុចាវចរស្ស ទុច្ចបត្តិ-
 វិទ្យស្ស អនន្តាប្បដូរុយេន បដូរុយា នអរុចាវចរា
 ទដ្ឋា អរុចាវចរស្ស វុទ្ធិនស្ស អនន្តាប្បដូរុយេន បដូ-
 រុយោ អាតាសាធន្យាយន្តនស្ស បរិកក្ខំ អាតា-
 សាធន្យាយន្តនស្ស អនន្តាប្បដូរុយេន បដូរុយា វិញ្ញា-
 ណត្យាយន្តនស្ស . . . វេទនត្យាយន្តនស្ស . . .
 វេទសញ្ញាធាសញ្ញាយន្តនស្ស បរិកក្ខំ វេទសញ្ញាធា-
 សញ្ញាយន្តនស្ស អនន្តាប្បដូរុយេន បដូរុយា ។ . . .
 សបទន្តាប្បដូរុយេន បដូរុយោ សាវេរិយប្បដូរុយេន
 បដូរុយា វេទ អញ្ញាអញ្ញប្បដូរុយេន បដូរុយា ទ្វេ-
 វិស្សបប្បដូរុយេន បដូរុយោ បត្ត ។

វេទសញ្ញាធាសញ្ញាយន្តនៈ ជាបច្ច័យ វៃវេលសមាបត្តិ វេសប្បដូរុយេន
 វេលាចេញ កំពិទ្ធិវេល ដោយអនន្តាប្បដូរុយេន ។ នអរុចាវចរេមិ ជា
 បច្ច័យ វៃនអរុចាវចរេមិ ដោយអនន្តាប្បដូរុយេន គឺ ពួកនអរុចាវចរេមិ
 បុទ ។ ជាបច្ច័យ វៃពួកនអរុចាវចរេមិ ក្រោយ ។ ដោយអនន្តាប្បដូរុយេន
 អនុលោម (ជាបច្ច័យ) វៃកាត្រកុស្ស អនុលោម ជាបច្ច័យ វៃវេលសមា-
 បត្តិ ដោយអនន្តាប្បដូរុយេន ។ នអរុចាវចរេមិ ជាបច្ច័យ វៃនអរុចាវចរ-
 េមិ ដោយអនន្តាប្បដូរុយេន គឺ នអរុចាវចរេមិចិច្ចំ ជាបច្ច័យ វៃនអរុចាវចរ-
 េមិចិច្ចំ ដោយអនន្តាប្បដូរុយេន ពួកនអរុចាវចរេមិ ជាបច្ច័យ វៃន-
 រុចាវចរេមិ ដោយអនន្តាប្បដូរុយេន ការបរិកក្ខ ទ្វេវេលសមាបត្តិ
 ជាបច្ច័យ វៃអាតាសាធន្យាយន្តនៈ ដោយអនន្តាប្បដូរុយេន ទ្វេវិញ្ញាណត្យាយ-
 ន្តនៈ . . . ទ្វេវេទនត្យាយន្តនៈ . . . ការបរិកក្ខ ទ្វេវេទសញ្ញាធា-
 សញ្ញាយន្តនៈ ជាបច្ច័យ វៃវេទសញ្ញាធាសញ្ញាយន្តនៈ ដោយអនន្ត-
 ាប្បដូរុយេន ។ . . ជាបច្ច័យ ដោយសបទន្តាប្បដូរុយេន ជាបច្ច័យ ដោយ
 សាវេរិយប្បដូរុយេន ចានវេទ ជាបច្ច័យ ដោយអញ្ញាអញ្ញប្បដូរុយេន ចាន
 វេទ ជាបច្ច័យ ដោយទ្វេវេលសមាបត្តិ ចានវេទ ។

មគ្គស្ស ដល់សមាបត្តិយា ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន ចត្វ-
 យោ ។ ឧអនុចារិកេ ជំឡា ឧអនុចារិកស្ស ធម្មស្ស
 ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន ចត្វយោ វារម្មណ្ឌបទិស្ស-
 យោ អនន្តរូបទិស្សយោ បកក្ខបទិស្សយោ ។ បេ ។
 បកក្ខបទិស្សយោ ឧអនុចារិកេ សន្តំ ឧបទិស្សយ
 ទានំ ធនតំ សីលំ ... ទិវោសនីកម្មំ ឧអនុចារិកេ
 ឈានំ វិបស្សនំ មគ្គំ អភិញ្ញំ ... សមាបត្តិ ឧប្បា-
 ធនតំ ទានំ ជំឡតំ ជិដ្ឋំ តណ្ហាតំ ឧអនុចារិកេ សីលំ
 ... អត្ថំ ពតំ អត្ថំ កាហិតំ សុតំ កាហិតំ
 ទុត្ថំ ទុត្ថំ វោសនំ ... សេនាសនំ ឧបទិស្សយ
 ទានំ ធនតំ ។ បេ ។ សមាបត្តិ ឧប្បាធនតំ ទានំ
 បាទតិ ។ បេ ។ សង្ឃំ ចិន្តតំ ឧអនុចារិកេ សន្តា
 ។ បេ ។ សេនាសនំ ឧអនុចារិកេយ សន្តាយ អត្ថ-
 យោ កាយិកស្ស សុខស្ស កាយិកស្ស ទុក្ខស្ស
 មគ្គស្ស ដល់សមាបត្តិយា ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន ចត្វ-
 យោ ។ ឧអនុចារិកេ ជំឡា អនុចារិកស្ស ធម្មស្ស
 ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន ចត្វយោ វារម្មណ្ឌបទិស្ស-
 យោ បកក្ខបទិស្សយោ ។ បេ ។ បកក្ខបទិស្សយោ

មគ្គ ទំនិសសមាបត្តិ ដោយឧបទិស្សយប្បច្ចយេ ។ ឧអនុចារិកេ ជា
 ច្ច័យ ទៃនអនុចារិកេ ដោយឧបទិស្សយប្បច្ចយេ ទានដល់ការធុណ្ឌប.
 ទិស្សយ អនន្តរូបទិស្សយ ទំនិបកក្ខបទិស្សយ ។ បេ ។ ទំនិបកក្ខបទិស្សយ
 គឺ បុគ្គល កាស្រីយ ទូនអនុចារិកសន្តា ហើយទិវ ទូនភាគ ទូនសីល
 ... រឿ ទូនទោសនីកម្ម ញ្ញតំឧអនុចារិកេយ វិបស្សនា មគ្គ ទំនិ
 អត្ថញ្ញា ... ញ្ញតំសមាបត្តិ ទូនកិកាច្បង ជំឡតំ ទូនភាគ ប្រករ
 ទូនម្លំ កាស្រីយ ទូនអនុចារិកេយ ... ទូនបញ្ញា ពតៈ សេនត្ថិ
 ប្រាជ្ញា កាយិកស្ស កាយិកទុក្ខ រឿ ទំនិភាគ ... ទូនសេនាសនៈ
 ហើយទិវ ទូនភាគ ។ បេ ។ ញ្ញតំសមាបត្តិ ទូនកិកាច្បង សន្តា ឬ
 សន្ត ។ បេ ។ ចិន្ត ទូនសង្ឃ ឧអនុចារិកសន្តា ។ បេ ។ សេនាសនៈ
 ជាច្ច័យ ទៃនអនុចារិកសន្តា សេនត្ថិប្រាជ្ញា កាយិកស្ស កាយិ-
 កទុក្ខ មគ្គ ទំនិសសមាបត្តិ ដោយឧបទិស្សយប្បច្ចយេ ។ ឧអនុចារិ-
 កេ ជាច្ច័យ ទៃនអនុចារិកេ ដោយឧបទិស្សយប្បច្ចយេ ទាន
 ដល់អនន្តរូបទិស្សយ ទំនិបកក្ខបទិស្សយ ។ បេ ។ ទំនិបកក្ខបទិស្សយ

[២១២] អនុចារិកេន ធម្មោ អនុចារិកេស្ស ធម្មស្ស

កម្មប្បន្នយេន បច្ចុយោ សហជាតា ជាតាទណិកា
។ មេ ។ អនុចារិកេន ធម្មោ ឧអនុចារិកេស្ស ធម្មស្ស
កម្មប្បន្នយេន បច្ចុយោ អនុចារិកេ ធមេតនា ចិត្តស-
មុដ្ឋាធានំ អនុចារិកេនំ ទត្ថានំ កម្មប្បន្នយេន បច្ចុ-
យោ ។ មូលំ អនុចារិកេ ធមេតនា សម្បយុត្តកានំ
ទត្ថានំ ចិត្តសមុដ្ឋាធានេក្ខ រូបានំ កម្មប្បន្នយេន បច្ចុ-
យោ ។ ឧអនុចារិកេនំ ធម្មោ ឧអនុចារិកេស្ស ធម្មស្ស
កម្មប្បន្នយេន បច្ចុយោ សហជាតា ជាតាទណិកា ។
សហជាតា ឧអនុចារិកេ ធមេតនា សម្បយុត្តកានំ
ទត្ថានំ កម្មប្បន្នយេន បច្ចុយោ ។ សម្ពិទ្ធី ។

[២១៣] អនុចារិកេន ធម្មោ អនុចារិកេស្ស ធម្មស្ស

វិចាកម្មប្បន្នយេន បច្ចុយោ ។ ឧអនុចារិកេន ធម្មោ ឧអ-
នុចារិកេស្ស ធម្មស្ស វិចាកម្មប្បន្នយេន បច្ចុយោ ។ ...
អហារម្បន្នយេន បច្ចុយោ ចត្តារិ សម្រិយម្បន្នយេន
បច្ចុយោ ចត្តារិ ឈានម្បន្នយេន បច្ចុយោ ចត្តារិ កត្ត-
ម្បន្នយេន បច្ចុយោ ចត្តារិ សម្បយុត្តម្បន្នយេន បច្ចុ-
យោ ទេ ។

[២១២] អនុចារិកេនំ ជាច្ច័យ ខែអនុចារិកេនំ ដោយ

កម្មប្បន្នយ បាធរសហជាត ឱទិទានាទណិកៈ ។ មេ ។ អនុចា-
រិកេនំ ជាច្ច័យ ខែឧអនុចារិកេនំ ដោយកម្មប្បន្នយ គឺ អនុចា-
រិកេនេតា ជាច្ច័យ ខែក្នុងអនុចារិកេន្ត ដែលមានចិត្តជាសមុដ្ឋាន
ដោយកម្មប្បន្នយ ។ មូល គឺ អនុចារិកេនេតា ជាច្ច័យ ខែក្នុង
សម្បយុត្តកត្តន្តរិ ខែក្នុងចិត្តសមុដ្ឋានរូបធរ ដោយកម្មប្បន្នយ ។
ឧអនុចារិកេនំ ជាច្ច័យ ខែឧអនុចារិកេនំ ដោយកម្មប្បន្នយ បាន
ដល់សហជាត ឱទិទានាទណិកៈ ។ សហជាត គឺ ឧអនុចារិកេនេតា
ជាច្ច័យ ខែក្នុងសម្បយុត្តកត្តន្ត ដោយកម្មប្បន្នយ ។ សេចក្តីបំប្រែ ។

[២១៣] អនុចារិកេនំ ជាច្ច័យ ខែអនុចារិកេនំ ដោយវិចា-

កម្មប្បន្នយ ។ ឧអនុចារិកេនំ ជាច្ច័យ ខែឧអនុចារិកេនំ ដោយ
វិចាកម្មប្បន្នយ ។ ... ជាច្ច័យ ដោយអហារម្បន្នយ មានករ ២
ជាច្ច័យ ដោយសម្រិយម្បន្នយ មានករ ២ ជាច្ច័យ ដោយឈា-
នម្បន្នយ មានករ ២ ជាច្ច័យ ដោយកត្តម្បន្នយ មានករ ២ ជា
ច្ច័យ ដោយសម្បយុត្តម្បន្នយ មានករ ២ ។

[illegible]

[၆၁၈] အကုသိုလ်ကံ ခံရော အကုသိုလ်ကံအပ္ပမာဒ ဝိညာဉ်
အစွဲဗျူဟာယော ဗျူဟာ ဟောသိန္တိ ၇ အကုသိုလ်ကံ
ခံရော အကုသိုလ်ကံအပ္ပမာဒ ဝိညာဉ်ကံ ဗျူဟာ
ဟောသိန္တိ ဝိညာဉ်ကံ ၇ အကုသိုလ်ကံ ခံရော အကုသိုလ်
ကံအပ္ပမာဒ အကုသိုလ်ကံအပ္ပမာဒ ဝိညာဉ်ကံ ဝိညာ
ဉ်ကံ ဟောသိန္တိ ၇ အကုသိုလ်ကံ ခံရော အကုသိုလ်ကံအပ္ပမာဒ
ဝိညာဉ်ကံ အစွဲဗျူဟာယော ဗျူဟာ ဟောသိန္တိ ဝိညာဉ်ကံ
ဝိညာဉ်ကံ အကုသိုလ်ကံ ဝိညာဉ်ကံ ၇ အကုသိုလ်ကံ ခံရော အကု
သိုလ်ကံအပ္ပမာဒ အကုသိုလ်ကံအပ္ပမာဒ ဝိညာဉ်ကံ ဝိညာဉ်ကံ
အကုသိုလ်ကံ ဝိညာဉ်ကံ အစွဲဗျူဟာယော ဗျူဟာ ၇
အကုသိုလ်ကံ ခံရော အကုသိုလ်ကံ ခံရော အကုသိုလ်ကံအပ္ပမာဒ
ဝိညာဉ်ကံ အစွဲဗျူဟာယော ဝိညာဉ်ကံ ဟောသိန္တိ ၇

(២០៤) ឧត្តរាវចរធម៌ ជាបន្ទួយ នៃឧត្តរាវចរធម៌ ដោយ
វិប្បយុក្ខប្បន្នយ បាឧដល់សហជាតិ និងបច្ឆាជាតិ ។ ឧត្តរាវចរធម៌
ជាបន្ទួយ នៃឧត្តរាវចរធម៌ ដោយវិប្បយុក្ខប្បន្នយ បាឧដល់សហជាតិ
បុរេជាតិ និងបច្ឆាជាតិ ។ ឧត្តរាវចរធម៌ ជាបន្ទួយ នៃឧត្តរាវចរធម៌
ដោយវិប្បយុក្ខប្បន្នយ បាឧដល់បុរេជាតិ ។ ឧត្តរាវចរធម៌ ជាបន្ទួយ នៃឧត្តរាវចរធម៌
ដោយវិប្បយុក្ខប្បន្នយ ។

(២០៧) អនុបាវចនេ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាវចនេ ដោយអត្ថិ-
បច្ច័យ បាទដល់សហគីន ។ អនុបាវចនេ ជាបច្ច័យ នៃអនុបា-
វចនេ ដោយអត្ថិបច្ច័យ បាទដល់សហគីន និងបុព្វគាត ។ អនុបា-
វចនេ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាវចនេផង នៃអនុបាវចនេផង ដោយ
អត្ថិបច្ច័យ បាទដល់សហគីន ។ អនុបាវចនេ ជាបច្ច័យ នៃអនុ-
បាវចនេ ដោយអត្ថិបច្ច័យ បាទដល់សហគីន បុរាណ បច្ចុប្បា-
ន. ពោល និងវត្ថុ ។ អនុបាវចនេ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាវចនេ
ដោយអត្ថិបច្ច័យ បាទដល់បុរាណ នៃ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាវចនេ
នេះ ដោយអត្ថិបច្ច័យ ។ អនុបាវចនេក្តី នៃអនុបាវចនេក្តី ជាបច្ច័យ
នៃអនុបាវចនេ ដោយអត្ថិបច្ច័យ បាទដល់សហគីន និងបុរាណ ។

វិប្បយុត្ត តីណំ អត្ថិយា សត្ត ធនិយា ចត្តារិ វិគតេ
ចត្តារិ អវិគតេ សត្ត ។

[២១៧] អរូបាវចនេ ធាត្វា អរូបាវចនស្ស ធម្មស្ស
រាគ្គណាប្បដូរយេន ធម្មាយា សហជាតប្បដូរយេន
ចន្ទយោ ឧបទិស្សយប្បដូរយេន ចន្ទយោ កឌ្ឍប្បដូ-
រយេន ចន្ទយោ ។ អរូបាវចនេ ធាត្វា ឧអរូបាវចនស្ស
ធម្មស្ស អាគ្គណាប្បដូរយេន ចន្ទយោ សហជាត-
ប្បដូរយេន ចន្ទយោ ឧបទិស្សយប្បដូរយេន ចន្ទយោ
ចន្ទាជាតប្បដូរយេន ចន្ទយោ ។ អរូបាវចនេ ធាត្វា
អរូបាវចនស្ស ច ឧអរូបាវចនស្ស ច ធម្មស្ស សហ-
ជាតប្បដូរយេន ចន្ទយោ ។ ឧអរូបាវចនេ ធាត្វា
ឧអរូបាវចនស្ស ធម្មស្ស រាគ្គណាប្បដូរយេន ចន្ទយោ
សហជាតប្បដូរយេន ចន្ទយោ ឧបទិស្សយប្បដូរយេន
ចន្ទយោ បុរេជាតប្បដូរយេន ចន្ទយោ ចន្ទាជាតប្បដូ-
រយេន ចន្ទយោ កឌ្ឍប្បដូរយេន ចន្ទយោ រាហា-
ប្បដូរយេន ចន្ទយោ វិជ្ជិយប្បដូរយេន ចន្ទយោ ។
ឧអរូបាវចនេ ធាត្វា អរូបាវចនស្ស ធម្មស្ស ឧបទិ-
ស្សយប្បដូរយេន ចន្ទយោ បុរេជាតប្បដូរយេន ចន្ទ-
យោ ។ អរូបាវចនេ ច ឧអរូបាវចនេ ច ធាត្វា

ក្នុងវិប្បយុត្តប្បដូរយេន មានព្រះ ៣ ក្នុងអត្ថប្បដូរយេន មានព្រះ ៧ ក្នុង
ធនិប្បដូរយេន មានព្រះ ៤ ក្នុងវិគតប្បដូរយេន មានព្រះ ៤ ក្នុងអវិគតប្បដូរយេន
មានព្រះ ៧ ។

[២១៨] អរូបាវចនេ ជាបដ្ឋិយ វៃអរូបាវចនេ ដោយគា-
រម្មណប្បដ្ឋិយ ជាបដ្ឋិយ ដោយសហជាតប្បដ្ឋិយ ជាបដ្ឋិយ ដោយ
ឧបទិស្សយប្បដ្ឋិយ ជាបដ្ឋិយ ដោយកឌ្ឍប្បដ្ឋិយ ។ អរូបាវចនេ ជា
បដ្ឋិយ វៃឧអរូបាវចនេ ដោយគារម្មណប្បដ្ឋិយ ជាបដ្ឋិយ ដោយ
សហជាតប្បដ្ឋិយ ជាបដ្ឋិយ ដោយឧបទិស្សយប្បដ្ឋិយ ជាបដ្ឋិយ ដោយ
ចន្ទាជាតប្បដ្ឋិយ ។ អរូបាវចនេ ជាបដ្ឋិយ វៃអរូបាវចនេនិម្មិត វៃ
ឧអរូបាវចនេនិម្មិត ដោយសហជាតប្បដ្ឋិយ ។ ឧអរូបាវចនេ ជាបដ្ឋិយ
វៃឧអរូបាវចនេ ដោយគារម្មណប្បដ្ឋិយ ជាបដ្ឋិយ ដោយសហជាតប្ប-
ដ្ឋិយ ជាបដ្ឋិយ ដោយឧបទិស្សយប្បដ្ឋិយ ជាបដ្ឋិយ ដោយបុរេជាតប្ប-
ដ្ឋិយ ជាបដ្ឋិយ ដោយចន្ទាជាតប្បដ្ឋិយ ជាបដ្ឋិយ ដោយកឌ្ឍប្បដ្ឋិយ
ជាបដ្ឋិយ ដោយអាហារប្បដ្ឋិយ ជាបដ្ឋិយ ដោយវិជ្ជិយប្បដ្ឋិយ ។
ឧអរូបាវចនេ ជាបដ្ឋិយ វៃអរូបាវចនេ ដោយឧបទិស្សយប្បដ្ឋិយ
ជាបដ្ឋិយ ដោយបុរេជាតប្បដ្ឋិយ ។ អរូបាវចនេនិម្មិត ឧអរូបាវចនេនិម្មិត

អក្កបាវចនស្ស ធម្មស្ស សមាសាគម្ភដ្ឋាយន បដ្ឋាយក
 អប្បជាតប្បដ្ឋាយន បដ្ឋាយក ។ អក្កបាវចនេ ច នក្កបាវ-
 ចនេវ ច នក្ខា នក្កបាវចនស្ស ធម្មស្ស សមាសាគម្ភ-
 ដ្ឋាយន បដ្ឋាយក បដ្ឋាសាគម្ភដ្ឋាយន បដ្ឋាយក អា-
 ហារប្បដ្ឋាយន បដ្ឋាយក ឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋាយន បដ្ឋាយក ។

(២០៨) នរោត្តយោ សត្ត នរោត្តយោ សត្ត
 នមចិបតិយោ សត្ត នមទន្ធិវ សត្ត នសមទន្ធិវ សត្ត
 នសាសាតេ បញ្ច នមត្ថាបាញ្ច បញ្ច នវិស្សយ បញ្ច
 នឧបវិស្សយ សត្ត នបុរោសិតេ ច នបដ្ឋាសាតេ សត្ត
 នសម្បយុត្តេ បញ្ច នវិប្បយុត្តេ បញ្ចវិ លោកតិយោ បញ្ចវិ
 លោកតិយោ សត្ត លោកិតេ សត្ត លោកិតេ បញ្ចវិ ។

(២០៩) នរោត្តប្បដ្ឋាយា នរោត្តយោ បញ្ចវិ . . .
 នមចិបតិយោ បញ្ចវិ នមទន្ធិវ នសមទន្ធិវ បញ្ចវិ
 នមត្ថាបាញ្ច ទ្វេ នឧបវិស្សយ បញ្ចវិ នសម្បយុត្តេ
 ទ្វេ នវិប្បយុត្តេ ទ្វេ លោកតិយោ បញ្ចវិ លោកិតេ
 បញ្ចវិ ។

ជាច្ឆ័យ នៃក្កបាវចនេវ ដោយសហជាតប្បដ្ឋាយ ជាច្ឆ័យ ដោយ
 បុរោសិតប្បដ្ឋាយ ។ ក្កបាវចនេវក្កំ នក្កបាវចនេវក្កំ ជាច្ឆ័យ នៃនក្ក-
 បាវចនេវ ដោយសហជាតប្បដ្ឋាយ ជាច្ឆ័យ ដោយបុរោសិតប្បដ្ឋាយ
 ជាច្ឆ័យ ដោយអាហារប្បដ្ឋាយ ជាច្ឆ័យ ដោយឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋាយ ។

(២១០) ក្កនិទាហកប្បដ្ឋាយ មានករៈ ៧ ក្កនិទាហម្មណប្បដ្ឋាយ
 មានករៈ ៧ ក្កនិទាហចិបតិប្បដ្ឋាយ មានករៈ ៧ ក្កនិទាហទន្ធិប្បដ្ឋាយ មាន
 ករៈ ៧ ក្កនិទាហសមទន្ធិប្បដ្ឋាយ មានករៈ ៧ ក្កនិទាហសាសាតេប្បដ្ឋាយ
 មានករៈ ៨ ក្កនិទាហត្ថាបាញ្ចប្បដ្ឋាយ មានករៈ ៨ ក្កនិទាហវិស្សយប្បដ្ឋាយ
 មានករៈ ៨ ក្កនិទាហឧបវិស្សយប្បដ្ឋាយ មានករៈ ៧ ក្កនិទាហសម្បយុត្តប្បដ្ឋាយ
 មានករៈ ៦ ក្កនិទាហវិប្បយុត្តប្បដ្ឋាយ មានករៈ ៦ ក្កនិទាហលោកតិប្បដ្ឋាយ មាន
 ករៈ ៦ ក្កនិទាហលោកិតប្បដ្ឋាយ មានករៈ ៧ ក្កនិទាហនិទាហប្បដ្ឋាយ មានករៈ ៧
 ក្កនិទាហនិទាហកប្បដ្ឋាយ មានករៈ ៦ ។

(២១១) ក្កនិទាហម្មណប្បដ្ឋាយ មានករៈ ៦ ក្កនិទាហចិបតិប្បដ្ឋាយ
 . . . ក្កនិទាហទន្ធិប្បដ្ឋាយ មានករៈ ៦ ក្កនិទាហសមទន្ធិប្បដ្ឋាយ និទនិទាហ-
 ទន្ធិប្បដ្ឋាយ មានករៈ ៦ ក្កនិទាហត្ថាបាញ្ចប្បដ្ឋាយ មានករៈ ៦ ក្កនិទាហ-
 វិស្សយប្បដ្ឋាយ មានករៈ ៦ ក្កនិទាហឧបវិស្សយប្បដ្ឋាយ មានករៈ ៦ ក្កនិ-
 ទាហសម្បយុត្តប្បដ្ឋាយ មានករៈ ៦ ក្កនិទាហវិប្បយុត្តប្បដ្ឋាយ មានករៈ ៦ ក្កនិទា-
 ហលោកតិប្បដ្ឋាយ មានករៈ ៦ ក្កនិទាហលោកិតប្បដ្ឋាយ មានករៈ ៦ ក្កនិទា-
 ហនិទាហប្បដ្ឋាយ មានករៈ ៦ ។

និយ្យាមិកទុក្ខំ បដិច្ចវិហ

[២៦០] និយោគុប្បដ្ឋយា អាម្មណេ ភីណិ ...
អនិច្ចតិយា ចន្តាវិ ។ អនុលោមមាតិកា វិគ្គារេត្តា ។
... អវិកតេ សុត្ត ។

អនុលោមទុក្ខំ និម្មិតំ ។

បរិយាបន្នទុក្ខំ

បដិច្ចវិហ

[២៦១] បរិយាបន្នំ នន្នំ បដិច្ច តវិយាបដ្ឋោ
នន្នោ ទុប្បដ្ឋតិ ហេតុប្បដ្ឋយា បរិយាបន្នំ ដកំ ទន្ធី
បដិច្ច តយោ ទន្ធា ចិត្តសមុត្តានិកា ទ្វេ ទ្វេ ទ្វេ
... បដិសន្ធិ ។

យថា ទុប្បដ្ឋនុតេ លោភិយ ធុតំ

បរិ ឥធម្មំ ធុតំ កាតព្វំ និញ្ញាតតេរណំ ។

បរិយាបន្នទុក្ខំ និម្មិតំ ។

និយ្យាមិកទុក្ខំ

បដិច្ចវិហ

[២៦២] និយ្យាមិកំ នន្នំ បដិច្ច និយ្យាមិ-
កេន នន្នោ ទុប្បដ្ឋតិ ហេតុប្បដ្ឋយា និយ្យាមិកំ
ដកំ ទន្ធី បដិច្ច តយោ ទន្ធា ទ្វេ ទ្វេ ទ្វេ ... ។

និយ្យាមិកទុក្ខំ បដិច្ចវិហ

[២៦៣] ភូតិអាម្មណប្បដ្ឋយ ហេតវេ ពុ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ
... ភូតិអនិច្ចតិប្បដ្ឋយ ហេតវេ ៤ ។ អនុលោមមាតិកា បណ្ឌិត
ភប្បិទ្ធិវិស្វាជនីទុក្ខ ។ ... ភូតិអវិកតប្បដ្ឋយ ហេតវេ ៧ ។

ចប់ អនុលោមទុក្ខំ ។

បរិយាបន្នទុក្ខំ

បដិច្ចវិហ

[២៦៤] បរិយាបន្នតមិ (ធម៌ដែលរាប់បញ្ចូលក្នុងវិស្វៈ) អាស្រ័យ
ទូ/បរិយាបន្នតមិ វេយ្យាករណ៍ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ទន្ធី ពុ ក្តី
ចិត្តសមុត្តានិកា អាស្រ័យ ទូ/បរិយាបន្នតមិ ១ ទូ/ទន្ធី ២ ... គឺ
បដិសន្ធិ ។

រោគិយទុក្ខំ ភូតិទុប្បដ្ឋនុតេ យ៉ាងណា ទុក្ខំនេះឯង បណ្ឌិត

ភប្បិទ្ធិ យ៉ាងនោះទុក្ខំ ឥតមានការធ្វើឱ្យផ្សេងគ្នាឡើយ ។

ចប់ បរិយាបន្នទុក្ខំ ។

និយ្យាមិកទុក្ខំ

បដិច្ចវិហ

[២៦៥] និយ្យាមិកតមិ (ធម៌ជាគ្រឿងដឹកនាំបន្ទាចញាតិវង្សៈ)
អាស្រ័យ ទូ/និយ្យាមិកតមិ វេយ្យាករណ៍ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ
គឺ ទន្ធី ពុ អាស្រ័យ ទូ/និយ្យាមិកតមិ ១ ទូ/ទន្ធី ២ ... ។

និយ្យាទិកំ ធម្មំ បដិច្ច អនិយ្យាទិកោ នាមា ឧប្បជ្ឈតិ
 ហេតុប្បដ្ឋយា និយ្យាទិកេ ខន្ធ បដិច្ចំ ចិត្តសមុដ្ឋានំ
 រូបំ ។ និយ្យាទិកំ ធម្មំ បដិច្ច និយ្យាទិកោ ធម្ម
 អនិយ្យាទិកោ ធម្ម នាមា ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បដ្ឋយា
 និយ្យាទិកំ ឯកំ ខន្ធ បដិច្ច នាយោ ខន្ធ ចិត្តស-
 មុដ្ឋានត្វ រូបំ ទ្វេ ខន្ធ ... ។ អនិយ្យាទិកំ ធម្មំ
 បដិច្ច អនិយ្យាទិកោ នាមា ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បដ្ឋយា
 អនិយ្យាទិកំ ឯកំ ខន្ធ បដិច្ច នាយោ ខន្ធ ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានត្វ រូបំ ទ្វេ ខន្ធ ... បដិសន្ធិក្កាយោ ខន្ធ
 បដិច្ច វត្ថុ វត្ថុ បដិច្ច ខន្ធ ឯកំ បហាត្ថំ ... ។
 និយ្យាទិកត្វ អនិយ្យាទិកត្វ ធម្មំ បដិច្ច អនិយ្យា-
 ទិកោ នាមា ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បដ្ឋយា និយ្យាទិកេ
 ខន្ធ ធម្ម បហាត្ថេ ធម្ម បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

(២០៣) ហេតុយោ ធម្មា អាម្ពលោ ទ្វេ អនិ-
 មតិយោ ធម្មា អនន្តរា ទ្វេ សមនន្តរា ទ្វេ សហសាគ
 ធម្មា អន្តរា ទ្វេ និស្សាយ ធម្មា ឧបនិស្សាយ
 ទ្វេ ធម្មសាគេ ទ្វេ វាសវិទេ ទ្វេ កាម្ម ធម្មា វិចារកេ
 ឯកំ អាហារេ ធម្មា វិវិកតេ ធម្មា ។

អនិយ្យាទិកធម្មំ (ធម្មិមនៃធម្មាត្រៀងនីកនាំសន្ធាចញ្ញាហាវដ្ឋៈ) ពាស្រ័យ
 ខ្លាំងយ្យាទិកធម្មំ រើយភីតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋា-
 នត្វ ពាស្រ័យ ខ្លាំងយ្យាទិកក្នុង ។ និយ្យាទិកធម្មិក្ខំ អនិយ្យា-
 ទិកធម្មិក្ខំ ពាស្រ័យ ខ្លាំងយ្យាទិកធម្មំ រើយភីតឡើង ព្រោះហេតុប្ប-
 ដ្ឋយ គឺ ខន្ធត្រី ចិត្តសមុដ្ឋានត្វ ពាស្រ័យ ខ្លាំងយ្យាទិកក្នុង ខ
 ខ្លាំង ... ។ អនិយ្យាទិកធម្មំ ពាស្រ័យ ខ្លាំងយ្យាទិកធម្មំ រើយ
 ភីតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធត្រី ចិត្តសមុដ្ឋានត្វ ពា-
 ស្រ័យ ខ្លាំងយ្យាទិកក្នុង ខ្លាំង ... ។ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ខ្លាំងយ្យា
 ខន្ធ ក្នុងខន្ធ ពាស្រ័យ ខ្លាំងយ្យាទិកនាយោ ឧបនិស្សាយ ធម្មា ឧ
 ... ។ អនិយ្យាទិកធម្មំ ពាស្រ័យ ខ្លាំងយ្យាទិកធម្មំ ខ្លាំងយ្យា-
 ទិកធម្មិក្ខំ រើយភីតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានត្វ
 ពាស្រ័យ ខ្លាំងយ្យាទិកក្នុង ខ្លាំងយ្យាទិកក្នុង ។

(២០៤) ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ ហេតុរា ៥ ក្នុងអាម្ពលាប្បដ្ឋយ
 ហេតុរា ៥ ក្នុងអនន្តរាប្បដ្ឋយ ហេតុរា ៥ ក្នុងអនន្តរាប្បដ្ឋយ ហេតុ
 រា ៥ ក្នុងសមនន្តរាប្បដ្ឋយ ហេតុរា ៥ ក្នុងសហសាគប្បដ្ឋយ ហេតុ
 រា ៥ ក្នុងនិស្សាយប្បដ្ឋយ ហេតុរា ៥ ក្នុងឧបនិស្សាយប្បដ្ឋយ ហេតុរា ៥ ក្នុងធម្មសាគេ
 ប្បដ្ឋយ ហេតុរា ៥ ក្នុងវាសវិទេប្បដ្ឋយ ហេតុរា ៥ ក្នុងកាម្ម ធម្មា
 ប្បដ្ឋយ ហេតុរា ៥ ក្នុងវិចារកេប្បដ្ឋយ ហេតុរា ៥ ក្នុងអាហារេប្បដ្ឋយ
 ហេតុរា ៥ ក្នុងវិវិកតេប្បដ្ឋយ ហេតុរា ៥ ។

(២០២) អធិយ្យាទិក្ខំ ធម្មំ បដិច្ច អធិយ្យាទិ-
 កោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នរោត្តម្បដ្ឋយា អរោហតំ
 អធិយ្យាទិក្ខំ ឯតំ ទន្ធិ បដិច្ច តយោ ទន្ធា ចិន្ត-
 សមុដ្ឋានញ រូបំ ទេ ទន្ធា . . អរោហតម្បដ្ឋិសន្ធិ-
 ត្តាលោ ទន្ធា បដិច្ច វត្ថុ វត្ថុ បដិច្ច ទន្ធា ឯតំ
 មហាភូតំ យោ អសញ្ញាសត្តា វិចិត្តិញ្ញាសហតតេ
 ទន្ធាសហតតេ មន្តេ បដិច្ច វិចិត្តិញ្ញាសហតតេ
 ធម្មត្ថសហតតោ យោ យោ ។ . . ធម្មាប្បនិព្វធា-
 យា តិណិ ។

[២០៣] ធិយ្យាទិក្ខំ ធម្មំ បដិច្ច ធិយ្យាទិកោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នរោត្តម្បដ្ឋយា ធិយ្យាទិកោ ទន្ធា
 បដិច្ច ធិយ្យាទិកោ អធិបតិ ។ អធិយ្យាទិកំ ធម្មំ
 បដិច្ច អធិយ្យាទិកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នរោត្តម្បដ្ឋ-
 យា អធិយ្យាទិកំ ឯតំ ទន្ធិ បដិច្ច តយោ
 ទន្ធា ចិន្តសមុដ្ឋានញ រូបំ ទេ ទន្ធា . . បដិសន្ធិ
 យោ អសញ្ញាសត្តា តាតតា ។ . . ធម្មាប្បនិព្វធា-
 យា នសមន្តម្បដ្ឋយា ធម្មាប្បនិព្វធាយា ។ ធម ។

(២០៤) អធិយ្យាទិកធម៌ អស្រ័យ ឲ្យអធិយ្យាទិកធម៌ ទើប
 កើតឡើង ព្រោះនរោត្តម្បដ្ឋយា គឺ ទន្ធា ក្តី ចិន្តសមុដ្ឋានញ
 អស្រ័យ ឲ្យអធិយ្យាទិកត្ថទ ជាអរោហតៈ ឲ្យទន្ធា . . . វត្ថុ
 អស្រ័យ ឲ្យវត្ថុទន្ធា វត្ថុទន្ធា អស្រ័យ ឲ្យវត្ថុ ក្នុងនោះវិចិត្ត-
 តម្បដ្ឋិសន្ធិ មហាភូត ។ ដរាបដល់ពួកអសញ្ញាសត្វ ហេតុ ដែល
 ច្រកចេញវិចិត្តា ច្រកចេញទន្ធា អស្រ័យ ឲ្យវត្ថុទន្ធា ដែល
 ច្រកចេញវិចិត្តា ច្រកចេញទន្ធា ។ . . គ្មានការឃ្លាតឃ្លា-
 យ មានដរាប ។

(២០៥) ឧបាយនិកធម៌ អស្រ័យ ឲ្យអធិយ្យាទិកធម៌ ទើបកើត
 ឡើង ព្រោះនរោត្តម្បដ្ឋយា គឺ ធិយ្យាទិកធម៌ អស្រ័យ ឲ្យវត្ថុ
 ធិយ្យាទិកត្ថទ ។ អធិយ្យាទិកធម៌ អស្រ័យ ឲ្យអធិយ្យាទិកធម៌ ទើប
 កើតឡើង ព្រោះនរោត្តម្បដ្ឋយា គឺ ទន្ធា ក្តី ចិន្តសមុដ្ឋានញ
 អស្រ័យ ឲ្យអធិយ្យាទិកត្ថទ ឲ្យទន្ធា . . . គឺ បដិសន្ធិ ដរាប
 ដល់ពួកអសញ្ញាសត្វ បដិសន្ធិ ធម្មវត្ថុ ។ . . ព្រោះនរោត្តម្បដ្ឋយា
 ធម្មាប្បនិព្វធា ធម្មាប្បនិព្វធាយា ។ ធម ។

ឧបាស្ថ ឯតំ ធិប្បយុត្តេ ទ្វេ ។

ឯវំ ឥតេ ទ្វេ គណនាបិ សម្បយុត្តកំ ហេតុ កាតត្វា ។

បញ្ញាវិវេក

[២២៩] ធិយ្យានិកា ធម្មោ ធិយ្យានិកស្ស
ធម្មស្ស ហេតុប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ ធិយ្យានិកា ហេតុ
សម្បយុត្តកានំ ទដ្ឋានំ ហេតុប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ ។
ទ្វលំ ធិយ្យានិកា ហេតុ ធិត្ថសមុដ្ឋានានំ វូចានំ ហេតុ-
ប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ ។ ទ្វលំ ធិយ្យានិកា ហេតុ សម្ប-
យុត្តកានំ ទដ្ឋានំ ធិត្ថសមុដ្ឋានានំ វូចានំ ហេតុ-
ប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ ។ អធិយ្យានិកា ធម្មោ អធិយ្យា-
និកស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ អធិយ្យា-
និកា ហេតុ សម្បយុត្តកានំ ទដ្ឋានំ ធិត្ថសមុដ្ឋានា-
នំ វូចានំ ហេតុប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ បដិសន្ធិ ។

[២២៩] ធិយ្យានិកា ធម្មោ អធិយ្យានិកស្ស
ធម្មស្ស ហេតុប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ អធិយោ ធម្មោ វុដ្ឋ-
ហិត្វា មត្តំ អត្ថវេទន្តំ ហេតុប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ អធិយ្យា-
និកធិត្ថសមុដ្ឋានំ ធិត្ថំ ជាទិដ្ឋំ ធិយ្យានិកា ទដ្ឋា-
ហេតុប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ អធិយ្យានិកស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ ។

ក្នុងឧប្បន្និក្ខេប មានព័រៈ ១ ក្នុងឧប្បន្និក្ខេប មានព័រៈ ២ ។

ការព័រៈ ២ គ្រប់ខែក្តី សម្បយុត្តកំ

បណ្ឌិត ឧប្បន្និក្ខេប យ៉ាងនេះ ។

បញ្ញាវិវេក

[២២៩] ធិយ្យានិកា ធម្មោ ធិយ្យានិកស្ស
ហេតុប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ ធិយ្យានិកា ហេតុ
សម្បយុត្តកានំ ទដ្ឋានំ ហេតុប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ ។
ទ្វលំ ធិយ្យានិកា ហេតុ ធិត្ថសមុដ្ឋានានំ វូចានំ ហេតុ-
ប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ ។ ទ្វលំ ធិយ្យានិកា ហេតុ សម្ប-
យុត្តកានំ ទដ្ឋានំ ធិត្ថសមុដ្ឋានានំ វូចានំ ហេតុ-
ប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ ។ អធិយ្យានិកា ធម្មោ អធិយ្យា-
និកស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ អធិយ្យា-
និកា ហេតុ សម្បយុត្តកានំ ទដ្ឋានំ ធិត្ថសមុដ្ឋានា-
នំ វូចានំ ហេតុប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ បដិសន្ធិ ។

[២២៩] ធិយ្យានិកា ធម្មោ អធិយ្យានិកស្ស
ធម្មស្ស ហេតុប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ អធិយោ ធម្មោ វុដ្ឋ-
ហិត្វា មត្តំ អត្ថវេទន្តំ ហេតុប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ អធិយ្យា-
និកធិត្ថសមុដ្ឋានំ ធិត្ថំ ជាទិដ្ឋំ ធិយ្យានិកា ទដ្ឋា-
ហេតុប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ អធិយ្យានិកស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ ។

អនិយ្យាទិកា ឧទ្ទោ អនិយ្យាទិកស្ស ឧប្បស្ស អា-
 រុទ្ធលាប្បប្បយេន ចក្ខុយោ នាម ... សិលំ ... និរា-
 សវនាម្មំ កត្វា តំ បដ្ឋវេក្ខនំ អសន្នាមេតិ អភិ-
 ទទ្គតំ តំ អាត្ម ពសេ ។ យេ ។ វោមឧស្សំ ឧប្បជ្ជតំ
 បុព្វេ សុតិដ្ឋានំ ... ឈាត ។ យេ ។ អវិយា-
 មលំ បដ្ឋវេក្ខនំ ជំព្វានំ បដ្ឋវេក្ខនំ ជំព្វានំ កោត្រ-
 កុស្ស វេទនាឧស្ស វេសស្ស អាវុដ្ឋនាយ វាមុលាប្ប-
 ក្ខយេន ចក្ខុយោ អវិយា មហិមេ តិរិយាស ...
 វិក្កុត្តេ តិរិយាស ... បុព្វេ សមុទាមិក្ខន្ត ... ចក្ខុ
 ... វត្ថុ ... អនិយ្យាទិកេ ចក្ខុ អនិក្ខាន ។ យេ ។
 វោមឧស្សំ ឧប្បជ្ជតំ ជំព្វេន ចក្ខុយោ ព្រំ បស្សតិ
 ជំព្វាយេ វេទនាឧស្ស វេស វត្ថុ សុលាតំ វេទនាវិយ-
 ញ្ញាលោម អនិយ្យាទិកាវត្ថុសមុទ្ទិស្ស ជំព្វំ វាទាតំ
 អាតាភពចក្ខុយោតំ វិញ្ញាលាញ្ញាយេនឧស្ស អាតិ-
 ក្ខណ្ឌាយេនឧ វេសញ្ញា វាសញ្ញាយេនឧស្ស វុទាយេនឧ
 ចក្ខុវិញ្ញាលាស្ស វោដ្ឋញ្ញាយេនឧ កាយវិញ្ញាលាស្ស
 អនិយ្យាទិកា ឧទ្ទោ ឥន្ទ្រិកញ្ញាលាស្ស វេទនាវិ-
 យញ្ញាលាស្ស បុព្វេវិភក្កុស្សនិញ្ញាលាស្ស យេន-
 កាមបបាតញ្ញាលាស្ស អយាតតំសញ្ញាលាស្ស វាទនាយ

អនិយ្យាទិកេ ជាបច្ច័យ វៃអនិយ្យាទិកេន វោយភាមុណាប្បជ្ជ-
 តំ ឡាតា ... ឡាសីល ... ធ្វើ ឡាវុទសម្ភេស ហើយនិព្វាន
 ឡាវុទានា គ្រេកេ កែល ពេន ប្រាជ្ញ ឡាវុទានា ។ យេ ។
 វោមឧស្ស វេទនាឡើង ដែលចុះសន្សំហើយ ក្នុងកាលមុន ...
 អំពីលាម ។ យេ ។ ក្នុងគ្រូអាយៈ និព្វានណា ឡាសីល និព្វានណា ឡា
 គ្រូនិព្វាន ឧប្រនិព្វាន ជាបច្ច័យ វៃគាត្រក្ខ វេទនា ផល និង
 វិយាទិព្វាន វោយភាមុណាប្បជ្ជ ក្នុងប្រាហ័យៈ ឃើញឡាវុ
 ឡាសីលស ដែលសេដ្ឋីហើយ ... ឡាសីលស ដែលសេដ្ឋី
 សេដ្ឋីហើយ ... ដែលផុតជាលឡើងហើយ ក្នុងកាលមុន ... ឡា
 ចក្ខុ ... ឡាត្ថុ ... (និព្វានណា) ឡាវុទាអនិយ្យាទិកក្នុង ចាតិឡើង
 ។ យេ ។ វោមឧស្ស វេទនាឡើង ក្នុង ឃើញ ឡាវុទ វោយទិព្វក្ខ
 ក្ខ ឡាវុទឡើង វោយវិទ្យាសាធាតុ និង ឡាវុទ យេនក្នុងកាលប្រកប
 វោយអនិយ្យាទិកក្នុង វោយវេទនាវិយញ្ញាលា អាតាភពញ្ញាយេន
 (ជាបច្ច័យ) វៃវិញ្ញាលាញ្ញាយេន អាតិញ្ញាយេន (ជាបច្ច័យ) វៃ
 វៃវិញ្ញាលាញ្ញាយេន វុទាយេន (ជាបច្ច័យ) វៃចក្ខុវិញ្ញាលា
 វោដ្ឋញ្ញាយេន (ជាបច្ច័យ) វៃកាយវិញ្ញាលា ក្នុងអនិយ្យាទិកក្នុង
 ជាបច្ច័យ វៃវិយាទិព្វានណា ឡាវុទិកញ្ញាលា វេទនាវិយញ្ញាលា
 វុទនិកសាតុស្សនិញ្ញាលា យេនក្នុងកាល វិទីននាវិយញ្ញាលា

យោនា វុដ្ឋហិតា ។ យេ ។ អរិយា ផលំ កុំ កត្វា
មច្ចុយេត្តន្តិ ឯត្វានំ កុំ កត្វា មច្ចុយេត្តន្តិ ឯត្វានំ
កោត្រកុស្ស វេទានស្ស ផលស្ស អនិមត្តិប្បដ្ឋយេន
មច្ចុយោ ឧត្តំ ... វត្តំ ... អនិយ្យាធិកោ ។ ឧ កុំ
កត្វា អស្សាធិកំ អតិទទ្ធតំ តំ កុំ កត្វា កតោ
ឧប្បដ្ឋតិ ធិដ្ឋិ ឧប្បដ្ឋតិ ។ សមាសាគាធិបតិ អនិយ្យា-
ធិកា អនិមត្តិ សន្សយេត្តនានំ ឧត្វានំ វិទ្យុសមុដ្ឋាទា-
មកា រូតានំ អនិមត្តិប្បដ្ឋយេន មច្ចុយោ ។ អនិយ្យា-
ធិកោ ធម្មោ ធិយ្យាធិកស្ស ធម្មស្ស អនិមត្តិប្បដ្ឋ-
យេន មច្ចុយោ អនុណាមកិមតំ ឯត្វានំ មច្ចុស្ស
អនិមត្តិប្បដ្ឋយេន មច្ចុយោ ។

[២៣៦] ធិយ្យាធិកោ ធម្មោ អនិយ្យាធិ-
កស្ស ធម្មស្ស អនុណាមកប្បដ្ឋយេន មច្ចុយោ មាត្រា-
ផលស្ស អនុណាមកប្បដ្ឋយេន មច្ចុយោ ។ អនិយ្យា-
ធិកោ ធម្មោ អនិយ្យាធិកស្ស ធម្មស្ស អនុណាមកប្បដ្ឋ-
យេន មច្ចុយោ ធម្មិកា ធម្មិកា អនិយ្យាធិកោ ឧត្វា
មច្ចុយានំ មច្ចុយានំ អនិយ្យាធិកានំ ឧត្វានំ អនុណា-
មកប្បដ្ឋយេន មច្ចុយោ អនុណាមកំ កោត្រកុស្ស វេទា-
នស្ស ផលំ ផលស្ស អនុណាមកំ ផលសមាធម្មិយា

ចេញ ឯតិលាម ។ យេ ។ ក្នុងព្រះអរិយៈ ធ្វើ ឲ្យផល ឲ្យជាទីគោរព
ហើយគិតវារណា ធ្វើ ឲ្យប្រទេស្តាន ឲ្យជាទីគោរព ហើយគិតវារណា
ឯព្រះឧត្តាន ជាបច្ច័យ នៃកោត្រកុ រវាងៈ ឱទ្ធិផល ដោយអនិមត្តិ-
ប្បដ្ឋយ ឲ្យធម្ម ... ឲ្យវត្ថុ ... ធ្វើ ឲ្យត្រូវនិយ្យាធិកក្នុង ឲ្យជា
ទីគោរព ហើយគ្រូនាម ភកយ កតៈ កើតឡើង ធិដ្ឋិ កើតឡើង
ព្រោះធ្វើ ឲ្យហេតុនាម ឲ្យជាទីគោរព ។ ឯសមាសាគាធិបតិ គឺ
អនិយ្យាធិកាធិបតិ ជាបច្ច័យ នៃត្រកុស្សប្បដ្ឋកក្នុងផង នៃក្នុងត្រកុស្ស
មុដ្ឋាឧបដ្ឋនំ ដោយអនិមត្តិប្បដ្ឋយ ។ អនិយ្យាធិកាធិ ជាបច្ច័យ នៃ
និយ្យាធិកាធិ ដោយអនិមត្តិប្បដ្ឋយ ពុទ្ធសីលកម្មណាធិបតិ គឺ ព្រះ
ឧត្តាន ជាបច្ច័យ នៃមគ្គ ដោយអនិមត្តិប្បដ្ឋយ ។

[២៣៧] ធិយ្យាធិកាធិ ជាបច្ច័យ នៃអនិយ្យាធិកាធិ ដោយ
អនុណាមកប្បដ្ឋយ គឺ មគ្គ ជាបច្ច័យ នៃផល ដោយអនុណាមកប្បដ្ឋយ ។
អនិយ្យាធិកាធិ ជាបច្ច័យ នៃអនិយ្យាធិកាធិ ដោយអនុណាមកប្បដ្ឋយ គឺ
ក្នុងអនិយ្យាធិកក្នុង ពុទ្ធ ។ ជាបច្ច័យ នៃក្នុងអនិយ្យាធិកក្នុង ព្រោះយេ
ដោយអនុណាមកប្បដ្ឋយ អនុណាម (ជាបច្ច័យ) នៃកោត្រកុ ឱទ្ធិវេទាន
ផល (ជាបច្ច័យ) នៃផល អនុណាម (ជាបច្ច័យ) ផលសមាធម្មិ

ធម៌កាលាប្បវិស័ស្តិយោ ហំ ធម៌កាលាសល្លាស្ត្រ ធុ-
 បវិស្សយប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ មន្តោ វិសាសាបត្តិយា
 ធុបវិស្សយប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ ។ អនិយ្យាចិកា
 ធម្មោ អនិយ្យាចិកាស្ស ធម្មស្ស ធុបវិស្សយប្បដ្ឋ-
 យេន បដ្ឋយោ ការប្បល្លាបវិស្សយោ អនុប្បវិស្ស-
 យោ មគត្ថបវិស្សយោ ។ មេ ។ មគត្ថបវិស្សយោ
 អនិយ្យាចិតំ សន្ធិំ ធុបវិស្សយោ ធានំ . . . សីលំ
 ធុចោសាធម្មំ ធានំ វិបស្សនំ អភិញ្ញំ . . . សមាបត្តិ
 ធុប្បនេតិ ធានំ វិបស្សនំ វិជ្ជំ ធុត្ថាទិ អនិយ្យាចិតំ
 សីលំ . . . បញ្ញំ ពតំ បត្តិ ធុតុ កោដលំ . . . កោស-
 លំ ធុបវិស្សយោ ធានំ ធម៌ ។ មេ ។ កោសល្លិ
 ធុប្បនេតិ ចាលំ ធានតំ ។ មេ ។ សង្ឃំ វិជ្ជតិ
 អនិយ្យាចិកា សន្ធា ។ មេ ។ កោសល្លិ អនិយ្យា-
 ចិកាយ សន្ធាយ ។ មេ ។ បត្តនាយ ។ មេ ។ កា-
 យិកាស្ស សុខស្ស កាយិកាស្ស មុត្តស្ស វិសា-
 សាបត្តិយា ធុបវិស្សយប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ ។
 អនិយ្យាចិកា ធម្មោ អនិយ្យាចិកាស្ស ធម្មស្ស ធុប-
 វិស្សយប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ ការប្បល្លាបវិស្សយោ
 អនុប្បវិស្សយោ មគត្ថបវិស្សយោ ។ មេ ។
 មគត្ថបវិស្សយោ បវិស្សយោ មគ្គស្ស មគ្គត្ថ

ធម៌កាលាប្បវិស័ស្តិយោ ហំ ធម៌កាលាសល្លាស្ត្រ របស់ភ្នំត្រូវដោយ ដោយ
 ធុបវិស្សយប្បដ្ឋយោ មគ្គ ជាបច្ច័យ នៃវិសាសាបត្តិ ដោយធុបវិស្ស-
 យប្បដ្ឋយោ ។ អនិយ្យាចិកា ជាបច្ច័យ នៃអនិយ្យាចិកា ដោយ
 ធុបវិស្សយប្បដ្ឋយោ បានដល់ការប្បល្លាបវិស្សយោ អនុប្បវិស្សយោ វិជ្ជ-
 មគត្ថបវិស្សយោ ។ មេ ។ មគត្ថបវិស្សយោ គឺ បុគ្គល ឲ្យ ខ្លួន
 ប្រោសស្រីយ ខ្លួនអនិយ្យាចិកាស្ស . . . ខ្លួនសីល ខ្លួនកោសល្លិ
 ក្លាយជា វិបស្សនា វិជ្ជាអភិញ្ញា . . . ក្លាយជាបត្តិ ឲ្យកើតឡើង
 វិជ្ជា ឲ្យមាន ប្រភព ខ្លួនវិជ្ជា ខ្លួនអនិយ្យាចិត្តសីល . . . ខ្លួនក្លា-
 យិកា សេចក្តីប្រាជ្ញា ខ្លួន វិជ្ជាកាស . . . បុគ្គល ឲ្យ ខ្លួន
 ប្រោសស្រីយ ខ្លួនសោសនា ។ មេ ។ ក្លាយជាបត្តិ ឲ្យកើតឡើង
 សន្ធា ខ្លួនភូ ។ មេ ។ ចំណែក ខ្លួនសង្ឃ អនិយ្យាចិកាស្ស ។ មេ ។
 សោសនា (ជាបច្ច័យ) នៃអនិយ្យាចិកាស្ស ។ មេ ។ នៃសេចក្តីប្រាជ្ញា
 ។ មេ ។ ជាបច្ច័យ នៃកាយិកាស្ស កាយិកាស្ស វិជ្ជាវិសាសាបត្តិ ដោយ
 ធុបវិស្សយប្បដ្ឋយោ ។ អនិយ្យាចិកា ជាបច្ច័យ នៃអនិយ្យាចិកា
 ដោយធុបវិស្សយប្បដ្ឋយោ បានដល់ការប្បល្លាបវិស្សយោ អនុប្បវិស្សយោ
 វិជ្ជាមគត្ថបវិស្សយោ ។ មេ ។ មគត្ថបវិស្សយោ គឺ បុគ្គល ឲ្យ ខ្លួន

පරිච්ඡේදය - පළමුවැන්න
 ၁. (අ) ၁. (අ) ၁. (අ) ၁. (අ) ၁. (අ) ၁. (අ) ၁. (අ) ၁. (අ) ၁. (අ) ၁. (අ)
 ၂. (අ) ၂. (අ) ၂. (අ) ၂. (අ) ၂. (අ) ၂. (අ) ၂. (අ) ၂. (අ) ၂. (අ) ၂. (අ)

[២៣៦] អធិយ្យាធិការ ចម្លោះ អធិយ្យាធិកាស្ស
 វត្តស្ស ឬកោតប្បត្តយេន បត្តយោ ឆ្ល អនុបទុក-
 សន្តីសា ភាគក្ខា ។ . . បត្តាជាតប្បត្តយេន បត្តយោ
 ឆ្ល កាសាវប្បត្តយេន បត្តយោ ឆ្ល ។

[illegible]

ជម្រើស ១ ដោយឧបត្ថម្ភបច្ចេកទេស ។ បើ ។ បើ ។
 ជម្រើស ២ ដោយឧបត្ថម្ភបច្ចេកទេស ។

(២៣២) អធិយ្យាទិកធម៌ ជាច្បើយ ខែអធិយ្យាទិកធម៌ ដោយ
បុរាណាចារ្យ មានការ ២ បណ្តែត ឥឡូវធ្វើ ឲ្យប្រហែលគ្នាខ្លី
អប្បបរមា ១ ។ . . . ជាច្បើយ ដោយបច្ចុប្បន្ន មានការ ២
ជាច្បើយ ដោយអានសេនាចារ្យ មានការ ២ ។

(២៤៣) និយ្យានិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនិយ្យានិកធម៌ ដោយកម្ម-
ប្បច្ច័យ គឺ និយ្យានិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃក្ខតសម្បយុត្តកត្តា ដោយ
កម្មប្បច្ច័យ ។ និយ្យានិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនិយ្យានិកធម៌ ដោយកម្មប្ប-
ច្ច័យ បានដល់សហជាន និងនាទានណ៍កៈ ។ សហជាន គឺ និយ្យានិ-
កធម៌ ជាបច្ច័យ នៃក្ខតកិច្ចសម្បត្តិ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ វិនាស-
នណ៍កៈ គឺ និយ្យានិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃដល ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។
មូល គឺ និយ្យានិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃក្ខតសម្បយុត្តកត្តា នៃក្ខត
កិច្ចសម្បត្តិ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ និយ្យានិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃ
និយ្យានិកធម៌ ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់សហជាន និងនាទានណ៍កៈ ។

សហជាតា ។ ឬ ។ ឯនាទាណិកា អនិយ្យាណិកា
 រោគនា ជនស្ស កម្មប្បដ្ឋានយេន មច្ចុយោ ។ . .
 វិហាកម្មប្បដ្ឋានយេន មច្ចុយោ ឯកំយេវ អាហារម្បដ្ឋ.
 យេន មច្ចុយោ ចន្ទាវ ក្រ្រិយម្បដ្ឋានយេន មច្ចុយោ
 ចន្ទាវ ឈានម្បដ្ឋានយេន មច្ចុយោ ចន្ទាវ មក្កប្បដ្ឋានយេន
 មច្ចុយោ ចន្ទាវ សម្មយុត្តប្បដ្ឋានយេន មច្ចុយោ ទេ
 វិប្បយុត្តប្បដ្ឋានយេន មច្ចុយោ វិណិ អរូមមុកាសាធិសា
 កាតត្វា ។ . . មន្តិម្បដ្ឋានយេន មច្ចុយោ សត្ត អរូម-
 មុកាសាធិសា កាតត្វា រាជសាគា ឯនាទាណិយេវ ។
 . . . មន្តិម្បដ្ឋានយេន មច្ចុយោ វិកាម្បដ្ឋានយេន មច្ចុយោ
 រាវិនម្បដ្ឋានយេន មច្ចុយោ ។

[២៣២] ហេតុយោ ចន្ទាវ ការដ្ឋយោ វិណិ
 អនិយ្យាណិ មញ្ញ មនុស្ស វិណិ សាមនុស្ស វិណិ
 សាហាសេ មញ្ញ មន្តមន្តោ ទេ ជិស្សយេ សត្ត
 ឧបជិស្សយេ ចន្ទាវ បុរោជាន ទេ មច្ឆាជាន ទេ
 អាសោភេ ទេ តាម្ម ចន្ទាវ វិហានេ ឯកំ អាហារេ
 ចន្ទាវ ក្រ្រិយេ ចន្ទាវ ឈានេ ចន្ទាវ មក្កេ ចន្ទាវ

សហជាត ។ ឬ ។ ឯនាទាណិកា អនិយ្យាណិកា ជាច្រើន
 រោគនា ដោយកម្មប្បដ្ឋាន ។ . . ជាច្រើន ដោយវិហាកប្បដ្ឋាន
 ហេតុនោះ ១ ជាច្រើន ដោយអាហារប្បដ្ឋាន មាននោះ ២ ជាច្រើន
 ដោយក្រ្រិយប្បដ្ឋាន មាននោះ ២ ជាច្រើន ដោយឈានប្បដ្ឋាន
 មាននោះ ២ ជាច្រើន ដោយមក្កប្បដ្ឋាន មាននោះ ២ ជាច្រើន ដោយ
 សម្មយុត្តប្បដ្ឋាន មាននោះ ២ ជាច្រើន ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋាន មាន
 នោះ ៣ បណ្ឌិត កម្មវិញ្ញ ឱ្យជួបគ្នានឹងអរូមទុក្ខ ។ . . ជាច្រើន ដោយ
 អត្ថិប្បដ្ឋាន មាននោះ ៣ បណ្ឌិត កម្មវិញ្ញ ឱ្យជួបគ្នានឹងនរោទុក្ខ ឯនោះ
 បីនោះ មានមនុស្ស ១ គ្នាផង ។ . . ជាច្រើន ដោយទត្ថិប្ប-
 ដ្ឋាន ជាច្រើន ដោយវិកាប្បដ្ឋាន ជាច្រើន ដោយរាវិនប្បដ្ឋាន ។

[២៣២] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាន មាននោះ ២ ក្នុងការមុណប្បដ្ឋាន
 មាននោះ ៣ ក្នុងអនិយ្យាណិប្បដ្ឋាន មាននោះ ៥ ក្នុងមនុស្សប្បដ្ឋាន មាន
 នោះ ៣ ក្នុងសាមនុស្សប្បដ្ឋាន មាននោះ ៣ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋាន
 មាននោះ ៥ ក្នុងមន្តមន្តាប្បដ្ឋាន មាននោះ ២ ក្នុងជិស្សប្បដ្ឋាន
 មាននោះ ៧ ក្នុងឧបជិស្សប្បដ្ឋាន មាននោះ ២ ក្នុងបុរោជានប្ប-
 ដ្ឋាន មាននោះ ២ ក្នុងមច្ឆាជានប្បដ្ឋាន មាននោះ ២ ក្នុងអាសោ-
 ភប្បដ្ឋាន មាននោះ ២ ក្នុងតាម្មប្បដ្ឋាន មាននោះ ២ ក្នុងវិហាកប្បដ្ឋាន
 មាននោះ ១ ក្នុងអាហារប្បដ្ឋាន មាននោះ ២ ក្នុងក្រ្រិយប្បដ្ឋាន មាន
 នោះ ២ ក្នុងឈានប្បដ្ឋាន មាននោះ ២ ក្នុងមក្កប្បដ្ឋាន មាននោះ ២

សម្បយុត្តេ ឲ្យ វិញ្ញយុត្តេ តំណ អត្ថយោ សត្ត
នត្ថយោ តំណ វិភាត តំណ អវិភាត សត្ត ។

[២២៩] និយ្យានិកោ ធម្មោ និយ្យានិកស្ស
ធម្មស្ស សហជាតប្បដ្ឋាយេន បដ្ឋាយោ ឧបនិស្សយេន
វដ្ឋដ្ឋយេន បដ្ឋាយោ ។ និយ្យានិកោ ធម្មោ អនិយ្យា-
និកស្ស ធម្មស្ស អាម្មណប្បដ្ឋាយេន បដ្ឋាយោ សហ-
ជាតប្បដ្ឋាយេន បដ្ឋាយោ ឧបនិស្សយេន វដ្ឋ-
យោ អន្តាជាតប្បដ្ឋាយេន បដ្ឋាយោ ។ និយ្យានិកោ
ធម្មោ និយ្យានិកស្ស ៥ អនិយ្យានិកស្ស ៥ ធម្មស្ស
សហជាតប្បដ្ឋាយេន បដ្ឋាយោ ។ អនិយ្យានិកោ ធម្មោ
អនិយ្យានិកស្ស ធម្មស្ស អាម្មណប្បដ្ឋាយេន បដ្ឋាយោ
សហជាតប្បដ្ឋាយេន បដ្ឋាយោ ឧបនិស្សយេន វដ្ឋ-
យោ បុរេជាតប្បដ្ឋាយេន បដ្ឋាយោ អន្តាជាតប្បដ្ឋា-
យេន វដ្ឋយោ កម្មប្បដ្ឋាយេន បដ្ឋាយោ វេហារ-
ប្បដ្ឋាយេន បដ្ឋាយោ វត្ថុប្បដ្ឋាយេន បដ្ឋាយោ ។
អនិយ្យានិកោ ធម្មោ និយ្យានិកស្ស ធម្មស្ស ឧប-
និស្សយេន បដ្ឋាយោ បុរេជាតប្បដ្ឋាយេន វដ្ឋ-
យោ ។ និយ្យានិកោ ៥ អនិយ្យានិកោ ៥ ធម្មោ
និយ្យានិកស្ស ធម្មស្ស សហជាតប្បដ្ឋាយេន បដ្ឋាយោ

ក្នុងសម្បយុត្តប្បដ្ឋាយ មានព្រះ ២ ក្នុងវិញ្ញយុត្តប្បដ្ឋាយ មានព្រះ ៣ ក្នុង
អត្ថប្បដ្ឋាយ មានព្រះ ៧ ក្នុងនិវត្តប្បដ្ឋាយ មានព្រះ ៣ ក្នុងវិភាតប្បដ្ឋាយ
មានព្រះ ៣ ក្នុងអវិភាតប្បដ្ឋាយ មានព្រះ ៧ ។

[២៣០] និយ្យានិកធម៌ ជាច្រើន នៃនិយ្យានិកធម៌ ដោយស-
ហជាតប្បដ្ឋាយ ជាច្រើន ដោយឧបនិស្សយប្បដ្ឋាយ ។ និយ្យានិកធម៌
ជាច្រើន នៃអនិយ្យានិកធម៌ ដោយអាម្មណប្បដ្ឋាយ ជាច្រើន ដោយ
សហជាតប្បដ្ឋាយ ជាច្រើន ដោយឧបនិស្សយប្បដ្ឋាយ ជាច្រើន ដោយ
បុរេជាតប្បដ្ឋាយ ។ និយ្យានិកធម៌ ជាច្រើន នៃនិយ្យានិកធម៌ផង នៃអ-
និយ្យានិកធម៌ផង ដោយសហជាតប្បដ្ឋាយ ។ អនិយ្យានិកធម៌ ជាច្រើន
នៃអនិយ្យានិកធម៌ ដោយអាម្មណប្បដ្ឋាយ ជាច្រើន ដោយសហជាត-
ប្បដ្ឋាយ ជាច្រើន ដោយឧបនិស្សយប្បដ្ឋាយ ជាច្រើន ដោយបុរេជាត-
ប្បដ្ឋាយ ជាច្រើន ដោយបុរេជាតប្បដ្ឋាយ ជាច្រើន ដោយកម្មប្បដ្ឋាយ
ជាច្រើន ដោយវត្ថុប្បដ្ឋាយ ជាច្រើន ដោយវត្ថុប្បដ្ឋាយ ។
អនិយ្យានិកធម៌ ជាច្រើន នៃនិយ្យានិកធម៌ ដោយឧបនិស្សយប្ប-
ដ្ឋាយ ជាច្រើន ដោយបុរេជាតប្បដ្ឋាយ ។ និយ្យានិកធម៌
នៃនិយ្យានិកធម៌ ជាច្រើន នៃអនិយ្យានិកធម៌ ដោយសហជាតប្បដ្ឋាយ

ត្រូវជាតប្បដ្ឋាយន បដ្ឋយោ ។ ជំយ្យាចំតោ ច
អនំយ្យាចំតោ ច ធម្មា អនំយ្យាចំតស្ស ធម្មស្ស
សហជាតប្បដ្ឋាយន បដ្ឋយោ ចត្វាជាតប្បដ្ឋាយន
បដ្ឋយោ អាហារប្បដ្ឋាយន បដ្ឋយោ វិទ្យុយប្បដ្ឋ-
ាយន ចដ្ឋយោ ។

(២៣៦) ឈាតុយោ សត្ត ធនាប្បណេ សត្ត
ធនតិបតិយា សត្ត ធនទន្ធករ ធនមទន្ធករ សត្ត
ធនសោជាតេ មញ្ច ធនញ្ចមញ្ចោ មញ្ច ធនិស្សយ
មញ្ច ធនបិស្សយេ សត្ត ធម្មសោតេ ច ធម្មតា-
ជាតេ សត្ត ធនសម្បយុត្តេ មញ្ច ធនិប្បយុត្តេ ធនាវិ-
នោអត្ថិយា ធនាវិ ធនាតតិយោ សត្ត ធនាវិតតេ សត្ត
ធនាវិតតេ ធនាវិ ។

(២៣៧) ឈាតុប្បដ្ឋយោ ធនាប្បណេ ធនាវិ...
ធនតិបតិយា ធនាវិ ធនទន្ធករ ធនមទន្ធករ ធនាវិ
ធនញ្ចមញ្ចោ ធន ធនបិស្សយេ ធនាវិ ធនសម្បយុត្តេ
ធន ធនិប្បយុត្តេ ធន ធនាតតិយា ធនាវិ ធនាវិតតេ
ធនាវិ ។

ជាតិយ ជាតិយប្បដ្ឋាយន ។ ជំយ្យាចំតោ អនិយ្យាចំតោ
ក្តី ជាតិយ នៃអនិយ្យាចំតោ ជាតិយសហជាតប្បដ្ឋាយ នាមថ្វីយ
ជាតិយប្បដ្ឋាយន ជាតិយ ជាតិយអាហារប្បដ្ឋាយន ជាតិយ
ជាតិយវិទ្យុយប្បដ្ឋាយន ។

(២៣៨) ក្នុងធនាប្បដ្ឋាយន មាន៖ ៧ ក្នុងធនាប្បណេប្បដ្ឋាយ
នាម៖ ៧ ក្នុងធនតិបតិយប្បដ្ឋាយ នាម៖ ៧ ក្នុងធនទន្ធករប្បដ្ឋាយ (មាន
៧) ក្នុងធនមទន្ធករប្បដ្ឋាយ មាន៖ ៧ ក្នុងធនសហជាតប្បដ្ឋាយ
មាន៖ ៥ ក្នុងធនញ្ចមញ្ចប្បដ្ឋាយ នាម៖ ៥ ក្នុងធនិស្សយប្បដ្ឋាយ នាម
៧ ក្នុងធនបិស្សយប្បដ្ឋាយ មាន៖ ៧ ក្នុងធនសម្បយុត្តប្បដ្ឋាយ មាន
៧ ក្នុងធនិប្បយុត្តប្បដ្ឋាយ នាម៖ ៦ ក្នុងធនាវិតតិប្បដ្ឋាយ មាន៖ ៦
ក្នុងធនាវិតតិប្បដ្ឋាយ នាម៖ ៧ ក្នុងធនាវិតតិប្បដ្ឋាយ នាម៖ ៧ ក្នុង
ធនាវិតតិប្បដ្ឋាយ នាម៖ ៦ ។

(២៣៩) ក្នុងធនាប្បណេប្បដ្ឋាយ នាម៖ ៦ ក្នុងធនាប្បដ្ឋាយ
... ក្នុងធនតិបតិយប្បដ្ឋាយ នាម៖ ៦ ក្នុងធនទន្ធករប្បដ្ឋាយ ក្នុងធនមទន្ធក-
រប្បដ្ឋាយ នាម៖ ៦ ក្នុងធនសហជាតប្បដ្ឋាយ នាម៖ ៥ ក្នុងធនញ្ចមញ្ច-
ប្បដ្ឋាយ នាម៖ ៥ ក្នុងធនិស្សយប្បដ្ឋាយ នាម៖ ៧ ក្នុងធនបិស្ស-
យប្បដ្ឋាយ នាម៖ ៦ ក្នុងធនសម្បយុត្តប្បដ្ឋាយ នាម៖ ៦ ក្នុងធនិប្ប-
យុត្តប្បដ្ឋាយ នាម៖ ៦ ក្នុងធនាវិតតិប្បដ្ឋាយ នាម៖ ៦ ក្នុងធនាវិត-
តិប្បដ្ឋាយ នាម៖ ៦ ។

(២៣៨) ឧបោតុប្បត្តយោ អារម្មណេ ភីណំ . . .
 ឥតិមតិណា បញ្ច ។ អនុលោមនាតិកា វិគ្គារតថា ។
 . . . ឈីតតេ សុត្ត ។

ចំណុចទី១៖ ផ្នែក ២

សិល្បៈទូក

ប្រជុំស្តីពី

[illegible]

បញ្ចេញរោ

၂၆၆၈။ ခဲယဇ်က ခဲယဇ်က ခဲယဇ်က ခဲယဇ်က ခဲယဇ်က
 ခဲယဇ်က ခဲယဇ်က ခဲယဇ်က ခဲယဇ်က ခဲယဇ်က
 ခဲယဇ်က ခဲယဇ်က ခဲယဇ်က ခဲယဇ်က ခဲယဇ်က

နိယာမ, နည်း: ပညာစီး:

{ ២៣៨ } ក្នុងការប្តូរឈ្មោះ មាន៣៖ ៣ ប្រភេទនាហត្ថប្បដ្ឋយ
... ក្នុងអធិបត្ថប្បដ្ឋយ មាន៣៖ ៥ ។ អនុលោមនាគិត បណ្ឌិត
និប្បទ្យាណុក្ការផងចុះ ។ ... ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មាន៣៖ ៧ ។

ဝပ် ငွေကုန်စုံကုန် ၇

សិល្បៈក្នុង៖

បដិច្ចការ:

(២៣៧) និយតន័យ កាស្រីយ ខ្លះនិយតន័យ រើសកើតឡើង
ប្រការហេតុប្បដ្ឋិយ គឺ ខន្ធ ៣ កាស្រីយ ខ្លះនិយតន័យ ខន្ធ ១ ខ្លះខន្ធ ២
... ។ អនិយតន័យ កាស្រីយ ខ្លះនិយតន័យ រើសកើតឡើង
ប្រការហេតុប្បដ្ឋិយ គឺ ខន្ធសព្វដ្ឋានិយ កាស្រីយ ខ្លះនិយតន័យ ខន្ធ ១
សេចក្តីបំប្រុង ។ មញ្ញា ៨ មណ្ឌិត ឆប្បវិទូរៈ និយតន័យ ខន្ធ ១
យ៉ាងណា មន្ត្រីក្រុង មន្ត្រីសាលា មន្ត្រីចតុមុខ មន្ត្រីសាលា មន្ត្រី
សាលា មន្ត្រីសាលា មន្ត្រីចតុមុខ មន្ត្រីសាលា មន្ត្រីចតុមុខ មន្ត្រីសាលា មន្ត្រីចតុមុខ
មន្ត្រីសាលា មន្ត្រីចតុមុខ មន្ត្រីសាលា មន្ត្រីចតុមុខ មន្ត្រីសាលា មន្ត្រីចតុមុខ មន្ត្រីសាលា មន្ត្រីចតុមុខ

បញ្ជាក់:

{ ២៤០ } ជំរកកប់ ជាប់ផ្លូវ នៃទីយភពី ដោយហេតុប្ប-
 ត្ថយ បានដល់រ. ៤ (ក្រហែលក្តៅនឹងជំងឺរាងកាយ ឯនាមកា
 ប្រើផ្សេងៗទៀត) ។

[២២១] និយតោ នង្គោ អនិយតស្ស ធម្មស្ស
 អារម្មណប្បច្ចាយន មច្ចាយោ អវិយា មត្តា វុដ្ឋហិតា
 មត្តំ មច្ចវេក្ខន្ធិ និយតេ មហំនេ កំលេសេ មច្ច-
 វេក្ខន្ធិ បុព្វេ សមុបាសិណ្ឌេ ... និយតេ ទេវេ អនិច្ចតា
 ... វិមស្សតិ គោតោបរិយត្តាលោន និយតនិក្ខេប-
 មន្តិស្ស និក្ខំ ជាបាតិ និយតា ទត្ថា គោតោបរិយត្តា-
 ណស្ស បុព្វេនិកសាទុស្សនិក្ខណស្ស យវាគម្ម-
 មតញ្ញណស្ស អនាគតសញ្ញណស្ស អាវុដ្ឋនារម
 អារម្មណប្បច្ចាយន មច្ចាយោ ។ អនិយតោ នង្គោ
 អនិយតស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចាយន មច្ចាយោ
 នាចំ ... សីលំ ... ទោសថកម្មំ ... បុព្វ
 សុចិណ្ឌាជំ ... លាហា វុដ្ឋហិតា លាហំ មច្ចវេក្ខតិ
 វេស្សនេតិ អភិទទ្ទតំ តំ វារត្ត អនិយតោ វេតោ
 ទុព្វជ្ជតំ និដ្ឋំ ... វិចិត្តា ... ទុព្វំ ... អនិ-
 យតំ នោយនស្ស ទុព្វជ្ជតិ អវិយា ផលំ មច្ចវេក្ខន្ធិ
 និច្ចាជំ មច្ចវេក្ខន្ធិ និច្ចាជំ គោត្រកុស្ស វេនានស្ស
 អាវុដ្ឋនារម អារម្មណប្បច្ចាយន មច្ចាយោ អវិយា
 អនិយតោ មហំនេ កំលេសេ មច្ចវេក្ខន្ធិ វិក្ខម្ពនេ
 កំលេសេ ... បុព្វេ សមុបាសិណ្ឌេ ... មត្តំ ...

[២២២] និយតនិ ជាបច្ច័យ នៃអនិយតនិ ដោយការប្តេជ្ញា-
 ប្បច្ច័យ គឺ ត្រូវគ្រោះអាយៈ គេញ អំពីទត្ត ហើយនិចារណា ត្រូវតែ
 និចារណា ត្រូវគន្លឹះលេស ជាអនិយតៈ ដែលលេបដំហើយ (ចំណ-
 រណា ត្រូវគន្លឹះលេស) ដែលផុតជាលះឡើងហើយ ក្នុងកាលមុន ...
 ត្រូវតែនិយតក្នុង ជាដំនេឡើង ... ដឹង ត្រូវតែ លេបបុគ្គលម្នាក់ប្រាកដ
 ដោយនិយតនិ ដោយគោតោបរិក្ខណា ត្រូវនិយតក្នុង ជាបច្ច័យ នៃ
 កិរិយានិចារណា ត្រូវគោតោបរិក្ខណា បុព្វេនិកសាទុស្សនិក្ខណ
 យវាគម្មមតញ្ញណ និវេសនាគតសញ្ញណ ដោយការប្តេជ្ញាប្បច្ច័យ ។
 អនិយតនិ ជាបច្ច័យ នៃអនិយតនិ ដោយការប្តេជ្ញាប្បច្ច័យ គឺ
 ត្រូវតែ ... ត្រូវសីល ... ត្រូវទោសថកម្ម ... ដែលសន្យាហើយ
 ក្នុងកាលមុន ... គេញ អំពីលាម ហើយនិចារណា ត្រូវតែ
 ត្រូវគោតោ វិកាយ ភតៈ ជាអនិយតៈ កើតឡើង វិជ្ជុ កើត
 ឡើង ត្រូវគោតោ ត្រូវហេតុនាម ... វិចិត្តា ... ទុព្វៈ ...
 គោតស្ស ជាអនិយតៈ កើតឡើង ត្រូវគ្រោះអាយៈ និចារណា
 ត្រូវសេ និចារណា ត្រូវគ្រោះនិក្ខាន និក្ខាននិក្ខាន ជាបច្ច័យ នៃកិរិយា
 និចារណា ត្រូវគោតោ វេតនា ដោយការប្តេជ្ញាប្បច្ច័យ ត្រូវគ្រោះ
 អាយៈ និចារណា ត្រូវគន្លឹះលេស ជាអនិយតៈ ដែលលេបដំហើយ
 និចារណា ត្រូវគន្លឹះលេស ដែលសន្យាសន្យាហើយ ... (ត្រូវគន្លឹះ
 និចារណា) ដែលផុតជាលះឡើងហើយ ក្នុងកាលមុន ... ត្រូវតែ ...

វត្ថុ . . . អធិយតោ ទាទ្ធ អធិទ្ធតោ ធុត្ថតោ . . .
 វិស្សន្តំ វស្សនេន្តំ អធិទន្តន្តំ តំ អាវត្ថ អធិយតោ
 ភតោ ។ បេ ។ តោមមស្សំ ឧប្បជ្ជតំ ជំរោច ចត្តុតា
 ។ បេ ។ អាវជ្ជនាយ អាម្ពណប្បន្ទយេន បទ្វាយា ។
 អធិយតោ ធម្មោ ជ័យតស្ស ធម្មស្ស វាម្ពណប្បន្ទ-
 យេន បទ្វាយា ជំរោចំ មគ្គស្ស អាម្ពណប្បន្ទយេន
 បទ្វាយា រូបជីវិត្រិយំ មាតុយាតតម្មស្ស មិត្តយា-
 តតម្មស្ស អាមាទ្គយាតតម្មស្ស រូបវិប្បនតម្មស្ស
 អាម្ពណប្បន្ទយេន បទ្វាយា យំ វត្ថុ អាមសន្តស្ស
 មិច្ឆត្ថនិយតា មទ្វា ឧប្បជ្ជន្តំ តំ វត្ថុ មិច្ឆត្ថនិយតា
 មទ្វា វត្ថុ មិច្ឆត្ថនិយតា មទ្វា ឧប្បជ្ជន្តំ តំ វត្ថុ មិច្ឆត្ថនិយតា
 មទ្វា វត្ថុ មិច្ឆត្ថនិយតា មទ្វា ឧប្បជ្ជន្តំ តំ វត្ថុ មិច្ឆត្ថនិយតា

[២២២] ជ័យតោ ធម្មោ ជ័យតស្ស ធម្មស្ស អធិ-
 បតិប្បន្ទយេន បទ្វាយា សហជាតាជិមតិ ជ័យតោ អធិ-
 បតិ សន្យយុត្តតាជំ មទ្វាជំ អធិបតិប្បន្ទយេន បទ្វា-
 យា ។ ជ័យតោ ធម្មោ អធិយតស្ស ធម្មស្ស អធិបតិ-
 ប្បន្ទយេន បទ្វាយា វាម្ពណប្បន្ទយេន សហជាតាជិមតិ ។
 វាម្ពណប្បន្ទយេន សហជាតាជិមតិ សហជាតាជិមតិ ។
 វាម្ពណប្បន្ទយេន សហជាតាជិមតិ សហជាតាជិមតិ ។
 វាម្ពណប្បន្ទយេន សហជាតាជិមតិ សហជាតាជិមតិ ។
 វាម្ពណប្បន្ទយេន សហជាតាជិមតិ សហជាតាជិមតិ ។
 វាម្ពណប្បន្ទយេន សហជាតាជិមតិ សហជាតាជិមតិ ។

វត្ថុ . . . ឧប្បន្ទនិយតត្ថន្ត ជាម្ភេវត្ថំ ជាទុក្ខ . . . ឃើញច្បាស់
 គ្រួសារ តែឈរ ពនៈ ជាអធិយតា តើឃើញ ព្រោះព្រោះ ឧប្បន្ទ
 នោះ ។ បេ ។ តោមមស្ស តើឃើញ ដោយវិជ្ជាចក្ខុ ។ បេ ។ ជា
 បច្ច័យ នៃអាវជ្ជនៈ ដោយអាម្ពណប្បន្ទយេន ។ អធិយតតមិ ជាបច្ច័យ
 នៃអធិយតតមិ ដោយអាម្ពណប្បន្ទយេន គឺ ព្រះវិជ្ជា ជាបច្ច័យ នៃ
 មគ្គ ដោយអាម្ពណប្បន្ទយេន រូបវិជ្ជា ជាបច្ច័យ នៃមាតុយាតតម្ម
 មិត្តយាតតម្ម អាមាទ្គយាតតម្ម វិប្បនតម្ម ដោយអាម្ពណប្បន្ទយេន
 ត្ថន្តនិយតត្ថន្ត របស់បុគ្គល គោលការណ៍ ឧប្បន្ទនា តើឃើញ
 វត្ថុនោះ ជាបច្ច័យ នៃត្ថន្តនិយតត្ថន្ត ដោយអាម្ពណប្បន្ទយេន ។

[២២២] ជ័យតតមិ ជាបច្ច័យ នៃអធិយតតមិ ដោយអធិបតិប្ប-
 ន្ទយេន បានដល់សហជាតាជិមតិ គឺ ជ័យតតមិ ជាបច្ច័យ នៃត្ថន្ត
 សប្បញ្ញត្ថន្ត ដោយអធិបតិប្បន្ទយេន ។ ជ័យតតមិ ជាបច្ច័យ នៃ
 អធិយតតមិ ដោយអធិបតិប្បន្ទយេន បានដល់អាម្ពណប្បន្ទយេន ជ័យតតមិ
 ជាបច្ច័យ ។ អាម្ពណប្បន្ទយេន គឺ ត្រូវប្រយោជន៍ ឆ្លើយតប ធ្វើ
 ឲ្យឃើញ ឲ្យដឹងគោត ដោយតិច្ចារណ ។ ជ័យតតមិ ជាបច្ច័យ គឺ
 ជ័យតតមិ ជាបច្ច័យ នៃត្ថន្តនិយតត្ថន្ត ដោយអធិបតិប្បន្ទយេន ។

[illegible]

ឧបាយកម្ម ជាបច្ច័យ នៃឧបាយកម្មផង នៃអធិបាយកម្មផង ដោយ
 អធិបតិបច្ច័យ បានដល់សហជាតាមិក គឺ ឧបាយកម្ម ជាបច្ច័យ
 នៃពួកសម្បជញ្ញកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសម្ពុត្តន្ធផង ដោយអធិបតិបច្ច័យ
 ច្នៃ ។ អធិបាយកម្ម ជាបច្ច័យ នៃអធិបាយកម្ម ដោយអធិបតិបច្ច័យ
 បានដល់អាចារ្យណាមិក ខិតសហជាតាមិក ។ អាចារ្យណាមិក គឺ
 ឡូភាខ . . . ឡូសីល . . . ធ្វើ ឡូខាបុស្សកម្ម ធ្វើ ឡូម៉ាតើនាវ
 ឡូម៉ាតើនាវ ហើយពិចារណា ព្រឹត្តការ រិកាយ កន្លែង ជាអធិបាយកម្ម
 កើតឡើង វិនិច្ឆ័យ កើតឡើង ព្រោះធ្វើ ឡូម៉ាតើនាវ ឡូម៉ាតើនាវ . . .
 ត្រូវការមុន ។ ២២ កំណើត ។ ២៣ ពួកត្រូវដោយ ធ្វើ ឡូម៉ាតើនាវ
 ឡូម៉ាតើនាវ ហើយពិចារណា ធ្វើ ឡូម៉ាតើនាវ ឡូម៉ាតើនាវ ហើយ
 ពិចារណា ព្រឹត្តិកម្ម ជាបច្ច័យ នៃគោត្រឡូ ពិចារណា ខិតដល់
 ដោយអធិបតិបច្ច័យ ឡូចក្ខុ . . . ឡូត្ថុ . . . កន្លែង ជាអធិបាយកម្ម
 កើតឡើង វិនិច្ឆ័យ កើតឡើង ព្រោះធ្វើ ឡូត្ថុកម្ម ឡូត្ថុកម្ម ឡូត្ថុកម្ម
 កើតឡើង . . . ។ ឧបាយកម្ម គឺ ឧបាយកម្ម ជាបច្ច័យ នៃ
 ពួកសម្បជញ្ញកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសម្ពុត្តន្ធផង ដោយអធិបតិបច្ច័យ ។
 អធិបាយកម្ម ជាបច្ច័យ នៃអធិបាយកម្ម ដោយអធិបតិបច្ច័យ បានដល់
 អាចារ្យណាមិក គឺ ឡូភាខ ឡូសីល នៃពួក ដោយអធិបតិបច្ច័យ ។

[២២២] ជំនោគ ទន្លេ ជំនយកស្ស ជម្រកស្ស
 ឧបទ័ស្សយម្បដ្ឋយេន បច្ចុយោ បកតុបទ័ស្សយោ
 មាតុយោតកម្ម មាតុយោតកម្មស្ស មិត្តយោតកម្មស្ស
 អាហន្តយោតកម្មស្ស វហ៌វហ្គន្តកម្មស្ស សង្ឃកេន-
 កម្មស្ស ជំនយកម្មប្រាជ្ញិយោ ឧបទ័ស្សយម្បដ្ឋយេន
 បច្ចុយោ ។ ឧត្ត ។ បថាមា មាត្តា ឧតិយស្ស បក្កស្ស
 ឧតិយោ មាត្តា ឧតិយស្ស បក្កស្ស ឧតិយោ មាត្តា
 បក្កស្ស បក្កស្ស ឧបទ័ស្សយម្បដ្ឋយេន បច្ចុយោ ។
 ជំនយកា ទន្លេ អនិយកស្ស ជម្រកស្ស ឧបទ័ស្សយម្ប-
 ដ្ឋយេន បច្ចុយោ អាហន្តកម្មបទ័ស្សយោ អនន្តកម្មបទ័ស្ស-
 យោ បកតុបទ័ស្សយោ ។ ឧ ។ បកតុបទ័ស្សយោ
 មាតា ជីវិតា មេរោចត្តា ។ ឧ ។ សង្ឃ កិច្ចត្តា តស្ស
 បដិយោកត្តាយ តាជំ . . . តិវិល . . . ឧបោសថកម្ម
 . . . អរិយោ មិត្ត ឧបទ័ស្សយោ អនុប្បន្ន សហមត្ត
 ឧប្បាទន្តិ ឧប្បន្ន ។ ឧ ។ មាតាមាតាសាស្តស្ស
 ឧបទ័ស្សយម្បដ្ឋយេន បច្ចុយោ មាត្តា វេលសមា-
 មត្តិយោ ឧបទ័ស្សយម្បដ្ឋយេន បច្ចុយោ ។ អនិយកា
 ទន្លេ អនិយកស្ស ជម្រកស្ស ឧបទ័ស្សយម្បដ្ឋយេន
 បច្ចុយោ អាហន្តកម្មបទ័ស្សយោ អនន្តកម្មបទ័ស្សយោ

[២២២] ជំនយកម្ម ជាបច្ច័យ នៃជំនយកម្ម ដោយឧបទ័ស្ស-
 យម្បដ្ឋយោ បាទដល់បកតុបទ័ស្សយោ គឺ មាតុយោតកម្ម ជាបច្ច័យ នៃ
 មាតុយោតកម្ម មិត្តយោតកម្ម អាហន្តយោតកម្ម វហ៌វហ្គន្តកម្ម សង្ឃ-
 កេនកម្ម និងជំនយកម្មប្រាជ្ញិយោ ដោយឧបទ័ស្សយម្បដ្ឋយោ ។ (បក្កាត
 គម្បិញ្ញ) ជាឧត្ត ។ មត្តទី ១ (ជាបច្ច័យ) នៃមត្តទី ២ មត្តទី ២
 (ជាបច្ច័យ) នៃមត្តទី ៣ មត្តទី ៣ ជាបច្ច័យ នៃមត្តទី ២ ដោយ
 ឧបទ័ស្សយម្បដ្ឋយោ ។ ជំនយកម្ម ជាបច្ច័យ នៃអនិយកម្ម ដោយ
 ឧបទ័ស្សយម្បដ្ឋយោ បាទដល់អាហន្តកម្មបទ័ស្សយោ អនន្តកម្មបទ័ស្សយោ
 និងបកតុបទ័ស្សយោ ។ ឧ ។ ឧបកតុបទ័ស្សយោ គឺ បុត្តល ប្លាត់ថ្នល
 មាតា មាតាវិក ។ ឧ ។ មិត្ត ឧតិយស្ស ឧតិយោ មិត្ត
 កត្តាតំបន់ ឧតិយោតា . . . ឧតិយល . . . ឧតិយោសថ-
 កម្ម . . . ឧតិយោតា ប្រាជ្ញិយោ ប្រាជ្ញិយោតា ដែលមិនខាន់តែឧតិយ
 ឧតិយោតា ប្រាជ្ញិយោ ឧតិយ ប្រាជ្ញិយោតា ដែលមិន
 មិត្តិយោ ។ ឧ ។ ជាបច្ច័យ នៃមាតាមាតាសាស្ត ដោយ
 ឧបទ័ស្សយម្បដ្ឋយោ មត្ត ជាបច្ច័យ នៃមាតាមាតា ដោយឧ-
 បទ័ស្សយម្បដ្ឋយោ ។ មត្តិយោតា ជាបច្ច័យ នៃអនិយកម្ម ដោយ
 ឧបទ័ស្សយម្បដ្ឋយោ បាទដល់អាហន្តកម្មបទ័ស្សយោ អនន្តកម្មបទ័ស្សយោ

មត៌កតូចនិស្សយោ ។ មេ ។ មត៌កតូចនិស្សយោ អនិយត្ត
 សង្កតំ ឧបនិស្សយោ ទានំ . . . ភីលំ . . . ឧបោសថកម្ម
 ឈានំ វិបស្សនំ អភិក្កន្ធ . . . សមាបត្តិ ឧប្បាទេតិ
 ទានំ ឈេត្តេតិ ធិដ្ឋំ តណ្ហាតិ អនិយត្ត ភីលំ ។ មេ ។
 មត៌ក កតំ បត្តនំ កាយិកំ សុខំ កាយិកំ ឧត្តំ
 ។ មេ ។ សេនាសនំ ឧបនិស្សយោ ទានំ ។ មេ ។
 សមាបត្តិ ឧប្បាទេតិ ទានំ បាទេតិ ។ មេ ។ ធិកម-
 យាតំ . . . អនិយតោ សទ្ធា ។ មេ ។ សេនាសនំ
 អនិយតាយ សទ្ធាយ ។ មេ ។ បត្តនាយ កាយិកស្ស
 សុខស្ស កាយិកស្ស ឧត្តស្ស វិលសនាបត្តិយា
 ឧបនិស្សយេយ្យចូរយេន មច្ចុយោ ។ អនិយតោ ធម្មោ
 ធិកេតស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយេយ្យចូរយេន មច្ចុយោ
 អារម្មណ្ឌនិស្សយោ អនន្តរនិស្សយោ មត៌កតូច-
 និស្សយោ ។ មេ ។ មត៌កតូចនិស្សយោ អនិយត្ត កតំ
 ឧបនិស្សយោ មាតវំ វិវិតា វេលាយតិ ។ មេ ។ សង្ក្ខំ
 ភិក្ខុតិ អនិយតំ លោមនស្សំ ។ មេ ។ សេនាសនំ
 ឧបនិស្សយោ មាតវំ វិវិតា វេលាយតិ ។ មេ ។ សង្ក្ខំ
 ភិក្ខុតិ អនិយតោ ធម្មោ វេលាយនស្សំ ។ មេ ។

និវេកតូចនិស្សយោ ។ មេ ។ ឧបនិស្សយោ ភី បុគ្គល កាស្រ័យ
 ទូសតា ជាអនិយតោ ហើយឡើយ ទូរោន . . . ទូរសីល . . . ទូរ
 ឧបាសថកម្ម ញាតិយាន វិបស្សនា និវេកតិក្ខន្ធ . . . ញាតិសមាបត្តិ
 ទូរកេតាឡើយ ដំឡើង ទូរមាតរ ប្រគាន់ ទូរធិដ្ឋំ ទូរគនិយតសីល
 ។ មេ ។ ទូរកត្តា កត្តា លោក្ខត្រាត្រា កាយិកសុខ និវេតាយិ.
 កត្ត ។ មេ ។ (ទូរ) ទូរទាន ប្រាសាទស្រ័យ ទូរសេនាសនា
 ។ មេ ។ ញាតិសមាបត្តិ ទូរកេតាឡើយ សទ្ធាតំ ទូរសត្វ ។ មេ ។
 ទូរកាលម្ខាត្តមភិក្ខុ . . . អនិយតសទ្ធា ។ មេ ។ សេនាសនា
 (ជាបច្ច័យ) វេលាយតសទ្ធា ។ មេ ។ ជាបច្ច័យ វេលាយត្រាត្រា
 កាយិកសុខ កាយិកកត្ត និវេតសមាបត្តិ ហើយឧបនិស្សយេយ្យចូរយេន ។
 អនិយតធម៌ ជាបច្ច័យ វេលាយតធម៌ ហើយឧបនិស្សយេយ្យចូរយេន បាទ
 វេលាយតតូចនិស្សយោ អនន្តរនិស្សយោ និវេកតូចនិស្សយោ ។ មេ ។
 ឧបនិស្សយោ ភី បុគ្គល ញាតិយោ មាតា បាទីក ប្រាសាទស្រ័យ
 ទូរអនិយតកតា ។ មេ ។ វិវិតា ទូរសង្ក្ខំ កតា ជាអនិយតោ
 ។ មេ ។ បុគ្គល ញាតិយោ មាតា បាទីក ប្រាសាទស្រ័យ ទូរសនា
 សនា ។ មេ ។ វិវិតា ទូរសង្ក្ខំ កតា ជាអនិយតោ វេលាយនស្ស ។ មេ ។

សហជាតា ជាជាទណ៌កា ។ សហជាតា ឆ័យតា ចេ-
 តតា ចិត្តសម្មជ្ជាចាន់ រូបាច់ កម្មប្បដ្ឋានយេន បដ្ឋយោ ។
 ជាជាទណ៌កា ឆ័យតា ចេតតា វិហាកាច់ ទដ្ឋាច់
 កតតា ច រូបាច់ កម្មប្បដ្ឋានយេន បដ្ឋយោ ។ មូល
 ឆ័យតា ចេតតា សម្មយុត្តកាច់ ទដ្ឋាច់ ចិត្តសម្មជ្ជា-
 យាមក្ខ រូបាច់ កម្មប្បដ្ឋានយេន បដ្ឋយោ ។ អឆ័យតា
 ពរត្ថា អឆ័យតស្ស ធម្មស្ស កម្មប្បដ្ឋានយេន បដ្ឋយោ
 សហជាតា ជាជាទណ៌កា ។ សន្តិវត្ថុ ។ . . . វិហា-
 កប្បដ្ឋានយេន បដ្ឋយោ ឯកំ អាហារាប្បដ្ឋានយេន បដ្ឋ-
 យោ ចត្តារិ វត្ថុយប្បដ្ឋានយេន បដ្ឋយោ ចត្តារិ ឈា-
 នប្បដ្ឋានយេន បដ្ឋយោ ចត្តារិ កក្កប្បដ្ឋានយេន បដ្ឋយោ
 ចត្តារិ សម្មយុត្តប្បដ្ឋានយេន បដ្ឋយោ រដ្ឋ វិស្សយុត្តប្ប-
 ដ្ឋានយេន បដ្ឋយោ វិណិ អន្ធនុត្តសនិសំ ។ . . .
 កត្តប្បដ្ឋានយេន បដ្ឋយោ សត្ត កុមារីចារុត្តសនិសំ ។
 . . . ធម្មប្បដ្ឋានយេន បដ្ឋយោ វិគតប្បដ្ឋានយេន បដ្ឋយោ
 អវិគតប្បដ្ឋានយេន បដ្ឋយោ សត្ត ។

(២២៧) រោគុយោ ចត្តារិ អាម្មណា វិណិ
 អធិបតិយា មក្ខ អនន្តរា វិណិ សអនន្តរា វិណិ
 សហជាតេ មក្ខ អន្ធមក្ខា រដ្ឋ ឆ័យយេន សត្ត

បាទដល់សហជាតេ ឆ័យនាទណ៌កា ។ សហជាតេ ឆ័ ឆ័យតា ចេ-
 តតា ជាច្រើន ខែក្នុងចិត្តសម្មជ្ជាចាន់ ដោយកម្មប្បដ្ឋាន ។ ឯនាទា-
 ទណ៌កា ឆ័ ឆ័យតាចេតតា ជាច្រើន ខែក្នុងវិហាកក្កដា ខែក្នុងកតតា
 ប្រជី ដោយកម្មប្បដ្ឋាន ។ មូល ឆ័ ឆ័យតាចេតតា ជាច្រើន ខែ
 ក្នុងសម្មយុត្តកក្កដា ខែក្នុងចិត្តសម្មជ្ជាចាន់ ដោយកម្មប្បដ្ឋាន ។
 អឆ័យតស្ស ជាច្រើន ខែអឆ័យតស្ស ដោយកម្មប្បដ្ឋាន បាទដល់សហ-
 ជាតេ ឆ័យនាទណ៌កា ។ សេចក្តីចម្រើន ។ . . . ជាច្រើន ដោយ
 វិហាកប្បដ្ឋាន មានការ ១ ជាច្រើន ដោយអាហារាប្បដ្ឋាន មានការ ២
 ជាច្រើន ដោយវត្ថុយប្បដ្ឋាន មានការ ២ ជាច្រើន ដោយឈា-
 នប្បដ្ឋាន មានការ ២ ជាច្រើន ដោយកក្កប្បដ្ឋាន មានការ ២ ជា
 ច្រើន ដោយសម្មយុត្តប្បដ្ឋាន មានការ ២ ជាច្រើន ដោយវិស្ស-
 យុត្តប្បដ្ឋាន មានការ ៣ ដូចគ្នាឆ័យអន្ធនុត្តសនិសំ ។ . . . ជាច្រើន
 ដោយកត្តប្បដ្ឋាន មានការ ៧ ដូចគ្នាឆ័យអន្ធនុត្តសនិសំ ។ . . .
 ជាច្រើន ដោយធម្មប្បដ្ឋាន ជាច្រើន ដោយវិគតប្បដ្ឋាន ជាច្រើន
 ដោយអវិគតប្បដ្ឋាន មានការ ៧ ។

(២២៨) ក្នុងវិហាកប្បដ្ឋាន មានការ ២ ក្នុងវិហាកក្កដាប្បដ្ឋាន មាន
 ការ ៣ ក្នុងអធិបតិយប្បដ្ឋាន មានការ ៥ ក្នុងអនន្តរាប្បដ្ឋាន មានការ ៣
 ក្នុងសម្មយុត្តប្បដ្ឋាន មានការ ៣ ក្នុងសហជាតេប្បដ្ឋាន មានការ ៥
 ក្នុងវិស្សយុត្តប្បដ្ឋាន មានការ ២ ក្នុងឆ័យយេនប្បដ្ឋាន មានការ ៣
 ។ ប ឬ ឬ ។

ឧបទ័ស្សយេ ចត្តារិ បុរេជានេ ទេ បច្ឆាជានេ ទេ
 អាសវេនេ ទេ តាម្មេ ចត្តារិ វិចានេ ឯកំ អាហារេ
 ចត្តារិ ក្រ្តិយេ ចត្តារិ ឈានេ ចត្តារិ មន្តេ ចត្តារិ
 សង្សយុត្តេ ទេ វិប្បយុត្តេ តីណិ ធម្មត្ថយា សត្ត
 ធម្មត្ថយា តីណិ វិការេ តីណិ វាវេនេ សត្ត ។

[២២៧] និយតោ ធម្មោ និយតស្ស ចម្មស្ស
 សហជាតប្បទ្វយេន បទ្វយោ ឧបទ័ស្សយប្បទ្វយេន
 បទ្វយោ ។ និយតោ ធម្មោ អនិយតស្ស ចម្មស្ស
 អាម្ពណប្បទ្វយេន បទ្វយោ សហជាតប្បទ្វយេន
 បទ្វយោ ឧបទ័ស្សយប្បទ្វយេន បទ្វយោ បច្ឆាជាតប្ប-
 ទ្វយេន បទ្វយោ កម្មប្បទ្វយេន បទ្វយោ ។ និយ-
 តោ ធម្មោ និយតស្ស ន អនិយតស្ស ន ចម្មស្ស
 សហជាតប្បទ្វយេន បទ្វយោ ។ និយតោ ធម្មោ
 អនិយតស្ស ចម្មស្ស អាម្ពណប្បទ្វយេន បទ្វយោ
 សហជាតប្បទ្វយេន បទ្វយោ ឧបទ័ស្សយប្បទ្វយេន
 បទ្វយោ បុរេជាតប្បទ្វយេន បទ្វយោ បច្ឆាជាតប្ប-
 ទ្វយេន បទ្វយោ កម្មប្បទ្វយេន បទ្វយោ អាហារ-
 ប្បទ្វយេន បទ្វយោ ក្រ្តិយប្បទ្វយេន បទ្វយោ ។

ក្នុងឧបទ័ស្សយប្បទ្វយេន មានពីរ ២ ក្នុងបុរេជាតប្បទ្វយេន មានពីរ ២
 ក្នុងបច្ឆាជាតប្បទ្វយេន មានពីរ ២ ក្នុងអាសវេនប្បទ្វយេន មានពីរ ២
 ក្នុងតាម្មប្បទ្វយេន មានពីរ ២ ក្នុងវិចានប្បទ្វយេន មានពីរ ២ ក្នុងអាហារ-
 ប្បទ្វយេន មានពីរ ២ ក្នុងក្រ្តិយប្បទ្វយេន មានពីរ ២ ក្នុងឈានប្បទ្វយេន
 មានពីរ ២ ក្នុងមន្តេប្បទ្វយេន មានពីរ ២ ក្នុងសង្សយុត្តប្បទ្វយេន មានពីរ ២
 ក្នុងវិប្បយុត្តប្បទ្វយេន មានពីរ ២ ក្នុងតីណិប្បទ្វយេន មានពីរ ២ ក្នុងតីណិ-
 ប្បទ្វយេន មានពីរ ២ ក្នុងវិការេប្បទ្វយេន មានពីរ ២ ក្នុងវាវេនេប្បទ្វយេន
 មានពីរ ២ ។

[២២៨] និយតទិ ជាបន្ទួយ នៃនិយតទិ ដោយសហជាតប្ប-
 ទ្វយេន ជាបន្ទួយ ដោយឧបទ័ស្សយប្បទ្វយេន ។ និយតទិ ជាបន្ទួយ នៃ
 អនិយតទិ ដោយកម្មប្បទ្វយេន ជាបន្ទួយ ដោយសហជាតប្បទ្វយេន
 ជាបន្ទួយ ដោយឧបទ័ស្សយប្បទ្វយេន ជាបន្ទួយ ដោយបច្ឆាជាតប្បទ្វយេន
 ជាបន្ទួយ ដោយកម្មប្បទ្វយេន ។ និយតទិ ជាបន្ទួយ នៃនិយតទិ
 នៃ នៃអនិយតទិ ដោយសហជាតប្បទ្វយេន ។ និយតទិ ជា
 បន្ទួយ នៃអនិយតទិ ដោយកម្មប្បទ្វយេន ជាបន្ទួយ ដោយសហ-
 ជាតប្បទ្វយេន ជាបន្ទួយ ដោយឧបទ័ស្សយប្បទ្វយេន ជាបន្ទួយ ដោយបុរេ-
 ជាតប្បទ្វយេន ជាបន្ទួយ ដោយបច្ឆាជាតប្បទ្វយេន ជាបន្ទួយ ដោយកម្មប្ប-
 ទ្វយេន ជាបន្ទួយ ដោយវិការេប្បទ្វយេន ជាបន្ទួយ ដោយវាវេនេប្បទ្វយេន ។

សវណទុក្ខំ

បដិច្ចវិវា

[២៥៣] សវណំ ធម្មំ បដិច្ច សវណោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បក្កយា សវណំ ឋិតំ ទន្ធិ បដិច្ច
នយោ ទន្ធា ទន្ធា ទន្ធា . . . ។ បញ្ច បញ្ញា អន្ធា-
វេនុត្តសន្តិសា អនុលាបប្បដិច្ចសន្តិសា ។

[២៥៤] ហេតុយា បញ្ច អន្ធាលោ ទន្ធិ អនិប-
តិយា បញ្ច អនិបតេ បញ្ច ។

[២៥៥] សវណំ ធម្មំ បដិច្ច សវណោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ឧហេតុប្បក្កយា វិចិត្តិក្ខាសហគតេ ទុក្ខច្ច-
សហគតេ ទន្ធា បដិច្ច វិចិត្តិក្ខាសហគតោ ទុក្ខច្ច-
សហគតោ មោហោ ។ អវណំ ធម្មំ បដិច្ច អវណោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ឧហេតុប្បក្កយា អហេតុតំ អវណំ
ឋិតំ ទន្ធិ បដិច្ច នយោ ទន្ធា ជិត្តសមុដ្ឋានោ រូបំ
អហេតុតេប្បដិសន្ធិ យោ អសញ្ញសញ្ញា ។

[២៥៦] ឧហេតុយា ទន្ធិ អន្ធាលោ តីណិ ឧត-
តិបតិយា បញ្ច ឧតតន្តរេ តីណិ ឧតតន្តរាយ តីណិ
ឧត្តរាវេន ឧត្តរំ បដិច្ចវិវា បញ្ច ឧត្តរសវណេ

សវណទុក្ខៈ

បដិច្ចវិវា

[២៥៧] សវណធម្មិ អស្រ័យ ខ្ញុំសវណធម្មិ ទើបតែឆ្លើង
ច្រើន ព្រោះហេតុប្បក្កយ គឺ ទន្ធា អស្រ័យ ខ្ញុំសវណក្ខន្ធទ
ខ្ញុំទន្ធទ . . . ។ បញ្ញាវាង ៥ ដូចគ្នាទាំងអស់ប្រាថ្នាចុះ ដូចគ្នាទាំង
អនុលាបប្បដិច្ចវិវា ។

[២៥៨] ក្នុងហេតុប្បក្កយ មានវាង ៥ ក្នុងអារម្មណប្បក្កយ មាន
វាង ៥ ក្នុងអនិបតិប្បក្កយ មានវាង ៥ ក្នុងអនិបតប្បក្កយ មានវាង ៥ ។

[២៥៩] សវណធម្មិ អស្រ័យ ខ្ញុំសវណធម្មិ ទើបតែឆ្លើង
ព្រោះហេតុប្បក្កយ គឺ ទេវោ ដែលប្រកថាដោយវិចិត្តិតា ប្រកថ
ដោយទន្ធា អស្រ័យ ខ្ញុំក្នុងទន្ធា ដែលប្រកថាដោយវិចិត្តិតា ប្រកថ
ដោយទន្ធា ។ អវណធម្មិ (ធម្មិវិចិត្តិក្ខាសញ្ញា) អស្រ័យ ខ្ញុំ
អវណធម្មិ ទើបតែឆ្លើង ព្រោះហេតុប្បក្កយ គឺ ទន្ធា ក្នុង ចិត្តស-
មុត្តិក្ខប្បក្កយ អស្រ័យ ខ្ញុំសវណក្ខន្ធទ ជាអហេតុតំ គឺ អហេតុតេប្បដិ-
សន្ធិ ឯករាជវត្ថុតាសញ្ញាសញ្ញា ។

[២៦០] ក្នុងហេតុប្បក្កយ មានវាង ៥ ក្នុងអារម្មណប្បក្កយ
មានវាង ៥ ក្នុងអនិបតិប្បក្កយ មានវាង ៥ ក្នុងអនិបតប្បក្កយ មាន
វាង ៥ ក្នុងឧបាសម្បយប្បក្កយ មានវាង ៥ ក្នុងឧបាសម្បយប្បក្កយ
មានវាង ៥ ក្នុងឧបាសម្បយប្បក្កយ មានវាង ៥ ក្នុងឧបាសម្បយប្បក្កយ

ឥតរា ទ្វេ តណាបាមិ វិស្សយវារាមិ

សំសង្ការាមិ កាតត្វា ។

ទ្វេ បញ្ញា កាតត្វា សត្វត្ថ ។

[២២០] ហេតុយា ទ្វេ អាម្មណ ទ្វេ សត្វត្ថ

ទ្វេ វិចារក ឯតំ អវិចារ ទ្វេ ។

[២២២] ហេតុយា ទ្វេ ឧអតិបតិយា ទ្វេ

ឧប្បាសាត ទ្វេ ឧប្បាសាត ទ្វេ ឧបាសាត ទ្វេ

ឧត្តាត្ថ ទ្វេ ឧវិចារក ទ្វេ ឧលាវា ឯតំ ឧបាត្ថ

ឯតំ ឧវិស្សយុត្ត ទ្វេ ។

ឥតរា ទ្វេ តណាបាមិ

សម្មយុត្តវារាមិ កាតត្វា ។

បញ្ញាវិវា

[២២៣] សារណា ធម្មោ សារណស្ស ធម្មស្ស

ហេតុប្បាទ្វយេន បទ្វយេន ឧប្បនុត្តសនិសំ បញ្ចវិ ។

[២២៤] សារណា ធម្មោ សារណស្ស ធម្មស្ស

ការដ្ឋលាប្បាទ្វយេន បទ្វយេន ឯតំ បស្ចាទេតិ

អភិធម្មតិ តំ ការត្ថ ពាតា ឧប្បជ្ជតិ វិជ្ជិ . . .

វិចិត្តិច្ឆា . . . ឧប្បជ្ជ . . . ហេតុធម្មតិ ឧប្បជ្ជតិ

ការាប្បវាទ ២ ក្រៅវាទ្ធិ វិស្សយវារាមិ

សំសង្ការាមិ បណ្ឌិត ឧប្បវិច្ឆិកា ។

បញ្ញា ២ យ៉ាង ក្នុងបច្ច័យតាំងអស់ បណ្ឌិត ឧប្បវិច្ឆិកា ។

[២២៥] ក្នុងហេតុប្បាទ្វយេន មានវារា ២ ក្នុងការដ្ឋលាប្បាទ្វយេន មាន

វារា ២ ក្នុងបច្ច័យតាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារា ២ ក្នុងវិបាកប្បាទ្វយេន មាន

វារា ១ ក្នុងអវិចារប្បាទ្វយេន មានវារា ២ ។

[២២៦] ក្នុងហេតុប្បាទ្វយេន មានវារា ២ ក្នុងឧអតិបតិយាប្បាទ្វយេន

មានវារា ២ ក្នុងឧប្បាសាតប្បាទ្វយេន មានវារា ២ ក្នុងឧប្បាសាតប្បាទ្វយេន

មានវារា ២ ក្នុងឧត្តាត្ថប្បាទ្វយេន មានវារា ២ ក្នុងឧលាវាប្បាទ្វយេន មាន

វារា ២ ក្នុងឧវិចារកប្បាទ្វយេន មានវារា ២ ក្នុងឧលាវាប្បាទ្វយេន មានវារា ១

ក្នុងឧបាត្ថប្បាទ្វយេន មានវារា ១ ក្នុងឧវិស្សយុត្តប្បាទ្វយេន មានវារា ២ ។

ការាប្បវាទ ២ ក្រៅវាទ្ធិ សម្មយុត្តវារាមិ បណ្ឌិត ឧប្បវិច្ឆិកា ។

បញ្ញាវិវា

[២២៧] សារណាមិ ធម្មត្ថយ វិសារណាមិ វាយាបា

ត្ថប្បាទ្វយេន មានវារា ២ ប្រវិចារក្នុងវិសារណាមិ វាយាបា ។

[២២៨] សារណាមិ ធម្មត្ថយ វិសារណាមិ វាយាបា

ត្ថប្បាទ្វយេន គឺ បុគ្គល ប្រាជ្ញា វិសារណា វិសារណា វិសារណា វិសារណា វិសារណា

វិសារណា វិសារណា វិសារណា វិសារណា វិសារណា វិសារណា វិសារណា វិសារណា

ជំងឺ អស្សាមេតិ អភំនទ្ធាតំ វិចិត្តា . . . ឧទ្ធច្ចំ
 . . . គោមនស្សំ អាត្ម គោមនស្សំ ឧប្បជ្ឈតិ ជំងឺ
 . . . វិចិត្តា . . . ឧទ្ធច្ចំ ឧប្បជ្ឈតិ ។ សាលា
 ឆន្ទា អស្សាមេតិ ឧប្បស្ស អាម្មណប្បច្ចយេន មច្ចយោ
 អវិណ ចហំនេ កំលេសេ . . . វិគ្គម្ពតេ កំលេសេ
 . . . មុទ្ធ . . . សាលា ឧទ្ធ អធិប្បតោ . . .
 វិបស្សន្តិ គោតមវិយាគ្គាលោក សាលាជិត្តសម្ពុត្តិស្ស
 ចិត្តំ ជានិច្ចំ សាលា ឧទ្ធ គោតមវិយាគ្គាលាស្ស មុ-
 ទ្ធវិភសាទុស្សតិក្ខ្យាលាស្ស យតំកម្មបក្ខ្យាលាស្ស
 អនាគតំសញ្ញាលាស្ស អវជ្ជនាយ អវជ្ជនាប្បច្ច-
 យេន មច្ចយោ ។ អសាលា ឆន្ទា អស្សាមេតិ ឧប្បស្ស
 អាម្មណប្បច្ចយេន មច្ចយោ តាចំ . . . សិលំ . . .
 ឧបាសាវតោន្តំ កត្តា តំ បច្ចវត្តតិ មុទ្ធ . . .
 លាតា . . . អវិណ ឧត្តា វុដ្ឋហិក្ខា មត្តំ បច្ចវត្តតិ
 តលំ . . . ជំព្វាចំ បច្ចវត្តតិ ជំព្វាចំ គោត្រគុស្ស
 កេនាតស្ស មត្តស្ស ឧលស្ស អវជ្ជនាយ អាម្ម-
 ណប្បច្ចយេន មច្ចយោ ចត្តំ . . . វត្តំ . . . អសាលា
 ឧទ្ធ អធិប្បតោ . . . វិបស្សន្តិ ។ មេ ។ ជំព្វេន តត្ថុតា

ប្រាប្រាប្ប ឧទ្ធវេតុនា ក្រេតមា វិភាយ ជំព្វេនជំងឺ វិចិត្តា
 . . . ឧទ្ធច្ចំ . . . គោមនស្ស កើតឡើង ប្រាប្រាប្ប ឧទ្ធវេតុ-
 នស្ស ជំងឺ . . . វិចិត្តា . . . ឧទ្ធច្ចំ កើតឡើង ។ សាលាជិត្ត
 ជាច្រើន វិទ្យាសាលា ដោយអាម្មណប្បច្ចយេន គឺ ក្នុងប្រាសាទ
 ពិចារណា ឡូកតិកលេស ដែលលេងហើយ . . . ឡូកតិកលេស
 ដែលសង្កត់សង្កិនហើយ . . . ក្នុងកាលមុន . . . ឃើញឡស់ ឡូ-
 កតិកសាលា ជាច្រើន . . . ជិត ឡូកតិក វិទ្យាសាលា ក្នុងប្រាសាទ
 ដោយសាលាជិត្ត ដោយវេទនាប្បច្ចយេន ក្នុងសាលាជិត្ត ជាច្រើន
 វិទ្យាសាលា ឡូកតិកសាលា មុទ្ធវិភសាទុស្សតិក្ខ្យាលា
 យតំកម្មបក្ខ្យាលា ជិត្តវេទនាប្បច្ចយេន ដោយអាម្មណប្បច្ចយេន ។
 អសាលា ជាច្រើន វិទ្យាសាលា ដោយអាម្មណប្បច្ចយេន គឺ
 ក្នុង ឡូកតិក . . . ឡូកតិក . . . ធ្វើ ឡូកតិកសាលា ដោយ
 ពិចារណា ឡូកតិកនា ក្នុងកាលមុន . . . អធិប្បតោ . . . ក្នុងប្រា-
 សាទ ឃើញ អធិប្បតោ ពិចារណា ឡូកតិក ឡូកតិក . . . ពិចារណា
 ឡូកតិកនា ឡូកតិកនា ជាច្រើន វិទ្យាសាលា ក្នុងប្រាសាទ ដោយ
 ជិត្តវេទនាប្បច្ចយេន ដោយអាម្មណប្បច្ចយេន ឡូកតិក . . . ឡូកតិក . . .
 ពិចារណា ឡូកតិកសាលា ជាច្រើន . . . ។ មេ ។ ដោយវិទ្យាសាលា

។ បេ ។ អនាគតសញ្ញាណស្ស អាវុធជាដោយ អាវុធនា-
 យ្យច្ឆាយេន បច្ឆាយោ ។ អរណេន ធម្មោ សារណស្ស
 នធម្មស្ស អាវុធនាម្បច្ឆាយេន បច្ឆាយោ តាចំ ... សិលំ
 ... ទុក្ខាសាធីតាម្មំ តត្វា តំ អស្សារេតិ អតីនទ្គតំ
 តំ អាវុធិ វាតោ ឧប្បជ្ឈតិ ។ បេ ។ មុត្វេ ... លាហ
 ... តត្ថំ ... តត្ថំ ... អរណេន បច្ឆេ អស្សារេតិ អតី-
 នទ្គតំ តំ អាវុធិ វាតោ ។ បេ ។ ឈេយេនស្សំ ឧប្បជ្ឈតិ ។

(២៦៥) សារណា ធម្មោ សារណស្ស នធម្មស្ស
 អតីបតិប្បច្ឆាយេន បច្ឆាយោ អារម្មណាធិបតិ សហជា-
 តាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ វតំ តត្ថំ តត្វា អស្សា-
 រេតិ អតីនទ្គតំ តំ តត្ថំ តត្វា វាតោ ឧប្បជ្ឈតិ ធិដ្ឋិ
 ឧប្បជ្ឈតិ ធិដ្ឋិ តត្ថំ តត្វា អស្សារេតិ អតីនទ្គតំ ។ បេ ។
 សហជាតាធិបតិ សារណា អតីបតិ សម្បយុត្តកាចំ
 ឧប្បាចំ អតីបតិប្បច្ឆាយេន បច្ឆាយោ ។ សារណា ធម្មោ
 អរណស្ស នធម្មស្ស អតីបតិប្បច្ឆាយេន បច្ឆាយោ
 សហជាតាធិបតិ សារណា អតីបតិ ធិត្ថសម្បដ្ឋាយាចំ
 ឧប្បាចំ អតីបតិប្បច្ឆាយេន បច្ឆាយោ ។ សារណា ធម្មោ
 សារណស្ស តំ អរណស្ស ច នធម្មស្ស អតីបតិប្បច្ឆ-
 ាយេន បច្ឆាយោ សហជាតាធិបតិ សារណា អតីបតិ

។ បេ ។ ជាបច្ច័យ វិនិយោគិយវរណា ឧវមនាគតសញ្ញាណ ដោយ
 អារម្មណប្បច្ច័យ ។ អរណេន ជាបច្ច័យ វិនិយោគិយវរណា ដោយ
 អារម្មណប្បច្ច័យ តំ ឧវមនា ... ឧវសីល ... ធ្វើ ឧវទុប្បាសធម្ម
 ហើយក្រេតតា វិភាយ ចំពោះវិញ្ញាណ កនៈ កើតឡើង ក្រោម
 ប្រាសាទ ឧវមនា ។ បេ ។ កុត្តិកាសមុទ ។ អតីនទ្គតំ ...
 ឧវតត្ថុ ... ឧវតត្ថុ ... ក្រេតតា វិភាយ ចំពោះអារម្មណកុត្តិ
 កនៈ ប្រាសាទ ឧវមនា ។ បេ ។ វោធមស្ស កើតឡើង ។

(២៦៦) សារណេន ជាបច្ច័យ វិនិយោគិយវរណា ដោយអតី-
 បតិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាតាធិបតិ ធិត្ថសម្បដ្ឋាយាចំ ។ អារម្មណ-
 ធិបតិ គឺ បុគ្គល ធ្វើ ឧវមនា ឧវជាតិវិភាយ ហើយក្រេតតា វិភាយ
 កនៈ កើតឡើង ធិដ្ឋិ កើតឡើង ក្រោមធ្វើ ឧវមនា ឧវជាតិ
 វិភាយ ហើយក្រេតតា វិភាយ ក្រោមធ្វើ ឧវមនា ឧវជាតិវិភាយ
 ។ បេ ។ ឧបាសាធិបតិ គឺ សារណាធិបតិ ជាបច្ច័យ វិនិយោគ
 សម្បយុត្តកុត្តិ ដោយអតីបតិប្បច្ច័យ ។ សារណេន ជាបច្ច័យ
 វិនិយោគិយវរណា ដោយអតីបតិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាតាធិបតិ គឺ
 សារណាធិបតិ ជាបច្ច័យ វិនិយោគិយវរណា ដោយអតីបតិប្ប-
 ច្ច័យ ។ សារណេន ជាបច្ច័យ វិនិយោគិយវរណា ដោយអតីបតិប្ប-
 ច្ច័យ បានដល់សហជាតាធិបតិ គឺ សារណាធិបតិ

សម្បយុត្តកាធំ ទទ្ធាធំ ចិត្តសមុដ្ឋាបាធាញ ទ្ធាធំ អធ៌-
 មតិប្បដូរយេន បដូរយោ ។ អរណា ឆន្ទា អរណាស្ស
 ធម្មស្ស អធ៌មតិប្បដូរយេន បដូរយោ អរណាធម៌មតិ
 សហជាតាធម៌មតិ ។ អរណាធម៌មតិ ទាធំ . . . ភីលី
 . . . ទេវោសថកម្មំ កក្កា តំ កុំ កក្កា បដូរក្កាតិ
 បុរោ . . . លាធា . . . អរិយា មន្តា វុដ្ឋហិត្វា មត្តំ
 កុំ កក្កា បដូរក្កាតិ ផលំ . . . ចិត្តាធំ កុំ កក្កា
 បដូរក្កាតិ ចិត្តាធំ កក្កាធម្មស្ស អរណាស្ស បដូរ
 ធម្មស្ស អធ៌មតិប្បដូរយេន បដូរយោ ។ សហជាតា-
 ធម៌មតិ អរណាធម៌មតិ សម្បយុត្តកាធំ ទទ្ធាធំ ចិត្តស-
 មុដ្ឋាបាធាញ ទ្ធាធំ អធ៌មតិប្បដូរយេន បដូរយោ ។
 អរណា ឆន្ទា អរណាស្ស ធម្មស្ស អធ៌មតិប្បដូរយេន
 បដូរយោ អរណាធម៌មតិ ទាធំ . . . ភីលី . . . ទេវោ-
 សថកម្មំ កក្កា តំ កុំ កក្កា អស្សាធម៌ អភិទទ្ធីតិ
 តំ កុំ កក្កា កក្កា ឧប្បដ្ឋតំ ធម្មំ ឧប្បដ្ឋតិ បុរោ
 សុច្ឆន្ទាធំ . . . លាធា . . . មត្តំ . . . វត្ថុ . . .
 អរណា មន្តា កុំ កក្កា អស្សាធម៌ អភិទទ្ធីតិ តំ
 កុំ កក្កា កក្កា ឧប្បដ្ឋតំ ធម្មំ . . . ។

ជាបច្ច័យ នៃក្ខណសម្បយុត្តកត្តាធម៌ នៃក្ខណសមុដ្ឋាបាធាញ ដោយ
 អធ៌មតិប្បដូរយេន ។ អរណាធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអរណាធម៌ ដោយអធ៌មតិប្ប-
 ដូរយេន បានដល់អរណាធម៌មតិ និងសហជាតាធម៌មតិ ។ អរណាធម៌មតិ
 គឺ បុគ្គល ឲ្យបាន . . . ឲ្យសីល . . . ធ្វើ ឲ្យទេវោសថកម្ម ហើយ
 ធ្វើ ឲ្យអរិយាធម៌ ឲ្យជាវិសោធន ហើយនិពាណា ក្នុងកាលបុរ . . .
 អរិយាធម៌ . . . ក្នុងក្រុងអរិយា ចេញ អរិយកម្ម ធ្វើ ឲ្យមន្ត ឲ្យជាវិ-
 សោធន ហើយនិពាណា ឲ្យដល់ . . . ធ្វើ ឲ្យប្រវត្តិក្នុង ឲ្យជាវិសោធន
 ហើយនិពាណា ប្រវត្តិក្នុង ជាបច្ច័យ នៃក្ខណសមុដ្ឋាបាធាញ ដោយអធ៌-
 មតិ ហើយនិពាណា ប្រវត្តិក្នុង ជាបច្ច័យ នៃក្ខណសមុដ្ឋាបាធាញ ដោយអធ៌-
 មតិប្បដូរយេន ។ អរណាធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអរណាធម៌ ដោយអធ៌មតិប្ប-
 ដូរយេន បានដល់អរណាធម៌មតិ គឺ បុគ្គល ឲ្យបាន . . . ឲ្យសីល . . .
 ធ្វើ ឲ្យទេវោសថកម្ម ធ្វើ ឲ្យអរិយាធម៌ ឲ្យជាវិសោធន ហើយនិពាណា
 ក្នុងកាលបុរ . . . អរិយាធម៌ . . . ឲ្យមន្ត . . . ឲ្យវត្ថុ
 . . . បុគ្គល ធ្វើ ឲ្យប្រវត្តិក្នុង ឲ្យជាវិសោធន ហើយនិពាណា ប្រវត្តិក្នុង
 ក្នុងកាលបុរ . . . អរិយាធម៌ . . . ឲ្យមន្ត . . . ឲ្យវត្ថុ . . .
 អរណា មន្តា កុំ កក្កា អស្សាធម៌ អភិទទ្ធីតិ តំ កុំ កក្កា កក្កា ឧប្បដ្ឋតំ ធម្មំ . . . ។

(២២២) សារណា ជាង្គា សារណាស្ស ធម្មស្ស
 អនន្តរច្ចុត្តយេន មច្ចុយោ បុរិមា បុរិមា សារណា ទុក្ខា
 ចង្គិមាធំ មច្ចិមាធំ សារណាធំ ទុក្ខាធំ អនន្តរច្ចុត្តយេន
 មច្ចុយោ ។ សារណា ជាង្គា សារណាស្ស ធម្មស្ស អនន្ត-
 រច្ចុត្តយេន មច្ចុយោ សារណា ទុក្ខា វិជ្ជាមស្ស អនន្ត-
 រច្ចុត្តយេន មច្ចុយោ ។ អារណា ជាង្គា សារណាស្ស
 ធម្មស្ស អនន្តរច្ចុត្តយេន មច្ចុយោ បុរិមា បុរិមា សា-
 ណា ទុក្ខា មច្ចិមាធំ មច្ចិមាធំ សារណាធំ ទុក្ខាធំ អនន្ត-
 រច្ចុត្តយេន មច្ចុយោ អនុលោមំ គោត្រភុស្ស វិស-
 សាមាសន្តិយា អនន្តរច្ចុត្តយេន មច្ចុយោ ។ អារណា
 ជាង្គា សារណាស្ស ធម្មស្ស អនន្តរច្ចុត្តយេន មច្ចុយោ
 អាវុដ្ឋិចា សារណាធំ ទុក្ខាធំ អនន្តរច្ចុត្តយេន មច្ចុ-
 យោ ។ . . . ឥតអនន្តរច្ចុត្តយេន មច្ចុយោ សហជា-
 តច្ចុត្តយេន មច្ចុយោ បញ្ច អត្តាមត្តាច្ចុត្តយេន មច្ចុ-
 យោ ទ្វេ វិស្សយច្ចុត្តយេន មច្ចុយោ សន្តិ ។

(២២៣) សារណា ជាង្គា សារណាស្ស ធម្មស្ស
 ឧបទិស្សយច្ចុត្តយេន មច្ចុយោ វាច្ចុល្យាបទិស្ស-
 យោ អនន្តរច្ចុត្តយេន អនន្តរច្ចុត្តយោ
 ។ ឧប ។ ឧត្តរច្ចុត្តយោ វាច្ច ឧបទិស្សយ

(២២៤) សារណាធម៌ ជាប់ជួយ ខែសារណាធម៌ ដោយអនន្តរច្ចុ-
 ត្តយ គឺ តួសារណាតួន មុខ ១ ជាប់ជួយ ខែតួសារណាតួន ក្រោយ ១
 ដោយអនន្តរច្ចុត្តយ ។ សារណាធម៌ ជាប់ជួយ ខែសារណាធម៌ ដោយ
 អនន្តរច្ចុត្តយ គឺ តួសារណាតួន ជាប់ជួយ ខែវិជ្ជាធម៌ ដោយអនន្ត-
 រច្ចុត្តយ ។ សារណាធម៌ ជាប់ជួយ ខែសារណាធម៌ ដោយអនន្តរច្ចុត្តយ
 គឺ តួសារណាតួន មុខ ១ ជាប់ជួយ ខែតួសារណាតួន ក្រោយ ១ ដោយ
 អនន្តរច្ចុត្តយ អនុលោម ជាប់ជួយ ខែគោត្រភូ វិសិសសាមត្តិ ដោយ
 អនន្តរច្ចុត្តយ ។ សារណាធម៌ ជាប់ជួយ ខែសារណាធម៌ ដោយអនន្តរច្ចុ-
 ត្តយ គឺ តាវុត្តនៈ ជាប់ជួយ ខែតួសារណាតួន ដោយអនន្តរច្ចុត្តយ ។
 . . . ជាប់ជួយ ដោយសមនន្តរច្ចុត្តយ ជាប់ជួយ ដោយសហជា-
 តច្ចុត្តយ មានវា ៩ ជាប់ជួយ ដោយអត្តាមត្តាច្ចុត្តយ មានវា ២
 ជាប់ជួយ ដោយវិស្សយច្ចុត្តយ មានវា ៧ ។

(២២៥) សារណាធម៌ ជាប់ជួយ ខែសារណាធម៌ ដោយឧបទិស្ស-
 យច្ចុត្តយ បាទដល់ការប្រកួតប្រជែងស្រី អនន្តរច្ចុត្តយ ឧបទិស្សយ
 ច្ចុត្តយ ។ ឧប ។ ឧត្តរច្ចុត្តយ គឺ តួសារ កាស្រីយ ឧបទិស្ស

ពាក្យ រាជតំ ។ បេ ។ សង្ឃ កំពុង ទោស . . . បន្ត
 ទប់ចិត្តយ ពាក្យ រាជតំ ។ បេ ។ សង្ឃ កំពុង
 ពាក្យ ។ បេ ។ បន្ត ពាក្យ ។ បេ ។ បន្ត យ
 ទប់ចិត្តយ បន្ត យ បន្ត យ ។ សាសនា ទាញ
 ពាក្យ ទាញ ទប់ចិត្តយ បន្ត យ បន្ត យ
 អនុបដិស្សយ បន្ត យ ។ បេ ។ បន្ត
 ទប់ចិត្តយ ពាក្យ ទប់ចិត្តយ ទាញ ទាញ សីល
 . . . ទាញ ទាញ ទាញ ទាញ ទាញ ទាញ . . .
 សាសនា ទប់ចិត្តយ ទាញ ទាញ . . . បន្ត ទប់ចិត្តយ
 ទាញ ។ បេ ។ សាសនា ទប់ចិត្តយ ពាក្យ ។ បេ ។ បន្ត
 ពាក្យ ។ បេ ។ បន្ត យ ពាក្យ ពាក្យ សុខ យ
 ពាក្យ ពាក្យ ពាក្យ ពាក្យ ពាក្យ ពាក្យ ពាក្យ
 ទប់ចិត្តយ បន្ត យ បន្ត យ ។ សាសនា ទាញ ពាក្យ
 ពាក្យ ពាក្យ ទប់ចិត្តយ បន្ត យ បន្ត យ ពាក្យ
 ពាក្យ ពាក្យ ពាក្យ ពាក្យ ពាក្យ ពាក្យ ពាក្យ
 ពាក្យ ។ បេ ។ ពាក្យ ពាក្យ ពាក្យ សង្ឃ ទប់ចិត្តយ
 ទាញ ទាញ ។ បេ ។ សាសនា ទប់ចិត្តយ សីល . . .
 បន្ត ពាក្យ ពាក្យ សង្ឃ ពាក្យ ពាក្យ ពាក្យ ពាក្យ
 . . . សាសនា ទប់ចិត្តយ ទាញ ទាញ ។ បេ ។

ហើយសម្លាប់ ខ្ញុំសត្វ ។ ២ ។ ចំណែក ខ្ញុំសត្វ បុគ្គល កម្រិតយូរ
 រោស . . . ខ្ញុំសេចក្តីប្រាថ្នា ហើយសម្លាប់ ខ្ញុំសត្វ ។ ២ ។ ចំណែក
 ខ្ញុំសត្វ ពនៈ ។ ២ ។ សេចក្តីប្រាថ្នា (ជាច្រើន) នៃពនៈ ។ ២ ។
 ជាច្រើន នៃសេចក្តីប្រាថ្នា ដោយឧបទ័ស្សយប្បច្ច័យ ។ សារណនមិ
 ជាច្រើន នៃអារណនមិ ដោយឧបទ័ស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អនន្តបូជិ-
 ស្ស័យ និងចកត្តបទ័ស្ស័យ ។ ២ ។ ឈកត្តបទ័ស្ស័យ គឺ បុគ្គល
 កម្រិតយូរ ខ្ញុំពនៈ ហើយខ្ញុំ ខ្ញុំពនៈ ខ្ញុំសីល . . . ខ្ញុំបាបសាសនា
 ញ៉ាំងលាង វិបស្សនា បុគ្គ និងអនិច្ចាត . . . ញ៉ាំងសមាបត្តិ
 ឱ្យកើតឡើង . . . កម្រិតយូរ ខ្ញុំរោស ខ្ញុំសេចក្តីប្រាថ្នា ខ្ញុំពនៈ
 ។ ២ ។ ញ៉ាំងសមាបត្តិ ឱ្យកើតឡើង ពនៈ ។ ២ ។ សេចក្តីប្រាថ្នា
 (ជាច្រើន) នៃសត្វ ។ ២ ។ ជាច្រើន នៃបញ្ញា កាយិកសុខ
 កាយិកទុក្ខ ឧត្ត ផលសមាបត្តិ ដោយឧបទ័ស្សយប្បច្ច័យ ។
 អារណនមិ ជាច្រើន នៃអារណនមិ ដោយឧបទ័ស្សយប្បច្ច័យ បាន
 ដល់សាម្មាសម្ពុទ្ធនិស្ស័យ អនន្តបូជនិស្ស័យ និងចកត្តបទ័ស្ស័យ ។ ២ ។
 ឈកត្តនិស្ស័យ គឺ បុគ្គល កម្រិតយូរ ខ្ញុំសត្វ ហើយខ្ញុំ
 ខ្ញុំពនៈ ។ ២ ។ ញ៉ាំងសមាបត្តិ ឱ្យកើតឡើង ខ្ញុំសីល . . .
 ខ្ញុំបញ្ញា កាយិកសុខ កាយិកទុក្ខ ឡើង និងរោស . . .
 បុគ្គល កម្រិតយូរ ខ្ញុំរោស ខ្ញុំសេចក្តីប្រាថ្នា ហើយខ្ញុំ ខ្ញុំពនៈ ។ ២ ។

សោមាបត្តិ ឧប្បាទេតិ សទ្ធា ។ មេ ។ សេនាសនំ
 សទ្ធាយ ។ មេ ។ មត្តាយេ កាយិកស្ស សុខស្ស
 កាយិកស្ស ធុត្តស្ស មត្តស្ស ផលសមាបត្តិយា
 ឧបទិស្សយេ ធម្មច្ចយេន មច្ចយោ ។ អរណា ធម្មោ
 សរណស្ស ធម្មស្ស ឧបទិស្សយេ ធម្មច្ចយេន មច្ចយោ
 អារម្មណបទិស្សយោ អនន្តរុបទិស្សយោ មគត្ថប-
 ទិស្សយោ ។ មេ ។ មគត្ថបទិស្សយោ សន្តំ ឧប-
 ទិស្សយេ ហនិ និច្ឆេតិ និច្ឆេតិ កល្យាណំ សីលំ ។ មេ ។
 សេនាសនំ ឧបទិស្សយេ ហរណំ ហនតិ ។ មេ ។
 សន្តំ និច្ឆេតិ សទ្ធា ។ មេ ។ សេនាសនំ ឧបទិស្ស-
 ។ មេ ។ មត្តាយេ ឧបទិស្សយេ ធម្មច្ចយេន មច្ចយោ ។

(២២៧) អរណា ធម្មោ អរណស្ស ធម្មស្ស
 ឧបទាតធម្មច្ចយេន មច្ចយោ អារម្មណបុរោជាតំ វត្ថុ-
 បុរោជាតំ ។ អារម្មណបុរោជាតំ វត្ថុតិ . . . វត្ថុតិ . . .
 អនិច្ចតោ . . . វិបស្សនិ ។ មេ ។ និព្វាន មត្តុបា-
 រុបំ មស្សនិ និព្វាយ វេទនាធាតុយា សន្តំ សុណាតិ
 វិញ្ញាយនំ មត្តុវិញ្ញាយនំ វេទនាធាតុយា . . . ។

ញាតិសមាបត្តិ ឧបទាតធម្មច្ចយេន មច្ចយោ សទ្ធា ។ មេ ។ សេនាសនំ (ជាច្ច័យ)
 នៃសទ្ធា ។ មេ ។ ជាច្ច័យ នៃចក្ខុ កាយិកសុខ កាយិកុក្ខ
 មគ្គ និងផលសមាបត្តិ ដោយឧបទិស្សយេ ធម្មច្ច័យ ។ អរណាធម្មិ ជាច្ច័យ
 នៃសរណាធម្មិ ដោយឧបទិស្សយេ ធម្មច្ច័យ បានផលអារម្មណបទិស្សយេ
 អនន្តរុបទិស្សយេ និងមគត្ថបទិស្សយេ ។ មេ ។ មគត្ថបទិស្សយេ គឺ
 បុគ្គល កាស្រ័យ ឡូសត្វ ហើយនៃវិជ្ជា ឡូតាម ប្រភាគ ឡូវិជ្ជា
 កាស្រ័យ ឡូសីល ។ មេ ។ ឡូសេនាសនំ ហើយសម្លាប់ ឡូសត្វ
 ។ មេ ។ ចំបែក ឡូសត្វ សទ្ធា ។ មេ ។ សេនាសនំ (ជា
 ច្ច័យ) នៃសត្វ ។ មេ ។ ជាច្ច័យ នៃសេចក្តីប្រាថ្នា ដោយឧប-
 ទិស្សយេ ធម្មច្ច័យ ។

(២២៨) អរណាធម្មិ ជាច្ច័យ នៃអរណាធម្មិ ដោយឧបទាតធម្ម-
 ច្ច័យ បានផលអារម្មណបុរោជាតិ និងវត្ថុបុរោជាតិ ។ អារម្មណបុរោជាតិ គឺ
 បុគ្គល ឃើញប្រសិន ឡូចត្ថុ . . . ឡូវត្ថុ . . . ជាដើមនៃវិជ្ជា . . . ។ មេ ។
 បុគ្គល ឃើញ ឡូសត្វ ដោយវិជ្ជាចក្ខុ ឬ ឡូសត្វ ដោយវិជ្ជាសោត-
 តា វេទនាធាតុ (ជាច្ច័យ) នៃវេទនាធាតុ ជាវេទនាធាតុ . . . ។

វត្តបុរោជិតំ ឧត្តរាយតំ ឧត្តរវិញ្ញាណស្ស តាយាយ-
 តំ តាយវិញ្ញាណស្ស វត្ត អរណាតំ ឧទ្ធាតំ បុរោ-
 ជប្បច្ចយេន មច្ចយោ ។ អរណោ ធម្មោ សរណស្ស
 ធម្មស្ស បុរោជប្បច្ចយេន មច្ចយោ អាម្ពលាបុរោ-
 ជិតំ វត្តបុរោជិតំ ។ អាម្ពលាបុរោជិតំ ឧត្តំ . . . វត្ត
 វស្សនៃតិ អតីនន្ទតិ តំ អាត្ម ពរោ ឧប្បជ្ជតិ
 ។ ថេ ។ យោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ ។ វត្តបុរោជិតំ វត្ត
 សរណាតំ ឧទ្ធាតំ បុរោជប្បច្ចយេន មច្ចយោ ។
 . . . បុរោជប្បច្ចយេន មច្ចយោ ទ្វេ អាសវន-
 ប្បច្ចយេន មច្ចយោ ទ្វេ ។

(୧୧୯) ଆଗରଣ ଦେଉଁ ଆଗରଣକୁ ଦେଉଁ
 ଶୁଦ୍ଧପ୍ରାୟେ ପ୍ରାୟେ ଆଗରଣ ଦେଉଁ ଆଗରଣକୁ
 ଦେଉଁ ଦେଉଁ ଶୁଦ୍ଧପ୍ରାୟେ ପ୍ରାୟେ ୧ ପ୍ରାୟେ ଆଗ-
 ରଣ ଦେଉଁ ଦେଉଁ ୧ ଆଗରଣ ଆଗରଣ ଦେଉଁ
 ଦେଉଁ ଦେଉଁ ଦେଉଁ ଦେଉଁ ଶୁଦ୍ଧପ୍ରାୟେ ପ୍ରାୟେ ୧
 ଦେଉଁ ଦେଉଁ ଆଗରଣ ଦେଉଁ ଦେଉଁ ଦେଉଁ ଦେଉଁ
 ଶୁଦ୍ଧପ୍ରାୟେ ପ୍ରାୟେ ୧ ପ୍ରାୟେ ଆଗରଣ
 ଆଗରଣ ଦେଉଁ ଆଗରଣକୁ ଦେଉଁ ଦେଉଁ
 ଦେଉଁ ଦେଉଁ ଦେଉଁ ଦେଉଁ ଶୁଦ୍ଧପ୍ରାୟେ ପ୍ରାୟେ ୧

ឯវត្ថុបុរេជាន គឺ ចក្ខុយន្តរៈ (ជាច្រើន) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ កាយ-
យន្តរៈ (ជាច្រើន) នៃកាយវិញ្ញាណ វត្ថុ ជាច្រើន នៃពួកសរណស្តង្គ
ដោយបុរេជានច្រើន ។ អរណជម្ពី ជាច្រើន នៃសរណជម្ពី ដោយ
បុរេជានច្រើន បានបរិវារាម្មណបុរេជាន និងវត្ថុបុរេជាន ។ អាម្ម-
ណបុរេជាន គឺ បុគ្គល និងចក្ខុ . . . គ្រូកអា រីកាយ, និងវត្ថុ កក
កើតឡើង ព្រោះប្រាជ្ញា គួរចាតុនោះ ។ លេ ។ ខាងឈ្មោះ កើត
ឡើង ។ ឯវត្ថុបុរេជាន គឺ វត្ថុ ជាច្រើន នៃពួកសរណស្តង្គ ដោយ
បុរេជានច្រើន ។ . . . ជាច្រើន ដោយបុរេជានច្រើន មានពីរ ២
ជាច្រើន ដោយសារសរណច្រើន មានពីរ ២ ។

(២៦៩) សាលាធម៌ ជាបច្ច័យ នៃសាលាធម៌ ដោយកម្មប្ប-
 ច្ច័យ គឺ សាលាធម៌ ជាបច្ច័យ នៃភូមិសាស្ត្រកម្ពុជា ដោយ
 កម្មប្បច្ច័យ ។ មូល បានដល់សាសាគ គឺ ធានាទណៈ ។
 សាសាគ គឺ សាលាធម៌ ជាបច្ច័យ នៃភូមិសាស្ត្រកម្ពុជា
 ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ ធានាទណៈ គឺ សាលាធម៌ ជា
 បច្ច័យ នៃភូមិសាស្ត្រកម្ពុជា ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។
 មូល បានដល់សាសាគ គឺ សាលាធម៌ ជាបច្ច័យ នៃភូមិ
 សាស្ត្រកម្ពុជា ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

អរណេន ធម្មោ អរណស្ស ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន
 មច្ចយោ សហជាតា ចាតាទណិកា ។ សហជាតា
 សង្កត្តំ ។ . . . វិហាកប្បច្ចយេន មច្ចយោ ឯកំ
 អាហារប្បច្ចយេន មច្ចយោ ចត្តារំ វស្សិយប្បច្ចយេន
 មច្ចយោ ចត្តារំ ឈានប្បច្ចយេន មច្ចយោ ចត្តារំ
 មគ្គប្បច្ចយេន មច្ចយោ ចត្តារំ សម្មយុត្តប្បច្ចយេន
 មច្ចយោ ធ្វេ វិម្មយុត្តប្បច្ចយេន មច្ចយោ ភិណ្ឌ
 អរូចនុតសន្តិមា ។ . .

(២៧០) សរណេន ធម្មោ សរណស្ស ធម្មស្ស
 អត្ថប្បច្ចយេន មច្ចយោ ។ សរណេន ធម្មោ អរ-
 ណស្ស ធម្មស្ស អត្ថប្បច្ចយេន មច្ចយោ សហជាតំ
 មច្ចាជាតំ ។ សរណេន ធម្មោ សរណស្ស ធម អរ-
 ណស្ស ធម ធម្មស្ស អត្ថប្បច្ចយេន មច្ចយោ ។
 អរណេន ធម្មោ អរណស្ស ធម្មស្ស អត្ថប្បច្ចយេន
 មច្ចយោ សហជាតំ ឧបជាតំ មច្ចាជាតំ អាហារំ
 វស្សិយំ ។ អរណេន ធម្មោ សរណស្ស ធម្មស្ស
 អត្ថប្បច្ចយេន មច្ចយោ សហជាតំ ឧបជាតំ ។
 ចត្តារំ . . . វត្ថុ អស្សាវេនី អភិវច្ឆតិ តំ អាត្ម
 នាតា ឧប្បជ្ឈតិ ។ មេ ។ វេទនេនស្ស ឧប្បជ្ឈតិ វត្ថុ

អរណេន ជាបច្ច័យ នៃអរណេន ដោយអត្ថប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត
 និងនាតាទណិកៈ ។ សហជាត សេចក្តីបំប្រុង ។ . . ជាបច្ច័យ
 ដោយវិហាកប្បច្ច័យ មានរាងៈ ១ ជាបច្ច័យ ដោយអាហារប្បច្ច័យ មាន
 រាងៈ ២ ជាបច្ច័យ ដោយវស្សិយប្បច្ច័យ មានរាងៈ ២ ជាបច្ច័យ ដោយ
 ឈានប្បច្ច័យ មានរាងៈ ២ ជាបច្ច័យ ដោយមគ្គប្បច្ច័យ មានរាងៈ ២ ជា
 បច្ច័យ ដោយសម្មយុត្តប្បច្ច័យ មានរាងៈ ២ ជាបច្ច័យ ដោយវិម្មយុត្ត-
 ប្បច្ច័យ មានរាងៈ ៣ ដូចគ្នានឹងអរូចនុតសៈ ។

(២៧១) សរណេន ជាបច្ច័យ នៃសរណេន ដោយអត្ថ-
 ប្បច្ច័យ ។ សរណេន ជាបច្ច័យ នៃអរណេន ដោយអត្ថប្បច្ច័យ
 បានដល់សហជាត និងមច្ចាជាត ។ សរណេន ជាបច្ច័យ នៃស-
 រណេននិង នៃអរណេននិង ដោយអត្ថប្បច្ច័យ ។ អរណេន ជា
 បច្ច័យ នៃអរណេន ដោយអត្ថប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត ឧបជាត
 មច្ចាជាត អាហារ និងវស្សិយ ។ អរណេន ជាបច្ច័យ នៃស-
 រណេន ដោយអត្ថប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងឧបជាត ។
 និងចត្ត . . . វត្ថុល ឬគោល វិភាយ និងវត្ថុ រាង រតិកាវ្យាដិ
 ប្រាណប្រាជ្ញា ទូរោតក្កោរោ ។ មេ ។ វេទនេនស្ស ភិក្ខុវ្យាដិ វត្ថុ

សាលាទុក្ខ ទទ្ធានំ អត្ថិយ្យន្តរយេន បន្តយោ ។ សាលោ ច អវលោ ឆ ធម្មា សាលាស្ស ធម្មស្ស អត្ថិយ្យន្តរយេន បន្តយោ សហជាតំ បុរាជាតំ ។ សាលោ ឆ អវលោ ឆ ធម្មា សាលាស្ស ធម្មស្ស អត្ថិយ្យន្តរយេន បន្តយោ សហជាតំ បន្តជាតំ អាហារំ វិទ្យុយំ ។ សហជាតា សាលា ទទ្ធា ច បរាគូតា ឆ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូតានំ អត្ថិយ្យន្តរយេន បន្តយោ ។ បន្តជាតា សាលា ទទ្ធា ច តតន្ត្រីយោ អាហារោ ច ឥន្ទស្ស កាយស្ស អត្ថិយ្យន្តរយេន បន្តយោ ។ បន្តជាតា សាលា ទទ្ធា ច រូបវិវិទ្យុយក្ខ តាធន្តារូតានំ អត្ថិយ្យន្តរយេន បន្តយោ ។

[២៧០] ហេតុយា ចត្តារំ អាម្មលោ ចត្តារំ អតិមតិយា បញ្ច អនន្តរ ចត្តារំ សមនន្តរ ចត្តារំ សហជាត បញ្ច អនាមញ្ញ ទ្វេ វិស្សយេ សត្តន្តបដិស្សយេ ចត្តារំ បុរាជាត ទ្វេ បន្តជាតេ ទ្វេ អាសេវនេ ទ្វេ កាយេ ចត្តារំ វិចារេន ឯតំ អាហារេ ចត្តារំ វិទ្យុយេ ចត្តារំ ឈារេ ចត្តារំ បន្តេ ចត្តារំ សម្មយុត្ត ទ្វេ វិប្បយុត្តេ វិណិ អត្ថិយោ សត្ត

ជាបច្ច័យ នៃពួកសាលាទុក្ខ ដោយអត្ថិយ្យន្តរយេន ។ សាលាធម៌ក្តី កាលាធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃសាលាធម៌ ដោយអត្ថិយ្យន្តរយេន បានដល់សហជាតនិងបុរាជាត ។ សាលាធម៌ក្តី កាលាធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃអវលាធម៌ ដោយអត្ថិយ្យន្តរយេន បានដល់សហជាត បន្តជាត អាហារ និងវិទ្យុយ ។ សហជាត គឺ ពួកសាលាទុក្ខផង ពួកអហាតុកផង ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋាន ដោយអត្ថិយ្យន្តរយេន ។ បន្តជាត គឺ ពួកសាលាទុក្ខផង កល្យាណិកាផង ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដោយអត្ថិយ្យន្តរយេន ។ បន្តជាត គឺ ពួកសាលាទុក្ខផង រូបវិវិទ្យុយផង ជាបច្ច័យ នៃពួកតតន្ត្រីយ ដោយអត្ថិយ្យន្តរយេន ។

[២៧១] ក្នុងហេតុប្បន្នយេន មាន៧៖ ៦ ក្នុងការប្រណិប្បន្នយេន មាន៧៖ ៦ ក្នុងអតិប្បន្នយេន មាន៧៖ ៦ ក្នុងអនន្តរយេន មាន៧៖ ៦ ក្នុងសហជាតប្បន្នយេន មាន៧៖ ៦ ក្នុងអនាមញ្ញប្បន្នយេន មាន៧៖ ៦ ក្នុងវិស្សយប្បន្នយេន មាន៧៖ ៦ ក្នុងបុរាជាតប្បន្នយេន មាន៧៖ ៦ ក្នុងបន្តជាតប្បន្នយេន មាន៧៖ ៦ ក្នុងអាហារប្បន្នយេន មាន៧៖ ៦ ក្នុងវិទ្យុយប្បន្នយេន មាន៧៖ ៦ ក្នុងឈារប្បន្នយេន មាន៧៖ ៦ ក្នុងបន្តប្បន្នយេន មាន៧៖ ៦ ក្នុងសម្មយុត្តប្បន្នយេន មាន៧៖ ៦ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បន្នយេន មាន៧៖ ៦ ក្នុងវិណិប្បន្នយេន មាន៧៖ ៦

មុខជាតិប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ ។ សារណោ ន អរណោ ន ធម្មា អរណស្ស ធម្មស្ស សមាជាតប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ បដ្ឋជាតិប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ អាហារាប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ ឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ ។

[២៧៣] នាហតុយា សត្ត ។ ឃ ។ នសន្តេនន្តេ សត្ត នសហជាតិ បញ្ច នអត្តាមត្តោ បញ្ច នចិស្សយេ បញ្ច នឧបចិស្សយេ សត្ត នប្រាជ្ញតេ ។ នបដ្ឋជាតិ សត្ត ។ ឃ ។ នសន្តេយុត្តេ បញ្ច នវិប្បយុត្តេ ធម្មាវិ ឆោអត្ថិយា ធម្មាវិ ឆោនត្ថិយា សត្ត ឆោវិគតេ សត្ត ឆោអវិគតេ ធម្មាវិ ។

[២៧៤] ហេតុប្បដ្ឋយា នហេតុណេ ធម្មាវិ . . . នអនិបតិយា ធម្មាវិ ។ ឃ ។ នសអនន្តេ ធម្មាវិ នអត្តាមត្តោ ឆេ នឧបចិស្សយេ ធម្មាវិ ។ ឃ ។ នសឧប្បយុត្តោ ឆេ នវិប្បយុត្តោ ឆេ ឆោនត្ថិយា ធម្មាវិ ឆោវិគតេ ធម្មាវិ ។

ជាបដ្ឋិយ ដោយបុរេជាតិប្បដ្ឋិយ ។ សារណធម៌ក្តី អរណធម៌ក្តី ជាបដ្ឋិយ នៃអរណធម៌ ដោយសហជាតិប្បដ្ឋិយ ជាបដ្ឋិយ ដោយបដ្ឋជាតិប្បដ្ឋិយ ជាបដ្ឋិយ ដោយអាហារប្បដ្ឋិយ ជាបដ្ឋិយ ដោយឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋិយ ។

[២៧៥] ក្នុងនាហតុប្បដ្ឋិយ មានពាក្យ ។ ឃ ។ ក្នុងនសន្តេប្បដ្ឋិយ មានពាក្យ ក្នុងនសហជាតិប្បដ្ឋិយ មានពាក្យ ក្នុងនអត្តាមត្តប្បដ្ឋិយ មានពាក្យ ក្នុងនឧបចិស្សយប្បដ្ឋិយ មានពាក្យ ក្នុងនប្រាជ្ញប្បដ្ឋិយ មានពាក្យ ក្នុងនបដ្ឋជាតិប្បដ្ឋិយ មានពាក្យ ។ ឃ ។ ក្នុងនសឧប្បយុត្តប្បដ្ឋិយ មានពាក្យ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋិយ មានពាក្យ ក្នុងនឆោនត្ថប្បដ្ឋិយ មានពាក្យ ក្នុងនឆោវិគតប្បដ្ឋិយ មានពាក្យ ក្នុងនាហតុប្បដ្ឋិយ មានពាក្យ ។

[២៧៦] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋិយ មានពាក្យ ក្រោមពេតុប្បដ្ឋិយ . . . ក្នុងនអនិបតិប្បដ្ឋិយ មានពាក្យ ។ ឃ ។ ក្នុងនសអនន្តប្បដ្ឋិយ មានពាក្យ ក្នុងនអត្តាមត្តប្បដ្ឋិយ មានពាក្យ ក្នុងនឧបចិស្សយប្បដ្ឋិយ មានពាក្យ ។ ឃ ។ ក្នុងនសឧប្បយុត្តប្បដ្ឋិយ មានពាក្យ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋិយ មានពាក្យ ក្នុងនឆោនត្ថប្បដ្ឋិយ មានពាក្យ ក្នុងនឆោវិគតប្បដ្ឋិយ មានពាក្យ ។

អង្គជំនុំជម្រះ អវត្តមានក្នុងប្រព័ន្ធទំនាក់

[២៧៨] ចោលក្នុងប្រព័ន្ធទំនាក់ ការប្រឆាំង តាមការ...

អង្គជំនុំជម្រះ អវត្តមាន ក្នុងប្រព័ន្ធទំនាក់ ។ អវត្តមាន ក្នុងប្រព័ន្ធទំនាក់ តាមការ ប្រឆាំង ។ ... អវត្តមាន ក្នុងប្រព័ន្ធទំនាក់ ។

សាលាដំបូង ខេត្តកំពង់ចាម

អវត្តមានក្នុងប្រព័ន្ធទំនាក់ ប្រព័ន្ធទំនាក់

ខេត្តកំពង់ចាម

អង្គជំនុំជម្រះ អវត្តមានក្នុងប្រព័ន្ធទំនាក់

[២៧៩] ក្នុងការប្រឆាំងប្រព័ន្ធទំនាក់ មានការ ២ ប្រព័ន្ធទំនាក់ប្រឆាំងប្រព័ន្ធទំនាក់

... ក្នុងការប្រឆាំងប្រព័ន្ធទំនាក់ មានការ ២ ក្នុងការប្រឆាំងប្រព័ន្ធទំនាក់ មានការ ២ ។ អវត្តមានក្នុងប្រព័ន្ធទំនាក់ ប្រព័ន្ធទំនាក់ ប្រព័ន្ធទំនាក់ ។ ... ក្នុងការប្រឆាំងប្រព័ន្ធទំនាក់ មានការ ២ ។

ឯកសារ ប្រព័ន្ធទំនាក់ ។

អវត្តមានក្នុងប្រព័ន្ធទំនាក់ ប្រព័ន្ធទំនាក់

ខេត្តកំពង់ចាម

អភិធម្មបិដកេ

បដ្ឋានសូ ឯកាទសមោ ភាគោ

អនុលោមទុកប្បដ្ឋានំ

មាតិកាបន្ទានំ

មាតិកា អង្កេ

ទស្សនេនបរោទិទ្ធិហោតុកទុកំ

ចដិទ្ធករោ ១

ចច្ចយភរោ ៦

សិសង្កតោ ១១

ចត្តាភរោ ១២

ភាវិនាយបរោទិទ្ធិហោតុកទុកំ

ចដិទ្ធករោ ៣៣

ចត្តាភរោ . . . . . "

សរិទ្ធក្កទុកំ

ចដិទ្ធករោ ៤១

ចច្ចយភរោ ៤៦

សិសង្កតោ ៥១

ចត្តាភរោ ៥៦

អភិធម្មបិដក

បដ្ឋាន ឯកាទសមភាគ

អនុលោមទុកប្បដ្ឋាន

សន្និកប្រាប់មាតិកា

មាតិកា ទី៨៧

ទស្សនេនបរោទិទ្ធិហោតុកទុកៈ

ចដិទ្ធករោ ១

ចច្ចយភរោ ៦

សិសង្កតោ ១១

ចត្តាភរោ ១២

ភាវិនាយបរោទិទ្ធិហោតុកទុកៈ

ចដិទ្ធករោ ៣៣

ចត្តាភរោ . . . . . "

សរិទ្ធក្កទុកៈ

ចដិទ្ធករោ ៤១

ចច្ចយភរោ ៤៦

សិសង្កតោ ៥១

ចត្តាភរោ ៥៦

សវីលាវទុក្ខំ

បដិច្ចវារៈ ៧២

សប្បីតិកទុក្ខំ

បដិច្ចវារៈ ៧២

បច្ចយវារៈ ៣៦

សំសង្ការវារៈ ៧៧

បញ្ញាវារៈ ៣៧

ប្រតិសោធតទុក្ខំ

បដិច្ចវារៈ ៩៦

សុទ្ធសហគតទុក្ខំ

បដិច្ចវារៈ ៩៧

បញ្ញាវារៈ ៩៨

ឧបេក្ខាសហគតទុក្ខំ

បដិច្ចវារៈ ១០៧

បច្ចយវារៈ ១១៣

សំសង្ការវារៈ ១១៥

បញ្ញាវារៈ ១១៦

សវីលាវទុក្ខៈ

បដិច្ចវារៈ ៧២

សប្បីតិកទុក្ខៈ

បដិច្ចវារៈ ៧២

បច្ចយវារៈ ៣៦

សំសង្ការវារៈ ៧៧

បញ្ញាវារៈ ៣៧

ប្រតិសោធតទុក្ខៈ

បដិច្ចវារៈ ៩៦

សុទ្ធសហគតទុក្ខៈ

បដិច្ចវារៈ ៩៧

បញ្ញាវារៈ ៩៨

ឧបេក្ខាសហគតទុក្ខៈ

បដិច្ចវារៈ ១០៧

បច្ចយវារៈ ១១៣

សំសង្ការវារៈ ១១៥

បញ្ញាវារៈ ១១៦

កាហវិបទុក្ខំ

បដិច្ចភវៈ	១២៤
បច្ចយភវៈ	១២៨
សំសង្កតភវៈ	១៣២
បញ្ញាភវៈ	១៣៣

វុជ្ជវិបទុក្ខំ

បដិច្ចភវៈ	១២៨
បច្ចយភវៈ	១៣២
សំសង្កតភវៈ	១៣៨
បញ្ញាភវៈ	១៤០

អរូបវិបទុក្ខំ

បដិច្ចភវៈ	១៧៦
បច្ចយភវៈ	១៨០
សំសង្កតភវៈ	១៨៣
បញ្ញាភវៈ	"

បរិយាបន្នទុក្ខំ

បដិច្ចភវៈ	១៩៧
---------------------	-----

កាហវិបទុក្ខៈ

បដិច្ចភវៈ	១២៤
បច្ចយភវៈ	១២៨
សំសង្កតភវៈ	១៣២
បញ្ញាភវៈ	១៣៣

វុជ្ជវិបទុក្ខៈ

បដិច្ចភវៈ	១២៨
បច្ចយភវៈ	១៣២
សំសង្កតភវៈ	១៣៨
បញ្ញាភវៈ	១៤០

អរូបវិបទុក្ខៈ

បដិច្ចភវៈ	១៧៦
បច្ចយភវៈ	១៨០
សំសង្កតភវៈ	១៨៣
បញ្ញាភវៈ	"

បរិយាបន្នទុក្ខៈ

បដិច្ចភវៈ	១៩៧
---------------------	-----

និយ្យានិកទុក្ខំ

បដិច្ចភវេ	១៩៧
បច្ចយភវេ	២០១
សំសង្កតភវេ	២០៤
បញ្ញាភវេ	២០៨

និយោគទុក្ខំ

បដិច្ចភវេ	២១២
បញ្ញាភវេ	„

សទុក្ខទុក្ខំ

បដិច្ចភវេ	២២៦
-----------	-----

សារណទុក្ខំ

បដិច្ចភវេ	២២៧
បច្ចយភវេ	២២៨
បញ្ញាភវេ	២៣០

និយ្យានិកទុក្ខៈ

បដិច្ចភវេ	១៩៧
បច្ចយភវេ	២០១
សំសង្កតភវេ	២០៤
បញ្ញាភវេ	២០៨

និយោគទុក្ខៈ

បដិច្ចភវេ	២១២
បញ្ញាភវេ	„

សទុក្ខទុក្ខៈ

បដិច្ចភវេ	២២៦
-----------	-----

សារណទុក្ខៈ

បដិច្ចភវេ	២២៧
បច្ចយភវេ	២២៨
បញ្ញាភវេ	២៣០

វិទ្យាវិទ្យុបត្តិ

សន្លឹកប្រាប់ពាក្យខុស-ត្រូវ

វិទ្យាបាល	អវិទ្យាបាល	អង្គ	រដ្ឋលេខាយ	ពាក្យខុស	ពាក្យត្រូវ	ទំព័រ	បន្ទាត់
បន្ទ យា	បន្ទ យា	៩	១១	ស្លាកសម្រាប់--	ស្លាកសម្រាប់--	៨	១៦
ស្រូវខ្មៅ	ស្រូវខ្មៅ	៩	១២	បន្ទាត់	បន្ទាត់	៩	១
ក្បាលដា	ក្បាលដា	១៣	១៤	ស្លាកសម្រាប់	ស្លាកសម្រាប់	២៣	៧
កង្កែប	កង្កែប	៨៦	១១	ដោយទិសដូចគ្នា . . . ៥	ដោយទិសដូចគ្នា . . .	២៤	៨
បា គង់	យកង់	១០៤	១៧	ស្លាកសម្រាប់	ស្លាកសម្រាប់	១	១២
កុសលា កុសល	កុសលាកុសល	១១៧	១០	ត្រូវបានហៅឲ្យឆ្ងល់	ត្រូវបានហៅឲ្យឆ្ងល់	២៨	៦
ទិសដៅ	ទិសដៅ	១	១២	ត្រូវ	ត្រូវ	៩០	៨
ឧបទ្វីប	ឧបទ្វីប	១៨៨	៤	ដែលត្រូវបាន	ដែលត្រូវបាន	៩២	៦
បន្ទាត់សម្រាប់	បន្ទាត់សម្រាប់	២២០	១៤	ដោយអតិថិជនឆ្ងល់	ដោយអតិថិជនឆ្ងល់	៨៣	៦
				អប្បបរមា	អប្បបរមា	៩៦	១៦
				ក្នុងសម្រាប់	ក្នុងសម្រាប់	៩៦	១៣
				"	"	៩៧	៣
				ត្រូវបានប្រើ	ត្រូវបានប្រើ	៩៦	១៧
				ឧទាហរណ៍សម្រាប់	ឧទាហរណ៍សម្រាប់	១១៧	១៧
				បន្ទាត់	បន្ទាត់	១១១	១
				ឧទាហរណ៍	ឧទាហរណ៍	១៨៦	១១

ពាក្យខុស	ពាក្យត្រូវ	ទំព័រ	បន្ទាត់
ព្រះវេហតុប្បវ្វ័យ	ព្រះវេហតុប្បវ្វ័យ	១៨៧	១០
ឧប្បាវចរធម៌	ឧប្បាវចរធម៌	១៨០	១១
ឧប្បាវចរធម៌ក្តី	ឧប្បាវចរធម៌ក្តី	,,	១៨
នៃតាយវិញ្ញាណ	នៃតាយវិញ្ញាណ	១៨១	១២
ចិត្តសមុត្តរធម៌	ចិត្តសមុត្តរធម៌	១៨៤	១២
ខ្សែនិយ្យនិក្ខន្ធ	ខ្សែនិយ្យនិក្ខន្ធ	១៨៧	៤
អត្ថប្បដិសន្ធិក	នៃអត្ថប្បដិសន្ធិក	២០៨	១៨
ចេតនា	ចេតនា	២១៩	១
ខ្សែសាធារណៈ	នៃសាធារណៈ	២១២	១៨
